

Programmabegroting 2023

Ter vaststelling door Raad, inclusief erratum

3 november 2022

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	5
Inleiding.....	7
Programma's.....	19
Sociaal.....	21
Veilig.....	39
Inkomen en armoede.....	49
Vrije tijd.....	59
Onderwijs.....	67
Gebiedsontwikkeling.....	77
Leefomgeving en klimaat.....	91
Verkeer.....	105
Samen besturen.....	115
Financiën.....	129
Paragrafen.....	141
Duurzaamheid.....	143
Risiko's en weerstandsvermogen.....	155
Bedrijfsvoering.....	171
Lokale heffingen.....	181
Onderhoud kapitaalgoederen.....	199
Verbonden partijen.....	215
Financiering.....	235
Grondbeleid.....	243
Grootschalige projecten.....	245
Financiële begroting.....	249
Programmabegroting.....	251
Toelichting op de programmabegroting.....	253
Overige financiële tabellen.....	269
Bijlagen.....	287
Bijlage kerngegevens.....	289
Bijlage structuur.....	290
Bijlage subsidies.....	291
Afkortingenlijst.....	293
Raadsbesluit en Moties en amendementen.....	295
Raadsbesluit.....	296
Amendementen en moties.....	297

Leeswijzer

Ten opzichte van 2022 is er aan de lay-out van de Begroting 2023 niets veranderd. Zoals gebruikelijk begint de begroting met de aanbiedingsbrief, gevolgd door de programma's. De wijze van informatieverstrekking per programma is hetzelfde als voorgaande jaren. Als gevolg van de het nieuwe coalitieprogramma zijn in sommige gevallen ook de doelenbomen aangepast. Aanpassingen in de doelenboom zijn groen gearceerd.

Na de programma's volgen de paragrafen. Er zijn in 2023 geen paragrafen toegevoegd of verwijderd. Een paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van een bepaald onderwerp (bijvoorbeeld risico's) die over meerdere programma's verdeeld staan.

Na de paragrafen volgt de financiële begroting met daarbij per programma een analyse van de verschillen tussen de begroting 2022 en 2023. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3^e Kwartaalbrief 2022.

Vervolgens vindt u de financiële tabellen met onder andere de staat van reserves en voorzieningen en het meerjaren investeringsprogramma.

Tot slot volgen enkele bijlagen met de kerngegevens en de subsidiestaat.

Algemeen

Alle bedragen in de financiële tabellen zijn afgerond op hele getallen en zijn "x € 1.000". Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen in de tellingen voordoen. Alle bedragen bij de indicatoren en in de financiële toelichtingen zijn exacte bedragen.

Actualiteit Programmabegroting

De (meer)jaren begroting is gebaseerd op de meest actuele kennis en inschattingen ten tijde van het opstellen van dat document. Kennis en inschattingen kunnen wijzigen in de aanloop naar een tijdens het begrotingsjaar. Zo geeft het Rijk met enige regelmaat, in ieder geval eind september, december en mei, circulaires af waarin aangegeven wordt hoe het gemeentefonds en de uitkeringen daaruit aan de gemeente zich ontwikkelen. Daarnaast kunnen de gemeentelijke inschattingen met betrekking tot de kosten en in de begroting genoemde risico's ook in de aanloop en tijdens het begrotingsjaar wijzigen.

Dit jaar zijn de mutaties tot september meegenomen in de programmabegroting 2023.

Deze informatie wordt 4x per jaar verwerkt in de zogeheten kwartaalbrieven. Hierin worden begrotingswijzigingen als gevolg van nieuwe inzichten en circulaires opgenomen en verwerkt.

Inleiding

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden we u de eerste begroting van het nieuwe college van Diemen aan. Het is de Programmabegroting 2023, inclusief de meerjarenbegroting tot en met 2026. Hierin hebben we de ambities van het Coalitieakkoord 2022-2026 'Diemen met elkaar en voor elkaar' uitgewerkt. In een tijd waarin de wereld er in snel tempo anders uit is komen te zien, hebben we veel van onze voornemens al een concrete plek kunnen geven in deze begroting.

Hoewel de coronapandemie nog niet geheel is overwonnen, lijken we het virus wel enigszins onder controle te hebben. Niettemin zullen de gevolgen op financieel, economisch, sociaal en mentaal gebied nog wel geruime tijd doorwerken. Dat vraagt van ons als gemeentebestuur ook zeker nog aandacht. Bovendien heeft de volgende uitdaging zich ook al weer aangediend, want de oorlog in Oekraïne en de daarmee samenhangende energiecrisis zorgen voor een onzeker economisch beeld, met oplopende inflatie en soms heel pijnlijke gevolgen voor individuele huishoudportemonnees, ook in Diemen. Met de oorlog kwam ook de vraag om opvang van ontheemden uit Oekraïne als taak naar de gemeente. Daar hebben we in Diemen gelukkig goed op kunnen reageren. Maar inmiddels is duidelijk dat we in ons land nog een flink vraagstuk hebben op te lossen met de opvang van vluchtelingen. En ook daarvoor wordt naar gemeenten gekeken. Gevoegd bij uitdagingen als de klimaatcrisis, de grote behoefte aan woningen, de groeiende welvaarts kloof en het afnemende vertrouwen in de overheid hebben we als lokaal gemeentebestuur dus flink wat op ons bordje.

We beseffen natuurlijk dat we als college en raad vanuit Diemen de grote wereldproblemen niet op kunnen lossen. Maar waar het kan en nodig is willen we onze verantwoordelijkheid nemen. De ontwikkelingen sterken ons ook in een aantal keuzes en ambities. We kunnen en willen wat doen om nog meer bestaanszekerheid en kansengelijkheid te bieden, om eenzaamheid te bestrijden, om opvang te bieden aan vluchtelingen en andere doelgroepen en om ruimte te zoeken voor gezonde groei, voor meer woningen en voor economische ontwikkeling. Het belang van investeringen in duurzaamheid zien we door de energiecrisis en de klimaatverandering nog extra bevestigd. Verder willen we de afstand verkleinen tussen ons als politiek bestuur en de mensen in Diemen die we vertegenwoordigen. En daarom gaan we onze inwoners meer en beter betrekken. Met deze begroting leggen we een mooie basis om verder met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen te werken aan een groen, open, inclusief en sociaal Diemen.

Dat dat kan, komt omdat onze financiële basis op orde is. De begroting is voor de jaren 2023 tot en met 2025 structureel in evenwicht en de reservepositie is stevig genoeg om financiële tegenvallers goed op te kunnen vangen. Dat biedt in deze onzekere tijd enig comfort en dat is nodig. De prijsinflatie is hoog en het economische beeld is onduidelijk. Zeker is wel dat we vanaf 2026 fors minder geld ontvangen van het Rijk. Dat doet pijn, omdat we als college op het gebied van voorzieningen volop ambitie hebben. Zodra we meer zekerheid hebben over de financiën op de langere termijn, zullen we onze financiële huishouding daarop aanpassen.

Een sluitende meerjarenbegroting blijft in ieder geval ons vertrekpunt. We zijn als college blij dat het solide financieel beleid van de afgelopen jaren én de tijdelijke extra financiële

bijdragen van het Rijk een begroting opleveren waarin we eerder met u gemaakte afspraken kunnen nakomen en ook een aantal nieuwe wensen en beleidsprioriteiten kunnen verwerken.

Voordat u per programma de plannen leest, willen we u op een paar zaken attenderen. Dat zijn de gevolgen van de aanhoudende groei van Diemen, de grote opgave op het gebied van wonen en de uitdagingen op sociaal gebied.

Groeiende gemeente

Diemen groeit en daar zijn we blij mee. Een groeiend aantal inwoners geeft ons financiële armslag. Die nieuwe inwoners zorgen ook voor meer gebruik van onze scholen, ons zwembad, de sportvelden en ze vertoeven ook graag in onze winkelcentra en in het groen. Meer inwoners betekent ook meer mensen die een beroep doen op de diensten van de gemeente: meer paspoorten, meer vergunningaanvragen, meer evenementen, meer vragen voor onze jeugd- en Wmo-teams. Hoeveel aandacht we als gemeente ook voor efficiënte werkprocessen hebben, extra menskracht is bij de uitvoering van deze taken hard nodig. We vragen aan u als raad dus opnieuw extra geld voor meer capaciteit, maar ook voor de werving van nieuwe collega's. In de oververhitte arbeidsmarkt moeten we meer ons best doen om talenten binnen te halen en vast te houden én om ervaren mensen voor Diemen te laten kiezen.

Het is een uitdaging om de voorzieningen in ons dorp op een niveau te houden dat past bij onze groeiende omvang. De afgelopen jaren hebben we daarin al mooie stappen gezet met de uitbreiding en renovatie van Sporthallen Diemen, de herinrichting van sportpark De Diemen en de uitbreiding van theater De Omval, met onder andere plek voor de bibliotheek. Ook de komende periode staan er wat dat betreft nog een aantal ontwikkelingen op de agenda die aandacht zullen vragen. Zo blijven we ons inzetten voor de ontwikkeling van een brede middelbare school in Diemen en we gaan onderzoeken hoe blijvend kan worden voorzien in een financieel haalbare en duurzame zwemvoorziening in ons dorp. Verder kijken we wat nodig is voor goede huisvesting van de basisscholen in Diemen. In de wijk Holland Park willen we nu extra investeren om ook deze nieuwe wijk te maken tot een mooie, schone, prettige en sociaal sterke wijk. Het ondernemersklimaat vraagt eveneens aandacht. Hoewel de lokale economie er goed bij staat, zijn we geenszins zorgeloos over onze ondernemers.

Onze inzet zal in ieder geval zijn om te zorgen dat de inwoners van vandaag in Diemen prettig kunnen wonen, werken en verblijven, maar ook dat dat in de toekomst gewaarborgd is. Wij achten duurzaamheid een noodzakelijke voorwaarde voor dergelijke toekomstbestendige groei. Daarom besteden we veel aandacht aan energietransitie, aan de ontwikkeling van wind- en zonne-energie, maar tegelijkertijd ook aan de bestrijding van energiearmoede.

Wonen in Diemen

Afgelopen jaren is het aantal woningen in Diemen stevig gegroeid en ook de komende jaren verwachten we nog groei. We dragen op die manier ruim bij aan de bestrijding van de enorme woningnood in de regio. Door de krapte op de woningmarkt is het voor jongeren en starters erg lastig om passende woonruimte te vinden en ook andere doelgroepen ondervinden daarbij veel moeilijkheden. Binnen de beperkte ruimte die Diemen daarvoor beschikbaar heeft, vraagt het blijvende inzet om meer woningen te realiseren.

Nieuwbouwwijk Plantage de Sniep is nu nagenoeg afgerond en de bouw van Holland Park West verloopt voorspoedig. We blijven in Diemen op deze manier investeren in betaalbare woningen voor sociale huurders en middeninkomens. Op een aantal plekken binnen de bestaande bebouwing in Diemen hopen we wat dat betreft komend jaar ook nog stappen te zetten. Met de vaststelling van de Omgevingsvisie begin 2022 hebben we het ruimtelijk kader voor nieuwe ontwikkelingen afgesproken. Belangrijk vertrekpunt is dat we een heldere scheiding tussen de bebouwde kom en het groene buitengebied willen hanteren.

De Woonvisie van Diemen gaan we in 2023 actualiseren. In het coalitieakkoord gaven we al de belangrijkste thema's hiervoor aan: regie op de woningmarkt, samenwerking met andere gemeenten, corporaties en particuliere verhuurders, aandacht voor seniorenhuisvesting en wonen en zorg en aandacht voor bijzondere doelgroepen. Dat vormt de basis voor verdere uitwerking van de gewenste woningbouwprogrammering in Diemen.

Diemense buurten zien er netjes uit en dat willen we zo houden. We gaan wel meer doen om de woonomgeving verder te vergroenen. Diemen is al behoorlijk groen en dat willen we versterken door samen met bewoners 1000 nieuwe bomen te planten. In de openbare ruimte zullen we meer groen toevoegen om de biodiversiteit te verhogen en hittestress tegen te gaan. Ook waterberging zal bij de inrichting van de openbare ruimte meer en meer een rol gaan spelen. Uiteraard willen we ook werken aan een veilige woonomgeving. Daarom trekken we extra geld uit om ondermijning nog meer tegen te gaan.

Sociaal Diemen

Voor sommige van onze inwoners dreigt door het economisch tij en de oplopende prijzen nieuwe of extra armoede. Als zorgzame gemeente willen we deze inwoners tegemoet komen. We hebben daar in deze begroting wel budgetten voor gereserveerd, maar geven u mee dat we niet *kunnen* weten of dit voldoende zal zijn. Mochten kosten anders uitpakken dan begroot, dan zullen we u hierover via de kwartaalbrieven informeren.

Bestaanszekerheid, kansengelijkheid en onderwijs zijn belangrijke elementen van ons sociaal beleid en daar gaan we nog actiever werk van maken. De kern van ons sociaal beleid is dat alle Diemenaren meetellen en mee kunnen doen. We willen kansen bieden aan iedereen en zorgen voor voorzieningen voor wie het alleen niet redt. Samen met onze partners en met vrijwilligers in Diemen maken we blijvend werk van bijvoorbeeld schuldhulpverlening, gezondheidsprogramma's, ouderenondersteuning, inclusiviteit en bestrijding van eenzaamheid. Bij de uitvoering van de Wmo, de Participatiewet en de jeugdzorg streven naar een mooie combinatie van zorgvuldige en efficiënte uitvoering en menselijke maat. Op alle terrein zetten we sterk in op preventie en we gaan ook extra investeren in het jongerenwerk.

Daarbij moeten we erkennen dat het niet vanzelfsprekend is dat we altijd kunnen blijven doen wat nodig is. Bij de huidige arbeidsmarkt en de groeiende vraag kunnen we niet altijd tijdig voldoende menskracht vinden. Daarnaast is en blijft met name de jeugdzorg een zorgpunt. Daar gaat erg veel geld in om en net als alle gemeenten in Nederland heeft ook Diemen op dat gebied te maken met aanhoudend oplopende kosten. Het Rijk gaf weliswaar extra geld, maar de zorg blijft. We werken er aan om beter inzicht te krijgen in de kostenontwikkeling om zo beter te kunnen sturen op beheersing van die kosten.

Deze aandachtspunten willen we u als raad vooraf aanreiken, omdat we verwachten dat daar onze grootste uitdagingen liggen, ook in financiële zin. Bovendien is ons beeld dat op die terreinen onze inwoners ook iets verwachten van college en raad. Juist omdat we hun behoeften als een belangrijke leidraad voor ons handelen willen benutten, gaan we ook extra inspanningen verrichten op het gebied van communicatie en participatie. De inbreng van inwoners is waardevol en soms cruciaal om goede plannen te maken, goed beleid te ontwikkelen en goede diensten te verlenen. Dat vraagt heldere communicatie en open processen met ruimte voor de inwoners. Ook daar willen we geld voor uittrekken. We willen in Diemen immers voor en met elkaar aan de slag.

We zien grote uitdagingen op ons afkomen en tegelijkertijd constateren we dat Diemen er behoorlijk voor staat. Zorgeloos zijn we niet, ook niet op financieel gebied. Maar we hebben de overtuiging dat we samen met u als raad en met de inwoners, ondernemers en organisaties van Diemen kunnen doen wat er van ons gevraagd wordt.

Waar staan we op financieel gebied

Financieel vertrekpunt

De Kadernota 2023 is het financiële vertrekpunt voor deze programmabegroting. De Kadernota 2023 liet onderstaand meerjarenperspectief zien.

Kadernota 2023	2023	2024	2025	2026
Structureel	-670	-370	105	870
Incidenteel	-435	-40	-	-
Saldo Kadernota 2023	-1.105	-410	105	870

Die Kadernota 2023 was beleidsarm, omdat we tijd nodig hadden de ambities uit het coalitieprogramma uit te werken en in afwachting waren van de Meicirculaire 2022 met de wijzigingen in het Gemeentefonds. In deze begroting zijn beiden verwerkt. Het huidige kabinet heeft voor de duur van de eigen kabinetsperiode ruim geld beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Voor de jaren daarna heerst onzekerheid.

De Begroting 2023 heeft een structureel sluitend meerjarenperspectief voor de jaren 2023 tot en met 2025. Het jaar 2026 sluit vooralsnog met een tekort. Dit jaar zijn de mutaties tot september meegenomen in de programmabegroting 2023. De Begroting 2023 laat het volgende meerjarenperspectief zien.

Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Structureel	1.100	1.915	3.780	-210
Incidenteel	-970	-170	-60	-
Saldo Begroting 2023	130	1.745	3.720	-210

In 2023 sluit de begroting af met een verwacht positief saldo van € 130.000. Het structurele saldo is € 1,1 miljoen positief. De financiële positie van de gemeente is op dit moment gezond. Toch attenderen we u in deze aanbiedingsbrief op enkele grote risico's die op ons afkomen.

We bevinden ons in economisch onstuimige tijden. De prijsinflatie is hoog en de prijzen voor energie en grondstoffen lopen snel op. Het is moeilijk in te schatten wanneer deze situatie zich gaat stabiliseren. In deze begroting hebben we een structureel budget van € 650.000 opgenomen voor het opvangen van tegenvallers op dit gebied.

Een andere grote onzekerheid is de ontwikkeling van de middelen vanuit het Rijk. Bij het schrijven van deze aanbiedingsbrief is niet bekend hoe de middelen vanuit het Rijk zich na 2025 gaan ontwikkelen. Dit geldt voor de totale omvang van het Gemeentefonds, maar ook voor de gevolgen van de herijking van de verdeelmaatstaven voor dat fonds. Dat zou allebei negatief uit kunnen pakken voor Diemen. In het meerjarenperspectief is voorlopig vastgehouden aan de informatie zoals het Rijk die vermeldde in de Meicirculaire. De compensatiegelden die Diemen ontvangt (€ 2,9 miljoen) zijn ook voor 2026 opgenomen. Voor wat betreft de te ontvangen middelen voor jeugdzorg hebben we eraan vastgehouden om 75% van de voorlopig toegezegde middelen op te nemen. Dit sluit aan bij ons uitgangspunt van vorig jaar. Dit percentage zou verruimd mogen worden naar 100%, maar het Rijk heeft ook al besparingsmaatregelen aangekondigd en staat er voor 2024 en 2025 nog een taakstellende bezuiniging van respectievelijk € 200.000 en € 400.000 ingeboekt.

Enige voorzichtigheid acht het college op dit moment dan ook meer verantwoord. Bovendien blijven de kosten van de jeugdzorg nog steeds weerbarstig en lastig beheersbaar. Ook in 2023 zetten we dus via het programma 'Grip op het sociaal domein' in op betere kostenbeheersing en prognoses.

Ten slotte leidt de groei van onze gemeente tot behoeftes en ambities op het gebied van voorzieningen. We willen graag een middelbare school in Diemen realiseren en bezien de toekomst van het sportcentrum Duran. Hiertoe gaan we in 2023 onderzoek verrichten. Op basis van uitgewerkte scenario's zal de raad een voorstel ontvangen. Ieder scenario zal zijn eigen kostenplaatje meebrengen. We passen de bijbehorende investeringsbehoefte te zijner tijd aan op de besluitvorming. Tot die tijd hanteren we de nu opgenomen investeringsbedragen. Dat gaat dan om € 7,3 miljoen voor de renovatie van het zwembad en € 12,5 miljoen voor de bouw van een middelbare school. Verder zal op basis van een geactualiseerd Integrale Huisvestingsplan blijken of het nodig is de huisvesting voor basisonderwijs uit te breiden.

We hebben momenteel het comfort dat we kunnen handelen vanuit een financieel gezonde situatie. Daardoor hebben we de tijd om vorm te geven aan onze ambities en aan financiële randvoorwaarden, die daarmee gepaard gaan. Voor een goede besluitvorming is het belangrijk dat we duidelijkheid hebben over financiële ontwikkelingen die nu nog onzeker zijn. Pas wanneer het lange-termijnbeeld voor onze financiën betrouwbaar is, kunnen we afgewogen voorstellen voorleggen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's en de berekening van het weerstandsvermogen zijn geactualiseerd.

De structurele weerstandsratio neemt af tot 'Matig'.

Het afnemen van de structurele weerstandsratio wordt vooral veroorzaakt door de verwachte doorvoering van de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds. Als deze aanpassing daadwerkelijk plaats gaat vinden zonder compensatie, dan verslechtert ons structurele meerjarenperspectief behoorlijk en moeten we hier op anticiperen.

De risico's van de 'open-einde' regelingen binnen het sociaal domein, met name voor de jeugdzorg en de bijstand blijven groot.

De incidentele weerstandsratio blijft 'Uitstekend'.

De incidentele weerstandsratio wordt voornamelijk beïnvloed door de grondexploitaties. De snelle ontwikkelingen en de grote geldstromen die binnen de grondexploitaties omgaan maken het grootste deel van de incidentele risico's uit.

Begroting 2023 (stand per 1 januari)	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	14.010	14.140 ¹	15.885	19.605
Risicoreserve	4.615	4.615	4.615	4.615
Saldo meerjarenraming	18.625	18.755	20.500	24.220

De Algemene reserve is toereikend en blijft de komende jaren naar verwachting toenemen. Toekomstige negatieve rekeningresultaten en het voordoen van risico's kunnen dit beeld uiteraard veranderen.

¹ Inclusief begrotingssaldo voorgaand jaar

Lokale lastendruk

De sturing op de lokale lastendruk vindt plaats bij vaststelling van de begroting. De uitwerking van de begrotingskaders verwerken we in de belastingverordeningen. De belastingverordeningen 2023 worden volgens planning in de gemeenteraadsvergadering van december 2022 vastgesteld. Voorstel is om alle belastingen en tarieven met 3,0% te indexeren.

Een nieuwe berekening van de lokale lastendruk is opgenomen in de paragraaf 'Lokale heffingen'.

Nieuw beleid

Onderstaand een overzicht van alle nieuwe beleidsvoornemens die zijn opgenomen in de begroting 2023. Grotendeels vloeien deze voort uit de opgaven van het Rijk en de ambities in het coalitieprogramma 'Diemen met elkaar en voor elkaar'. Een toelichting op het nieuwe beleid vindt u terug in de programma's.

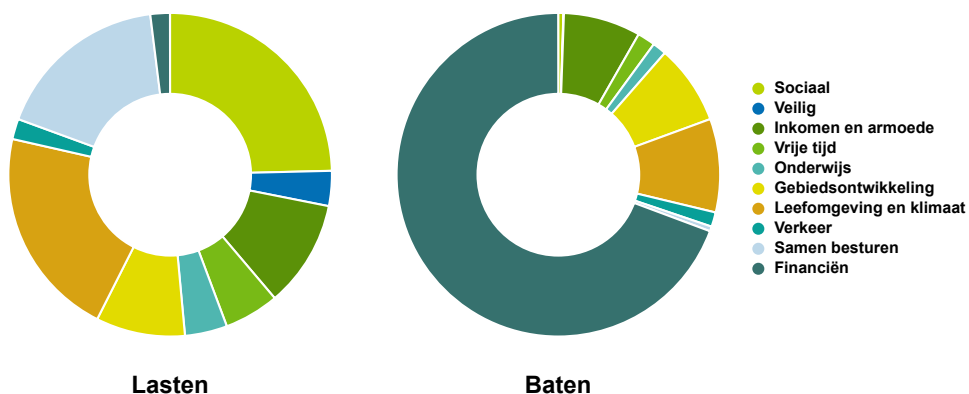
Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Sociaal				
Contractmanagement Wmo en Jeugd	-90	-90	-90	-90
Vervolg actieplan eenzaamheid	-55	-55	-55	-55
Budget Wmo-hulpmiddelen	-40	-40	-40	-40
Voorportaal MaDi Diemen	-50	-50	-50	-50
Jongerenwerk	-150	-150	-150	-150
Wmo	-160	-160	-160	-160
Kosten Sociaal Domein (taakstelling doorgeschoven naar 2024)	-200	-	-	-
Inhuur projectmanager Sociaal Domein	-60	-	-	-
Huishoudelijke Hulp Toelage Dienst Thuis	-25	-25	-25	-25
Versterking dienstverlening gemeente	-160	-160	-160	-160
Totaal Sociaal	-990	-730	-730	-730
Veilig				
Aanpak ondermijning	-80	-80	-80	-80
Tweede controleur openbare ruimte	-30	-30	-30	-30
Totaal Veilig	-110	-110	-110	-110
Inkomen en armoede				
Administratie taken Sociaal Domein en Dienstverlening	-120	-120	-120	-120
Werken met ervaringsdeskundigen	-	-10	-10	-10
Bijstand en Re-integratie	-	-60	-60	-
Extra aandacht minimahuishouding	-15	-	-	-
Schuldhelpverlening	-10	-	-	-
Totaal Inkomen en armoede	-145	-190	-190	-130

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Vrije tijd				
Uitbreiding taken Sportbedrijf	-20	-20	-20	-20
Ontwikkeling Sportcentrum Duran	-	-	-	-
Totaal Vrije tijd	-20	-20	-20	-20
Onderwijs				
Consulent Wet Educatie & Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid	-70	-70	-70	-70
Medewerker Leerplicht	-60	-60	-60	-60
Gelijke onderwijskansen in het onderwijs	-30	-30	-30	-30
Onderwijshuisvesting - Opstellen periodieke leerlingenprognose	-5	-5	-5	-5
Totaal Onderwijs	-165	-165	-165	-165
Gebiedsontwikkeling				
Juridische handhaving (opkoopbescherming)	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen - dekking uit leges omgevingsvergunning	80	80	80	80
Programma Samenlevingsopbouw Holland Park	-150	-150	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening	-100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening - dekking exploitatiebijdrage en eigen formatiebudget	100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker grondzaken	-60	-60	-30	-30
Verrijn Stuart	-20	-	-	-
Totaal Gebiedsontwikkeling	-310	-290	-110	-110
Leefomgeving en klimaat				
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud'	-135	-135	-135	-135
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud' -> kosten afval	-75	-75	-75	-75
Kosten straatmeubilair	-55	-55	-55	-55
Energietransitie Warmteregisseur	-80	-80	-80	-80
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen	-20	-20	-20	-20
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen - dekking klimaatbeleidbudget	20	20	20	20
Extra groen	-5	-5	-5	-5
Bijdrage Diemerbos	-15	-15	-15	-15
Regionale energietransitie	-110	-135	-135	-135
Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak	-100	-200	-200	-200
Bewonersacties energiebesparende maatregelen	-60	-60	-60	-60
Aanpak energiearmoede	-	-100	-100	-100
Totaal Leefomgeving en klimaat	-635	-860	-860	-860

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Verkeer				
Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-40	-	-	-
Totaal Verkeer	-40	-	-	-
Samen besturen				
Uitbreiding griffie	-100	-100	-100	-100
Participatie, communicatie en dienstverlening:				
- Voor en met Diemen	-100	-	-	-
- Betrokkenheid lokale democratie en bevordering opkomst verkiezingen	-10	-10	-10	-10
- Begrijpelijk taalgebruik	-	-10	-10	-10
- In beeld brengen ervaringen dienstverlening Gemeente	-	-20	-20	-20
Gastheerschap en beveiliging	-100	-100	-100	-100
Trainees	-140	-140	-140	-
Flexibilisering beloningssystematiek	-150	-150	-150	-150
Continuïteit informatievoorziening	-70	-70	-70	-70
Diemen 800 Jaar	-15	-	-	-
Totaal Samen besturen	-695	-605	-605	-465
Financiën				
Stelpost Indexering	-500	-500	-500	-500
Stelpost Stijgende energielasten	-150	-150	-150	-150
Totaal Financiën	-650	-650	-650	-650
Totaal Nieuw beleid Begroting 2023	-3.760	-3.620	-3.440	-3.240

Baten en lasten per programma

Baten en lasten 2023	Lasten ²	Baten ³
Sociaal	-24.028	488
Veilig	-3.412	50
Inkomen en armoede	-10.436	7.549
Vrije tijd	-5.349	1.742
Onderwijs	-4.133	1.343
Gebiedsontwikkeling	-8.696	7.788
Leefomgeving en klimaat	-20.588	9.138
Verkeer	-1.999	1.420
Samen besturen	-17.021	464
Financiën	-1.910	67.720
Totaal	-97.573	97.703
Saldo van baten en lasten		130

² Dit betreft de structurele en incidentele lasten per programma inclusief de toevoegingen aan reserves.

³ Dit betreft de structurele en incidentele baten per programma inclusief de onttrekkingen uit reserves.

Structureel evenwicht

Het toezicht van de provincie richt zich op het meerjarige structurele evenwicht van de begroting. Uit onderstaand overzicht blijkt dat we alleen in 2026 niet structureel in evenwicht zijn.

Totaal Programma's	2023	2024	2025	2026
Structureel				
- lasten	-95.389	-95.975	-93.554	-93.909
- baten	96.310	98.140	97.156	93.872
- toevoegingen aan reserves	-97	-170	-96	-172
- onttrekkingen aan reserves	277	-	274	-
Saldo structureel	1.100	1.995	3.780	-210
Incidenteel				
- lasten	-2.090	-1.421	-1.237	-1.163
- baten	880	904	904	904
- toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
- onttrekkingen aan reserves	240	266	272	258
Saldo incidenteel	-970	-250	-60	-
Totaal saldo van baten en lasten	130	1.745	3.720	-210

Incidentele lasten

Incidentele lasten					
Programma	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Sociaal	Projectmanager Sociaal Domein	-60			
	Uitvoering "Nota Sociaal Domein" (0,5 fte)	-45			
	Subsidie Zwembad AGO	-20	-20		
	Servicetaxi	36			
	Versterkingdienstverlening gemeente: Impuls integraal werken	-5			
Inkomen Armoede	Extra aandacht minimahuishouding	-15			
	Schuldhelpverlening	-10			
	Bijstand en Re-integratie		-60	-60	
Gebiedsontwikkeling	Incidentele omgevingsvergunningen	-1.092	-1.111	-1.117	-1.103
	Externe Marktmanager	-30			
	Verrijn Stuartweg	-20			
	Omgevingswet - opstellen actieplan geluid	-50			
	Omgevingswet - opstellen omgevingsplan	-50			
	Huurinfopunt	-20	-20		
	Woonruimteverdeling	-5			
Verkeer	Integrale mobiliteitsvisie	-40			

Incidentele lasten					
Samen besturen	Wet Open Overheid	-60	-60	-60	-60
	Programma samenlevingsopbouw Holland Park	-150	-150		
	Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening	-100			
	Voor en met Diemen	-100			
	Projectmanager	-159			
	Uitbr. Capaciteit Communicatie, participatie en dienstverlening	-80			
	Diemen 800 jaar	-15			
Totaal incidentele lasten		-2.090	-1.421	-1.237	-1.163

Incidentele baten

Incidentele baten					
Programma	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Gebiedsontwikkeling	Incidentele omgevingsvergunningen	851	844	844	844
Financien	Claim Wet Open Overheid Incidenteel	60	60	60	60
Sociaal	Taxiservice	-36	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	Regionale subsidie tbv Woonruimteverdeling	5	-	-	-
Totaal incidentele baten		880	904	904	904

Incidentele dotatie reserves

Incidentele toevoegingen reserves					
Programma	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Gebiedsontwikkeling	Omgevingsvergunningen	-	-	-	-
Totaal incidentele dotaties		-	-	-	-

Incidentele onttrekkingen reserves

Programma	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Gebiedsontwikkeling	Onttrekking reserve Omgevingsvergunningen	240	266	272	258
Totaal incidentele onttrekkingen		240	266	272	258

De toelichting van de incidentele baten en lasten zijn terug te vinden op de programmabladen.

Sociaal	21
Veilig	39
Inkomen en armoede	49
Vrije tijd	59
Onderwijs	67
Gebiedsontwikkeling	77
Leefomgeving en klimaat	91
Verkeer	105
Samen besturen	115
Financiën	129

Sociaal

Portefeuillehouder: M. Everhardt en M. Sikkes-van den Berg

Visie / strategisch doel

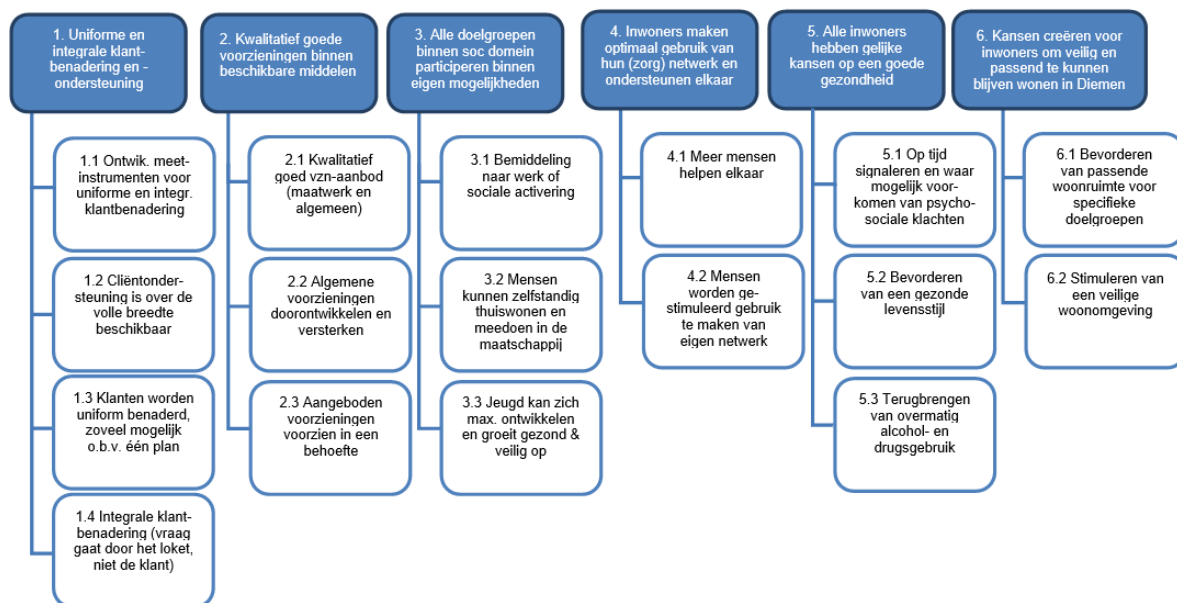
We willen in Diemen zo dicht bij de burger als mogelijk een kwalitatief goed aanbod van informatie, advies en ondersteuning op het terrein van het sociaal domein. Dat doen we vanuit het perspectief van de inwoners in Diemen. In de nota Sociaal Domein 2020-2023 zijn ambities en plannen integraal vastgelegd op het gebied van een kansrijke start voor de jeugd, gezondheid, sociale, maatschappelijke en economische participatie en een veilige leefomgeving voor iedereen. In dit programma komen deze onderdelen terug.

De uitdaging binnen het sociaal domein ligt de komende jaren in het verder ontwikkelen van een integrale dienstverlening. We willen de communicatie vanuit de gemeente verbeteren en daarmee ook de toegang tot de voorzieningen. Het versterken en vitaal houden van de samenwerking in het netwerk en het bereiken van inwoners die (nog) niet goed in beeld zijn, staan ook hoog op onze prioriteitenlijst.

De belangrijkste pijlers onder het beleid:

1. We werken vanuit de effecten die we voor de inwoner willen bereiken. Wetgeving ondersteunt daarbij, maar toepassing van de wet is geen doel op zich. De privacy van mensen is een groot goed. Uitwisseling van gegevens vindt alleen plaats als dit noodzakelijk is en in overleg met de betrokken inwoner(s). De inwoners zijn onze spiegel en ons klankbord, daarom vragen we ze regelmatig naar hun ideeën en ervaringen bij de totstandkoming van het beleid.
2. We werken preventief, we willen voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren. Ondersteuning moet daarom goed toegankelijk zijn voor inwoners.
3. Wanneer mensen hulp en ondersteuning nodig hebben, zoeken we naar oplossingen om hun situatie te verbeteren.
4. We zorgen voor een zo goed mogelijk samenspel tussen de zorg die geleverd wordt door professionals (formele zorg) en de zorg door familie, vrienden, burens of vrijwilligers (informele zorg).

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's:

- 1e wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning Diemen 2020;
- Algemene subsidieverordening Diemen 2018;
- Beleidsnota Diversiteit 2020;
- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Samen Diemen";
- Beleidsnota Wet inburgering;
- Beleidsplan participatiewet (2014);
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019;
- Beleidsregels Jeugdhulp 2022;
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Diemen 2021;
- Huisvestingsverordening Diemen 2021;
- Inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019;
- Nadere regels Jeugdhulp Diemen 2022;
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Diemen 2021;
- Notitie Visie op de klantbenadering en dienstverlening;
- Sportnota 2016-2020 "Sportieve Kracht van Diemen";
- Toegang en toeleiding tot het Sociaal Domein;
- Verordening Jeugdhulp Diemen 2022;
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020;
- Verordening beslistermijn schuldhulpregeling 2021;
- Verordeningen participatiewet afstemmingsverordening, Cliëntenparticipatie, Inkomenstoeslag, Loonwaardesubsidie, Re-integratie, Studietoelage, Tegenprestatie.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Overschrijding kosten specialistische jeugdhulp 2021

Net als vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben we in Diemen te maken gekregen met tekorten op de jeugdhulp. In de jaarrekening over 2021 is zichtbaar geworden dat de kosten voor specialistische jeugdhulp in 2021 € 900.000 hoger lagen dan de begroting van dat jaar. Oorzaak van die overschrijding wordt gevormd door stijging van de kosten, een toename van het aantal cliënten, een grotere complexiteit van de problematiek bij jeugdigen en de toevoeging van groepen jeugdigen die voorheen via de Wet langdurige zorg, de Wmo of de Wet Kinderopang werden geholpen. Bovendien is het zo dat er uitzonderlijke situaties zijn die zo complex zijn dat ze tot zeer hoge kosten leiden. Dat raakt een kleinere gemeente als Diemen onevenredig hard. Dergelijke situaties zijn helaas niet te voorzien.

Van de hogere kosten die we in 2021 te verwerken kregen, is driekwart als structureel te kenmerken. Om het voorzieningenniveau nu wel op peil te houden stellen we het budget voor specialistische jeugdhulp daarom met € 675.000 hoger vast. Over de ontwikkeling van het budget zal worden gerapporteerd via de P&C-cyclus.

Autonome ontwikkelingen

Wet Inburgering

De verantwoordelijkheden binnen de nieuwe Wet Inburgering voeren we uit binnen de budgetten zoals beschikbaar gesteld door het Rijk. Het Rijk stelt twee soorten budget beschikbaar: structurele uitvoeringsbudgetten en een specifieke uitkering voor Inburgeringsvoorzieningen. Het uitvoeringsbudget is per 2022 onderdeel van de begroting. Maar met de specifieke uitkering voor inburgeringsvoorzieningen is in de begroting nog geen rekening gehouden met de specifieke uitkering voor inburgeringsvoorzieningen, omdat dat bedrag nog niet is uitgekeerd. Vooralsnog hebben we deze uitkering geraamd op circa € 205.000. Kosten en baten verhogen we met dit bedrag.

Uitvoeringskosten Inburgering

Voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering dient 1,0 fte betaald te worden vanuit het budget Uitvoeringskosten Inburgering. Het gaat om een bedrag van € 90.000.

Gemeenschappelijke Regeling Openbare gezondheidzorg (GR OGZ)

De totale begroting 2023 van de GR OGZ bedraagt € 8,0 miljoen. De bijdrage van Diemen aan deze gemeenschappelijke regeling bedraagt € 1.320.000. Omdat in de begroting rekening is gehouden met een jaarlijkse bijdrage van € 1.260.000, is er sprake van een stijging van € 60.000. Deze stijging wordt voor € 20.000 veroorzaakt door indexering en voor € 40.000 door de groei van het aantal inwoners in Diemen.

GR GGD Amsterdam - Amstelland (Veilig Thuis)

De begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland bedraagt € 19 miljoen. De bijdrage van Diemen aan deze gemeenschappelijke regeling bedraagt € 107.000. Omdat we in de begroting eerder rekening hielden met een jaarlijkse bijdrage van € 87.000, is er sprake van een stijging van circa € 20.000. Deze stijging wordt veroorzaakt door de indexering en de groei van het aantal inwoners in Diemen.

Ten slotte zijn de financiële werkafspraken behorende bij de GR Amsterdam-Amstelland gewijzigd en ingegaan vanaf het jaar 2022. De DUVO-middelen (Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang) van € 32.000 komen te vervallen.

Indexatie tarieven Wmo-vervoer

Jaarlijks worden per 1 januari de tarieven voor het Wmo-vervoer geïndexeerd aan de hand van de NEA-index. Dit is contractueel vastgelegd. De sterk stijgende brandstofprijzen van het afgelopen jaar hebben een groot effect op de kosten in de zorg- en taxivervoer. We moeten rekening houden met een hogere NEA-index per 1 januari 2023. Niet alleen vanwege de explosief gestegen brandstofprijzen, maar ook vanwege de inflatie en de druk op de lonen door een toenemend personeelstekort. De NEA-index wordt in oktober bekend gemaakt. Indien blijkt dat door een hoge NEA-index het budget voor Wmo-vervoer in 2023 niet toereikend is, komen we hier in de eerste kwartaalbrief 2023 op terug.

Salarislasten Wmo en Jeugd

Het kabinet heeft een bedrag van € 675 miljoen beschikbaar gesteld om de zorgsalarissen extra te verhogen en stelt vanaf 2022 structureel € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten, opdat zij de financiële middelen hebben om de stijging van de zorgsalarissen in het sociaal domein mogelijk te kunnen maken. Een bedrag van € 80 miljoen landt in de algemene uitkering. Een structurele toevoeging vanaf 2022 van € 80 miljoen, gesplitst in € 40 miljoen voor jeugdzorg en € 40 miljoen voor Wmo (zowel opvang en begeleiding als huishoudelijke hulp). Voor Diemen is vanuit het Rijk een bedrag van € 110.000 beschikbaar gesteld voor de indexering van de zorgsalarissen van Wmo en Jeugd. Om de tarieven binnen de Wmo en jeugd te indexeren conform de oproep van de VNG heeft de gemeente Diemen voor 2023 totaal € 230.000 nodig. Het extra benodigde budget van € 120.000 is structureel verwerkt in de budgetten.

Wetswijziging Woonplaatsbeginsel

Sinds 1 januari 2022 is het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet gewijzigd. Vanaf 1 januari 2022 is de gemeente waar de jeugdige zelf woont financieel verantwoordelijk. Aaneengesloten zorg met verblijf vormt daarbij een belangrijke uitzondering. Daarvoor wordt de gemeente waar de jeugdige oorspronkelijk woonde verantwoordelijk. Door deze wetswijziging is de financiële verantwoordelijkheid voor een groot aantal jeugdzorgtrajecten veranderd. Dit brengt voor de gemeente Diemen extra kosten met zich mee van € 300.000. Het budget voor specialistische jeugdhulp verhogen we daarom voor 2023 met dit bedrag.

Nieuwe ontwikkelingen

Contractmanagement Wmo en Jeugd

Om meer grip en inzicht te krijgen op de uitvoering van de contracten, de kwaliteit van de geleverde producten, financiële uitnutting en trends (voortkomend uit gecontracteerde ondersteuning) is contractmanagement nodig.

Het huidige contractmanagement voor specialistische jeugdhulp heeft betrekking op een deel van de contracten. Uitbreiding is noodzakelijk om het contractmanagement te verbreden naar de andere contracten en ook meer strategisch te werk te kunnen gaan.

Voor Wmo geldt dat het contractmanagement op dit moment wordt uitgevoerd door de beleidsadviseur. Hiervoor is nu onvoldoende tijd beschikbaar. Om structureel invulling te geven aan het contractmanagement Wmo is een contractmanager noodzakelijk.

Om op beide terreinen goed invulling te geven aan contractmanagement is het voorstel om 1 fte (€ 90.000) beschikbaar te stellen voor Wmo en Jeugd. Eventueel kan het werk van de contractmanager worden uitgebreid met contracten binnen het beleidsterrein van de Participatiewet.

Bij de invulling zullen we nauw samenwerken met de beide andere DUO-gemeenten. We bezien of we contractmanagement ook gezamenlijk kunnen oppakken. Het gaat immers veelal om dezelfde contractpartijen. Deze samenwerking heeft mogelijk financiële effecten en die zullen we melden in een van de kwartaalbrieven. Na verloop van tijd wordt beoordeeld tot welk besparingspotentieel of kwaliteitsimpuls dit heeft geleid.

Vervolg actieplan eenzaamheid

Voor de uitvoering van het actieplan eenzaamheid is er tijdelijk een consulent Eenzaamheid en Verbinding aangenomen. De verwachting is dat de kosten voor deze functie in 2022 en 2023 via de subsidie van de provincie gedekt kunnen worden. De gemeenteraad heeft de toezegging gedaan dat de consulent in 2022 vast kan starten, voordat de subsidie is aangevraagd. Over de toekenning van subsidieaanvraag bestaat op dit moment nog geen zekerheid. De gemeenteraad heeft bij bespreken van het actieplan aangegeven eventueel de inzet te bekostigen vanuit de algemene middelen. Het kan ook zijn dat de inzet van deze consulent langer nodig is dan in de subsidieaanvraag staat. In dat geval kan het niet meer worden gefinancierd vanuit de subsidie en zal de bekostiging uit de algemene middelen moeten komen. Voor 2023 stellen we daarom voor € 55.000 beschikbaar te stellen voor de inzet van de consulent Eenzaamheid en Verbinding.

Budget Wmo-hulpmiddelen

In 2021 was er een overschrijding op het budget Wmo-hulpmiddelen van € 22.000. Daarnaast is er in het budget nog geen rekening gehouden met de jaarlijkse indexatie. Deze indexatie is contractueel vastgelegd. Daarom stellen we voor het budget voor Wmohulpmiddelen structureel met € 40.000 te verhogen.

Voorportaal MaDi Diemen

De onafhankelijke cliëntondersteuning is in Diemen de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan. Dat komt door een toename van complexe, domein overschrijdende ondersteuningsvragen en door het groeiende aantal inwoners in Diemen.

Met MaDi Diemen zijn we een pilot "Voorportaal" gestart voor 2021-2022. Hierbij is er gezocht naar een oplossing voor de druk die op de hulpverlening is ontstaan. Taken zoals administratieve taken en eenvoudige praktische hulpvragen kunnen direct bij de intake worden opgepakt en niet door de professionele hulpverlener. Door dit direct op te pakken wordt de hulpverlening ontlast en kan er efficiënter worden gewerkt. Diemenaren met eenvoudige hulp- en adviesvragen kunnen sneller worden geholpen en het bespaart kosten voor duurdere hulpverlening.

Bij positieve evaluatie van de pilot in 2022 stellen we voor het project Voorportaal structureel te maken. Op dit moment is nog niet bekend om welk bedrag het zal gaan, maar we verwachten een bedrag van ca. € 50.000. Dit bedrag zullen we dan opnemen in de structurele subsidie aan MaDi Diemen. Bij negatieve evaluatie moeten we de groeiende vraag naar cliëntondersteuning op een andere manier bekostigen. Kosten zullen dan naar verwachting hoger uitvallen.

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

De decentralisatie van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) naar gemeenten was voorzien in januari 2023. De beoogde inwerkingtreding is inmiddels uitgesteld naar 2024. Concreet betekent dat dat de gemeenten per 2024 de middelen voor Beschermd Wonen ontvangen op basis van een objectief verdeelmodel. In het Regioplan Amstelland Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid is het budget voor Diemen vastgesteld op € 205.000 voor het eerste jaar, dus 2024. In 2025 loopt dat bedrag op naar € 660.000.

In 2023 zal er een begin gemaakt worden met het opzetten van een lokale toegang tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen in de regiogemeenten. De regiogemeenten bereiden in overleg met de centrumgemeente Amsterdam een voorstel voor. De benodigde middelen zullen gefinancierd worden via de rijksbijdrage aan de gemeente Amsterdam als centrumgemeente.

Jongerenwerk

De afgelopen jaren is er in Diemen gebouwd aan een stevige ondersteuningsstructuur voor (jonge) kinderen en hun ouders/opvoeders. De doelgroep jongeren (12-25 jaar) is hierin niet altijd voldoende meegenomen. Juist deze groep heeft extra aandacht nodig vanwege alle ontwikkelingen in hun adolescentie. Ook heeft de coronacrisis een grote impact gehad op het mentale welzijn van jongeren. Daarbovenop heeft Diemen een extra uitdaging in het bereiken van deze doelgroep aangezien er in Diemen geen voortgezet onderwijs locatie is. Er zijn in Diemen de afgelopen tijd via tijdelijke inzet en tijdelijke middelen verschillende projecten opgezet om jongeren beter te bereiken en te ondersteunen. Het gaat dan om Jongeren in Beeld, Block RXL, de online hulplijn UpTalk, een online programma tijdens de kerstvakantie en extra coaching voor jongeren.

We willen voor jongeren nu ook een structureel programma aanbieden in ruimtes waar zij zich veilig en thuis voelen. Om de groeiende groep jongeren in Diemen op een goede manier te bereiken, hun talenten te ontwikkelen en hen te ondersteunen bij mentale, emotionele, sociale of financiële problemen achten we uitbreiding van jongerenwerk noodzakelijk. Ook willen we de incidentele inzet naar aanleiding van de coronacrisis structureel te borgen. Tot slot is het jongerenwerk momenteel kwetsbaar doordat er maar weinig uren worden geboden.

Door uitbreiding van het jongerenwerk zal het project Jong Diemen op de Radar (hernoemd in Jongeren in Beeld) structureel kunnen worden. Verder kunnen per activiteit minimaal twee jongerenwerkers aanwezig zijn en de jongerenwerkers zijn dan beter bereikbaar voor jongeren, ook in de avonduren en in het weekend.

In de begroting 2023 is voor de uitbreiding een budget van € 150.000 opgenomen.

Wonen en zorg

De gemeente Amsterdam deed vanuit haar centrumfunctie voor de zorgregio Amsterdam-Amstelland in 2021 een aanvraag voor het realiseren van tijdelijke opvang en passantenpensions voor economisch daklozen in de regio. Dat heeft betrekking op de regiogemeenten, waaronder Diemen. In dergelijke pensions en in die tijdelijke opvang kunnen (jong)volwassenen en gezinnen maximaal een jaar verblijven om tot rust te komen en vanuit daar te zoeken naar duurzame vervolghuisvesting. De middelen zijn beschikbaar gesteld door toenmalige staatssecretaris Blokhuis en staan bekend als de Blokhuismiddelen. Over de toegang tot de opvang wordt besloten middels regionaal overleg. De middelen zijn beschikbaar tot en met 2023. In de begroting van 2023 zal een post worden opgenomen voor de opvang van daklozen die op het regionale overleg niet tot de opvang worden toegelaten maar die de gemeente Diemen wel opvang aan wil bieden.

Het huidige kabinet zet in op het voorkomen van dakloosheid, om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. Hiervoor wordt structureel bijna € 10,5 miljoen beschikbaar gesteld aan centrumgemeente Amsterdam. Het is nog niet uitgewerkt hoe de financiering van de tijdelijke huisvesting van daklozen door de gemeenten voortgezet zal worden.

In 2023 wordt de Woonvisie geactualiseerd. In opvolging van de woonzorganalyse wordt ook een woonzorgvisie opgesteld. Op basis hiervan zal de gewenste woningbouwprogrammering voor nieuwbouw met bijbehorende voorzieningen voor zorg nader worden uitgewerkt.

Wmo

Diemen groeit en er komen steeds meer aanvragen in het kader van de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Dit zorgt voor oplopende wachttijden. Er zijn de afgelopen jaren ook (structurele) taken bijgekomen, zoals de organisatie van de noodopvang. Bovendien is de verwachting dat er nog een taak bij gaat komen rondom beschermd wonen.

Om zicht te krijgen op wat voor Diemen nodig is om de Wmo goed te kunnen uitvoeren, hebben we via een formatiescan gekeken naar de benodigde capaciteit. Daaruit bleek dat er 15,58 fte nodig is om de Wmo adequaat uit te voeren. We hebben momenteel echter maar 12,25 fte ter beschikking. Voorstel is daarom nu om de functie van Wmo-consulent met 2,00 fte (€ 158.000) uit te breiden. Daarnaast zal er onderzoek worden gedaan naar mogelijke verbeteringen in de werkprocessen van Wmo, om effectiever en beter te kunnen werken.

Kosten Sociaal Domein (taakstelling)

Met de invoering van beheersmaatregelen zou vanaf 2023 een beperking van de uitgaven binnen het sociaal domein moeten optreden. We gaan uit van een daling van kosten per jaar vanaf 2024 met € 200.000, oplopend tot € 400.000 in 2025. We komen met een plan hoe we deze kostenbesparing gaan realiseren.

Inhuur projectmanager Sociaal Domein

De administratie van het Sociaal Domein is vanaf de decentralisatie in 2015 steeds complexer geworden. Dit komt o.a. door aangepaste wet- en regelgeving, veranderende koersbepalingen vanuit het Rijk, complexere zorgsystemen, regionale overlegverbanden en de omvangrijkheid aan contractkeuzes. Dit heeft een weerslag op de administratie, denk aan het betaalbaar stellen van een zorgdeclaratie of aan een protocol voor het inregelen van nieuwe contracten in de boekhouding (bijvoorbeeld de TOZO-regeling). Ook wordt de rechtmatigheidsverantwoording van deze administratie in het jaarrekeningtraject steeds ingewikkelder. Om deze complexe materie goed in de organisatie te borgen is het noodzakelijk om in 2023 voor een half jaar specifieke expertise in te huren. De kosten voor de inhuur bedragen ongeveer € 60.000.

Eigen bijdrage huishoudelijke hup (Wmo)

Voor Wmo-voorzieningen geldt een abonnementstarief als eigen bijdrage voor inwoners die gebruik maken van Wmo-voorzieningen. Dit bedrag is ongeacht het aantal Wmovoorzieningen, het inkomen of het vermogen. In het regeerakkoord is opgenomen dat het kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp in de Wmo.

De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een (landelijke) taakstellende besparing van € 95 miljoen. De algemene uitkering zal vanaf 2025 met dit bedrag verlaagd worden.

Huishoudelijke Hulp Toelage Diensten Thuis

Sinds 1 januari 2021 wordt in Diemen de algemene voorziening Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) Diensten Thuis aangeboden aan cliënten met een indicatie voor de maatwerkvoorziening Hulp bij het Huishouden en aan inwoners die als mantelzorger ingeschreven staan bij mantelzorgorganisatie Markant. Hiervoor is in 2021 en 2022 incidenteel € 25.000 toegevoegd aan het budget voor Hulp bij het Huishouden. We stellen voor om het budget voor HHT Diensten Thuis à € 25.000 vanaf 2023 structureel toe te voegen aan het budget voor Hulp bij het Huishouden.

Programma Grip op sociaal domein

De betaalbaarheid van de voorzieningen in het sociaal domein in Diemen staat onder druk. Daarom moeten we zo snel mogelijk meer grip krijgen op de uitgaven zodat we keuzes kunnen maken en behalve naar het inhoudelijke aanbod meer kunnen kijken naar kosten-baten. Zo kunnen we de benodigde zorg voor inwoners betaalbaar en beschikbaar te houden.

In september 2021 is het programma Grip op sociaal domein gestart. Medio 2022 is de uitvoeringsfase gestart. Op het moment van schrijven kunnen we nog geen uitspraken doen over de uitkomsten en dus over structurele effecten van het programma. Het programma loopt tot 1 maart 2023

Versterking dienstverlening gemeente

De rijksoverheid geeft aan dat als gevolg van de toeslagenaffaire naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, er ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden.

Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen via diverse geldstromen. Onderstaande bedragen zijn hiervoor gereserveerd:

1. Een robuust rechtsbeschermingssysteem € 50.000

Het is belangrijk dat mensen dichtbij ondersteuning hebben om de weg te vinden en hun recht te kunnen halen, bijvoorbeeld wanneer ze verdwalen tussen uitvoeringsinstanties.

2. Versterking ondersteuning wijkteams € 95.000

Compensatie van extra uitgaven die gemaakt worden om de toegang van cliënten tot de gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning in de komende jaren stap voor stap structureel te verbeteren.

3. Systeemleren € 10.000

Om de dienstverlening in gemeenten daadwerkelijk en structureel te kunnen verbeteren is het van belang dat de dienstverlening plaatsvindt in een 'lerende uitvoeringspraktijk'.

4. Impuls integraal werken € 5.000

Als onderdeel van het versterken van de gemeentelijke dienstverlening kunnen gemeenten een impuls geven aan het ontwikkelen van een integrale dienstverlening.

Zichtbaarheid antidiscriminatie-voorziening vergroten

Een diverse en inclusieve samenleving werkt aan antidiscriminatie. We werken in Diemen samen met het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA). We willen de zichtbaarheid daarvan vergroten en de meldingsbereidheid stimuleren. Daarnaast willen we actief aan de slag met thema's als stagediscriminatie en straatintimidatie. Verder hebben we als gemeente een voorbeeldfunctie en dus streven we naar inclusief werkgeverschap. We gaan stagediscriminatie tegen, bijvoorbeeld door directe plaatsing van stagiaires.

Waar we werken met data van burgers, zijn we extra zorgvuldig om te voorkomen dat bewuste en onbewuste vooroordelen leiden tot ongelijke behandeling. We zorgen voor een extra controle, bijvoorbeeld door gericht gebruik te maken van de Toolbox Ethisch Verantwoorde Innovatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Bewustwording ambtenaren inclusiviteit

Inclusie en diversiteit zijn blijvende aandachtspunten voor de eigen organisatie. We zetten in op (meer) bewustwording van ambtenaren van de gemeente, bijvoorbeeld door middel van training en kennisuitwisseling.

Gebruik beschikbare normen en keurmerken t.b.v. inclusiviteit

We maken gebruik van beschikbare normen en keurmerken. Zo is de gemeente hard op weg een dementievriendelijke gemeente te worden en onderschrijven we de doelstellingen in het manifest 'Iedereen doet mee' (om het VN-Verdrag Handicap verder in te voeren in onze gemeente).

Wat willen we bereiken?

1. Uniforme (werkend volgens dezelfde uitgangspunten) en integrale (over de volle breedte met zo min mogelijk aanspreekpunten) klantbenadering en -ondersteuning door de gemeente en haar partners

Subdoelen

- 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
- 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
- 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
- 1.4 - Integrale klantbenadering (vraag gaat door het loket, niet de klant)

2. Kwalitatief goede voorzieningen (individuele en algemene voorzieningen) binnen beschikbare middelen

Subdoelen

- 2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)
- 2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken
- 2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte

3. Alle doelgroepen binnen het sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden

Subdoelen

- 3.1 - Bemiddeling naar werk of sociale activering
- 3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij
- 3.3 - Jeugd kan zich maximaal ontwikkelen en groeit gezond en veilig op

Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
3.1 - Aantal mensen dat uitstroomt naar werk	26	66	60	60

4. Inwoners uit Diemen maken optimaal gebruik van hun (zorg-)netwerk (in de buurt) en ondersteunen elkaar daarbij

Subdoelen

- 4.1 - Meer mensen helpen elkaar
- 4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk

5. Alle inwoners uit Diemen hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Subdoelen

- 5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psychosociale klachten
- 5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl
- 5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik

6. Kansen creëren voor inwoners om veilig en passend te kunne blijven wonen in Diemen

Subdoelen

- 6.1 - bevorderen van passende woonruimte voor specifieke doelgroepen
- 6.2 - Het stimuleren van een veilige woonomgeving

Wat gaan we ervoor doen?

1. Uniforme en integrale klantbenadering en –ondersteuning door de gemeente en haar partners

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
1.1.1 - Ontwikkelen van een aantal instrumenten om te kunnen meten en verantwoorden
1.1.2 - Monitoren van gegevens en eventueel bijsturen van de werkwijze
Subdoel 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
1.2.1 - Maken van afspraken met de cliëntondersteuningsorganisaties
1.2.2 - Het aanbod van cliëntondersteuningsfuncties inzichtelijk maken voor professional en burger
Subdoel 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
Subdoel 1.4 - Integrale klantbenadering (er wordt gestreefd naar zo min mogelijk ondersteuners rondom een gezin. Partijen werken samen en zijn op de hoogte van elkaars werk; de vraag gaat door het loket en niet de klant)
1.4.1 - Het verder ontwikkelen en uitdragen van een heldere toeleidingsstructuur in Diemen
1.4.2 - Doorontwikkelen van het Brede HOED Team (multiprobleem-aanpak)
1.4.3 - Gegevensuitwisseling (ook met externen) door middel van ICT-applicatie (iSamenleving) mogelijk maken

2. Kwalitatief goede voorzieningen (individuele voorzieningen en algemene voorzieningen) binnen beschikbare middelen

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)
Subdoel 2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken
2.2.1 - Het starten van een nieuw Huis van de Buurt in een andere wijk dan het bestaande Huis van de Buurt met een voor Diemen als geheel aanvullend aanbod aan welzijnsactiviteiten, dat daarnaast ook passend is bij de specifieke behoeften in de betreffende wijk.
2.2.2 - Versterken van de vrijwilligersvacaturebank en uitbreiden met een digitaal vrijwilligerscoördinatiepunt
Subdoel 2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte
2.3.1 - Aanbieders rapporteren over het (niet) gebruik van voorzieningen
2.3.2 - Oppakken van signalen over gemiste voorzieningen voortkomend uit onder andere de brede gesprekken en huisbezoeken

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.1.1 - Gemiddelde doorlooptijd van het verstrekken van individuele 'Wmo-voorzieningen (in dagen)	43 ¹	57	35	35
2.2.1 - Aantal activiteiten/bereik Huizen van de buurt ²	N.v.t.	N.v.t.	65	65
2.3.1 - Aantal bemiddelingen Diemen voor elkaar	97	175	175	190

¹ Vanaf 2019 wordt de doorlooptijd gemeten vanaf het moment dat de inwoner een melding doet bij de gemeente. Nade melding volgt een onderzoek dat kan resulteren in een aanvraag voor een maatwerkvoorziening. Voor 2019 werd de doorlooptijd gemeten vanaf het moment dat de inwoner een aanvraag voor een maatwerkvoorziening doet. De begrote doorlooptijd is hier niet op aangepast. Daarnaast heeft het team Wmo in 2020 en 2021 te maken gehad met een aanhoudende grote werkvoorraad, mede door het coronavirus.

² Deze indicator is sinds de Begroting 2022 opgenomen.

3. Alle doelgroepen binnen het sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden

Activiteiten
Subdoel 3.1 - Bemiddeling naar werk voor mensen die dat kunnen, en anders hulp bij sociale activering
3.1.1 - Middelen voor re-integratie worden ingezet voor mensen die bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, die potentie hebben om uit te stromen o.a. door begeleiding via P-coaches en hulp bij terugkeer naar school
3.1.2 - Vormen van dagbesteding aanbieden aan klanten die niet bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, bijv. via arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk of een andere vorm van sociale activering
Subdoel 3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij
3.2.1 - Bieden van voldoende maatwerkvoorzieningen zoals hulp bij het huishouden, servicetaxi, woningaanpassingen en hulpmiddelen
Subdoel 3.3 - Jeugd kan zich maximaal ontwikkelen en groeit gezond en veilig op
3.3.1 - Zorgdragen voor een samenhangend pakket aan opvoed- en opgroei ondersteuning
3.3.2 - Bieden van zo licht en laagdrempelig mogelijke basisvoorzieningen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
3.1.1 - Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar (verplicht)	917	838	900	900
3.1.2 - Aantal mensen geplaatst op een beschut werk plek	3	4	5	5
3.1.3 - % netto participatiegraad van mensen tussen 15-67 jaar die een baan hebben (verplicht)	68,6%	NB ³	68%	70%
3.1.4 - Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (verplicht)	410	411	400	400
3.1.5 - Aantal personen met een lopend reïntegratietraject per 10.000 inwoners (verplicht)	91	NB ³	120	120
3.1.6 - Aantal cliënten met maatwerkarrangementen voorzieningen Wmo per 10.000 inwoners (verplicht)	83	81	90	90
3.1.7 - Aantal inwoners met Stadspas ⁴	N.v.t.	N.v.t.	3200	3200
3.1.8 - Aantal huishoudens in de bijstand ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in Diemen ⁴	N.v.t.	3,2%	3,2%	3,2%
3.1.9 - Aantal huishoudens in de bijstand ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in de Metropool Regio Amsterdam ⁴	N.v.t.	5,9%	5,9%	5,9%
3.3.1 - % Jongeren 12 t/m 21-jarigen met een delict voor de rechter (verplicht)	1%	NB ³	1%	1%
3.3.2 - % Kinderen in armoede (verplicht)	5%	5% ⁵	5%	5%
3.3.3 - % Melding kindermishandeling (verplicht)	2,1%	1,5%	1,5%	1,5%
3.3.4 - % Achterstandsleerlingen 4 t/m 12-jarigen (verplicht)	10,81%	NB ³	5,5%	5,5%
3.3.5 - % Werkloze jongeren 16 t/m 22-jarigen (verplicht)	2%	NB ³	1%	1%
3.3.6 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp (verplicht)	6,9%	9,9%	8,5%	8,5%
3.3.7 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming (verplicht)	0,5%	NB ³	0,5%	0,5%
3.3.8 - % jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering (verplicht)	NB	0,2%	0,5%	0,5%
3.3.9 - % bereik van kinderen via consultatiebureau en Jeugdgezondheidszorg ⁴	98% (0 jaar) 88%(3 jaar) 67% (5 jaar) 68% (10 jaar)	-	N.v.t.	minimaal 90% voor alle vaccinaties, HPV uitgezonderd

³ Geen data bekend op [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl)

⁴ Deze indicator is sinds de Begroting 2022 opgenomen.

⁵ Omschrijving volgens [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl): "Kinderen in uitkeringsgezin"

4. Inwoners uit Diemen maken optimaal gebruik van hun (zorg-)netwerk (in de buurt) en ondersteunen elkaar daarbij

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Meer mensen helpen elkaar
4.1.1 - Ondersteunen van mantelzorgers met de inzet van Markant
Subdoel 4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk
4.2.1 - Inzetten van eigen kracht conferenties, een besluitvormingsproces door en met het eigen netwerk, dat uitmondt in een plan
4.2.2 - Inwoners van Diemen, jong en oud, ondersteunen door middel van vrienden- en kinderkringen
4.2.3 - Inzetten van mentoraats- en/of vrijwilligersprogramma's zoals school 's cool
4.2.4 - Ondersteunen van initiatieven waarbij mensen gestimuleerd worden een netwerk op te bouwen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
4.2.3 - Aantal deelnemers aan de mentoraats- en vrijwilligersprogramma's	51	52	45	60

5. Alle inwoners uit Diemen hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Activiteiten
Subdoel 5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psycho-sociale klachten
5.1.1 - Continueren van preventieve cursussen
5.1.2 - Inzetten op samenwerking tussen inwoners en het middenveld in het bestrijden van eenzaamheid
Subdoel 5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl
5.2.1 - Stimuleren van deelname aan bewegingsactiviteiten voor inwoners met een lage SES (sociaal economische status) en ouderen
5.2.2 - Aanbieden van preventieve cursussen
5.2.3 - Geven van voorlichting op basisscholen aan ouders en kinderen en via het jongerenwerk
Subdoel 5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik
5.3.1 - Handhaven leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop
5.3.2 - Continueren aanpak (vroeg)signalering alcoholmisbruik
5.3.3 - Preventie drugsmisbruik jongeren

Prestatie-indicatoren ⁶	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
5.1.1 - Mate van eenzaamheid	46%	n.n.b.	45%	45%
5.1.2 - Aantal psychosociale klachten	6%	n.n.b.	6%	6%
5.1.3 - Aantal trajecten Welzijn op Recept	11	NB	10	15
5.2.1 - % kinderen en jongeren dat een uur per dag beweegt (uit jeugdgezondheidsmonitor)	44%	n.n.b.	44%	50%
5.2.2 - % goed ervaren gezondheid	78%	n.n.b.	80%	80%
5.2.3 - % tevredenheid over de leefomgeving	91%	n.n.b.	90%	90%
5.2.4 - Mate van deelname bewegingsaanbod van Welzijn Diemen	400	NB	500	500
5.2.5 - % volwassenen dat een uur per dag beweegt	66%	n.n.b.	70%	70%
5.2.6 - Mate van overgewicht	46%	n.n.b.	40%	40%
5.2.7 - Mate van deelname bewegingsaanbod	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
5.2.8 - Aantal activiteiten/bereik buurtsportcoaches	8 / 75 per week	NB	11/100 per week	11 /100 per week
5.3.1 - Mate van genotsmiddelengebruik: Roken alcohol drugs	19% 13% 42%	n.n.b.	15% 13% 40%	15% 13% 40%
5.4.1 - Aantal activiteiten georganiseerd in het kader van diversiteitsbeleid	N.v.t.	NB	8	8

⁶ Deze indicator is sinds de Begroting 2022 opgenomen.

6. Kansen creëren voor inwoners om veilig en passend te kunnen blijven wonen in Diemen

Activiteiten
Subdoel 6.1 - Bevorderen van passende woonruimte voor specifieke doelgroepen
Subdoel 6.2 - Het stimuleren van een veilige woonomgeving

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
6.1.1 - Aantal verleende woonurgenties	NB	NB	20	25
6.1.2 - Hoe vaak wordt er lokale voorrang verleend aan Diemenaren bij sociale huurwoningen?	NB	NB	40%	40%
6.1.3 - Aantal Diemenaren: Beschermd Wonen (BW) Maatschappelijke Opvang (MO) Noodopvang (NO)	NB	NB	- 50 ⁷ 20 5	10 BW 5 MO 5 NO
6.1.4 - Aantal woningen dat geschikt is om oud in te worden	NB	NB	35%	NB ⁸
6.1.5 - Aantal activiteiten in het kader van passend wonen	NB	NB	150	175
6.1.6 - Aantal bemiddelingen van groot naar beter (nog op te zetten)	NB	NB	5	5
6.1.7 - Aantal en type Wmo-maatwerkvoorzieningen: onderverdeeld in: Woningaanpassingen: Hulpmiddelen: Huishoudelijke hulp: Wmo-begeleiding: Overig:	NB	NB	1000 2300 480 200 20	800 2500 500 200 20
6.2.1 - Aantal meldingen zorg & overlast	NB	NB	50	75
6.2.2 - Meldpunt WvGGZ	NB	NB	30	30

⁷ In voorgaande jaren is van een deel van de cliënten met een MOBW-indicatie de herkomstgemeente onbekend en is hiervan een schatting gemaakt door de gemeente Amsterdam.

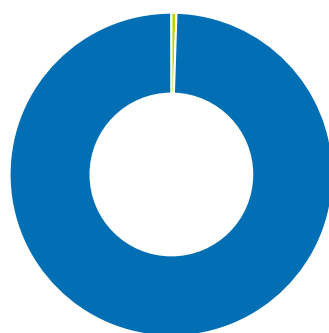
⁸ De geschiktheid van woningen wordt niet meer gemeten in de WIMRA.

Wat mag het kosten?

Sociaal	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-23.974	-23.707	-23.462	-23.502
Structurele baten	524	524	524	524
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-23.450	-23.183	-22.938	-22.978
Incidentele lasten	-54	-20	-	-
Incidentele baten	-36	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-90	-20	-	-
Saldo van baten en lasten	-23.540	-23.203	-22.938	-22.978

Lasten

Baten

● Sociaal
● overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De fluctuatie wordt met name veroorzaakt door de ontwikkelingen omtrent de budgetten voor jeugdzorg, met name:

1. Een taakstelling (2023: € 200.000) Hier moet de komende tijd nadere invulling aan gegeven worden, zodat dit in de toekomst structureel kan worden ingevuld.
2. Inhuur expertise projectmanager Sociaal Domein (2023: € 60.000)

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Contractmanagement Wmo en Jeugd	-90	-90	-90	-90
Vervolg actieplan eenzaamheid	-55	-55	-55	-55
Budget Wmo-hulpmiddelen	-40	-40	-40	-40
Voorportaal MaDi Diemen	-50	-50	-50	-50
Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	-	-	-	-
Jongerenwerk	-150	-150	-150	-150
Wonen en zorg	-	-	-	-
Wmo	-160	-160	-160	-160
Kosten Sociaal Domein (taakstelling doorgeschoven naar 2024)	-200	-	-	-
Inhuur projectmanager Sociaal Domein	-60	-	-	-
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Wmo)	-	-	-	-
Huishoudelijke Hulp Toelage Dienst Thuis	-25	-25	-25	-25
Programma Grip op Sociaal Domein	-	-	-	-
Versterking dienstverlening gemeente	-160	-160	-160	-160
Zichtbaarheid antidiscriminatie - voorziening vergroten	-	-	-	-
Bewustwording ambtenaren inclusiviteit	-	-	-	-
Gebruik beschikbare normen en keurmerken t.b.v. inclusiviteit	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-990	-730	-730	-730

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Veilig

Portefeuillehouder: E. Boog

Visie / strategisch doel

We streven naar een Diemen waar een ieder zich binnen- en buitenshuis veilig voelt en waarin burens elkaar kunnen aanspreken. Waar de openbare ruimte veilig, heel en schoon is. Waar respect de basisnorm is en waarin de regels gehandhaafd worden.

Visie

De gemeente en haar partners ontwikkelen en voeren veiligheidsbeleid uit met als resultaat een afname van criminaliteit en overlast aan de ene kant en verbetering van het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid aan de andere kant. Veiligheid is een kerntaak van de overheid, maar inwoners, instellingen en ondernemers worden ook nadrukkelijk gevraagd te participeren in de verbetering hiervan. De gemeente speelt hierin een stimulerende en faciliterende rol. Deze rol betekent initiëren van de uitvoering van het veiligheidsbeleid, partners stimuleren en aanspreken op hun verantwoordelijkheid, onderlinge samenhang bewaken en sturend optreden waar nodig.

Integrale veiligheid is een samenspel tussen gemeente, politie, veiligheidsregio en landelijke overheid. De gemeente bepaalt de doelstellingen van het lokale veiligheidsbeleid (zelfredzaamheid, participatie en preventie). Deze zijn complementair aan het regionale en landelijke beleid. Naast regionale en landelijke doelstellingen is er lokaal ruimte voor specifieke bestuurswensen die regionaal en landelijk niet geprioriteerd zijn, maar die wel van essentieel belang zijn voor het verbeteren van de lokale veiligheid. Hier ligt het eigen speelveld van de gemeenteraad. De gemeente bepaalt ook wat binnen het veiligheidsdomein, naast de activiteiten van de gemeente, aan inspanningen van de partners wordt verwacht. Zij heeft de regierol in de samenwerking tussen alle bij de lokale veiligheid betrokken partijen.

De gemeente draagt bij aan de totstandkoming van het regionaal veiligheidsplan. Het plan wordt uiteindelijk vastgesteld door het veiligheidsbestuur van de regio Amsterdam-Amstelland nadat de gemeenteraad in staat is gesteld hier een zienswijze op te geven. Het regionaal veiligheidsplan is voor de gemeente een overkoepelend kader, waarin het landelijk beleid vertaald wordt naar prioriteiten van de gemeenten in de regio. Deze worden vervolgens vertaald naar een Jaarprogramma met concrete inspanningen op gemeentelijk niveau.

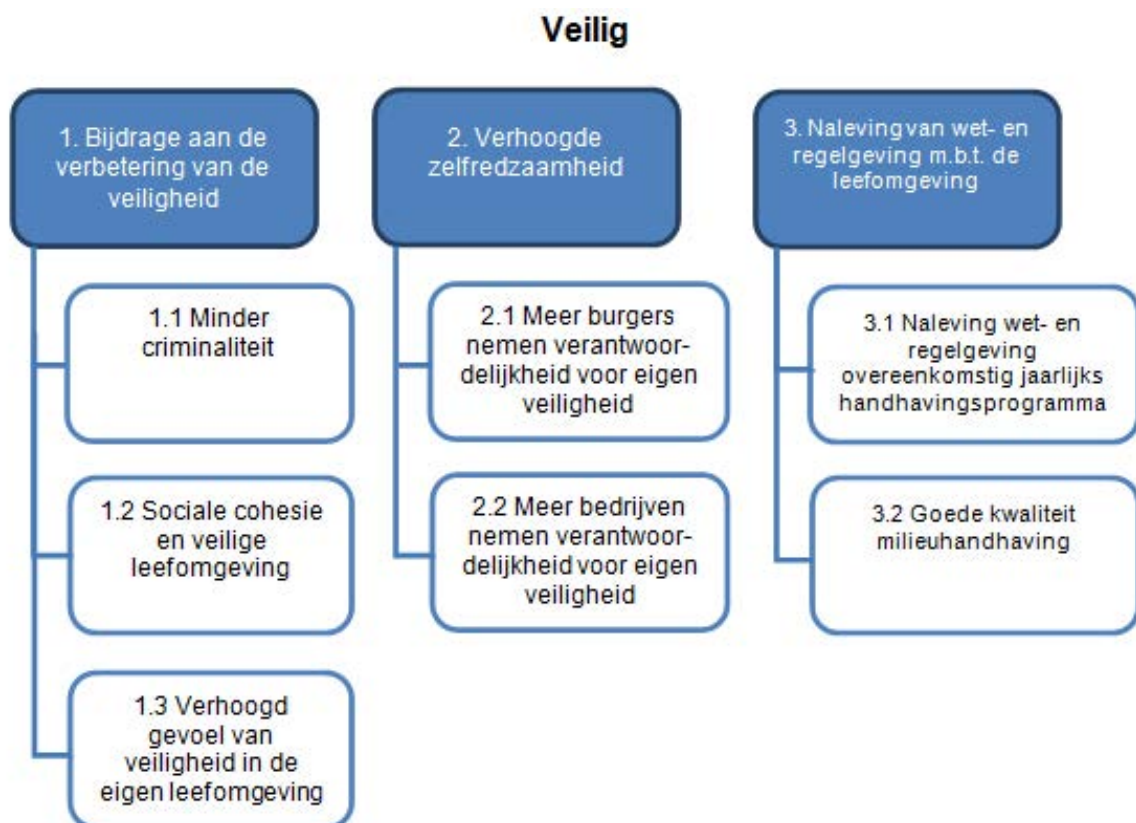
Op landelijk niveau worden door korpsleiding nationale politie, het openbaar ministerie en de minister van Veiligheid en Justitie afspraken gemaakt over de landelijke prioriteiten.

Op lokaal niveau is het Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid 2019-2022 unaniem door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan kent de volgende prioriteiten voor Diemen:

- De aanpak van ondermijnende criminaliteit in Diemen, bijvoorbeeld door uitbreiding van de aanpak van Scheerlicht.
- Het verder terugdringen van het aantal straatroven en woninginbraken.
- Het vormgeven van de aanpak 'Samen voor een veilige buurt', waarbij wij als veiligheidspartners met inwoners en ondernemers samen werken aan de veiligheid in de directe woon- en werkomgeving.
- De verdere versterking van de verbinding tussen zorg en veiligheid.

Voor de periode 2023-2026 wordt gewerkt aan een actualisatie van het Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Regionaal:

- Regionaal Beleidsplan crisisbeheersing Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland;
- Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland;
- Regionaal Dekkingsplan brandweer Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland (7a), Bijlagen (7b);
- Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland (bijlagen);
- Regionaal Veiligheidsplan;

Gemeentelijk:

- Beleidsnota inzake de vestiging van coffeeshops in Diemen;
- Beleidsregel 13b opiumwet;
- Beleidsregel Aanpak Heling gemeente Diemen;
- Beleidsregel Wet Bibob gemeente Diemen;
- Beleidsregels woonoverlast;
- Draaiboek evenementen;
- Integraal vergunningverlening, toezichts- en handhavingsbeleid gemeente Diemen;
- Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid;
- Preventie- en handhavingsplan alcohol;
- Prostitutiebeleid;
- Terrassenbeleid;
- Uitvoeringsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving en Openbare Orde & Veiligheid;
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) ;
- Huisvestingsverordening;

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Er zijn geen structurele gevolgen Jaarstukken 2021 binnen dit programma.

Autonome ontwikkelingen

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, waar Diemen deel van uitmaakt, staat de komende jaren voor een groot aantal opgaven. Die komen voort uit veranderingen in de samenleving (demografisch, technologisch en stedelijk), uit nieuwe wetgeving en uit veranderende maatschappelijke en politieke verwachtingen bij het uitvoeren van de publieke taak. Daarnaast vraagt de gewenste en nodige modernisering van de brandweerorganisatie de komende jaren een extra impuls.

De afgelopen periode is de rol en het belang van de veiligheidsregio's tijdens de corona- en de vluchtelingencrisis nog evidentier geworden. Tegelijkertijd blijven incidentbestrijding en risicobeheersing belangrijke taken van de Veiligheidsregio, met name van de brandweer. Het daarom van belang dat de organisatie toekomstbestendig is en voorbereid op haar taken. Het is dus noodzakelijk dat de veiligheidsregio zich omvormt van een beleidsluwe, uitvoerende organisatie naar een beleidsrijke organisatie. Daarvoor zijn investeringen op een drietal thema's noodzakelijk: modernisering van de brandweerorganisatie, voorbereiding op nieuwe taken en wetgeving en meer werk maken van informatiesturing en -beveiliging. Volgens het voorstel van het Veiligheidsbestuur van onze veiligheidsregio betekent dit voor Diemen dat de bijdrage van 2023 tot en met 2026 zal gaan stijgen met € 35.000 in 2023 oplopend tot € 100.000 in 2026. Daarmee komt de gemeentelijke bijdrage in totaal op € 1.420.000 in 2026.

Kostenstijging programma Op Orde voor boa's

De boa's en de juristen op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) gebruiken het programma Op Orde. Dat ondersteunt de boa's digitaal buiten bij het verrichten van hun werk. Het programma is effectief, is gekoppeld aan het digitale archief en werkt real time. Meldingen van burgers op straat kunnen direct worden behandeld. De kosten voor het programma zijn door ontwikkeling en door groei van het aantal medewerkers dat het gebruikt de afgelopen jaren flink gestegen. Het gaat daarbij om jaarlijkse kosten van € 50.000. Van het Rijk ontvangen we jaarlijks € 34.000 voor (extra) inzet van Boa's. Dit bedrag willen we inzetten voor dekking van een deel van genoemde kosten.

Nieuwe ontwikkelingen

Aanpak ondermijning

De afgelopen jaren hebben we veel werk gemaakt van de strijd tegen ondermijning.

De cijfers bewegen grotendeels de goede kant op, maar juist omdat veiligheid voor veel inwoners een zwaarwegend onderwerp is, is blijvende aandacht nodig.

Het coalitieakkoord 2022-2026 benoemt een aantal specifieke activiteiten: de aanpak Scheerlicht, de verschuiving van repressie naar preventie, de aanpak van onacceptabel gedrag, informatieveiligheid, cameratoezicht en de mogelijkheid om laagdrempelig melding te kunnen maken van misstanden. Het bestaande beleid, zoals opgenomen in het Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid 2019-2022 en het Jaarprogramma integrale veiligheid, ondermijning en Scheerlicht, krijgt voor de komende jaren een update met een nieuw meerjarenbeleidsplan.

Hoewel de focus dus verschuift van repressie naar preventie, vraagt de repressieve kant van Scheerlicht ook de nodige aandacht. Denk daarbij aan de wijkgerichte aanpak voor de wijk Diemen Zuid. Die zijn we in 2022 is gestart naast de doorlopende gemeentebrede aanpak. Wij verwachten deze gebiedsgerichte aanpak in de nabije toekomst verder uit te breiden.

Dat kan niet binnen de bestaande formatie worden gerealiseerd. Daarom wordt voorgesteld een medewerker Ondermijning (1 fte) aan te trekken, die zich bezighoudt met de in het coalitieakkoord voorgenomen acties. De kosten hiervoor bedragen structureel € 80.000.

Tweede controleur openbare ruimte

Het aantal boa's is in Diemen in evenwicht met het takenpakket. Er moet echter nog wel een financiële correctie plaatsvinden voor de bezetting van het Team Handhaving.

In 2019 zijn er twee controleurs openbare ruimte aangenomen in plaats van één boa. Op die manier is het rooster beter dekkend te maken. Bovendien is bij veel overtredingen in Diemen sprake van bestuursrechtelijke handhaving. Met de controleurs kunnen we dus effectiever handhavend optreden in de openbare ruimte.

Dekking van de meerkosten van twee controleurs uit het salarisbudget voor handhaving is nu niet meer mogelijk. De inzet van de twee controleurs blijft wel hard nodig. Daarom wordt structureel budget van € 30.000 gevraagd om het verschil in salariskosten tussen een boa en twee controleurs openbare ruimte op te vangen.

Wat willen we bereiken?

1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid
Subdoelen
1.1 - Minder criminaliteit (inclusief minder adres- en identiteitsfraude)
1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving
1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving

2. Verhoogde zelfredzaamheid
Subdoelen
2.1 - Meer burgers nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid
2.2 - Meer bedrijven nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid

3. Naleving van wet- en regelgeving m.b.t. leefomgeving
Subdoelen
3.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handavingsprogramma
3.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving

Wat gaan we ervoor doen?

1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Minder criminaliteit
1.1.1 - Verstrekken van goede voorlichting en preventiemaatregelen aan (groepen) inwoners en ondernemers
1.1.2 - In samenwerking met bedrijfsleven inzetten van cameratoezicht en stimuleren particuliere collectieve beveiliging
1.1.3 - Deelnemen aan RPCAA (informatie en voorlichting aan ondernemers)
1.1.4 - Ondersteunen van bedrijfspanelen locatiegericht
1.1.5 - Regievoeren en adviseren binnen KVO-trajecten (Keurmerk Veilig Ondernemen) zowel in winkelgebieden als bedrijfstreinen
1.1.6 - Tegengaan woninginbraken door middel van regievoering op het project samen veilig en veiligheidsmarkten
1.1.7 - Intensivering bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit (deelname aan RIEC; verbrede toepassing van de wet Bibob gericht op hennepcultuur, motorclubs, prostitutie en mensenhandel, ongewenste bewoning)
1.1.8 - Uitrol van project Scheerlicht in heel Diemen (integrale aanpak van woon- en identiteitsfraude, signaleren -criminele-netwerken en signaleren ondermijnende criminaliteit). Daarbij is het uitgangspunt dat repressieve aanpak wordt omgezet in een pro-actieve inzet en uiteindelijk leidt tot een preventieve rol van gemeente en ketenpartners.
Subdoel 1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving
1.2.1 - Continueren van aanpak jeugdoverlast (inclusief top 600 en deelnemen aan veiligheidshuis)
1.2.2 - Continueren van inzet van straatcoaches, mediation en buurtbemiddeling bij conflicten tussen burens (met name bij koopwoningen)
1.2.3 - Stimuleren van bewonersinitiatieven (project Samen Veilig)
1.2.4 - Inzetten openbare ordemaatregelen door burgemeester (bijv. alcoholverbod, sluiting panden en tijdelijk huisverbod)
Subdoel 1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving
1.3.1 - Uitvoering geven aan de acties zoals opgenomen in het veiligheidsjaarplan
1.3.2 - Beperken gevolgen crisissituaties of calamiteiten
1.3.3 - Jaarlijks laten uitvoeren van de Veiligheidsmonitor/Veiligheidsindex (in plaats van tweejaarlijks als gevolg van bezuinigingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid)
1.3.4 - Voortzetting beveiliging Bergwijkpark en Campus Diemen Zuid op het reguliere niveau.
1.3.5 - Aandacht voor een veilige, goed verlichte inrichting van de openbare ruimte.

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
1.1.1 - Aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (verplicht)	147	110	NB	110
1.1.2 - Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (verplicht)	1,83	1,78	NB	1,78
1.1.3 - Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (verplicht)	NB	4,45	NB	4,50
1.1.4 - Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners (verplicht)	2,85	1,78	NB	1,80
1.1.5 - Aantal vernielingen en beschadigingen openbare ruimte per 1.000 inwoners (verplicht)	4,96	3,65	NB	3,65
1.1.6 - % bibobtoetsen over totaal aan aangevraagde vergunningen (drank/horecawet, exploitatievergunning, vergunning sexinrichting)	100%	100%	100%	100%
1.1.7 - aantal integrale adrescontroles (binnen project Scheerlicht)	141	117	100	100
1.2.1 - Aantal bemiddelingen bij conflicten tussen burens (m.n. koopwoningen)	32	18	8	10
1.2.2 - Aantal openbare ordemaatregelen	32	53 ⁹	20	20
1.3.1 - Aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners (verplicht) ¹⁰	NB	NB	NB	NB
1.3.2 - % aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt (verplicht)	15%	17%	NB	17%
1.3.3 - % dat in enige mate overlast heeft van buurtbewoners (verplicht) ¹⁰	13%	NB	NB	NB

2. Verhoogde zelfredzaamheid

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Burgers nemen meer verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid
2.1.1 - Integrale veiligheidsvoorlichting aan inwoners en doelgroepgericht (bijvoorbeeld aan ouderen), o.a. via veiligheidsmarkt en gemeentedag
2.1.2 - Bewust maken van inwoners en stimuleren van bewonersinitiatieven (o.a. via groepapps en deelname aan burgernet)
2.1.3 - Werven van vrijwilligers en inzet van vrijwilligers (bewonersparticipatie)
Subdoel 2.2 - Bedrijven en instellingen nemen meer verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid
2.2.1 - Stimuleren van initiatieven door bedrijven en instellingen voor de vergroting van eigen veiligheid van bedrijven, personeel en cliënten

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.1.1 - Aantal geworven en ingezette vrijwilligers die in het kader van het project Samen Veilig politie en/of brandweer ondersteunen	8	0	8	8

3. Naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot de leefomgeving

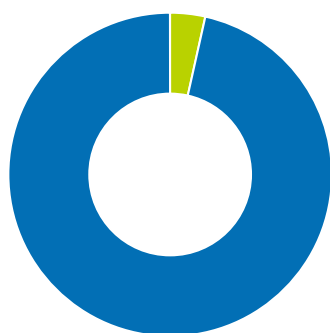
Activiteiten
Subdoel 3.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handhavingsprogramma
3.1.1 - Jaarlijks wordt een handhavingsprogramma vastgesteld waarbij een duidelijke relatie wordt gelegd tussen beleidsdoelstellingen en de daarop gerichte handhaving
3.1.2 - Heldere communicatie over handhavingsbeleid en het jaarlijkse handhavingsprogramma
3.1.3 - Handhavers zichtbaar en vaak op straat door beperking administratieve binnen-taken
Subdoel 3.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving
3.2.1 - Integraal toezicht door gemeente en Omgevingsdienst op inrichtingen op het gebied van milieuwetgeving, energiegebruik en drank- en horecaregelgeving
3.2.2 - Regionale samenwerking toezichts- en handhavingstaken onderbrengen in de VTH samenwerking in regionaal verband

⁹ Exclusief IBS maatregelen (bij enkele incidenten worden meerdere bestuurlijke maatregelen opgelegd, aan verschillende personen).

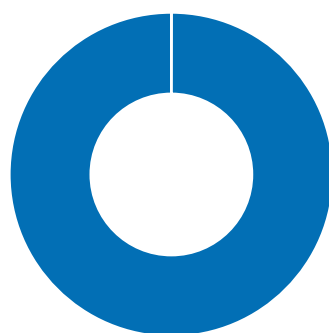
¹⁰ Deze verplichte indicator is vervallen.

Wat mag het kosten?

Veilig	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-3.412	-3.447	-3.482	-3.476
Structurele baten	50	50	50	50
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-3.362	-3.397	-3.432	-3.426
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-3.362	-3.397	-3.432	-3.426

Lasten

Baten

● Veilig
● overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

Er zijn geen noemenswaardige fluctuaties in het meerjarenperspectief.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Aanpak ondermijning	-80	-80	-80	-80
Tweede controleur openbare ruimte	-30	-30	-30	-30
Totaal nieuw beleid	-110	-110	-110	-110

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M. Everhardt

Visie / strategisch doel

We willen dat onze burgers zowel maatschappelijk als financieel kunnen meedoen in Diemen. Iedereen die er recht op heeft, krijgt een uitkering zolang het nodig is. Economische zelfredzaamheid en participatie is daarbij het streven.

We treden actief op om armoede en de effecten daarvan te bestrijden. Armoede levert veel stress op. Daarom biedt de gemeente Diemen een dienstverlening die daar rekening mee houdt en die toegankelijk, begrijpelijk en behulpzaam is .

Niet alles is op te lossen met regels en daarom zoeken we in Diemen soms de rek in de regels op om iets voor elkaar te krijgen. We hebben een Rekmanifest ontwikkeld met het doel om te blijven kijken naar mogelijkheden en oplossingen voor de inwoners.

We voeren een ruimhartig armoedebeleid, waarbij niet-gebruik wordt tegengegaan.

We vinden het belangrijk dat inwoners met schulden snel perspectief krijgen op een schuldenvrij bestaan. Na 36 maanden maximaal aflossen, moet de inwoner met een schone lei verder kunnen. Het vroeg signaleren van betalingsachterstanden is een belangrijk speerpunt om te voorkomen dat schulden hoger oplopen.

Het programma Inkomen en armoede heeft een sterke relatie met het programma Sociaal. De participatiewet, één van de drie decentralisaties in het sociaal domein is daarin ondergebracht. Beide programma's hebben tot doel burgers in staat te stellen te participeren in de samenleving. Voor de periode 2020-2023 is een integraal beleidsplan voor het Sociaal Domein opgesteld. Het programma inkomen en armoede maakt onderdeel van dit plan en de daarin verwerkte visie en (strategische) doelen.

Doelstellingen in één oogopslag

Inkomen en armoede

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Afstemmingsverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Diemen Samen":
- Beleidsplan Participatiewet;
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019;
- Beleidsregels bijzondere bijstand;
- Beleidsregels bestuurlijke boete Diemen 2017;
- Beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften terugvordering en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ 2020
- Beleidsregels Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 inclusief terug- en invordering Diemen 2020;
- Beleidsregels Wet taaleis 2016;
- DVO Amsterdam-Diemen loonwaardemeting;
- DVO Amsterdam-Diemen Social Return;
- DVO Amsterdam-Diemen Jobcoaching;
- DVO Pro-VSO+2020;
- DVO Samenwerking Sociale Recherche Gooi & Vechtstreek 2019 (Bijlage 1, Bijlage 2);
- DVO Stichting Pantar Amsterdam - Gemeente Diemen 2020 (Bijlage 1, Bijlage 2, Bijlage 3);
- Nota inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019;
- Re-integratieverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Samenwerkingsovereenkomst Satelliet Amsterdam (Diemen-OuderAmstel-Amsterdam);
- Samenwerkingsovereenkomst Werkbedrijf Groot Amsterdam;
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet 2015;
- Verordening individuele inkomenstoeslag Diemen 2015;
- Verordening individuele studietoelage Diemen 2015;
- Verordening loonwaardesubsidie participatiewet Diemen 2015;
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Diemen 2015;
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Diemen 2021;
- Beveiligingskader Suwinet Diemen 2020-2021-2022;
- Tozo controle aanpak 2020;
- Beleidskaders Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK).

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Autonome ontwikkelingen

Armoedebeleid / minimaregelingen

De inflatie is momenteel (uitzonderlijk) hoog. Dat zal effect gaan hebben op mensen met een minimum inkomen. Zeker de energieprijzen zijn aanzienlijk gestegen en lopen nog verder op. Hier heeft iedereen in Nederland mee te maken. De impact van de oorlog in Oekraïne is hierbij nog onzeker en kan de energieprijzen nog verder laten stijgen. Voor huishoudens met een laag inkomen en variabel of aflopend energiecontract stijgen de energiekosten veel harder dan voor huishoudens met een hoger inkomen. Het aantal huishoudens dat in energiearmoede leeft neemt toe.

Het minimabeleid in Diemen is al enige tijd niet meer geactualiseerd. De huidige voorzieningen lijken toereikend te zijn, maar evaluatie van het beleid moet uitwijzen of die aanname ook voor de komende jaren juist is. De verwachting is in ieder geval dat het beroep op minimavoorzieningen de komende jaren zal toenemen.

Schuldhelpverlening

Sinds 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening aangepast. Doordat meer partijen betalingsachterstanden vroegtijdig bij de gemeente melden, is het aantal meldingen toegenomen en dat leidt tot een toename van de vraag naar schuldhelp. Met deze vroege signalering van betalingsachterstanden hopen we te bereiken dat mensen eerder in beeld komen en dat de problemen minder erg zijn. Om de toename op te vangen is in 2021 de formatie voor schuldhelpverlening uitgebreid. De verwachting is dat als gevolg van de huidige inflatie mensen meer in financiële problemen zullen komen en behoefte krijgen aan schuldhelpverlening.

Verder hebben de coronasteunmaatregelen gezorgd voor versoepelingen bij het incasseren van schulden. Hierdoor is stijging van schuldhelpvragen in die periode uitgebleven. De verwachting is nu wel dat invorderingen weer zullen starten. Daardoor zullen meer mensen weer in schuldenproblemen komen en dat zal leiden tot toename van het aantal aanmeldingen voor schuldhelp de komende jaren. Daarnaast kan het wegvallen van de coronasteunmaatregelen op termijn voor zzp-ers en ondernemers gevolgen hebben. Door deze ontwikkelingen verwachten we een toename van de schuldhelpverlening.

Bijstandsuitkeringen

Voor het betalen van de bijstandsuitkeringen ontvangt de gemeente Diemen jaarlijks een uitkering van het Rijk. Volgens de meest recente beschikking van het Rijk wordt deze uitkering voor 2022 verlaagd met € 900.000. Naar verwachting zal de uitkering ook over 2023 lager worden dan begroot. De baten nemen daardoor met € 900.000 af vanwege minder inkomsten vanuit het Rijk. Aan de kostenzijde verwachten wij € 500.000 minder uit te geven aan bijstandsuitkeringen op basis van verschillende prognoses. Per saldo heeft deze structurele bijstelling een negatief effect voor de gemeente van € 400.000.

Sociale werkvoorziening

Met Stichting Pantar en de gemeente Amsterdam is afgesproken dat Amsterdam de jaarlijkse tekorten bij Pantar financieel dekt. Omdat het niet duidelijk was hoe lang deze afspraak zou gelden, is in de Diemense begroting steeds een bedrag opgenomen om dit financiële risico af te dekken.

In de meest recente dienstverleningsovereenkomst met Pantar is opgenomen dat de gemeente Diemen geen financiële bijdrage levert aan een eventueel negatief exploitatie-resultaat van Pantar. Amsterdam dekt de tekorten in elk geval tot en met 2024.

Omdat dit risico niet gedekt hoeft te worden, kunnen we de lasten structureel verlagen met € 175.000.

Nieuwe ontwikkelingen

Administratieve taken sociaal domein en dienstverlening

In de afgelopen jaren zijn er veel extra administratieve taken vanuit het sociaal domein en dienstverlening bijgekomen. Dit als gevolg van overheveling van taken vanuit het rijk naar gemeenten. Vandaar dat er behoefte is aan extra administratieve ondersteuning. We stellen nu een uitbreiding voor van 2,0 fte (€ 120.000).

Werken met ervaringsdeskundigen

We treden actief op om armoede en de effecten daarvan te bestrijden. Armoede levert veel stress op. Daarom biedt de gemeente Diemen een dienstverlening die daar rekening mee houdt en die toegankelijk, begrijpelijk en behulpzaam is. Waar mogelijk werken we daarom met ervaringsdeskundigen bij het ontwikkelen en evalueren van beleid en inkoop van voorzieningen. Hier is structureel € 10.000 voor benodigd vanaf 2024.

Bijstand en re-integratie

Bij de invoering van de Participatiewet in 2015 is het Diemense re-integratiebeleid vastgesteld. Mede door de coronacrisis is de arbeidsmarkt flink veranderd, net als de groep werkzoekenden. Vooral jongeren, flexwerkers en zelfstandigen hebben met inkomensterugval en/of werkloosheid te maken (gehad). Tegelijkertijd zijn er in sommige sectoren grote personeelstekorten. Naar aanleiding van deze veranderende omstandigheden gaan we toetsen of het re-integratiebeleid nog passend is voor de huidige bijstandsgerechtigden. Verder gaan we als experiment meer bijverdienen naast een bijstandsuitkering toestaan om zo re-integratie naar werk of bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te bevorderen. Hier is incidenteel in 2024 en 2025 € 60.000 voor nodig.

Extra aandacht minimahuishoudens

De gemeente geeft extra financiële ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen om maatschappelijke participatie mogelijk te maken en problemen te voorkomen. We voeren een ruimhartig armoedebelief, waarbij niet-gebruik wordt tegengegaan, onder andere door zoveel mogelijk minimaregelingen automatisch toe te kennen.

We besteden extra aandacht aan minimahuishoudens met opgroeiende kinderen. We willen niet dat deze kinderen uitgesloten worden van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek, maar willen dat ze gelijke kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Voor onderzoek en evaluatie is incidenteel € 15.000 nodig. We zetten er op in om in 2023 dergelijk onderzoek uit te voeren.

Schuldhulpverlening

De gemeente is verantwoordelijk voor schuldhulpverlening aan haar inwoners. Het vroeg signaleren van betalingsachterstanden is een belangrijk speerpunt om te voorkomen dat schulden hoger oplopen. We vinden het belangrijk dat inwoners met schulden snel perspectief krijgen op een schuldenvrij bestaan. Na aanmelding bij schuldhulpverlening creëert de gemeente ademruimte door als eerste uitstel van betaling te bedingen bij schuldeisers, de zogenaamde pauzeknop.

Verder gaan we afspraken maken met een kredietbank om schulden van inwoners over te nemen, waardoor de inwoner alleen nog hoeft af te lossen aan de kredietbank. Met deze kredietbank worden speciale afspraken gemaakt over het saneren van schulden bij jongeren. Om uitvoering hieraan te kunnen geven is incidenteel € 10.000 begroot in 2023.

Wat willen we bereiken?

1. Het tegengaan van armoede
Subdoelen
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum

2. Minder misbruik van inkomensvoorzieningen door minder fraude
Subdoelen
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen

Wat gaan we ervoor doen?

1. Het tegengaan van armoede

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden
1.3.1 - Organiseren van workshops 'ondersteuning thuisadministratie' ter preventie van schulden
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag

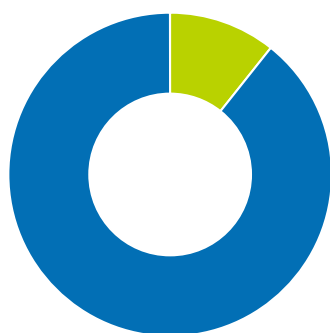
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling	61%	70%	90%	90%
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand	71%	78%	80%	80%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen	22	20	28	28

2. Een preventief fraudebeleid

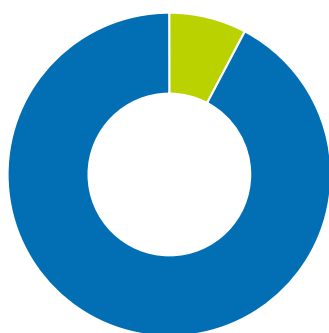
Activiteiten
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering, onder andere door middel van een huisbezoek
2.2.3 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd

Wat mag het kosten?

Inkomen en armoede	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-10.374	-10.374	-10.375	-10.374
Structurele baten	7.549	7.549	7.549	7.549
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-2.825	-2.825	-2.826	-2.825
Incidentele lasten	-62	-60	-60	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-62	-60	-60	-
Saldo van baten en lasten	-2.887	-2.885	-2.886	-2.825

Lasten

Baten

● Inkomen en armoede
● Overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

Er zijn geen noemenswaardige fluctuaties in het meerjarenperspectief.

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Administratie taken Sociaal Domein en Dienstverlening	-120	-120	-120	-120
Werken met ervaringsdeskundigen	-	-10	-10	-10
Bijstand en Re-integratie	-	-60	-60	-
Extra aandacht minimahuishouding	-15	-	-	-
Schuldhelpverlening	-10	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-145	-190	-190	-130

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Vrije tijd

Portefeuillehouder: J. Klaasse

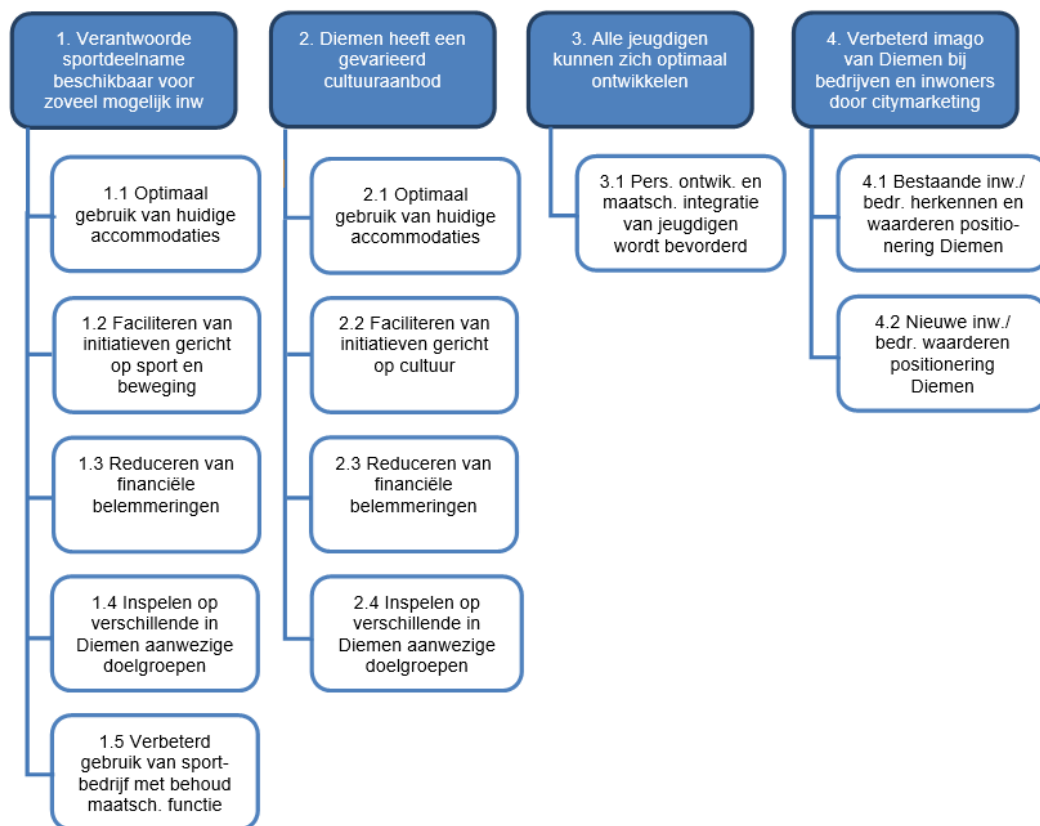
Visie / strategisch doel

Culturele activiteiten, voor jong en oud, zijn een middel voor ontmoeting tussen mensen van verschillende generaties en culturele achtergronden. Diemen streeft naar een cultuuraanbod op maat dat inwoners in staat stelt zich zelf cultureel te ontplooien.

Alle inwoners uit Diemen hebben gelijke kansen op een goede gezondheid. Daarbij is de betekenis van sport voor het welzijn van de burger groot. Het geeft plezier en ontspanning, is goed voor de gezondheid, heeft een positieve invloed op de karaktervorming en ontwikkeling van sociale vaardigheden, het verbindt mensen en draagt bij aan de sociale cohesie. De hoofddoelstelling van het sportbeleid in Diemen is dat zoveel mogelijk inwoners op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening kunnen deelnemen. Daarnaast is het belangrijk dat jongeren kunnen participeren in de maatschappij en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Doelstellingen in één oogopslag

Vrije tijd

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's:

- Algemene Subsidieverordening Diemen 2018;
- Bedrijfsplan Sportcentrum FB Duran 2016;
- Beleidsnota cultuurhistorie;
- "Cultuur maak je samen", Cultuurnota 2018-2022;
- Speelruimteplan "spelen in Diemen";
- Sportnota 2016-2020 "Sportieve Kracht van Diemen";
- Verordening 1/3 regeling sportaccommodaties.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Autonome ontwikkelingen

Binnen dit programma is geen sprake van autonome ontwikkelingen.

Nieuwe ontwikkelingen

Uitbreiding taken Sportbedrijf

Als gevolg van de groei van Diemen is de bestaande formatie voor het Sportbedrijf niet meer toereikend. Hiervoor is 0,22 fte extra benodigd. Dat vraagt een structureel budget van € 20.000.

Ontwikkeling Sportcentrum Duran

Het huidige zwembad van het Sportcentrum Duran is ruim 40 jaar oud en nadert het einde van zijn levensduur. Dat vraagt om een oplossing. Dat zou kunnen via vervangende nieuwbouw of in de vorm van ingrijpende renovatie van het huidige bad. We gaan nu onderzoeken hoe we blijvend kunnen voorzien in een financieel haalbare en duurzame zwemvoorziening in Diemen, met name voor leszwemmen en verenigingen. Dit onderzoek gaan we binnen maximaal twee jaar afronden, waarna besluitvorming kan plaatsvinden. Er moet een goede vergelijking worden gemaakt tussen nieuwbouw of renovatie. Als het gaat om mogelijkheden ten aanzien van nieuwbouw zal een aantal mogelijke locaties in beeld moeten worden gebracht. Het onderzoek moet ook de mogelijkheid van combinatie met andere ontwikkelingen beoordelen. Relevant zijn twee zaken die in de Omgevingsvisie zijn aangegeven: de gewenste locatie voor een middelbare school nabij het huidige sportcentrum en de huidige locatie van basisschool het Atelier, die we zien als ontwikkelgebied voor primair onderwijs en/of woningbouw.

We zullen daarom een integraal gebiedsontwikkelplan voor dit deel van Diemen Zuid gaan maken. In 2023 starten we met de verkenning hiervoor.

Zie hiervoor ook de programma's Onderwijs en Gebiedsontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners				
Subdoelen				
1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties				
1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging				
1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen				
1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen				
1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
1.5 - Aantal bezoekers Sportcentrum	150.000	150.000	200.000	250.000

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod				
Subdoelen				
2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties				
2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur				
2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen				
2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen				

3. Alle jeugdigen in Diemen kunnen zich optimaal ontwikkelen				
Subdoelen				
3.1 - De persoonlijke ontwikkeling en de maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd				

4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing				
Subdoelen				
4.1 - Bestaande bedrijven en inwoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen				
4.2 - Nieuwe bedrijven en inwoners waarderen de positionering van Diemen				

Wat gaan we ervoor doen?

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners

Activiteiten				
Subdoel 1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties				
1.1.1 - Verhuren van sportaccommodaties en opstellen van gebruikssroosters				
1.1.2 - Schoonmaken, onderhoud en beheer van de sportaccommodaties				
1.1.3 - Faciliteren van online verhuur van accommodaties				
Subdoel 1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging				
1.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen				
1.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven				
Subdoel 1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen				
1.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen				
1.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen				
1.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden om te sporten en muziek te maken ¹¹				
Subdoel 1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen				
1.4.1 - Specifieke doelgroepenbeleid formuleren als onderdeel van de sportnota				
Subdoel 1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie				
1.5.1 - Optimaliseren van de bedrijfsvoering				
1.5.2 - Continue ontwikkelen van het activiteitenaanbod door in te spelen op trends				

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
1.1.1 - Aantal uren verhuur	10.000	11.000	14.000	15.000
1.3.1 - % niet sporters (verplicht)	NB	NB	45	45
1.5.1 - % actieve deelname verenigingsleven afgelopen 12 maanden (verplicht)	NB	NB	50	50

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod

Activiteit				
Subdoel 2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties				
2.1.1 - Onder voorwaarden beschikbaar stellen van accommodaties aan derden ten behoeve van verhuur en exploitatie				
2.1.2 - Beschikbaar stellen van middelen om exploitatie mede mogelijk te maken				
Subdoel 2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur				
2.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen				
2.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven				
Subdoel 2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen				
2.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen				
2.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen/instellingen				
2.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden bij sporten en muzikale vorming				
Subdoel 2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen				
2.4.1 - Kinderen en jongeren kennis laten maken met het cultuuraanbod in Diemen				

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.1.1 - Aantal betalende bezoekers van De Omval inclusief film	8.627	7002	7.500	8.000

¹¹ De prestatie indicator voor dit subdoel is opgenomen in het programma Inkomen en armoedebeleid onder 1.1.1.

3. Alle jeugdigen in Diemen kunnen zich optimaal ontwikkelen

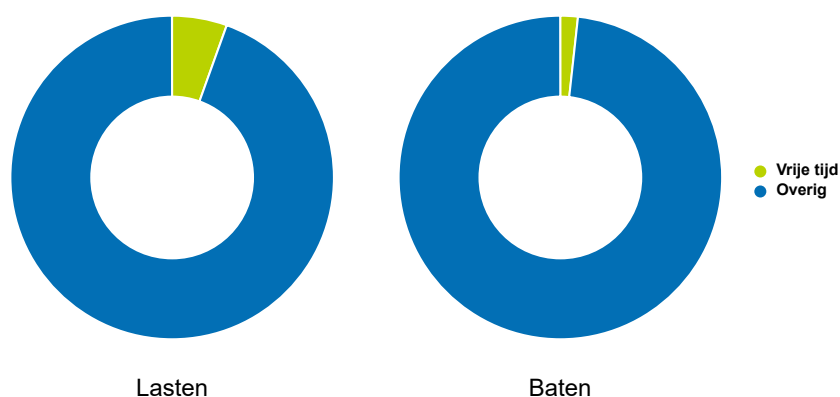
Activiteiten
Subdoel 3.1 - De persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd
3.1.1 - Samen met de jongeren onderzoeken waar hun competenties en behoeften liggen
3.1.2 - Binnen het jongerenwerk outreachend werken gericht op het leggen van contacten, het winnen van vertrouwen en het ondersteunen van jongeren
3.1.3 - Organiseren van activiteiten die zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de jeugdigen versterken
3.1.4 - Organiseren van activiteiten met een sociale functie 'door jongeren'

4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Bestaande bedrijven en bewoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen
4.1.1 - Doorontwikkeling citymarketingnetwerk binnen Diemen
4.1.2 - Stimuleren van het organiseren van bij de positionering passende evenementen
4.1.3 - Doorontwikkelen instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering
4.1.4 - Opstarten van overleg met evenementenorganisatoren en horeca-ondernemers
Subdoel 4.2 - Nieuwe bedrijven en nieuwe bewoners waarderen de positionering van Diemen
4.2.1 - Aandacht voor werving nieuwe bedrijven en bewoners
4.2.2 - Doorontwikkelen instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering

Wat mag het kosten?

Vrije tijd	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-5.349	-5.784	-6.104	-6.081
Structurele baten	1.742	1.742	1.742	1.742
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-3.607	-4.042	-4.362	-4.339
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-3.607	-4.042	-4.362	-4.339

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De stijging in 2025 ten opzichte van 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door de kapitaalslasten voor een gerenoveerd zwembad waarmee rekening is gehouden.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Uitbreiding taken Sportbedrijf	-20	-20	-20	-20
Ontwikkeling Sportcentrum Duran	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-20	-20	-20	-20

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
Vervangen regeling zwemwater sportcentrum Duran	75				75	8
Onderhoudsmaterieel Sportvelden	40				40	4
Vloer/gevelisolatie gymzaal Noord en gevelisolatie Noorderlicht		80			80	8
Isoleren gymzaal Schoolstraat		16			16	2
# Renovatie sportcentrum Duran ¹²			7.260		7.260	290

Nieuw/gewijzigde investeringen

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Sportcentrum Duran (nieuwbouw i.p.v. renovatie)	2025	Gewijzigd	7.260
Onderhoudsmateriaal Sportvelden	2023	Nieuw	40

We onderzoeken de wijze waarop blijvend kan worden voorzien in een financieel haalbare en duurzame zwemvoorziening in Diemen, met name voor lezwemmen en verenigingen. Dit onderzoek dient binnen maximaal twee jaar te worden afgerond, waarna besluitvorming kan plaatsvinden. De mogelijkheid van een integrale gebiedsontwikkeling in Diemen Zuid wordt daarbij betrokken. Voorstel is voor dit onderzoek een voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar te stellen. Afhankelijk van de scenario's en de besluitvorming wordt dit voorbereidingskrediet meegenomen in het totaal beschikbaar te stellen krediet. Wanneer onverhoopt geen doorgang vindt van de plannen dan worden het voorbereidingskrediet ten laste van de algemene reserve gebracht.

In de huidige begroting is een investeringsbudget van € 7,26 miljoen opgenomen voor de renovatie van Sportcentrum Duran. Aangezien er geen btw-verrekening meer mag plaatsvinden op de exploitatie, renovatie en/of (her)bouw van sportaccommodaties is dit investeringsbudget inclusief btw. De verwachting is niet dat de investering in 2025 al is gerealiseerd. Financieel gezien willen we alvast rekening houden met de toekomstige kapitaalslasten. Door het investeringsbudget in 2025 te begroten begint de afschrijving in 2026. Zodoende houden we rekening met de extra kapitaalslasten in ons meerjarenperspectief. De hoogte van het uiteindelijke benodigde investeringsbudget heeft uiteraard invloed op het meerjarenperspectief. De verwachting is dat het huidig opgenomen investeringsbudget niet toereikend zal zijn.

Op basis van de resultaten van het onderzoek naar nieuwbouw of renovatie wordt te zijner tijd het investeringsbedrag aangepast aan het gewenste scenario.

¹² # Dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend.

Onderwijs

Portefeuillehouder: J. Klaase en M. Everhardt

Visie / strategisch doel

De gemeente Diemen wil jeugdigen (van 0 tot 23 jaar) gelijke kansen bieden op het gebied van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en naschoolse activiteiten. Ieder kind moet zich optimaal kunnen ontwikkelen in een kansrijke, veilige en stimulerende omgeving. Hierbij hebben wij extra oog voor de kinderen in achterstandssituaties en geven hen, indien nodig, extra ondersteuning.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidskader Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014
- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Samen Diemen";
- Beleidsregels Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2021;
- Kwaliteitskader peuteropvang gemeente Diemen 2019;
- Notitie Bredeschool vorming in Diemen;
- Notitie De toekomst van leerplicht in Diemen;
- Regeling Sociaal Medische Indicaties (SMI);
- Strategische visie onderwijshuisvesting gemeente Diemen 2017-2037;
- Subsidieregeling voorschoolse voorzieningen gemeente Diemen;
- Verordening Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2019;

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021.

Autonome ontwikkelingen

Onderwijsachterstandenbeleid

In 2023 start de nieuwe beleidsperiode voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Eventuele reserves uit de voorgaande periode mogen we gedeeltelijk meenemen naar de nieuwe beleidsperiode. Daarbij gaat het maximaal om de helft van het ontvangen budget in 2022.

Vanuit het regeerakkoord wordt de focus de komende jaren gelegd op de deelname van kinderen aan voor- en vroegschoolse educatie. Daarnaast is het versterken van de kwaliteit van de relatie tussen opvang en onderwijs een belangrijk thema.

We zetten de inzet van de Ouder Contact Functionaris (OCF) á € 35.000 structureel voort. De dekking hiervoor verloopt via de OAB-middelen.

Indexatie tarieven leerlingenvervoer

Jaarlijks worden per 1 januari de tarieven voor het leerlingenvervoer geïndexeerd aan de hand van de NEA-index. Dit is contractueel vastgelegd. De NEA-index wordt jaarlijks berekend door onderzoeksbureau Panteia in opdracht van het Sociaal Fonds Mobiliteit. De sterk stijgende brandstofprijzen van het afgelopen jaar hebben een groot effect op de kosten in de zorg- en taxivervoer. We moeten daarom rekening houden met een hoge NEA-index per 1 januari 2023. Niet alleen vanwege de explosief gestegen brandstofprijzen maar ook vanwege de inflatie en de druk op de lonen door het toenemende personeelstekort. De NEA-index wordt in oktober bekend gemaakt. Als blijkt dat het hier opgevoerde budget voor leerlingenvervoer in 2023 niet toereikend is, komen we daar in de eerste kwartaalbrief 2023 op terug.

Nieuwe ontwikkelingen

Consulent Wet Educatie en Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) om taallessen aan te bieden aan haar laaggeletterde inwoners. Hier krijgt Diemen geoormerkte middelen vanuit de Rijksoverheid voor. Om te zorgen dat al deze middelen ingezet kunnen worden en om laaggeletterdheid aan te pakken, heeft Diemen sinds begin 2021 breed ingezet op de aanpak van laaggeletterdheid. Eind 2021 is een consulent WEB / beleidsondersteuner laaggeletterdheid gestart. Inmiddels is duidelijk dat dit een zeer goede en nodige stap is geweest, want er blijkt een sterk groeiende behoefte. De verwachting is dat deze groei doorzet, zeker gezien de verwachte extra vraag vanuit Oekraïense vluchtelingen. Vanaf 2024 wordt het verplicht voor gemeentes om een gezinsaanpak laaggeletterdheid op te zetten. We hebben ook de ambitie om projecten te starten zoals Taal op school en de aanpak van laaggeletterdheid in de gemeentelijke organisatie. De nieuwe plek van de openbare bibliotheek in De Omval zal ook kansen bieden voor de aanpak van laaggeletterdheid.

Extra inzet daarvoor en voor het verwerken van de aanmeldingen blijft nodig. Daarom stellen we voor de functie consulent WEB/beleidsondersteuner laaggeletterdheid vanaf 2023 structureel op te nemen in de formatie voor 0,89 fte (€ 70.000).

Naast de formele taallessen, bieden we in Diemen ook informele sessies met taalmaatjes aan via het Leef- en Leerpunt. Dit kunnen we momenteel volledig opvangen door het WEB-budget, maar mogelijk gaan we hiervoor in de toekomst extra kosten maken.

Medewerker Leerplicht

Bij behandeling van het jaarverslag Leerplicht 2020-2021 is aangegeven dat de huidige formatie onvoldoende is om de wettelijke taken de komende jaren te blijven uitvoeren. Op basis van de veranderende rol van leerplicht in combinatie met de groei van het aantal kinderen en jongeren in Diemen stellen we daarom voor de formatie leerplicht uit te breiden met 0,67 fte (€ 60.000).

Gelijke kansen in het onderwijs

We gaan samen met de scholen de segregatie in het onderwijs tegen, die vaak al op jonge leeftijd ontstaat. Ter bevordering van de kansengelijkheid in het onderwijs bieden we in lijn met onze nota 'Diemen Divers en Inclusief' trainingen over inclusief onderwijs aan onze leerkrachten aan.

Verder willen we samen met scholen bijlessen en huiswerkbegeleiding in de schoolomgeving breder toegankelijk maken. Dit financieren we uit de middelen voor het onderwijsachterstanden beleid (OAB).

Daarnaast willen we de zomerschool voortzetten voor kinderen met een onderwijsachterstand. Om dit te realiseren hebben we structureel € 30.000 nodig.

Onderwijshuisvesting - Opstellen periodieke leerlingenprognose

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen naar school gaan in een gezonde, veilige en inspirerende omgeving. Bij nieuwbouw of renovatie blijven wij hierin investeren. Diemense leerlingen moeten zoveel mogelijk de kans krijgen naar een Diemense basisschool te gaan. We willen daarom de vinger aan de pols houden voor de ruimtebehoefte in het onderwijs. De ontwikkelingen in leerlingaantallen volgen we door periodiek leerlingenprognoses op te stellen om tijdig beslissingen te kunnen nemen.

Middelbare school

In 2018 is een intentieovereenkomst getekend tussen Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB) en de gemeente Diemen gericht op het starten van een nevenvestiging van de OSB in Diemen bij voldoende aanmeldingen. Voor het realiseren van een nevenvestiging is overeenstemming in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) noodzakelijk. Het RPO Amsterdam-Diemen 2020-2025 maakt het mogelijk voor de OSB om in deze periode een nevenvestiging in Diemen te starten. De gesprekken met OSB worden voortgezet om te komen tot een nieuwe poging voor een middelbare school in Diemen. Aandachtspunten daarbij zijn de mogelijke beschikbaarheid van een tijdelijk locatie in Diemen en het onderwijsconcept, zodat het passend is bij zowel de onderwijsvisie van de OSB als de keuzemotieven van de Diemense leerlingen en hun ouders.

Er wordt een Integraal Huisvestingsplan opgesteld om de gemeentelijke visie op onderwijshuisvesting voor de komende jaren te borgen. Hierbij wordt ook het voortgezet onderwijs bij betrokken.

Zie ook de programma's 'Vrije Tijd' en 'Gebiedsontwikkeling' waar is aangegeven dat de voorkeurslocatie voor een middelbare school onderdeel is van een integraal gebiedsontwikkelpject.

Wat willen we bereiken?

1. Voldoende kans op brede ontwikkeling
Subdoelen
1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse-, onderwijs- en naschoolse voorzieningen
1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut
1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen
1.4 - Zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd

Wat gaan we ervoor doen?

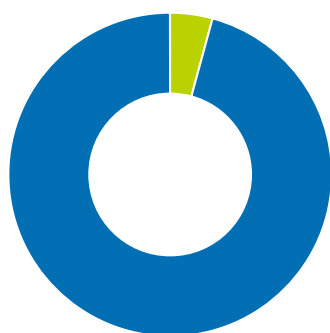
1. Voldoende kans op brede ontwikkeling

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse, onderwijs- en naschoolse voorzieningen
1.1.1 - Geschikt maken van onderwijsgebouwen voor gecombineerd aanbod van onderwijs en opvangvoorzieningen en naschoolse activiteiten (in combinatie met sport, cultuur en wijkactiviteiten)
1.1.2 - Ondersteuning bij het ontwikkelen van (zorg)netwerken en samenwerking tussen de verschillende partners binnen de gemeente
1.1.3 - Financieren van aanvullende (onderwijs)voorzieningen (zwemonderwijs, bewegingsonderwijs, buurtsportcoaches)
1.1.4 - Handhaving van en toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en de buitenschoolse opvang
Subdoel 1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut
1.2.1 - Verbinden van onderwijs en opvang met het project buurtsportcoaches en met de SWD
Subdoel 1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen
1.3.1 - Verder versterken van de voor- en vroegschoolse educatie en de doorgaande lijn
1.3.2 - Faciliteren overlegstructuren, afspraken maken met betrokken partners, ondersteunen van betrokken partners
1.3.3 - Subsidieren voorschoolse VVE-instellingen
1.3.4 - Toeleiden doelgroepkinderen naar VVE-instelling
Subdoel 1.4 - De zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd
1.4.1 - Signaleren van zorgkinderen en doelgroepkinderen
1.4.2 - Toezicht houden op naleving van de leerplicht en kwalificatieplicht
1.4.3 - Verzorgen van leerlingenvervoer

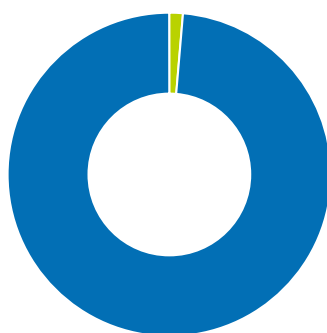
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023
1.4.1 - Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	0	0	0	0
1.4.2 - Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	102	30	117	100
1.4.3 - % Vroegtijdig schoolverlaters t.o.v. deelnemers aan VO en MBO (verplicht)	2,9%	1,7%	1,7%	1,5%

Wat mag het kosten?

Onderwijs	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-4.133	-4.113	-4.623	-4.597
Structurele baten	1.343	1.343	1.343	1.343
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-2.790	-2.770	-3.280	-3.254
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-2.790	-2.770	-3.280	-3.254

Lasten

Baten

● Onderwijs
● Overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties in het meerjarenperspectief

De stijging in 2024 ten opzichte van 2025 wordt voornamelijk veroorzaakt door de kapitaallasten voor de nieuwe middelbare school waarmee vooralsnog rekening is gehouden in de begroting.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Consulent Wet Educatie & Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid	-70	-70	-70	-70
Medewerker Leerplicht	-60	-60	-60	-60
Gelijke onderwijskansen in het onderwijs	-30	-30	-30	-30
Onderwijshuisvesting - Opstellen periodieke leerlingenprognose	-5	-5	-5	-5
Middelbare school	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-165	-165	-165	-165

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
# Middelbare school (600 a 800 leerlingen) ¹³			12.350		12.350	247
# Nieuwbouw basisschool ¹³			pm		-	-

Nieuw/gewijzigde investeringen

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Middelbare school	2025	Gewijzigd	12.350
Uitbreiding huisvesting basisonderwijs	2025	Nieuw	pm

Middelbare school

In het investeringsplan is een budget van € 12,5 miljoen opgenomen voor de bouw van een middelbare school. In 2019 is een voorbereidingskrediet van € 150.000 toegekend voor onderzoek naar de mogelijkheid hiertoe. Dit resulteerde nog niet tot een investeringsaanvraag.

Op basis van de intentieovereenkomst, het nieuwe Integrale Huisvestingsplan Onderwijs en in samenhang met de renovatie/nieuwbouwplannen van sportcentrum Duran wordt onderzoek gedaan naar mogelijke scenario's in het plangebied. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt te zijner tijd het investeringsbedrag aangepast aan het gewenste scenario.

Voorstel is voor dit onderzoek een voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar te stellen. Dit budget wordt verminderd van het krediet van de middelbare school. Afhankelijk van de scenario's en de besluitvorming wordt dit voorbereidingskrediet meegenomen in het totaal beschikbaar te stellen krediet. Wanneer onverhoopt geen doorgang vindt van de plannen dan worden het voorbereidingskrediet ten laste van de algemene reserve gebracht.

¹³ # Dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend.

De verwachting is niet dat de investering in 2025 al is gerealiseerd. Financieel gezien willen we alvast rekening houden met de toekomstige kapitaallasten. Door het investeringsbudget in 2025 te begroten begint de afschrijving in 2026. Zodoende houden we rekening met de extra kapitaallasten in ons meerjarenperspectief. De hoogte van het uiteindelijke benodigde investeringsbudget heeft uiteraard invloed op het meerjarenperspectief. De verwachting is dat het huidig opgenomen investeringsbudget niet toereikend zal zijn.

Uitbreiding huisvesting basisonderwijs

Op basis van het nieuwe integrale huisvestingsplan wordt de behoefte aan huisvesting voor het basisonderwijs bepaald. Al enkele jaren vraagt een basissschool binnen onze gemeente om vervangende nieuwbouw. Uit het geactualiseerde integrale huisvestingsplan zal blijken of dit aansluit op de prognoses. Vooralsnog is er in de begroting / het meerjaren-investeringsplan geen rekening gehouden met kosten voor vervangende nieuwbouw of uitbreiding van de onderwijshuisvesting.

Gebiedsontwikkeling

Portefeuillehouder: H. Prins en M. Everhardt

Visie / strategisch doel

De ruimte in Diemen is en blijft beperkt. Het blijft dus een uitdaging om alle verschillende ruimtelijke behoefte in te passen. De eerder vastgestelde Omgevingsvisie geeft in grote lijnen de richting aan. Maar met name de aanhoudende krappe woningmarkt en de ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer vragen nadere aandacht.

In de Omgevingsvisie Diemen 2040 is tot 2040 gekozen voor een gezond stedelijk dorp verbonden met een groen buitengebied. Hierbij is er een heldere scheiding tussen het stedelijke dorp en het groene buitengebied. In het stedelijke dorp zoeken we ruimte voor verschillende maatschappelijke opgaven, zoals de grote behoefte aan betaalbare woningen en tevens voorzieningen zoals sportvoorzieningen, scholen, recreatieve voorzieningen en zorgvoorzieningen. Deze ruimte zoeken we dus hoofdzakelijk binnen het bestaande bebouwde gebied. Onder het buitengebied verstaan we het Diemberbos, de Overdiempolder en Diempolder, de Diem en de Diemer Vijfhoek. Samen vormen ze een gebied waarin we de balans zoeken tussen natuur, kleinschalige recreatie, toegankelijkheid, klimaatadaptatie en energieopwekking. We vinden het belangrijk dat het buitengebied groen en rustig blijft en geen onderdeel gaat worden van het bebouwde gebied.

Alle voorbereidingen zijn er op gericht dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking treedt, al komt die duidelijkheid er waarschijnlijk pas per 1 oktober 2022. Wat betreft de regelgeving liggen we op schema. Wat betreft de ondersteunende software wordt in Duo+ verband hard gewerkt om dit ook op tijd in orde te krijgen, waarbij wij wel afhankelijk zijn van de leverancier hiervan.

Wat betreft de grootschalige gebiedsontwikkelingen wordt gewerkt aan afronding van Plantage de Sniep. Alleen de herontwikkeling van "de Rietschuur" geeft hier nog de mogelijkheid van woningbouw. De bouw van Holland Park West, waaronder ruim 700 woningen in de sociale huur, middeldure huur en de vrije sector, verloopt voorspoedig. De ontwikkeling van Holland Park Zuid is afhankelijk van initiatief van de grondeigenaren, waarbij de spelregels reeds door de gemeente zijn bepaald (via het bestemmingsplan). We verwachten dat de start van de realisatie van het Hof van Saan (133 woningen) snel kan beginnen. Een nieuwe gebiedsontwikkeling dient zich mogelijkerwijs aan in Diemen Zuid rond het Duran sportcentrum en het Atelier, afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt ten aanzien van dit sportcentrum (renovatie of nieuwbouw) en de eventuele komst van een middelbare school. Wat betreft de plannen rond woningbouw in Buitenlust, Harmonielaan en de Griend zijn in het coalitieakkoord duidelijke processtappen aangegeven.

In de Woonvisie Diemen 2018-2023 wordt sterk ingezet op de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woonruimte. Dit doen we door onder andere een stevige ambitie voor de bouw van sociale huurwoningen en middenhuurwoningen te formuleren, om zodoende de doelgroepen die de gevolgen van de druk op de woningmarkt het meest sterk ervaren te bedienen. Deze Woonvisie heeft nog niet aan kracht verloren, maar moet worden versterkt en geactualiseerd in 2023. Belangrijke thema's voor wonen zijn in de komende coalitieperiode:

- Regie op de woningmarkt
- Aandacht voor seniorenhuisvesting en wonen met zorg
- Bijzondere doelgroepen
- Vertaling naar woningbouwprogramma
- Woningbouwlocaties
- Samenwerking op woonbeleid

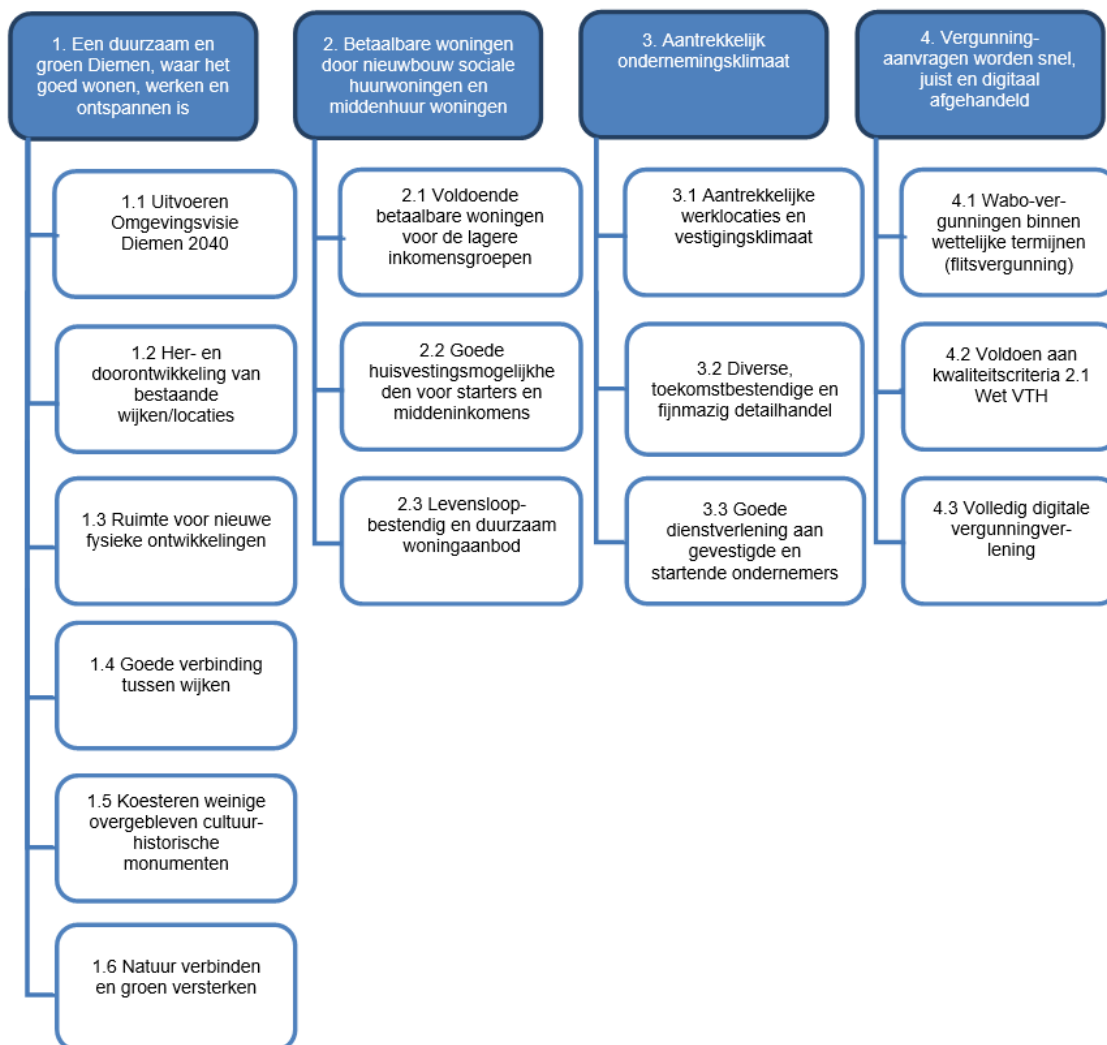
De sociale component in de wijk Holland Park verdient aandacht. We gaan hiermee aan de slag door middel van een programmatische aanpak, samen met de inwoners van de wijk.

De gemeente Diemen wil een aantrekkelijk ondernemingsklimaat blijven bieden voor gevestigde en startende ondernemers. Overeenkomstig het coalitie akkoord zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de grote groep Diemense ZZP-ers. De huidige bedrijventerreinen blijven behouden als aantrekkelijke werklocaties. Extra aandacht wordt besteed aan het bedrijventerrein Verrijn Stuart. Hiervoor wordt in samenspraak met de bedrijven een toekomstvisie opgesteld. Het winkelbestand dient kwalitatief goed en gevarieerd te zijn. In Holland Park is uitbreiding van het winkelaanbod mogelijk onder voorwaarden.

Diemen streeft naar zo kort mogelijke en kwalitatief goede vergunningprocedures. Ten behoeve van de dienstverlening kunnen zoveel mogelijk producten en diensten digitaal worden aangevraagd en verkregen.

Doelstellingen in één oogopslag

Gebiedsontwikkeling

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Algemene Plaatselijke Verordening Diemen (APV);
- Beleidsnota Cultuurhistorie (2005);
- Beleidsnotitie ondergronds bouwen 2003;
- Beleidsregels plaatsing GSM/UMTS masten 2009;
- Beleidsregels spandoeken;
- Bouwbeleidsplan;
- Detailhandelsvisie Diemen 2014 en Actualisatie voor Holland Park 2020;
- Erfgoedverordening Diemen 2015;
- Herziening erfpachtbeleid;
- Huisvestingsverordening Diemen 2022;
- Meerjarenperspectief Grondzaken;
- Nota standplaatsenbeleid;
- Natuurbeleidsplan Diemen (2009);
- Nota Grondbeleid actualisatie per 1-1-2019;
- Nota Grondprijzen actualisatie per 1-1-2021;
- Nota Reclame in de openbare ruimte 2011;
- Regels voor verkoop openbaar groen 2006;
- Verordening doelgroepen woningbouw Diemen 2019;
- Verordening Startersleningen gemeente Diemen 2020;
- Welstandsnota;
- Woonvisie Diemen 2018-2023;
- Omgevingsvisie Diemen 2040.
- Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 en Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022-2030 (Bijlage 1, Bijlage 2, Bijlage 3, Bijlage 4, Bijlage 5 & Bijlage 6)

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021.

Autonome ontwikkelingen

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

We zijn als gemeente deelnemer aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). De ODNZKG voert veel taken uit op het gebied van bouwen, bodem en milieu. Door nieuwe wetgeving, waaronder de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouw, wordt een forse wijziging verwacht in het takenpakket vanaf 2023. In de loop van dit jaar en volgend jaar zal hierover meer duidelijkheid komen. In de meerjarenbegroting 2023-2026 van de ODNZKG wordt vanwege deze wijzigingen een verhoging van de bijdrage van Diemen geraamd van € 35.000. Onze bijdrage stijgt daarmee naar € 404.000.

Opstellen Omgevingsplan

In het kader van de Omgevingswet moeten we een Omgevingsplan opstellen voor de hele gemeente. Dit kan in stappen verspreid over meerdere jaren. Voor het starten met het eerste deel is in 2023 een budget van € 50.000 nodig. De kosten zijn mede afhankelijk van het moment van in werking treden van de Omgevingswet en onze lokale ambities voor de inhoud van het nieuwe Omgevingsplan.

Opstellen Actieplan geluid

Vanwege de Europese Richtlijn omgevingslawaai zijn we verplicht vijfjaarlijks geluidniveaukaarten en een Actieplan geluid op te stellen. Ook onder de Omgevingswet zal het Actieplan geluid verplicht blijven. In 2022 hebben we de geluidbelastingkaarten al geactualiseerd. Deze dienen mede als basis voor het Actieplan geluid. Voor het opstellen daarvan is inhuur van externe expertise nodig. Daarvoor ramen we nu incidenteel € 50.000.

Opstellen uitvoeringsagenda Omgevingsvisie

Voor de uitwerking van de Omgevingsvisie Diemen 2040 gaan we een uitvoeringsagenda opstellen. Net als bij het opstellen van de visie zelf zullen we hierbij zowel de gemeenteraad als inwoners en andere belanghebbenden nauw betrekken. Het opstellen van de uitvoeringsagenda zal in eigen beheer worden uitgevoerd. Ook voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van deze agenda kijken we in eerste instantie binnen de eigen organisatie.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging

Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk geld over naar de gemeenten voor de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt en nog maken in de aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de noodzakelijke voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Indicatief is aangegeven dat Diemen in 2022 voor de Omgevingswet € 240.000 ontvangen en voor de Wkb € 40.000. In de jaren 2023 tot en met 2025 worden ook nog kleinere bedragen voor dit doel beschikbaar gesteld, echter is nog niet duidelijk wat de hoogte van deze bedragen voor Diemen zijn.

Deze bedragen zijn niet geoormerkt, maar zorgen wel dat gemaakte en nog te maken kosten voor de invoering door het Rijk via de algemene uitkering deels worden gecompenseerd. We maakten en maken nu extra implementatiekosten door de vertraging van de inwerkingtreding van beide wetten. Zo hebben we soms dubbele kosten omdat bestaande software door de onzekerheden langer in bedrijf moet blijven.

Nieuwe ontwikkelingen

Juridische handhaving opkoopbescherming

Door het grote woningtekort staat de beschikbaarheid en betaalbaarheid van wonen in Diemen onder grote druk. De schaarste wordt mede veroorzaakt doordat grote en kleine beleggers bestaande koopwoningen verwerven en deze niet zelf bewonen maar voor de verhuur aanbieden tegen veelal hoge huurprijzen. Met de instelling in 2022 van een opkoopbescherming, gekoppeld aan een vergunningenplicht, hebben we nu de mogelijkheid hiertegen op te treden.

Die vergunningenplicht vraagt ambtelijke capaciteit, waarbij we uitgaan van ca. 40 vergunningen per jaar. Daarnaast is er behoefte om ondersteunende juridische capaciteit en ook handhavingscapaciteit. Want dankzij de actieve aanpak van ondermijning nemen de meldingsbereidheid en het aantal handhavingsverzoeken toe.

In totaal begroten we voor deze uitbreiding een structureel bedrag van € 80.000

Inspecteur bouwen en wonen

Het is de afgelopen periode door de krappe arbeidsmarkt niet gelukt om de functie van inspecteur bouwen en wonen van 0,5 fte te vervullen. Ook in combinatie met 0,5 fte inspecteur brandveiligheid lukte dat niet. Inmiddels werven we vanwege de kwetsbaarheid van deze taak en de grote werkvoorraad van de huidige brandveiligheidstoezichthouder een volledige fte op het gebied van brandveiligheid.

Met momenteel 1 fte inspecteur bouwen en wonen voor onze hele gemeente is en blijft ook deze taak kwetsbaar. Dat lossen we nu steeds op door middel van inhuur. We hebben gelet op de toekomstige gebiedsontwikkelingen echter een structurele behoefte. Voor de uitvoering van deze nieuwe taken stellen we nu voor 1 fte voor een inspecteur bouwen en wonen op te nemen. De kosten hiervoor bedragen structureel € 80.000.

Programma Samenlevingsopbouw Holland Park

Door de ontwikkelaanpak van het eerste deel van Holland Park, de dichtheid van de wijk en het enorm hoge bouwtempo is de sociale component in de nieuwe wijk achtergebleven. Dat wordt met name gevoeld bij onderwerpen als leefbaarheid en veiligheid. De maatschappelijke urgentie om daar iets aan te doen is de reden waarom we kiezen voor een programmatische aanpak.

In de al opgeleverde delen van Holland Park zijn al diverse initiatieven en projecten gestart die passen bij de verdere afronding van wijk en de bijbehorende versterking van de sociale samenhang. Ze richten zich ook op een aantal gesignaleerde problemen rond leefbaarheid en veiligheid. Het programma Samenlevingsopbouw Holland Park zal initiatieven onderzoeken en opstarten die op de korte en middellange termijn bijdragen aan de sociale cohesie in de hele wijk. Verder is het de bedoeling coördinerend op te treden op lopende trajecten en initiatieven op het ruimtelijk en sociaal gebied. Op het gebied van leefbaarheid en veiligheid zal het programma regie en aansturing bieden. Uiteraard is het programma ook bedoeld om opgedane ervaringen toe te passen in de nog te bouwen delen van Holland Park.

Voor de inhuur van een programmamanager, ondersteuning en een werkbudget is in 2023 en 2024 € 150.000 nodig.

Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening

Gelet op alle gebiedsontwikkelingen verwachten we dat ook in 2023 sprake zal zijn van piekbelasting op het gebied van de ruimtelijke ordening. Het gaat dan onder andere om het opstellen bestemmingsplannen, de omzetting naar omgevingsplannen en de uitvoering van de Omgevingsvisie. Voor de voortgang van de werkzaamheden is het nodig om ook in 2023 budget beschikbaar te hebben voor het tijdelijk inhuren van een ervaren medewerker op dit gebied. Daarmee kunnen we continuïteit bieden voor de diverse gebiedsontwikkelingen. Indien het werk betreft ten behoeve van projecten waarvoor de initiatiefnemer een exploitatiebijdrage betaalt (bijvoorbeeld bij een anterieure overeenkomst), dan gebruiken we die bijdrage om de kosten van inhuur (zo veel mogelijk) te dekken. Het gevraagde budget spreken we pas aan als die exploitatiebijdrage of het salarisbudget niet toereikend zijn. We stellen nu een budget voor van € 100.000).

Inhuur beleidsmedewerker grondzaken

Op basis van de capaciteitsberekeningen voor de diverse gebiedsontwikkelprojecten is een capaciteitstekort te zien op het gebied van planeconomie en grondzaken. Eerder gebruikten we voor inhuur van een beleidsadviseur steeds incidenteel budget. Omdat we voorzien dat de komende jaren de hoeveelheid werk onverminderd groot blijft, stellen we nu voor om voor meerdere jaren budget te reserveren voor de inhuur van een beleidsadviseur grondzaken/planeconoom. We kiezen voor inhuur omdat een medewerker met ervaring nodig is en de inzet wel meerjarig maar niet structureel is. Voor de jaren 2023 en 2024 vragen we een budget van € 60.000. Vanaf 2025 gaat het voorsnog om € 30.000.

Verrijn Stuart

De omgeving van bedrijventerrein Verrijn Stuart is de afgelopen decennia in rap tempo veranderd. Ook het bedrijventerrein zelf en de gebruikers ervan zijn veranderd. Het bestemmingsplan en de inrichting van de openbare ruimte sluiten niet meer goed aan op de behoeften van de gebruikers van het terrein. Verder zou in de nabije toekomst de parkeerdruk op VerrijnStuart kunnen gaan oplopen door maatregelen elders in Diemen. Mogelijk kan dit ertoe leiden dat regulering van het parkeren er nodig wordt. Samen met de ondernemers en gebruikers van Verrijn Stuart gaan we binnen het kader van de Omgevingsvisie een toekomstvisie voor het gebied opstellen. Actualisatie van het bestemmingsplan en een opwaardering van de openbare ruimte zijn daar in ieder geval onderdeel van. Voor het opstellen van die visie is incidenteel een bedrag van € 20.000 nodig. Eventuele invoering van parkeerregulering op Verrijn Stuart kan onderdeel zijn van die visie. Dit zal uiteraard in samenspraak gaan met de bedrijven op het terrein. De kosten van dergelijke parkeerregulering zou binnen de totale parkeerexploitatie vallen.

Gebiedsontwikkeling Sportcentrum Duran & Middelbare school

In paragraaf 2.4.8.1 is ingegaan op het vraagstuk rond Sportcentrum Duran, waarbij de keuze voorligt: renovatie of vervangende nieuwbouw van het zwembad. Als het gaat om de mogelijkheden ten aanzien van nieuwbouw, zullen we bezien hoe dit het beste past in samenhang met de wens voor een middelbare school en met de beoogde ontwikkeling van de locatie van basisschool het Atelier voor primair onderwijs en/of woningbouw.

Voor deze samenhangende gebiedsontwikkeling zullen we al in 2023 een verkenning starten.

Voorstel is voor dit onderzoek een voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar te stellen. Dit budget wordt verminderd van het krediet van de middelbare school. Afhankelijk van de scenario's en de besluitvorming wordt dit voorbereidingskrediet meegenomen in het totaal beschikbaar te stellen krediet. Wanneer onverhoopt geen doorgang vindt van de plannen dan worden het voorbereidingskrediet ten laste van de algemene reserve gebracht.

Wat willen we bereiken?

1. Een duurzaam en groen Diemen, waar het goed wonen, werken en ontspannen is				
Subdoelen				
1.1 - Het uitvoeren van de Omgevingsvisie Diemen 2040 met heldere uitspraken hoe met de schaarse ruimte wordt omgegaan, met het accent op doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties, het verbinden van natuur en versterken van groen.				
1.2 - Herontwikkeling/doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties				
1.3 - Ruimte nodig voor nieuwe fysieke ontwikkelingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen				
1.4 - Goede verbindingen tussen wijken				
1.5 - We koesteren onze weinige overgebleven cultuurhistorische monumenten.				
1.6 - Natuur verbinden en groen versterken				

2. Betaalbare woningen door nieuwbouw sociale huurwoningen en middenhuur woningen.				
Subdoelen				
2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen				
2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters en middeninkomens				
2.3 - Levensloopbestendig en duurzaam woningaanbod				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.1 - Omvang voorraad sociale huurwoningen in beheer van woningcorporaties	3.304	3.364	3.410 ¹⁴	3410

3. Aantrekkelijk ondernemingsklimaat				
Subdoelen				
3.1 - Aantrekkelijke werklocaties en vestigingsklimaat				
3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur				
3.3 - Goede kwaliteit dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven				

4. Vergunningaanvragen worden snel, juist en digitaal afgehandeld				
Subdoelen				
4.1 - Wabo-vergunningen binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)				
4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH				
4.3 - Volledig digitale vergunningverlening				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
4.1 - % van de Wabo vergunningsaanvragen dat binnen 6 weken wordt afgehandeld (wettelijke termijn is 8 weken)	65% ¹⁵	80%	80%	80%
4.3 - % van alle Wabo-aanvragen dat digitaal wordt ingediend (inclusief APV en drank & horeca (DH))	Wabo 90% APV/DH 80%	Wabo 90% APV/DH 80%	Omgevingswet 90% APV/DH 80%	Omgevingswet 90% APV/DH 80%

¹⁴ Dit zijn alle zelfstandige sociale huurwoningen in bezit van woningcorporaties (conform afspraak gemaakt bij behandeling Jaarrekening 2020). Per 1 januari 2021 waren dit er 3.304. In 2021 zijn daar 106 woningen bijgekomen (Plantage de Sniep). Er zijn in 2021 ook 5 particuliere sociale huurwoningen opgeleverd. Die zijn, conform de definitie, niet mee geteld.

¹⁵ In verband met veel complexe plannen

Wat gaan we ervoor doen?

1. Een duurzaam en groen Diemen, waar het goed wonen, werken en ontspannen is

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Het uitvoeren van de Omgevingsvisie Diemen 2040 met heldere uitspraken over hoe met de schaarse ruimte wordt omgegaan en hoe het verbinden van natuur en versterken van groen vorm krijgt.
1.1.1 - Het ontwikkelen van voorzieningen, woningen e.d. vindt hoofdzakelijk plaats binnen de bestaande bebouwde omgeving. De huidige groengebieden, buiten de bebouwde kom, houden een groenbestemming. Plannen voor het buitengebied worden getoetst aan het uitgangspunt dat het moet bijdragen aan een duurzame en bestendige verbetering van de recreatieve en/of landschappelijke waarde van het gebied.
Subdoel 1.2 - Herontwikkeling/doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties
1.2.1 - Afronden van de woningbouw in Plantage de Sniep door starten met de realisatie van nieuwbouw bij de Rietschuur.
1.2.2 - Realisatie van woningbouwlocatie Holland Park West, inclusief inrichting van de openbare buitenruimte, onderzoeken beperkte uitbreiding/opwaardering Campus en faciliteren van woningbouw in Holland Park Zuid.
1.2.3 - Realisatie van woningbouw op het perceel Arent Krijtsstraat 1
1.2.4 - Uitwerken en planologisch regelen van het woningbouwplan aan de zuidzijde van de woonwijk Buitenlust
1.2.5 - Uitwerken en planologisch faciliteren van woningbouwontwikkeling Hof van Saan op de vrijkomende locatie Weesperstraat te Diemen Zuid, door vertrek van bedrijf Saan.
Subdoel 1.3 - Ruimte nodig voor nieuwe fysieke ontwikkelingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen
1.3.1 - Ruimte reserveren voor een middelbare school nabij het Sportcentrum FB Duran.
1.3.2 - Zoeklocaties voor sociale woningbouw (o.a. Griend, Harmonielaan) beoordelen op haalbaarheid en via participatietraject met bewoners verder ontwikkelen.
Subdoel 1.4 - Goede verbindingen tussen wijken
1.4.1 - Versterken Noord-Zuidas, o.a. aanleg spooronderdoorgang bij station Diemen.
1.4.2 - Versterken verbindingen tussen Holland Park en Diemen Zuid/Diemen Centrum door het aanpassen van de verkeersstructuur in Diemen Zuid .
Subdoel 1.5 - We koesteren onze weinige overgebleven cultuurhistorische monumenten
1.5.1. Benutten van bestaande cultuurhistorische waarden in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De Rietschuur is aangewezen als monument. De kenmerken van het gebouw en de beschermde muurschildering worden onderdeel van de herontwikkeling. In het woningbouwplan naast de Oude Smidse aan de Ouddiemerlaan is een cultuurhistorische vitrine opgenomen. De instandhouding van de pastorie aan de Hartveldseweg wordt ter hand genomen door actief mee te werken aan een passende herontwikkeling door Stadsherstel Amsterdam.
1.5.2. Gebruiken van kunst en cultuur, mede omvattende cultuurhistorisch erfgoed, als middel om mensen in Diemen met elkaar te verbinden.
1.5.3. Aanwijzen van objecten als gemeentelijk monument ten einde deze met wettelijke bescherming beter in stand te kunnen houden (bijvoorbeeld Diemerdammersluis en individuele grafmonumenten op begraafplaats Rustoord)
Subdoel 1.6 - Natuur verbinden en groen versterken
1.6.1 - Ontwikkelen van een Diemense "Hoofdgroenstructuur", mede door te investeren in de natuurwaarden, de verblijfskwaliteit en biodiversiteit. Bestaande natuur wordt optimaal verbonden. Daar waar buurtgroen aansluit op natuur wordt de ecologische verbinding versterkt.
1.6.2 - Investeren in allerlei vormen van recreatie (mits dit de natuurwaarden niet aantast). Bijvoorbeeld door realisatie (indien mogelijk) van een strandje aan De Diem.
1.6.3 - Versterken van de "ecologische hubfunctie" van groene plekken in de bebouwde kom, zoals park Spoorzicht.

2. Betaalbare woningen door nieuwbouw sociale huurwoningen en middenhuur woningen.

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen
2.1.1 - Uitvoering van de Prestatieafspraken met de woningcorporaties, bewaken van het behoud van de voorraad sociale huurwoningen en het beperken van de liberalisatie van sociale huurwoningen.
2.1.2 - Meewerken aan realisatie van het aandeel sociale huurwoningen in het woningbouwprogramma voor de ontwikkelingen in Holland Park West en Holland Park Zuid alsmede op andere te ontwikkelen locaties zoals Buitenlust, Harmonielaan, Rietschuurhof en Hof van Saan.
Subdoel 2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters en middeninkomens
2.2.1 - Het blijven promoten van het aanvragen van startersleningen.
2.2.2 - Het benutten van de wettelijke ruimte voor het met voorrang toewijzen van sociale huurwoningen aan inwoners van Diemen en andere doelgroepen.
2.2.3 - Het bevorderen van de doorstroming middels het uitvoeren van de afspraken zoals genoemd in de Prestatieafspraken met woningcorporaties en het Huurders Platform Diemen, waaronder het invoeren van Van Groot naar Beter.
2.2.4 - Het invoeren van een geactualiseerd woonruimteverdeelsysteem op basis van het vastgestelde regionale woonruimteverdeelbeleid, waaronder een uitgebreide voorlichtingscampagne.
2.2.5 - Voorlichting over het gebruik van woonruimte n.a.v. Huisvestingsverordening 2022 en voorlichting voor huurders (en kopers) via een in te stellen Steunpunt Wonen (ook bekend als Huurinfopunt).
Subdoel 2.3 - Levensloopbestendig en duurzaam woningaanbod
2.3.1 - Bij nieuwbouw is de norm om levensloopbestendig te bouwen.
2.3.2 - Onderzoek doen naar mogelijkheden en regelingen voor duurzaamheidsingrepen in de eigen woningen.

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.2.1 - Aantal verstrekte startersleningen	1	1	5	3
2.2.2 - Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (verplicht)	30,0	39,1	NB	109
2.2.3 - % Demografische druk (verplicht) ¹⁶	NB	NB	NB	NB

3. Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

Activiteiten
Subdoel 3.1 - Aantrekkelijke werklocaties en vestigingsklimaat
3.1.1 - Continueren van periodieke overleggen met bedrijven en instellingen op Bergwijkpark/Holland Park, de bedrijventerreinen en met Ondernemend Diemen. De thema's veiligheid, duurzaamheid zijn integraal onderdeel van deze overleggen. Daarnaast wordt een maal per jaar een schouw gelopen op de bedrijventerreinen.
3.1.2 - Wij steunen initiatieven van ondernemers op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
3.1.3 - In de Daarom Diemen campagnes aandacht besteden aan Diemen als vestigings-, ondernemings- en werklocatie.
3.1.4 - Om voor huidige en toekomstige werknemers en bedrijven aantrekkelijk te blijven gaan we door met het verhogen van de verblijfs waarde, het onderhouden van de openbare ruimte, instellen parkeerregulering (indien nodig) en dergelijke.
3.1.5 - Volgen van regionale ontwikkelingen en meewerken aan (deel)regionaal beleid op het gebied van economische zaken.
Subdoel 3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur
3.2.1 - Continueren van de periodieke en incidentele overleggen met winkeliersverenigingen (en waar mogelijk eigenaren/ beheerders van winkelpanden en -centra)
3.2.2 - Volgen van regionale ontwikkelingen en meewerken aan het regionale beleid op het gebied van detailhandel.
Subdoel 3.3 - Goede kwaliteit van dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven
3.3.1 - Persoonlijke advisering aan in (financiële) moeilijkheden verkerende ondernemers.
3.3.2 - Persoonlijke advisering aan ondernemers die ruimte zoeken.
3.3.3 - Organisatie jaarlijks netwerkevent (Vaart in Diemen) voor alle Diemense ondernemers in samenwerking met Ondernemend Diemen.
3.3.4 - Opvolging geven aan het ZAAI-project voor starters.
3.3.5 - Opvolging geven aan netwerkplatform Open Coffee en daarmee faciliteren in de behoefte van ZZP'ers om met elkaar te kunnen (net)werken.

¹⁶ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is. De gegevens zijn nog niet op te halen van de website van KING.

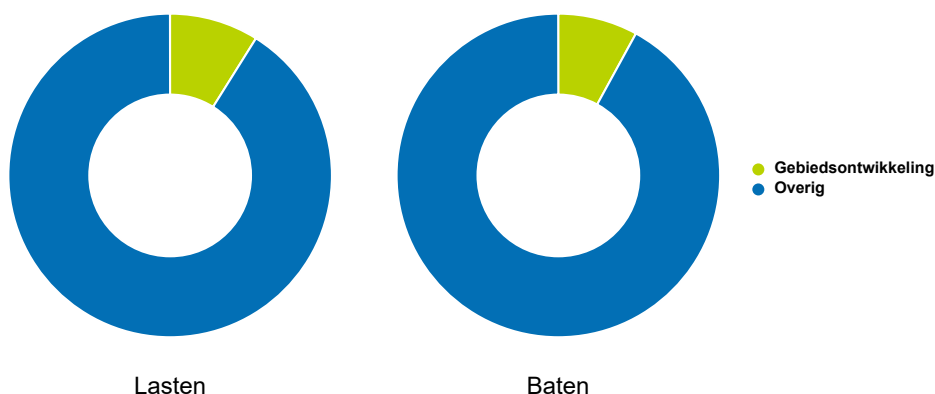
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
3.1.1 - Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar (verplicht) ¹⁷	180,9	188,4	100 (werkelijk)	190
3.1.2 - Waardering vestigingsklimaat gemeente (verplicht) ¹⁸	7,6	nvt	7,6	nvt
3.1.3 - Waardering ondernemingsklimaat gemeente (verplicht) ¹⁸	7,4	nvt	7,5	nvt

4. Vergunningaanvragen worden snel, juist en digitaal afgehandeld

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Ruimschoots binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)
4.1.1 - Er wordt gewerkt conform processen die lean en duidelijk beschreven zijn
Subdoel 4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH (proces- en massacriteria)
4.2.1 - Uitvoering en afstemming van processen in samenwerking met andere gemeenten
Subdoel 4.3 - Volledig digitale vergunningverlening
4.3.1 - Gerichte kanaalsturing (website en klantcontacten) richting digitale aanvraag
4.3.2 - Faciliteren van aanvragers die (nog) niet digitaal werken

Wat mag het kosten?

Gebiedsontwikkeling	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-7.432	-6.674	-3.608	-3.808
Structurele baten	6.695	5.970	2.936	3.135
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-738	-704	-672	-673
Incidentele lasten	-1.264	-1.131	-1.117	-1.103
Incidentele baten	854	844	844	844
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	240	266	272	258
Saldo incidenteel	-170	-20	-	-
Saldo van baten en lasten	-908	-724	-672	-673

¹⁷ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is.

¹⁸ Dit betreft het MKB onderzoek. Dat onderzoek wordt om het jaar gehouden. In 2023 zal dit onderzoek er niet zijn.

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dient er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma Gebiedsontwikkeling is de post overhead begroot en wordt hierom specifiek inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2023	2024	2025	2026
Lasten	-354	-353	-353	-353
Baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-354	-353	-353	-353

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties in het meerjarenperspectief

Vanaf 2023 is een terugval van de structurele lasten en baten te zien. Dit is het gevolg van de verrekeningen die met de grondexploitaties te maken hebben, zie hiervoor het "Meerjarenperspectief Grondzaken 2021".

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Juridische handhaving (opkoopbescherming)	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen - dekking uit leges omgevingsvergunning	80	80	80	80
Programma Samenlevingsopbouw Holland Park	-150	-150	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening	-100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening - dekking exploitatiebijdrage en eigen formatiebudget	100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker grondzaken	-60	-60	-30	-30
Verrijn Stuart	-20	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-310	-290	-110	-110

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
# Aanschaf woonunits (opvang vluchtelingen) - inclusief btw ¹⁹	4.250				4.250	213
# Verhuizing woonunits - inclusief btw ¹⁹	1.100				1.100	55

Nieuw/gewijzigde investeringen

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Verhoging aanschaf woonunits (opvang vluchtelingen) inclusief BTW	2023	Nieuw	550
Verhuizing woonunits - inclusief btw	2023	Nieuw	950
Compensatie Rijk	2024	Nieuw	pm

Verhoging aanschaf woonunits

Eerder (raadsbesluit 21 april 2022) heeft de raad een investeringsbudget toegekend van € 3,7 miljoen voor de aanschaf van semipermanente woonunits voor de opvang van 30 huishoudens uit Oekraïne. Inmiddels is bekend dat de btw voor 'slechts' 30% compensabel is in het btw-compensatiefonds. Dit betekent dat het investeringsbudget moet worden opgehoogd tot een totaal van € 4,25 miljoen. Dit betekent een verhoging van het krediet met € 0,55 miljoen, zijnde 70% over 21% btw. De raad zal worden gevraagd om het krediet op te hogen, wellicht kan dat nog in 2022 gebeuren. Door deze verhoging houden we in ieder geval in de begroting 2023 rekening met de hogere kapitaallasten.

Verhuizing woonunits

Bij besluitvorming over de woonunits in april is aangegeven dat de units eenmalig zullen moeten verplaatsen omdat ze vooralsnog tot eind 2023 op hun de locatie aan de Bergwijkdreef (De Key) kunnen blijven. De reden dat ze in eerste instantie wel hier zijn neergezet, is gelegen in het feit dat hier geen fundering benodigd was en daardoor snel tot plaatsing kan worden overgegaan. Een locatiestudie voor de nieuwe definitieve plek is gaande. Naar verwachting zullen er kosten zijn voor verhuizing (demontage en opbouw, fundering nieuwe locatie, bouw- en woonrijpmaken, plankosten) van ca. € 1,1 miljoen. De definitieve raming wordt komende periode gemaakt en naar verwachting zal eind 2022 / begin 2023 een investeringsbudget worden aangevraagd. Middels de 3^e kwartaalbrief 2022 is er al € 150.000 als voorbereidingskrediet aangevraagd. Het totaal betreft vooralsnog € 1,1 mln. De investering (aanvulling) is daarmee € 950.000.

Compensatie Rijk

Het Rijk heeft aangegeven bereid te zijn (een deel) van de kosten voor de aanschaf van de woonunits te vergoeden. Welk deel dit is en welke voorwaarden hierbij zullen gelden is nog in onderzoek.

¹⁹ # Dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend.

Leefomgeving en klimaat

Portefeuillehouder: M. Sikkes-van den Berg

Visie / strategisch doel

Op het gebied van duurzaamheid en klimaat kent ons land en de wereld grote uitdagingen. Ook Diemen heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. Hier spannen we ons maximaal voor in. De huidige situatie op de energiemarkt maakt het urgenter om stappen te zetten. Daarbij zullen we rekening houden met kwetsbare groepen, bijvoorbeeld door het opstellen van een actieplan energiearmoede.

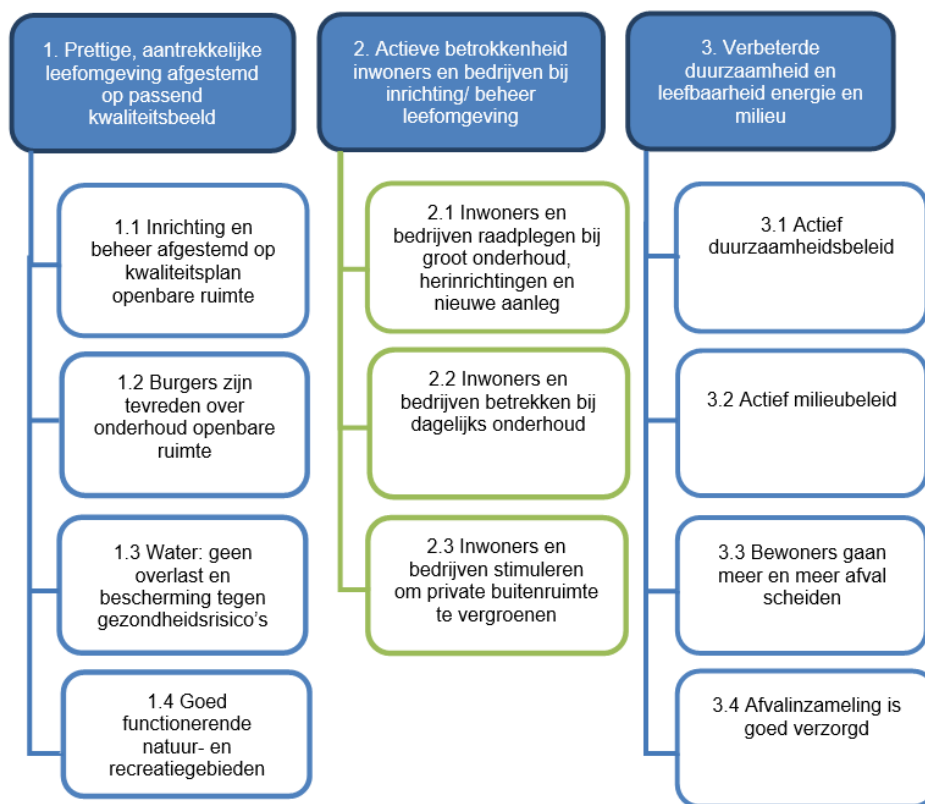
Diemen werkt integraal aan een prettige leefomgeving, waarbij sterk wordt ingezet op betrokkenheid van bewoners bij onderhoud, inrichting en beheer van de openbare ruimte. We dragen zorg voor een schoon, technisch goed onderhouden en ingerichte sociale veilige openbare ruimte.

We houden de ecologische structuur van Diemen in stand en zorgen voor een goede balans tussen natuur en recreatie.

We blijven investeren in energietransitie, klimaatadaptatie, het verbinden van onze natuur en verkleinen van onze afvalberg. We zetten in op een gezonde leefomgeving met een goede luchtkwaliteit en een lage geluidbelasting. Diemen handhaaft de regelgeving waar de leefomgeving dat vergt.

Doelstellingen in één oogopslag

Leefomgeving en klimaat

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Afvalplan 2020;
- Algemene Plaatselijke Verordening Diemen (APV);
- Beheers- en onderhoudsplan kunstwerken 2010;
- Beleidsnota dierenwelzijn;
- Beleidsnota Openbare verlichting 2014;
- Beleidsnota "Windmolens in Diemen";
- Beleidsplan beheer wegen 2013;
- Beleidsregel plaatsen scootsafes;
- Bestuursakkoord Water;
- Boomverordening 2010;
- Collectebeleid;
- Draaiboek evenementen;
- Duurzaamheidsagenda 2020-2025;
- Gedragscode Flora en Faunawet gemeente Amsterdam & gemeente Diemen;
- Gemeentelijk Waterplan 2010-2028;
- Groenplan Diemen 2011-2016 & (Update Groenplan 2018);
- Integraal vergunnings, toezichts- en handhavingsbeleid gemeente Diemen 2019-2022;
- Kwaliteitsplan Openbare Ruimte: Verbinden, ontmoeten en thuiskomen;
- Marktverordening en marktreglement;
- Nationaal Bestuursakkoord Water;
- Natuurbeleidsplan Diemen;
- Nota Bodembeheer;
- Nota duurzaam inkopen;
- Ontwikkelingsvisie Groengebied Amstelland en uitvoeringsprogramma;
- Preventie- en handhavingsplan alcohol 2014-2016;
- Programma groot onderhoud openbare ruimte 2020-2025;
- Programmaboek Kwaliteitsplan Openbare Ruimte 2016-2018;
- Spelen, bewegen en Ontmoeten in Diemen voor alle leeftijden;
- Sportnota 2016-2020 "Sportieve Kracht van Diemen";
- Terrassenbeleid;
- Uitvoeringsbesluit op basis van de afvalstoffenverordening;
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023;
- Verordening afvalstoffenheffing;
- Verordening Duurzaamheidsleningen 2021 gemeente Diemen;
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) Omgevingsrecht Diemen;
- Verordening lijkbezorgingsrechten;
- Verordening rioolheffing.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021.

Autonome ontwikkelingen

Stijging kosten groenonderhoud

Omdat Pantar het maaien van het gras in Diemen niet meer uit kon voeren, is dit werk aanbesteed. Inmiddels wordt het werk uitgevoerd door een aannemer. De kostenstijging die hiermee samenhangt is € 85.000. De reden voor deze sterke kostenstijging is, dat het werk indertijd in een economisch zeer voordelige tijd was uitgezet en dat voordeel is nu weggefallen. Eind 2021 liepen er ook diverse andere onderhoudscontracten af die begin dit jaar aanbesteed zijn of nog worden. Gezien de huidige inflatie verwachten we ook daar verdere kostenstijging. Deze worden begroot op € 90.000 . In totaal zien we dus een stijging van € 175.000 voor de groenwerkzaamheden.

Naar aanleiding van deze toename in kosten gaan we in combinatie met het nieuwe coalitieakkoord en het nieuw op te stellen kwaliteitsplan openbare ruimte in 2023 integraal kijken aan welk kwaliteitsniveau we willen gaan voldoen voor de komende jaren. Hiermee kunnen we wellicht de kostenstijgingen iets dempen. Daarnaast is de verwachting dat niet alle kosten blijvend hoog zullen zijn. Mede daarom besteden we onderhoudscontracten nu slechts voor een jaar aan in plaats van voor de gebruikelijke vier jaar.

Overigens geldt wel dat eventuele afname van kwaliteit tot gevolg zal hebben dat er meer klachten komen. Dat gebeurde in het verleden ook, doordat de bewoners een hoge kwaliteit van het groenonderhoud gewend zijn. Het advies is nu dan ook om het verlagen van de kwaliteit als laatste redmiddel in te zetten en eerst het prijspeil van 2023 aan te kijken.

Ons voorstel is nu om de meerkosten van € 175.000 voor 2023 aan te vullen en vervolgens te kijken hoe we omgaan met de prijsstijgingen voor de daaropvolgende jaren.

Uitvoering Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

De provincie Noord-Holland stelde in samenspraak met het bedrijfsleven, de omgevingsdiensten en de gemeenten het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 op. Diemen heeft dit akkoord medeondertekend. Dit betekent dat we alle Diemense bedrijven met energiebesparingsverplichtingen vanuit bouw- en milieuregelgeving in de periode 2022-2025 moeten bezoeken. Om de lasten voor het bedrijfsleven te beperken zullen we zo'n bezoek zoveel mogelijk combineren met het bouw- en milieutoezicht.

De provincie draagt op basis van 50% cofinanciering bij met in totaal maximaal € 72.661 gedurende de vier jaren durende looptijd van het akkoord. In 2022 weten we door het op te stellen lokale plan van aanpak welke daadwerkelijke inzet en kosten de uitvoering van het akkoord vraagt. Zodra dit duidelijk is zullen we in de betreffende kwartaalbrief opnemen.

Rijksuitkeringen Energietransitie

Met het klimaatakkoord is uitgewerkt hoe Nederland in 2030 49% CO₂-reductie kan realiseren. Voor de doelstelling om in 2030 35TWh duurzame energie op land op te wekken zijn landsdekkend Regionale Energie Strategieën (RES) opgesteld. Voor de doelstelling om in 2030 € 1,5 miljoen gebouwen aardgasvrij te maken moesten alle Nederlandse gemeenten uiterlijk 2021 een transitievisie warmte hebben opgesteld.

Het Rijk stelt tot en met 2030 € 5.632 miljoen beschikbaar voor de uitvoeringslasten van decentrale overheden op het gebied van energietransitie. In 2024 is een herijking van de afspraken hierover voorzien door de Raad voor het Openbaar Bestuur. Het is nu nog niet bekend wat de exacte verdeelsleutel en de daaruit voortvloeiende uitkering aan Diemen wordt voor de energietransitie over de jaren 2023-2026. Bij de meicirculaire 2022 heeft de gemeente € 231.000 euro toegekend gekregen voor de uitvoering van het klimaatakkoord in 2022. Dit bedrag bestaat deels uit door het vorige kabinet vrijgemaakte middelen en deels uit door het huidige kabinet naar voren gehaalde middelen uit het regeerakkoord.

Verder ontvingen we voor de aanpak van energiearmoede in 2022 twee tranches van € 225.000 elk ontvangen, in februari en in juli. De eerste tranche is een gelabelde Specifieke Uitkering (SPUK) energiearmoede van het ministerie van BZK. De tweede uitkering is afkomstig uit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) van het ministerie van BZK specifiek voor energiearmoede. Deze € 450.000 moeten we uiterlijk eind 2023 voor de aanpak van energiearmoede inzetten.

Voor de lokale aanpak vanuit het NIP van het Ministerie van BZK hebben we in juli 2022 ook nog een gelabeld bedrag van € 71.000 ontvangen. Dit budget moeten we voor uiterlijk eind 2023 inzetten voor isolatie van woningen met de slechtste energielabels (E t/m G). Voor Diemen is daarnaast in 2023 (maximaal € 104.000) en 2024 (maximaal € 42.000) budget gereserveerd voor de lokale aanpak vanuit het NIP. Om dit over 2023 en 2024 gereserveerde geld daadwerkelijk te kunnen ontvangen moeten we eerst plannen indienen.

Nieuwe ontwikkelingen

Kostenstijging Programma Groot Onderhoud

Voor de komende jaren is het programma Groot Onderhoud zoals gebruikelijk opgesteld. De werkzaamheden in de openbare ruimte zijn gepland volgens de systematiek waarbij we kijken naar de zetting van de openbare ruimte en naar de kwaliteit. Hieruit vloeit dan een planning voort die voor de komende jaren (tot 2027) geldt.

Een aantal zaken heeft een financieel gevolg. We zien dat de kengetallen voor onderhoudskosten gestegen zijn. Daarnaast zien we ook dat er werkzaamheden bijgekomen zijn die nog niet eerder in beeld waren zoals het ophogen van ondergrondse afvalinzameling of het verplaatsen ervan. Ook zien we dat kosten die we voorheen vanuit de voorziening wegen betaalden hieruit niet meer bekostigd kunnen worden.

Om de werkzaamheden volgens planning uit te kunnen voeren, moeten we de toevoeging verhogen met € 137.000. Daarnaast is er voor € 75.000 aan afval gerelateerde kosten uit het Programma Groot onderhoud overgeheveld naar de exploitatie van afval. Met deze oplossingen is het mogelijk om de technisch noodzakelijke werkzaamheden in de openbare ruimte uit te voeren.

Kosten straatmeubilair

Straatmeubilair als prullenbakken, banken, straatnaamborden en verkeersborden moeten we regelmatig vernieuwen. Dat bekostigden we soms met investeringen of uit andere exploitatiebudgetten. Ook vernieuwden we zaken tijdens lopende projecten. Inmiddels zijn de kosten zo toegenomen dat die oplossingen niet meer toereikend zijn.

Om zicht op de kosten van vernieuwing van het straatmeubilair te krijgen hebben we een inventarisatie gemaakt en een raming van de vervangingskosten. De vervangingskosten bedragen in Diemen circa € 1.400.000. Als gemiddelde levensduur hanteren we nu circa 20 jaar. Per jaar moeten we dus voor € 70.000 aan vervangingsbudget beschikbaar hebben. In het programma Groot Onderhoud is voor de projecten al een bedrag voor vervanging opgenomen van € 15.000.

Voor lopende vervanging is structureel een budget van € 55.000 benodigd.

Energietransitie Warmteregisseur

Eind 2021 is de transitievisie warmte van Diemen vastgesteld. Voor de uitrol daarvan hebben we in 2022 een warmteregisseur aangesteld. In afwachting van de rijksbijdragen voor energietransitie hebben we de kosten van € 80.000 daarvoor incidenteel voorgefinancierd. Dat geld kwam uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.

Voor goede uitvoering van wijkgerichte aanpak die in de transitievisie is beschreven zullen we deze functie vanaf 2023 structureel moeten maken (1,0 fte á € 80.000). De warmtetransitie is een langdurig project waarvan duidelijk is dat dit lokaal én landelijk hoog op de agenda zal blijven staan in de komende jaren. Deze functie is een belangrijke voorwaarde voor de realisatie van de verhoogde ambitie voor de energietransitie uit het coalitieakkoord. Bovendien binden we door structurele formatie de medewerkers met alle kennis en ervaring op dit traject aan onze organisatie.

Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen

In de Duurzaamheidsagenda 2020-2025 is opgenomen dat de gemeente Diemen de zelfstandige stichting Daarom Duurzaam Diemen ondersteunt om uit te groeien tot hét duurzaamheidsplatform voor Diemen. We hebben tot eind 2022 incidenteel 30.000 euro beschikbaar gesteld voor een pilot met de aanstelling van een coördinator bij Daarom Duurzaam Diemen. Deze coördinator is sinds december 2021 actief en organiseert acties op het gebied van duurzaamheid en het jaarlijkse duurzaamheidsevenement, verbindt duurzaamheidsinitiatieven in Diemen, beheert de communicatiekanalen, begeleidt microsubsidie-aanvragen, ondersteunt het bestuur en beantwoordt vragen van inwoners. De eerste resultaten van de pilot zijn positief. Naast het organiseren van het jaarlijkse duurzaamheidsevenement heeft de stichting nu ook een actieplan met meerdere eigen duurzaamheidsacties. In 2023 willen we de pilot voorzetten en bij positief resultaat omzetten naar een structurele subsidie vanaf 2024. Voor de voortzetting van deze coördinatie bij Daarom Duurzaam Diemen is € 20.000 budget per jaar benodigd.

Schone Lucht Akkoord

Diemen heeft zich aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord (SLA). Voor de verplichtingen die daaruit voortkomen, is in 2023 geen extra geld nodig. Na het toetreden tot dit SLA wordt van ons verwacht dat wij een decentraal uitvoeringsplan opstellen en indienen. Dit kan binnen de reguliere capaciteit. In het uitvoeringsplan moeten we aangeven, hoe we de voor Diemen relevante maatregelen uit het SLA tot uitvoering brengen. Daaruit kan volgen dat er voor de uitvoering alsnog geld nodig is, maar zal naar verwachting nog niet in 2023 spelen.

Extra groen

Groen is belangrijk om de biodiversiteit in Diemen te behouden of te verhogen en ook om hittestress tegen te gaan. Daarom willen we groen in de wijken behouden en waar mogelijk toe voegen. Verder gaan we in de komende vier jaar tenminste 1000 nieuwe bomen planten. Dit doen we samen met inwoners, zowel op particuliere grond als in de openbare ruimte. Wat betreft toevoegen van groen in de wijken denken wij aan kleine acties met wijkbewoners. Hiervoor willen we een klein jaarlijkse budget van € 5.000 beschikbaar hebben, om bijvoorbeeld vergroeningscursussen voor bewoners te kunnen organiseren. Voor wat betreft de aanplant van nieuwe bomen is er een investeringskrediet opgenomen in het meerjareninvesteringsplan. Meer groen en bomen betekent ook meer onderhoud. Uitgaande van 700 bomen extra in beheer van de gemeente en € 10 per boom per jaar, is een jaarlijks budget nodig van € 7.000.

Bijdrage Diemberbos

Het Diemberbos heeft een belangrijke recreatieve functie. De financiering van het onderhoud is niet structureel geregeld. Wij willen een bijdrage leveren aan het beheer en onderhoud van de recreatieve voorzieningen in het Diemberbos. Daarbij stellen we als voorwaarde dat ook de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland een bijdrage leveren. Hiervoor is een structurele budgetverhoging nodig van € 15.000.

Regionale Energiestrategie

De gemeenteraad stelde vorig jaar de Regionale Energiestrategie (RES) vast. Daarmee geven we invulling te geven aan de inspanningsverplichtingen voor de RES regio Noord-Holland Zuid vanuit het nationale Klimaatakkoord. Het is de basis voor de ontwikkeling van regionale opwek van duurzame warmte en lokale opwek van duurzame elektriciteit met zon en wind. De strategie wordt tussentijds geëvalueerd en tweejaarlijks geactualiseerd. We willen een substantiële bijdrage leveren aan het opwekken van meer duurzame energie. Daarom wordt het proces van de Regionale Energie Strategie (RES) voortgezet. Voor de uitvoering van de RES wordt in 2023 € 50.000 en vanaf 2024 jaarlijks € 75.000 begroot.

Daarnaast huurt de gemeente sinds eind 2021 externe capaciteit in voor projectmatige aanpak vanuit de RES. Zo zijn we gestart met de projectmatige aanpak van zon op grote daken. Voor de voortzetting van dergelijke projecten vanuit de RES is structureel € 60.000 per jaar nodig.

Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak

De transitievisie Warmte geeft onze strategie weer om samen met inwoners de wijken en buurten in Diemen van het gas af te halen. De stappen die we willen zetten zijn: afspraken maken met woningcorporaties en particuliere verhuurders om hun woningen te verduurzamen, een wijkgericht isolatieprogramma voor woningen met de laagste energielabels en wijk voor wijk betaalbaar van het gas af gaan.

Voor de uitvoering van de wijkgerichte aanpakken hebben we in 2023 € 100.000 en vanaf 2024 jaarlijks € 200.000 opgenomen.

Bewonersacties energiebesparende maatregelen

We willen een extra impuls geven aan de energietransitie. We gaan de eerder gestarte kleinschaliger campagnes voortzetten. Hiermee kunnen individuele inwoners en VVE's vooruitlopend op wijkgerichte aanpakken zelf al stappen zetten op het gebied van energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

We organiseren jaarlijks collectieve inkoopacties voor energiebesparingsmaatregelen en zonnepanelen voor woningeigenaren. Ook worden er sinds 2021 wijkgericht collectieve inkoopacties georganiseerd aan de hand van voorbeeldwoningen. Daarnaast organiseren we cursussen voor VVE's. Vanuit de prestatie-afspraken met de woningcorporaties zijn we in 2021 gestart met het werven, opleiden en begeleiden van energiecoaches. We hebben de intentie om mee te doen aan de vervolgonderzoeksrondes van de Power Saver Game.

Voor de uitvoering van deze inkoopacties en energiebesparingscampagnes huurt de gemeente sinds juli 2021 externe capaciteit in. Voor de voortzetting van deze ondersteuning is structureel € 60.000 per jaar nodig.

Aanpak energiearmoede

De transitievisie Warmte geeft onze strategie weer om samen met inwoners de wijken en buurten van het gas af te halen. Vanwege de stijging van de energiekosten schuift hierbij de aandacht voor energiearmoede naar de voorgrond. We gaan aan de slag met een Actieplan energiearmoede om de stijgende energiekosten te beperken voor de inwoners die hierdoor het hardst worden geraakt.

Voor de aanpak van energiearmoede ontvangen we geld van het Rijk. Met de specifieke uitkering (SPUK) voor bestrijding van energiearmoede en de bijdrage voor energiearmoede vanuit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) kunnen we het opstellen van een actieplan en het uitvoeren van incidentele acties voor het tegengaan van energiearmoede financieren tot eind 2023. Bij dit laatste gaat het onder meer om de witgoedregeling, om energie slurpend oud witgoed te vervangen.

Ook de FIX-brigade vormt één van de in het coalitie-akkoord benoemde onderdelen van het actieplan energiearmoede. De FIX-brigade bezoekt inwoners en voert energiebesparende maatregelen uit zoals tochtwering, radiatorfolie, vervangen van gloeilampen door LED-lampen. Het is de bedoeling om de FIX-brigade ook na de uitvoering van het actieplan energiearmoede voort te zetten. Hiervoor wordt € 100.000 per jaar vanaf 2024 begroot. In 2023 wordt dit gefinancierd vanuit de SPUK-uitkering.

Wat willen we bereiken?

1. Prettige en aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op een daarbij passend kwaliteitsbeeld
Subdoelen
1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's a.g.v. afvalwater
1.4 - Natuur verbinden en beleven

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving
Subdoelen
2.1 - Inwoners en bedrijven raadplegen bij groot onderhoud, herinrichtingen en nieuwe aanleg
2.2 - Inwoners en bedrijven betrekken bij het uitvoeren van dagelijks onderhoud
2.3 - Inwoners en bedrijven stimuleren om private buitenruimte te vergroenen

3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van duurzaamheid en milieu
Subdoelen
3.1 - Actief duurzaamheidsbeleid, inclusief energietransitie, door middel van een programmatische aanpak.
3.2 - Actief milieubeleid
3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd

Wat gaan we ervoor doen?

1. Prettige en aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op een daarbij passend kwaliteitsbeeld

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.1.1 - Bijdragen aan meer differentiatie in beheer, gebruik en inrichting door het toepassen handboek openbare ruimte
1.1.2 - Uitvoering beheer conform programma groot onderhoud openbare ruimte
1.1.3 - Aanleggen van ontmoetingsplekken en verhogen van groene verblijfskwaliteit in de openbare ruimte (aanbrengen steigers, hondenspeelplaats, speelvoorzieningen, parkzitjes, ligweiden enz.).
1.1.4 - Bevordering van de biodiversiteit (zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit)
Subdoel 1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.2.1 - Uitvoeren geupdate zwerfafvalplan
1.2.2 - Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden conform onderhoudsprogramma wegen, openbare verlichting, water, groen, speelterreinen en kunstwerken
Subdoel 1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's a.g.v. afvalwater
1.3.1 - Uitvoeren van het stedelijk waterbeheer door te voldoen aan de zorgplicht afvalwater, hemelwater en grondwater.
1.3.2 - Uitvoeren van het verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2019-2023.
1.3.3 - Onderhouden van oevers met aandacht voor ontwikkelen van biodiversiteit in natuurvriendelijke oevers.
1.3.4 - Uitwerken en implementeren van klimaatadaptieve maatregelen openbare buitenruimte. Voeren van risicodialogen met bedrijven, burgers en vitale functies.
Subdoel 1.4 - Natuur verbinden en beleven
1.4.1 Natuur verbinden en versterken (zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit)
1.4.2 Natuurbeleven versterken (zie Programma Gebiedsontwikkeling)

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Inwoners en bedrijven raadplegen bij groot onderhoud, herinrichtingen en nieuwe aanleg
2.1.1 - Overleg met belanghebbenden op basis van uitgangspunten en schetsontwerpen en voorlopig ontwerp voor herinrichtingsprojecten
2.1.2 - Houden van voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakmogelijkheden (soms als workshop) bij herinrichtingsprojecten
2.1.3 - Ideeën en verbeteringsvoorstellen van inwoners en bedrijven gebruiken bij herinrichting en nieuwe aanleg.
Subdoel 2.2 - Inwoners en bedrijven betrekken bij het uitvoeren van dagelijks onderhoud
2.2.1 - Inwoners en bedrijven actief uitnodigen bij uitvoering van projecten en specifiek wijzen op participatiemogelijkheden
2.2.2 - Inwoners stimuleren tot en ondersteunen bij participatieprojecten
2.2.3 - Verbeteren van communicatie over de afhandeling van door inwoners ingediende meldingen over openbare ruimte
Subdoel 2.3 - Inwoners en bedrijven stimuleren om private buitenruimte te vergroenen
2.3.1 - Deelnemen aan operatie Steenbreek, die inwoners en bedrijven stimuleert en helpt bij groene initiatieven
2.3.2 - Bomen uitdelen die inwoners in hun eigen tuin kunnen aanplanten

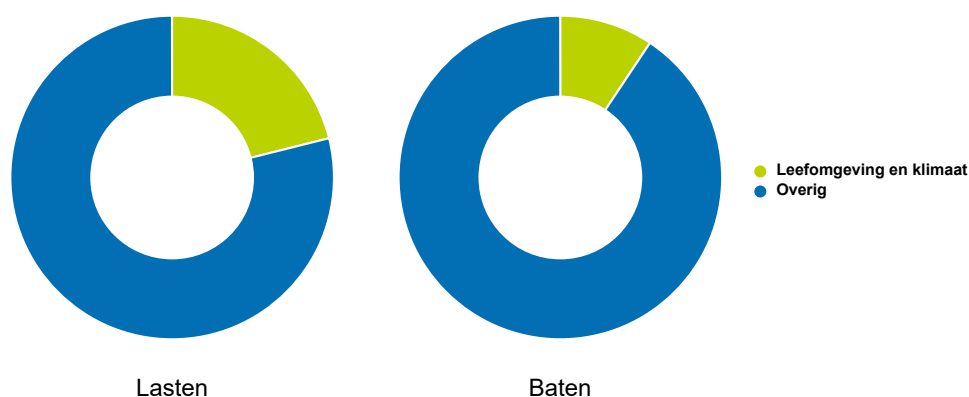
3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van energie en milieu

Activiteiten
Subdoel 3.1 - Actief Duurzaamheidsbeleid
3.1.1 Uitvoeren van het Duurzaamheidsprogramma (zie paragraaf Duurzaamheid)
Subdoel 3.2 - Actief milieubeleid
3.2.1 - Inbrengen en toetsen van milieu-eisen bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten
3.2.2 - aanpak luchtkwaliteit (zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid)
3.2.3 - aanpak geluidhinder (zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid)
Subdoel 3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.3.1 - Inzetten op het verminderen van restafval conform Van Afval Naar Grondstof (VANG)-doelstellingen (100kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) en het coalitieakkoord (een significante stap zetten richting die doelstelling). Zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie
3.3.2 – Uitvoeren van aanpassing(en) in wijze van afvalinzameling (zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie).
3.3.3 - Versterken van de communicatie en voorlichting (zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire Economie).
Subdoel 3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd
3.4.1 - Toezien op de uitvoering van de overeenkomst afvalinzameling
3.4.2 - Meldingen verzamelen en met Meerlanden zorgen voor structurele oplossingen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
3.1.1 - % hernieuwbare elektriciteit (verplicht)	4,4	n.n.b.	5,0	8,5
3.4.1 - Omvang huishoudelijke restafval in kg per inwoner per jaar (verplicht) Om te voldoen aan de VANG-doelstellingen (100 kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) wordt er toegewerkt naar die 100 kg per inwoner per jaar.	236	214	180	170

Wat mag het kosten?

Leefomgeving en klimaat	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-20.581	-21.042	-21.103	-20.928
Structurele baten	9.135	9.193	9.219	9.296
Toevoegingen aan reserves	-7	-6	-6	-6
Onttrekkingen aan reserves	3	-	-	-
Saldo structureel	-11.450	-11.855	-11.890	-11.638
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-11.450	-11.855	-11.890	-11.638

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dienen er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma Leefomgeving en klimaat is de post overhead begroot en wordt hierom specifiek inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2023	2024	2025	2026
Lasten	-473	-473	-473	-473
Baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-473	-473	-473	-473

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De stijging van de lasten wordt veroorzaakt door hogere kapitaallasten als gevolg van investeringen in wegen en riolering.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud'	-135	-135	-135	-135
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud' -> kosten afval	-75	-75	-75	-75
Kosten straatmeubilair	-55	-55	-55	-55
Energietransitie Warmteregisseur	-80	-80	-80	-80
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen	-20	-20	-20	-20
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen - dekking klimaatbeleidbudget	20	20	20	20
Schone Lucht Akkoord	-	-	-	-
Extra groen	-5	-5	-5	-5
Bijdrage Diemerbos	-15	-15	-15	-15
Regionale energietransitie	-110	-135	-135	-135
Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak	-100	-200	-200	-200
Bewonersacties energiebesparende maatregelen	-60	-60	-60	-60
Aanpak energiearmoede	-	-100	-100	-100
Totaal nieuw beleid	-635	-860	-860	-860

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2023	200				200	13
Vervanging Iveco wagen nummer 14 (riool)	120				120	24
PVC riolering hoofdassen	40				40	2
Aanschaf nieuwe bomen (2023)	225				225	8
Herinrichting recycleplein		300			300	12
Herinrichting gemeentewerf		650			650	26
Verlagen waterpeil Oosterringvaart		800			800	18
Vervanging 2 strooiers gladheidsbestrijding		60			60	6
Relining onderheid riolering hoofdassen wijk diemen centrum		500			500	20
Vervanging Iveco Daily nummer 10 (plantsoenen)		60			60	12
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 21		60			60	12
Vervangen Iveco wagen nummer 12 bestrating		80			80	16
Vervangen en isoleren dakbedekking gebouw B, C en D gemeentewerf		190			190	8
Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2024		200			200	13
PVC riolering Buitenlust en relining Ouddiemerlaan-Noord		420			420	17
Vervangen elektrische installatie en LED verlichting gebouwen Rustoord		18			18	1
Gevelisolatie gebouwen Rustoord		10			10	-
Aanschaf nieuwe bomen (2024)		225			225	8
PVC riol Flats Rode Kruislaan			340		340	14
PVC riol Akkerland			1.200		1.200	48
PVC-riool Bergwijkpark-Zuid + relinen betonriool			880		880	35
Aanschaf nieuwe bomen (2025)			225		225	8
Aanschaf nieuwe bomen (2026)				225	225	8

Nieuw/gewijzigde investeringen

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Aanschaf nieuwe bomen 2023	2023	Nieuw	225 ²⁰
Herinrichting recycleplein	2024	Nieuw	300
Herinrichting gemeentewerf	2024	Nieuw	650
Verlagen waterpeil Oosterringvaart	2024	Nieuw	800
Aanschaf nieuwe bomen 2024	2024	Nieuw	225
Aanschaf nieuwe bomen 2025	2025	Nieuw	225
Aanschaf nieuwe bomen 2026	2026	Nieuw	225

Herinrichting gemeentewerf en recycleplein

Het straatwerk van de gemeentewerf en het recycleplein is in slechte staat. De vloer rondom de containers van het recycleplein is gescheurd en ook het straatwerk op de werf is op vele plekken oud en versleten. Daarnaast is het terrein erg verzakt. Herinrichting van de gemeentewerf en het recycleplein biedt ook mogelijkheden om de inrichting opnieuw te bekijken. Door een betere indeling kan er worden gekeken naar nieuwe functies toe te voegen aan de milieustraat en meer stromen in te zamelen.

²⁰ Bedrag wordt over periode van 2023 t/m 2026 verdeeld in jaarlijks een investering van € 225.000.

Daarnaast lopen vervoersbewegingen van inzameling en inwoners door elkaar, iets wat niet wenselijk is. Opknappen is vanwege de slechte staat en de verzakkingen geen optie meer, waardoor het jaarlijkse budget voor het onderhoud van de gemeentewerf en het recycleplein onvoldoende dekkend is. De kosten voor het volledig ophogen en herstraten van de gemeentewerf wordt geschat op € 650.000 en het recycleplein voorlopig op € 300.000.

Verlagen waterpeil Oosterringvaart

Het waterpeil in de Oosterringvaart ligt ruim 1,20 meter hoger dan het reguliere waterpeil in de Diempolder. Het verlagen van het waterpeil in de Oosterringvaart tot het reguliere waterpeil zorgt voor veel extra waterberging, het tegengaan van wateroverlast bij de Diemerkade, de mogelijkheid om de riolering in heel Diemen centrum af te koppelen en een verbetering van de waterkwaliteit. Hiermee zet Diemen een grote stap in het kader van klimaatadaptatie. Het verlagen van de Oosterringvaart leidt tot grootschalige graafwerkzaamheden en zal als onderdeel van het project Wandellandschap Oosterringdijk worden uitgevoerd. De kosten zijn sterk afhankelijk van de resultaten van een nog uit te voeren bodemonderzoek, maar worden vooralsnog indicatief ingeschat op € 800.000. Het Rijk heeft subsidiegelden beschikbaar voor klimaatadaptatiemaatregelen en de gemeente is voornemens ruim € 200.000 subsidie aan te vragen voor dit project. Toekenning van de subsidiegelden wordt als waarschijnlijk ingeschat, maar is vooralsnog niet gegarandeerd.

Meer groen door het plaatsen van nieuwe bomen

Het is een wens vanuit het coalitieakkoord om de komende vier jaar 1000 nieuwe bomen te planten. Dit gebeurt samen met inwoners, zowel op particuliere grond als in de openbare ruimte.

De komende vier jaar is er binnen de diverse projecten al rekening gehouden met 300 bomen extra aangeplant. Hiervoor is al geld beschikbaar vanuit het Periodiek Groot Onderhoud. Hierdoor blijven er nog 700 bomen nodig die aangeplant dienen te worden. Ervan uitgaande dat er een mix van boomsoorten aangeplant gaat worden, kan er indicatief van een gemiddelde prijs van € 1.300 per boom uitgegaan worden. Dit komt dan neer op een totale investering vanaf 2023 van € 910.000 over een periode van vier jaar. Per jaar komt dit neer op een investering van € 228.000. In deze berekening is er (nog) niet vanuit gegaan dat er bomen door particulieren worden geplant.

Verkeer

Portefeuillehouder: H. Prins

Visie / strategisch doel

Het is belangrijk om beleid te formuleren over de wijze waarop verkeer en vervoer op hoofdlijnen wordt vormgegeven binnen de gemeente Diemen. Hiertoe wordt een integrale mobiliteitsvisie opgesteld, in samenwerking met inwoners en regionale partners.

Diemen ziet de meerwaarde in van deelmobiliteit als onderdeel van de toekomstige mobiliteitsopgaven. Daarom wordt een praktisch toepassingskader opgesteld, waarin alle vormen van deelmobiliteit worden meegenomen. We onderzoeken of een verdere uitbreiding van deelmobiliteit in Diemen wenselijk en haalbaar is.

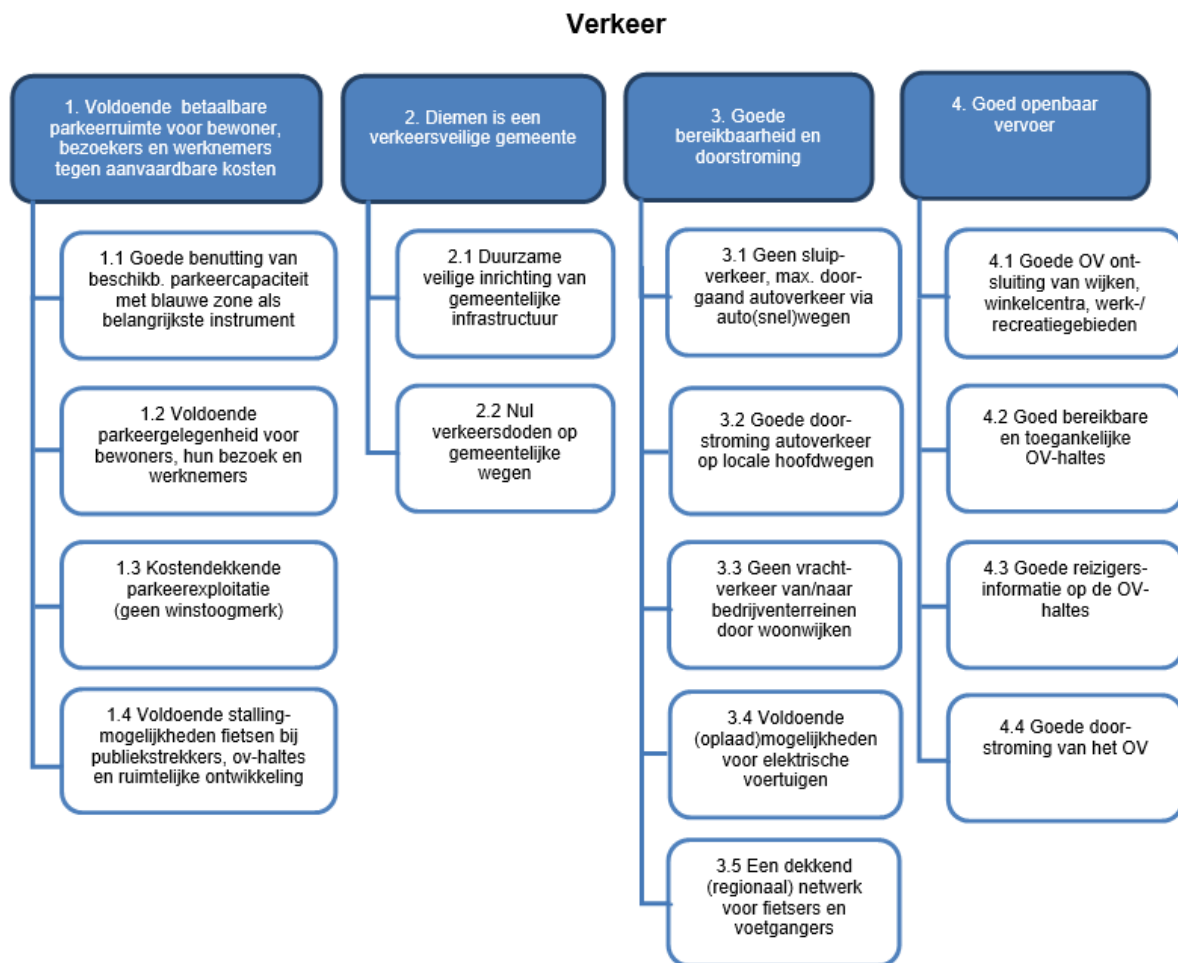
De maximumsnelheid op rijkswegen is een belangrijke factor voor een betere luchtkwaliteit en een lagere geluidsbelasting. We zijn daarom voorstander van het verlagen van de maximumsnelheid op de Ring A10 en de A1 in Diemen naar 80 kilometer per uur. We onderzoeken of we in Diemen aan kunnen sluiten op de milieuzones voor vracht- en autoverkeer van de gemeente Amsterdam.

Het behoud van het huidige aanbod aan openbaar vervoer is belangrijk voor de gemeente Diemen, ook in relatie tot het provinciaal beleid om grote woningbouwlocaties te positioneren nabij hoogwaardig openbaar vervoer. Dit standpunt zal Diemen in de relevante regionale overleggen nadrukkelijk uitdragen. Bijzondere aandacht vragen de positie van station Diemen Zuid als belangrijk OV knooppunt en een nieuwe metroverbinding van Amsterdam naar Almere (IJmeerverbinding).

De focus is en blijft gericht op het openstellen van de busbaan in Diemen Zuid. Dit gaat gepaard met een kwalitatieve upgrade van het gebied rond de busbaan.

De verkeersveiligheid blijft nadrukkelijk aandacht behouden. Het streven is gericht op het instellen van een maximumsnelheid van 30km/uur binnen de bebouwde kom. We hebben ook extra aandacht voor kwetsbare doelgroepen in het verkeer (voetgangers en fietsers) bijvoorbeeld door het toepassen van fietsstraten en realiseren van nieuwe voorzieningen (fietsoversteek Weteringweg en mogelijk nieuwe fietsverbinding over Weespertrekvaart). We stimuleren het halen en brengen van kinderen van/naar school per fiets of te voet.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Regionaal (Vervoerregio Amsterdam):

- Beleidskader Inclusieve Mobiliteit (2020);
- Beleidskader Mobiliteit (2017);
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023-2031 (2022);
- Lijnennetvisie 2018 (2015);
- Strategische Visie Mobiliteit (2016).
- Multimodaal toekomstbeeld MRA (2021)

Gemeentelijk:

- Algemene Plaatselijke Verordening Diemen (APV);
- Beleidsnota Elektrisch rijden en opladen in Diemen (2019);
- Beleidsnotitie Autodelen (2013);
- Parkeerbeleidsplan 2021.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021.

Autonome ontwikkelingen

Er zijn veel landelijke en regionale ontwikkelingen op mobiliteitsgebied. De verkeersveiligheid staat onder druk en de stedelijke mobiliteit wijzigt ten gunste van fiets, voetganger en openbaar vervoer. Ook is er in de regio een forse woningbouwopgave met bijbehorende mobiliteitsopgave. Diemen ligt midden in een grootstedelijk gebied met een sterke groei en heeft daardoor te maken met de bijbehorende toename van de mobiliteit. Het is belangrijk om op deze ontwikkelingen te blijven anticiperen. Concrete autonome ontwikkelingen zijn nu niet voorzien.

Nieuwe ontwikkelingen

Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid

In 2023 starten we met het opstellen van een integrale mobiliteitsvisie. Deze visie bevat de hoofdlijnen voor het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid voor de komende jaren. Belangrijke input vormt het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio Amsterdam. Dat wordt in 2023 geactualiseerd. We stellen in de komende tijd een praktisch toepassingskader op voor alle vormen van deelmobiliteit. We onderzoeken of toepassing hiervan in Diemen daadwerkelijk wenselijk en haalbaar is. Voor het opstellen van onze mobiliteitsvisie is externe expertise nodig. Hiervoor ramen we nu € 40.000 incidenteel.

Daarnaast werken we aan veel projecten ter verbetering van de verkeerssituatie in Diemen. Het gaat dan om verkeersveiligheid, parkeren en nieuwe infrastructuur. Voorbeelden zijn het verbreden van de Diemerbrug, een studie naar een veilige oversteekplaats op de Weteringweg en het introduceren van Doortrappen, een project voor meer fietsveiligheid voor ouderen.

In het openbaar vervoer spelen zowel ontwikkelingen op korte en op lange termijn.

In 2023 wordt de concessie Amsterdam voor al het metro-, tram- en busvervoer in Amsterdam, Duivendrecht en Diemen vernieuwd. Op langere termijn zijn er ontwikkelingen rond de bediening van de NS-stations (OV-SAAL) en mogelijk een nieuwe metroverbinding van Amsterdam naar Almere (over Diemens grondgebied). Er vinden in 2023 diverse onderzoeken plaats voor deze ontwikkelingen.

We blijven ook nadrukkelijk aandacht geven aan de verkeersveiligheid als belangrijk onderdeel van de leefbaarheid in een buurt of wijk. Denk daarbij onder meer aan het streven van een maximumsnelheid van 30 km binnen de bebouwde kom en extra aandacht voor kwetsbare groepen, zoals voetgangers en fietsers.

Wat willen we bereiken?

1. Voldoende parkeerruimte voor bewoners, bezoekers en werknemers tegen aanvaardbare kosten

Subdoelen

- 1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument
- 1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers
- 1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)
- 1.4 - Voldoende stallingsmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkingen, ov-haltes en ruimtelijke ontwikkelingen

2. Diemen is een verkeersveilige gemeente

Subdoelen

- 2.1 - Duurzame veilige inrichting van gemeentelijke infrastructuur
- 2.2 - Nul verkeersdoden op gemeentelijke wegen

3. Goede bereikbaarheid en doorstroming

Subdoelen

- 3.1 - Geen regionaal sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via auto(snel)wegen en gebiedsontsluitingswegen
- 3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen
- 3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken
- 3.4 - Voldoende (oplaad)mogelijkheden voor elektrische voertuigen
- 3.5 - Een dekkend (regionaal) netwerk voor fietsers en voetgangers

4. Goed openbaar vervoer

Subdoelen

- 4.1 - Goede OV ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden
- 4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes
- 4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes
- 4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer

Wat gaan we ervoor doen?

1. Voldoende parkeerruimte voor bewoners, bezoekers en werknemers tegen aanvaardbare kosten

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument
1.1.1 - Uitbreiden en bijsturen parkeerregulering op basis van resultaten parkeermonitoring en klachten van bewoners en ondernemers en op basis van nieuwe ontwikkelingen (o.a. regelgeving en ICT)
1.1.2 - Parkeermonitoring door middel van meting van de parkeerdruk en op basis van ontvangen parkeerklachten
1.1.3 - Uitvoering geven aan het geactualiseerde parkeerbeleidsplan 2021, waaronder het nadrukkelijker communiceren naar bewoners over de mogelijkheden die de bezoekersregeling biedt en een wijziging van de geldigheid van ontheffingen (per wijk)
Subdoel 1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers
1.2.1 - Waar nodig bijsturen van de parkeerregulering (maatwerk)
1.2.2 - Afspraken over parkeervoorzieningen bij nieuwbouwplannen, in beginsel worden deze parkeerplaatsen op eigen terrein gerealiseerd op basis van de Nota Parkeernormen.
1.2.3 - Handhaven op de parkeerregulering incl. afhandelen parkeerklachten en overtredingen
Subdoel 1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)
1.3.1 - Actueel houden van de parkeerexploitatie
1.3.2 - Parkeertarieven baseren op effectiviteit en een sluitende parkeerexploitatie
Subdoel 1.4 - Voldoende stallingsmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkingen, ov-haltes en ruimtelijke ontwikkelingen
1.4.1 - Bijplaatsen van fietsenstallingen indien nodig en mogelijk
1.4.2 - Het voorschrijven van fietsparkeernormen bij (ruimtelijke) ontwikkelingen conform de Nota Parkeernormen

2. Diemen is een verkeersveilige gemeente

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Duurzame veilige inrichting van gemeentelijke infrastructuur
2.1.1 - Toepassen duurzaam veilig bij herinrichtingen
2.1.2 - Verkeersveilige fietsroute aanleggen in spoorwonderdoorgang aan westkant Ouddielerlaan
2.1.3 - Verkeersveilige fietsroutes meenemen bij de uitvoering van bouwplannen/wegwerkzaamheden (in BLVC-plannen)
2.1.4 - Aanleg van snelheidsremmers bij de aansluitingen van de Treubweg en Venserweg op de Weesperstraat
Subdoel 2.2 - Nul verkeersdoden op gemeentelijke wegen
2.2.1 - Deelname aan verkeersveiligheidscampagnes via de Vervoerregio Amsterdam
2.2.2 - Deelname aan het programma Doortrappen ter bevordering van de fietsveiligheid onder oudere fietsers
2.2.3 - Actief monitoren van de verkeersveiligheid op gemeentelijke wegen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemeen - % ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (verplicht) ²¹	27%	33%	25%	20%
Algemeen - % overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (verplicht) ²¹	16%	11%	10%	10%
Algemeen - % doden na verkeersongeval met een motorvoertuig	9%	0%	0%	0%

²¹ de informatiebronnen met betrekking tot deze gegevens zijn de afgelopen jaren niet ingevuld vanwege het ontbreken van deze specifieke cijfers op Waarstaatjegemeente.nl. Er is nu gebruik gemaakt van een andere database.

3. Een goede bereikbaarheid en doorstroming van de mobiliteit

Activiteiten	
Subdoel 3.1 - Geen regionaal sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via auto(snel)wegen en gebiedsontsluitingswegen	
3.1.1	- We streven naar een maximumsnelheid binnen de bebouwde kom van 30 kilometer per uur, tenzij
3.1.2	- Afstemmen informatiesystemen (bewegwijzering/navigatie) op hoofdroutes
3.1.3	- Medewerking aan de nieuwe HOV-verbinding IJburg-Weesp en IJburg-station Bijlmer-Arena met omzetten van de parallelweg van de A1 tussen knooppunt Diemen en de Maxis naar een busbaan zonder ontheffinghoudersregeling
Subdoel 3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen	
3.2.1	- Waarborgen ontsluitingsfunctie d.m.v. advisering bij herinrichtingen en herontwikkelingen (o.a. Scheepskwartier, Vlindertuin, Holland Park)
3.2.2	- Ongelijkvloers maken van spoorwegovergang op de Ouddiemerlaan
3.2.3	- Aanpassen hoofdverkeersstructuur Diemen Zuid (o.a. openstellen busbaan, aanleg rotonde, invoering 30 km/uur)
Subdoel 3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken	
3.3.1	- Zorgen voor behoud van goede rechtstreekse aansluiting van werkgebieden op hoofdwegen
3.3.2	- Begeleiden/beïnvloeden bedrijven bij vestigingsplaatskeuze en routekeuze
3.3.3	- Afremmen vrachtverkeer bij herinrichting van woongebieden
3.3.4	- Voortzetten regionale samenwerking Green Deal Zero Emission stadslogistiek
Subdoel 3.4 - Voldoende (oplaad)mogelijkheden voor elektrische voertuigen	
3.4.1	- Realiseren van een dekkend en vraag gestuurd netwerk van laadpalen voor elektrische auto's, in samenwerking met het projectbureau MRA-e
3.4.2	- In samenwerking met het projectbureau MRA-e onderzoeken van mogelijkheden voor plaatsing van laadvoorzieningen van alleen op aanvraag naar pro actief op basis van bezetting/gebruik en potentieel gebruik door deelmobiliteit
3.4.3	- Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's en scooters)
Subdoel 3.5 - Een dekkend (regionaal) netwerk voor fietsers en voetgangers	
3.5.1	- Verbeteren van zwakke schakels in het fietsnetwerk; onder andere onderzoek naar het verbeteren van de fietsoversteek op de Weteringweg en het voorbereiden van de verbreding van het brugdek van de Diemerbrug ten behoeve van het fietsverkeer.
3.5.2	- Voorstel voor de vervolgaanpak op basis van haalbaarheidsonderzoek naar een nieuwe fietsverbinding van Plantage De Sniep naar station Diemen-Zuid over de Weespertrekvaart

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemeen - Waardering bereikbaarheid bedrijfslocatie voor bevoorrading (verplicht) ²²	NB	NB	NB	NB
3.4 - Totaal aantal laadpalen voor elektrische motorvoertuigen	53	74	100	125

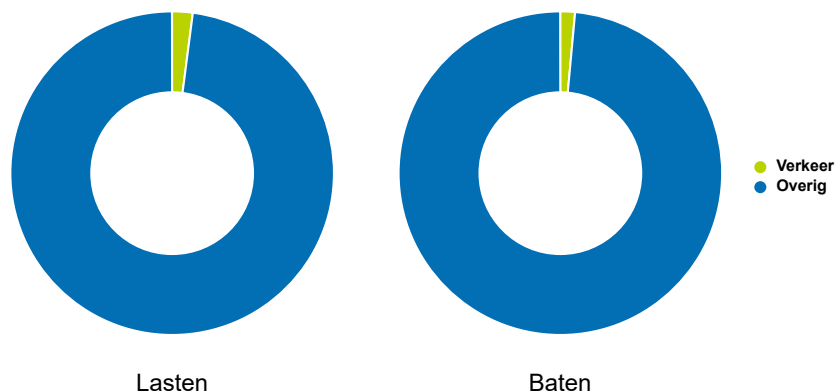
²² Deze verplichte indicator is komen te vervallen.

4. Goed openbaar vervoer

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Goede openbaar vervoer ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden
4.1.1 - Adviseren over concessieverlening door Vervoerregio Amsterdam en vervoerplannen GVB
4.1.2 - Participeren in het onderzoek van de gemeente Amsterdam naar een nieuwe HOV-verbinding van IJburg via Diemen naar station Bijlmer-Arena en naar station Weesp.
4.1.3 - De belangen van Diemen inbrengen in regionale en nationale onderzoeken zoals onder andere OV Toekomstbeeld 2040, OV SAAL middellange termijn en het MIRT onderzoek Amsterdam Bay Area (o.a. IJmeerlijn)
4.1.4 - Het verbeteren van de overstapmogelijkheden bij het OV-knooppunt Diemen-Zuid o.a. door het realiseren van een nieuwe brug voor fietsers en voetgangers
4.1.5 - Nieuwe metroverbindingen (zoals IJmeerlijn) mogen er niet toe leiden dat de metrobereikbaarheid van Diemen verslechtert.
Subdoel 4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes
4.2.1 - Aanpassen resterende bushaltes in Diemen-Noord bij groot onderhoud/herinrichting
4.2.2 - OV-haltes zijn toegankelijk voor alle gebruikers
Subdoel 4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes
4.3.2 - Controleren reizigersinformatie op haltes
4.3.2 - DRIS-panelen bij nieuwe haltes bij spooronderdoorgang
Subdoel 4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer
4.4.1 - Verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer bij herinrichtingen (o.a. aanleg spooronderdoorgang)

Wat mag het kosten?

Verkeer	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-1.959	-1.919	-1.874	-1.873
Structurele baten	1.146	1.470	1.120	1.470
Toevoegingen aan reserves	-	-76	-	-76
Onttrekkingen aan reserves	274	-	274	-
Saldo structureel	-540	-525	-479	-478
Incidentele lasten	-40	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-40	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-580	-525	-479	-478

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dienen er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma Verkeer is de post overhead begroot en wordt hierom specifiek inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2023	2024	2025	2026
Lasten	-292	-282	-282	-282
Baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-292	-282	-282	-282

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De parkeerexploitatie is een kostendekkende exploitatie. Omdat de verlening van de vergunningen om de twee jaar plaatsvindt is er in de jaren dat de bedragen worden ontvangen een overschot. Dit overschot wordt gestort in de reserve parkeergelden. Het jaar later vindt er een onttrekking uit de reserve plaats.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-40	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-40	-	-	-

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijving per jaar
Verbreding brugvlak Diemerbrug	285				285	6

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Samen besturen

Portefeuillehouder: E. Boog en H. Prins

Visie / strategisch doel

De kracht van Diemen is dat het een samenleving is met een schaal waarop mensen dichtbij elkaar zijn en nauw bij elkaar betrokken zijn. De gemeente is er voor de inwoners en bedrijven en wil in de contacten dan ook open en communicatief optreden. Ook willen we de onderlinge verbindingen in ons dorp bevorderen.

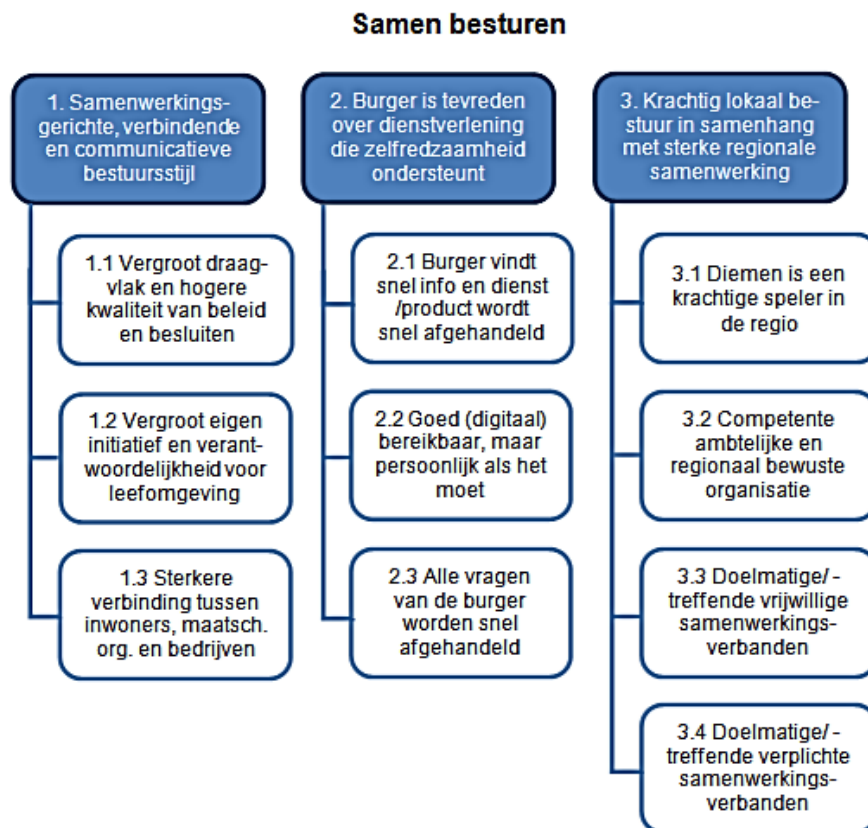
Onze inzet is de betrokkenheid van bewoners en organisaties bij ons beleid en onze dienstverlening vergroten. We willen ook meer aansluiten bij bestaande initiatieven en netwerken. We gaan experimenteren met aanvullende vormen op de representatieve democratie. Meer dialoog met inwoners en organisaties betekent immers ook meer invalshoeken en bredere bestuurlijke afwegingen. In het coalitieakkoord 2022-2026 hebben we dit nog eens benadrukt. Die ambities zijn stevig verankerd in een vastgesteld ambitiesdocument 'Voor en met Diemen' en in de onderliggende kaders voor participatie en communicatie. Met een programmatische aanpak nemen we de uitvoering nu ter hand.

De gemeente kan al haar ambities alleen realiseren in samenwerking met een grote hoeveelheid maatschappelijke partners en met gemeenten in de regio. De Duo+-gemeenten zijn wat dat betreft de voorkeurspartner. We willen de samenwerking binnen onze regio versterken en daar ook een krachtige rol spelen. Zo zorgen we voor een toekomstbestendig lokaal bestuur in Diemen.

Om deze accenten in onze bestuurlijke werkwijze te realiseren begonnen we met ontwikkeltraject Diemen '22. Er is een concerndirectie gevormd en de teams zijn de bouwstenen van de organisatie. We verbeteren processen en procedures en we maken werk van onze strategie. De acties en projecten van het programma Diemen '22 moeten zo samen bevorderen dat de organisatie nog beter aansluit op de wensen van de samenleving en het bestuur. De nieuw opgestelde visie op de organisatie en de daarbij behorende kernwaarden, sluiten daar goed bij aan: *'Het beste voor Diemen. Op onze eigen manier'*.

In 2023 gebruikt de organisatie de teamplannen als strategisch instrument, in samenspel met een collegeuitvoeringsprogramma en een strategische agenda voor de langere termijn. Daarmee kunnen we komen tot zorgvuldige afwegingen en keuzes, onder andere over de inzet van personeel. We zetten we in op competentie-ontwikkeling van alle medewerkers, met name op het gebied van samenwerken, omgevingssensitiviteit, digitalisering en dienstverlening.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's:

- Beleidsnota Burgerparticipatie in Diemen; beleidsnota over het betrekken van burgers bij beleids- en besluitvorming, april 2013;
- Dienstverleningsvisie 2020;
- Duurzaam samenleven, coalitieakkoord 2018-2022;
- Gelaagd regionaal samenwerken: onze basis voor regionale samenwerking 2015;
- Raamnotitie personeelbeleid en daaraan voorafgaande en afgeleide beleidsnotities en personeelinstrumenten, samengevat in de DVA TPO 2011;
- Strategisch Communicatieplan 2009;
- Ambitiedocument Voor en met Diemen;
- Visie Diemen doen we samen 2017.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2021

Binnen dit programma is geen sprake van structurele gevolgen Jaarstukken 2021.

Autonome ontwikkelingen

Extra capaciteit informatieveiligheid

Informatieveiligheid is erg belangrijk. Zeker nu we vooral digitaal werken en steeds meer gegevens aan elkaar koppelen. Mede daardoor wordt de hoeveelheid dagelijkse informatiebeveiligings- en beheertaken steeds groter. Te denken valt aan het up-to-date houden van systemen, het bewaken van technische signalen en daarop anticiperen.

Ook worden de wettelijke eisen op dit gebied steeds strenger. De gemeente en Duo+, dat onze uitvoeringspartner is op dit gebied, moeten aan het Rijk verantwoording afleggen over het gevoerde informatieveiligheidsbeleid en de acties die aan de hand daarvan uitgevoerd zijn. Vanwege het groeiende belang en de toename in complexiteit en intensiteit van de audits, moet Duo+ de capaciteit hierop uitbreiden.

Duo+ wil daarom een Ensia-coördinator om de controle op deze audits uit te voeren. Verder is het nodig om de huidige beheercapaciteit uit te breiden met een specialistische medewerker informatieveiligheid. De kosten voor Diemen bedragen € 20.000 en € 35.000 per jaar.

Werken met data

Datagedreven werken maakt meer en meer opgang. Er wordt in de organisatie steeds meer gevraagd om data te genereren en te ontsluiten. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het kader van de Omgevingswet, in het sociaal domein en voor rapportages bij Burgerzaken. Ook bij de bestrijding van ondermijning en spookbewoning is datagedreven werken steeds meer van toepassing. Daarnaast wordt het verzamelen en publiceren van data uit het oogpunt van transparantie steeds belangrijker. Steeds vaker dringt het besef door dat de data van burgers die overheden verzamelen als zodanig structureel openbaar gemaakt moeten worden. Vanzelfsprekend moet dat op een veilige wijze die bovendien de privacy respecteert. Met de recente inwerkingtreding van de Woo (Wet open overheid) zijn we zelfs verplicht bepaalde gegevens publiekelijk raadpleegbaar ter beschikking te stellen en dat worden er de komende jaren alleen maar meer.

Deze ontwikkelingen vragen steeds meer capaciteit en deskundigheid. Duo+ is hiervoor onze partner. Op dit moment wordt op dit terrein vanuit verschillende organisatieonderdelen inhuur gepleegd, maar het is efficiënter en effectiever dat Duo+ zelf een data-analist in huis haalt. Voor Diemen betekent dat een extra bijdrage van € 35.000.

Al enige jaren maakt Duo+ vanuit het programma 'Monitoring en Sturing' rapportages en managementdashboards voor de vier DUO-organisaties. Het ontwikkelen en maken van deze rapportages is specialistisch werk en heeft Duo+ daarom uitbesteed. Gezien het structurele karakter en de meerwaarde van actuele monitoring en daaruit volgende sturing stellen wij voor om aan Duo+ hiervoor een structureel budget beschikbaar te stellen van € 15.000 per jaar.

Arbeidsmarkt, werving en selectie

Er is op dit moment sprake van een grote arbeidsmarktkrapte. De voorspelling is dat deze krapte voorlopig nog aanhoudt. Ook in Diemen hebben we steeds meer last om vacatures in te vullen en goede medewerkers aan ons te binden. In overleg met onze vaste partner Duo+ gaan we ook in 2023 steviger inzetten op werving en selectie.

We gaan een goede arbeidsmarktstrategie uitwerken, onze werving- en selectiemethoden doorontwikkelen en meer aandacht geven aan het binden en boeien van onze huidige medewerkers via opleidings- en ontwikkelmogelijkheden.

In totaal willen we vanuit Diemen hieraan incidenteel voor 2023 een extra bijdrage leveren van € 20.000 en structureel onze bijdrage op dit gebied verhogen naar € 35.000.

Arbozorg

Er is binnen Duo+ onvoldoende capaciteit en kennis beschikbaar om uitvoering te geven aan onze verplichte Arbotaken. Dat is door het groeiende aantal werknemers en door de strenger worden Arbonormen steeds meer zichtbaar. Voor 2023 willen we daarom structureel budget voor een preventiemedewerker (1,0 fte) voor alle DUO-organisaties. De benodigde specialistische- en beleidstaken zal Duo+ blijven uitbesteden. Hiervoor is eveneens structureel budget nodig. Deze stap leidt voor Diemen tot een extra bijdrage van € 45.000.

E-depot via Stadsarchief Amsterdam

Met het Stadsarchief Amsterdam hebben we een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten, omdat de huidige overeenkomst verouderd was en onvoldoende rekening hield met de digitale ontwikkelingen en wensen van de aangesloten gemeenten. De kosten van de aansluiting op het E-depot was eerder niet meegenomen in de afspraken. De bijdrage aan Stadsarchief Amsterdam wordt door de uitbreiding van diensten met een E-depot € 25.000 hoger dan voorheen.

Correctie budget organisatie verkiezingen

In 2023 zijn er Provinciale Staten verkiezingen. Door corona waren er de afgelopen verkiezingen veel extra maatregelen nodig die budgetverhogend waren. Daarnaast zien we dat de organisatie veel vergt van de vaste bezetting van het team Burgerzaken en dat sommige kosten structureel hoger zijn geworden, zoals de verkiezingsborden, facilitaire zaken, opkomstbevordering en de vergoeding voor de stembureauleden.

Wij stellen daarom voor om het verkiezingsbudget op te hogen met € 105.000.

Backofficemedewerker Burgerzaken

Het aantal inwoners van gemeente Diemen groeit jaarlijks met ongeveer 1000. Dit betekent dat er ook meer burgerzaken bij komen, zoals verhuizingen, inschrijvingen, paspoorten, huwelijken en overlijdensaangiften. Het aantal medewerkers Burgerzaken is beperkt meegegroeid. Om de groeiende vraag naar deze dienstverlening bij te houden, stellen wij voor om de formatie uit te breiden met een medewerker backoffice. Dat kost (€ 80.000).

Nieuwe ontwikkelingen

Uitbreiding griffie

Als gevolg van de groei van Diemen is ook het aantal raadsleden toegenomen. Anticiperend daarop heeft de werkgeverscommissie van de gemeenteraad een voorstel voor een toekomstbestendige griffie ontwikkeld. De raadsfracties hebben inmiddels aangegeven een uitbreiding van de griffie wenselijk te vinden. Het gaat daarbij om uitbreiding met een raadsadviseur vanaf 1 januari 2023. De raad zal in september daar een inhoudelijk voorstel voor ontvangen. De bijbehorende kosten zouden (€ 100.000) bedragen.

Participatie, communicatie en dienstverlening

Op 27 januari 2022 stelde uw raad het ambitiedocument Voor en met Diemen vast, samen met de kaders voor participatie en communicatie. De acties die hieruit voortvloeien hebben we gebundeld in een uitvoeringsprogramma. Voor een deel worden die acties met bestaand budget opgepakt. Voor programmamanagement en -ondersteuning is al budget opgenomen in de begroting voor de jaren 2022 en 2023. Ook is er al structureel budget voor de coördinatie van initiatieven, en de ondersteuning van initiatieven.

Incidenteel vragen we nu geld om acties in uitvoering te nemen volgens de raadsvoordracht bij het participatie- en communicatiekader. Denk aan budget voor het ontwikkelen van een gestructureerde werkwijze bij participatie, het verkennen van vormen van participatieve democratie, het ontwikkelen van een animatie- en infographic stijl, ontwikkelen van tools en trainingen met betrekking tot duidelijke taal, vertalen van de website in het Engels, het organiseren van trainingen rond omgevingssensitiviteit, het werken met feedbacktools en een algemeen werkbudget voor het programma. Voor 2022 heeft u in de 1^e kwartaalbrief een incidenteel budget van € 100.000 toegekend. Wij stellen u voor om in 2023 eveneens een incidenteel budget van € 100.000 op te nemen.

Specifieke aandacht vraagt de betrokkenheid van inwoners bij de lokale democratie. De opkomst bij de laatste verkiezingen was ook in Diemen teleurstellend. Ook als gemeente hebben we daar een verantwoordelijkheid in en gaan ons extra inspannen om de opkomst te bevorderen. Hiervoor is structureel € 10.000 voor aangevraagd.

We zetten ons onder het programma de komende periode stevig in om begrijpelijke taal te gebruiken. Dit doen we met trainingen voor medewerkers, vereenvoudiging van veelgebruikte teksten en processen en met inzet van schrijfcoaches. Wanneer blijkt dat de geplande inzet voor begrijpelijke taal niet voldoende effectief is, willen we extra investeren. Daarom evalueren we in 2023 de effecten. Voor eventuele inzet daarna nemen we vanaf 2024 structureel € 10.000 op.

Via klantreizen brengen we in beeld hoe onze inwoners en bedrijven onze dienstverlening ervaren. Op die manier kunnen we onze producten, diensten en de communicatie daarover continu verbeteren. Dit moet integraal deel gaan uitmaken van onze manier van werken. Hiervoor vragen we vanaf 2024 structureel € 20.000 .

We experimenteren met vernieuwende vormen van participatieve democratie. Nog dit jaar gaan we van start met een inwonerspanel. Daarnaast gaan we in 2023 bekijken of en hoe we inwoners via loting een rol kunnen geven om zo een bredere deelname in bijvoorbeeld wijkplatforms te bereiken. Wanneer hier vanaf 2024 incidenteel geld voor nodig is, zullen we dat apart aanvragen.

Onderdeel van het programma Voor en Met Diemen is het opstellen van een Visie op Dienstverlening. Hier zullen projecten uit voortkomen die nog worden gerealiseerd tijdens de looptijd en ten laste van het budget van het programma. Voor de beheerskosten van deze projecten en om continu de dienstverlening te kunnen blijven verbeteren, zal er vanaf 2024 mogelijk structureel budget nodig zijn. Bij het vaststellen van de Visie op Dienstverlening bieden we daar een aanvraag voor aan.

Gastheerschap en beveiliging

We willen een dienstverlenende gemeente zijn waar iedereen zich welkom voelt. Toch voelen we ons genoodzaakt door incidenten in de afgelopen jaren een beveiliging in te zetten. Niet alleen voor de veiligheid van onze medewerkers, bestuurders maar ook voor de bezoekers. Begin 2022 hebben we een beveiligingsorganisatie ingehuurd. In eerste instantie treedt de betreffende medewerker op als gastvrouw/gastheer en in tweede instantie als beveiliging. Deze aanpak zullen we eind 2022 evalueren.

Indien blijkt dat dit een waardevolle toevoeging is aan de dienstverlening en veiligheid in de hal, dan willen we dit voortzetten. Dan zullen we ook bepalen of we dit via inbesteding of aanbesteding willen doen, maar voor de kosten zit daar weinig verschil tussen. De jaarlijkse kosten voor het gastheerschap en de beveiliging van het gemeentehuis (en Brede Hoed) tijdens openingsuren zijn geraamd op € 100.000.

Als uitzondering konden we in 2022 een contract van één jaar afsluiten. Dergelijke opdrachten hebben normaliter een minimumtermijn van 5 jaar.

Trainees

Door de krappe arbeidsmarkt worden vacatures moeilijk ingevuld. De werkdruk binnen verschillende teams wordt als erg hoog ervaren. Daarnaast is er door programmatisch werken een groeiende vraag naar flexibele inzet van medewerkers. Om deze redenen willen we op creatieve wijze mensen aantrekken die mogelijk ook flexibel inzetbaar zijn binnen programma's of projecten.

De afgelopen jaren is al ervaring opgedaan met het aantrekken van jonge professionals als trainees. Daarnaast is ervaring opgedaan met het draaien van een Talentprogramma voor jonge professionals. Beide elementen worden positief ervaren door de organisatie en door de jonge professionals zelf. We bieden een plek voor jonge professionals om snel te groeien en er is ruimte om initiatief te nemen en eigen ideeën uit te werken en uit te voeren. Jonge professionals kunnen zich binnen onze organisatie breed verder ontwikkelen in een omgeving met grootstedelijke uitdagingen en sociale problematiek.

Het voorstel is om twee extra trainees aan te trekken. De kosten inclusief opleiding bedragen € 140.000 per jaar. Vooralsnog stellen we voor budget op te nemen voor de duur van deze collegeperiode (tot en met 2025).

Flexibilisering beloningssystematiek

In 2022 zijn alle functies binnen Diemen opnieuw gewaardeerd op basis van het nieuwe functiewaarderingssysteem HR21. Dat is eenvoudiger, overzichtelijker en transparanter dan ons eerdere waarderingssysteem. Bovendien vergroot de overgang op HR21 de onderlinge vergelijkbaarheid, mobiliteit en inzetbaarheid tussen de drie DUO-gemeenten en DUO+. Tegelijkertijd met de technische omzetting naar het nieuwe systeem is waar nodig de functiewaardering geactualiseerd (bijvoorbeeld omdat de inhoudelijke werkzaamheden zijn gewijzigd). Dit vraagt om een flexibeler beloningssystematiek, want enkele functies zijn hierdoor hoger ingeschaald. Omdat dit proces ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet is afgerond, gaan we vooralsnog uit van € 150.000 aan hogere loonkosten.

Continuïteit informatievoorziening

Snelheid en continuïteit zijn belangrijke elementen van hedendaagse communicatie met onze inwoners en ondernemers. Zij verwachten dat de informatievoorziening via meerdere kanalen verloopt en dat dat bij actuele en acute zaken ook buiten kantoor tijden gebeurt. Tijdens de coronacrisis, de najaarsstormen en bij de opvang van Oekraïners en asielzoekers bleek dat onze informatievoorziening zich niet kan beperken tot kantoor tijden. De website is op dat soort momenten het belangrijkste kanaal. We willen daarom de webredactie uitbreiden zodat we de communicatie bij actualiteiten en bij urgente zaken structureel in kunnen richten. Om deze verbetering mogelijk te maken, stellen we voor om een junior webredacteur aan te stellen. Dit vraagt een bedrag van € 70.000.

Diemen 800 jaar

Diemen bestaat in 2026 800 jaar. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken deze mijlpaal nadrukkelijk te vieren. De burgemeester is gevraagd te komen met een startnotitie in het tweede kwartaal van 2023. Naast een aanpak dient hierin expliciet opgenomen te zijn hoe dit feest in samenspraak met de Diemense samenleving kan worden georganiseerd. Om te komen tot een breed gedragen startnotitie waarin helder is welk thema we kiezen, hoe we onze inwoners gaan betrekken, welke aanpak we voorstaan en welk budget daarvoor nodig is, hebben we een startbudget van € 15.000 nodig zodat we externe expertise kunnen inhuren. Deze startnotitie zal immers de basis vormen voor de projectopdracht daarna (het daadwerkelijk uitwerken en organiseren van de feesten).

Wat willen we bereiken?

1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl				
Subdoelen				
1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten				
1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten				
1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners				
1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven				
2. Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt				
Subdoelen				
2.1 - De burger wordt snel geholpen met zijn vraag ongeacht welk communicatie kanaal hij gebruikt				
2.2 - De gemeente is via diverse kanalen makkelijk bereikbaar met de nadruk op het digitale kanaal				
2.3 - Alle vragen van de burger worden snel afgehandeld				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.1 - Tevredenheid burger over de dienstverlening binnen de gemeente	7,0	„ ²³	7,0	7,0
2.2 - Aantal klachten over gemeentelijke dienstverlening	62	NB	50	50
3. Krachtig lokaal bestuur in samenhang met sterke regionale samenwerking				
Subdoelen				
3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio				
3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie				
3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden				
3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden				

²³ De burgerpeiling wordt tweejaarlijks gedaan, dus voor 2021 zijn er geen cijfers beschikbaar.

Wat gaan we ervoor doen?

1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl

Activiteiten				
Subdoel 1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten				
1.1.1 - Bij projecten en nieuw beleid in het startdocument expliciet benoemen van participatie en de participatietrede aangeven				
Subdoel 1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten				
1.2.1 - Zorgen dat burgers tijdig en helder worden geïnformeerd over besluiten die hen raken				
Subdoel 1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners				
1.3.1 - Proactief communiceren over bewonersinitiatieven				
1.3.2 - Wijkcoördinatoren ondersteunen en faciliteren bewonersinitiatieven				
1.3.3 - Samenwerking met SWD versterken door ze te betrekken bij bewonersinitiatieven				
1.3.4 - Ruimer aanbieden van laagdrempelige digitale communicatiemiddelen (social media of specifieke project sites)				
Subdoel 1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven				
1.4.1 - Overzicht geven van bewonersinitiatieven, welke daarvan in samenwerking met SWD tot stand komen en bijbehorende bewonersgroepen				
1.4.2 - Ondersteunen van wijkcoördinatoren en faciliteren van bewonersinitiatieven				

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
1.1.1 - % gegrond verklaarde bezwaarschriften n.a.v. formele behandeling	15,1%	12,7%	15%	15%
1.1.2 - % ingetrokken bezwaarschriften n.a.v. informele behandeling/mediation	68,8%	72,4%	75%	80%
1.3.1 - % vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd (verplicht)	49,0%	- ²⁴	50%	50%

2. Burger is tevreden over moderne dienstverlening die de zelfredzaamheid van de burger ondersteunt

Activiteiten				
Subdoel 2.1 - De burger vindt snel de informatie die hij zoekt en zijn product of dienst wordt snel afgehandeld				
2.1.1 - Samen met gebruikers de gebruikersvriendelijkheid van de e-diensten verbeteren				
2.1.3 - Servicenormen over afhandeltijden vaststellen en hierop sturen met behulp van de nieuwe monitoringsystemen en actief communiceren				
Subdoel 2.2 - De gemeente wil burgers meer gebruik laten maken van het digitale kanaal (op maat afgestemd op de situatie van de inwoners, digitaal als het kan en persoonlijk als het moet)				
2.2.1 - de mogelijkheden om een product digitaal aan te vragen nog eenvoudiger maken door nieuwe mogelijkheden				

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
2.1.1 - % binnenkomende gesprekken KCC binnen 30 seconden beantwoord	73,8%	68%	80%	80%
2.2.1 - % E-mail binnen 5 werkdagen afgehandeld(via info@diemen.nl)	NB	NB	70%	70%

²⁴ Geen cijfers beschikbaar. In 2021 is er geen burgerpeiling gehouden.

3. Krachtig lokaal bestuur in samenhang met sterke regionale samenwerking

Activiteiten
Subdoel 3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio
3.1.1 - Vertegenwoordiging in regionale besturen
Subdoel 3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie
3.2.1 - Uitvoeren van (strategisch) HRM-beleid met focus op competenties
Subdoel 3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden
3.3.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren (onder andere in Duo+ en AM-verband)
3.3.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren
Subdoel 3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden
3.4.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren
3.4.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren

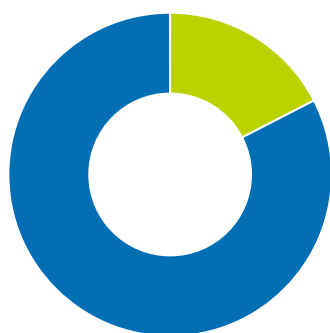
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemeen - Waardering inwoners algemene gemeentelijke dienstverlening (verplicht)	7,0	- * ²⁵	7,0	7,0
Algemeen - Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening (verplicht)	7,4	- * ²⁵	7,0	7,0

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Algemeen - Apparaatskosten per inwoner (verplicht)	€ 724	€ 815	€ 884	939	913	877	856
Algemeen - % Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (verplicht)	17%	21%	10%	6%	5%	4%	4%
Algemeen - % overhead (Overhead/ totale loonsom)	85%	87%	82%	83%	84%	82%	82%

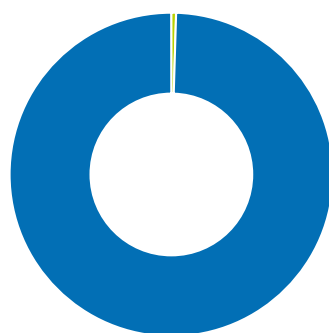
²⁵ * - Geen cijfers beschikbaar. In 2021 is er geen burgerpeiling gehouden.

Wat mag het kosten?

Samen besturen	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-16.264	-16.872	-16.781	-17.027
Structurele baten	464	464	464	464
Toevoegingen aan reserves	-90	-90	-90	-90
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-15.890	-16.497	-16.406	-16.653
Incidentele lasten	-667	-210	-60	-60
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-667	-210	-60	-60
Saldo van baten en lasten	-16.557	-16.707	-16.466	-16.713

Lasten

Baten

● Samen besturen
● Overig

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dienen er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma 'Samen besturen' is de post overhead begroot en daarom worden de overheadkosten hier inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2023	2024	2025	2026
Lasten	-13.575	-13.657	-13.316	-13.473
Baten	72	72	72	72
Saldo van baten en lasten	-13.503	-13.585	-13.244	-13.401

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De fluctuatie over de verschillende jaren wordt voornamelijk veroorzaakt door het budget dat betrekking heeft op de groei van Diemen die jaarlijks oplopen. De fluctuatie tussen 2023 en 2025 wordt ook nog beïnvloed door de personele ontwikkelingen.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2023	2024	2025	2026
Uitbreiding griffie	-100	-100	-100	-100
Participatie, communicatie en dienstverlening:				
- Voor en met Diemen	-100	-	-	-
- Betrokkenheid lokale democratie en bevordering opkomst verkiezingen	-10	-10	-10	-10
- Begrijpelijk taalgebruik	-	-10	-10	-10
- In beeld brengen ervaringen dienstverlening Gemeente	-	-20	-20	-20
- Investering in goede dienstverlening	-	-	-	-
Gastheerschap en beveiliging	-100	-100	-100	-100
Trainees	-140	-140	-140	-
Flexibilisering beloningssystematiek	-150	-150	-150	-150
Continuïteit informatievoorziening	-70	-70	-70	-70
Diemen 800 Jaar	-15	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-695	-605	-605	-465

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					Afschrijving per jaar
	2023	2024	2025	2026	Totaal	
Vervangen diverse elementen installaties gemeentehuis	330		-		330	17
Vervangen radiatoren en convectoren gemeentehuis	210		-		210	11
Vervangen verwarming in elektrische warmtepompen gemeentewerf	200		-		200	10
Bouwkundige en interieur aanpassingen gemeentehuis	2000		-		2000	80
Vervangen meubilair gemeentehuis	1000		-		1000	67
Videocamera's en TV's raadszaal	70		-		70	14
Gevelisolatie gebouw B, C en D gemeentewerf		40			40	2
Plaatsen zonnepanelen Voedselbank		20			20	1
Overlagen, isoleren en plaatsen zonnepanelen dak gemeentehuis			220		220	11
Vervangen airco's gemeentehuis			60		60	6

Nieuw/gewijzigde investeringen

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Bouwkundige en interieur aanpassingen gemeentehuis	2023	gewijzigd	2.000
Vervangen Meubilair gemeentehuis	2023	gewijzigd	1.000
Videocamera's en TV's raadszaal	2023	Nieuw	70

Bouwkundige en interieur aanpassingen gemeentehuis

Twee jaar geleden is gestart met de organisatie-aanpassing Diemen '22. Om de huisvesting aan te laten sluiten aan de nieuwe organisatie is budget aangevraagd. In de tussentijd brak ook de coronacrisis uit wat een geheel nieuwe kijk gaf op de huisvestingsvisie. Het 'hybride' werken is nu genormaliseerd. Met name deze laatste ontwikkeling vraagt om een rigoreuzere aanpak van de bouwkundige aanpassingen dan vooraf ingeschat. Hoewel er nog geen programma van eisen is samen gesteld is wel duidelijk dat het nu opgenomen budget niet toereikend zal zijn. Voorstel is het budget met € 1,5 miljoen te verhogen. Uiteindelijk zal de aanbesteding uitwijzen of dit toereikend is. Gezien de hoge prijsinflatie en de schaarste van bouwmaterialen is dat nu moeilijk in te schatten.

Vervangen meubilair gemeentehuis

Bovenstaande geldt ook voor de vervanging van het meubilair. Vooral de ambities op het gebied van duurzaamheid (circulair inkopen) maar vooral ook de schaarste van materiaal is de motivatie om het budget te verhogen met € 500.000.

Videocamera's en TV's raadszaal

Ambitie uit het coalitie-akkoord is om van iedere raadsvergadering een live videostream beschikbaar te hebben zodat belangstellenden de vergaderingen op afstand kunnen meekijken en luisteren. Nu wordt dat gedaan via een live geluidsstream, nog niet middels videostream. Door de aanschaf van meerdere camera's kan men op afstand beter volgen wie er aan het woord is.

Financiën

Portefeuillehouder: J. Klaasse

Voorschriften BBV

Conform het BBV moet de begroting ook een overzicht geven van alle algemene dekkingsmiddelen. Dit is binnen onze begroting ondergebracht in dit programma. Het betreft alle ongemerkte financiële middelen. Oftewel deze middelen worden ingezet ter dekking van alle programma's.

Het betreft de volgende algemene dekkingsmiddelen.

Financiën	2023	2024	2025	2026
Algemene uitkering	55.670	57.595	59.555	55.545
Ongebonden belastingen	7.935	8.085	8.235	8.385
Dividend	104	104	104	104
Saldo financieringsfunctie	-605	-705	-805	-905
Onvoorzien	-60	-60	-60	-60
Overige algemene baten en lasten	2.768	2.835	3.097	3.047
Totaal	65.811	67.854	70.126	66.115

Per algemeen dekkingsmiddel worden de ontwikkelingen weergegeven.

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Controleverordening 2017 gemeente Diemen;
- Financiële verordening 212 gemeente Diemen 2019;
- Nota Activa- en rentebeleid 2016 gemeente Diemen;
- Nota Lokale heffingen 2016 gemeente Diemen;
- Nota Sturing op verbonden partijen 2016 gemeente Diemen;
- Treasurystatuut 2016 gemeente Diemen;
- Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2012 gemeente Diemen;
- Verordening Startersleningen 2017 gemeente Diemen.

Algemene uitkering

De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de Meicirculaire 2022. Voor een beter overzicht is het verloop inzichtelijk gemaakt vanaf de ramingen uit de begroting 2022.

De maatstaven zijn overgenomen van de laatste specificatie aangevuld met de aantallen woningen en inwoners zoals vermeld bij de uitgangspunten in de Kadernota 2023. Voor de gevolgen van de herverdeling is een aparte paragraaf opgenomen. Onder het overzicht wordt per mutatie een toelichting gegeven.

Ontwikkeling Algemene uitkering (AU)	2023	2024	2025	2026
Stand Primitieve begroting 2022 (o.b.v. Meicirculaire 2021)	48.340	48.815	49.745	50.320
Totaal mutatie Septembercirculaire 2021	1.085	1.100	1.235	1.335
Stand Septembercirculaire 2021	49.425	49.915	50.980	51.655
Totaal mutatie Decembercirculaire 2021	270	265	270	285
Stand Decembercirculaire 2021	49.695	50.180	51.250	51.940
Totaal mutatie Kadernota 2023 (aanpassen maatstaven)	-255	-250	-290	-290
Stand Kadernota 2023	49.440	49.930	50.960	51.650
Meicirculaire 2022				
Overig				
Suppletie-uitkering Herverdeeeffect 2023	3.495	3.260	2.950	2.950
Herverdeeeffect bruto	-3.655	-3.655	-3.655	-3.655
Uitkeringsfactor				
Accresontwikkeling	3.870	6.420	8.185	4.460
Opschalingskorting schrappen in 2023 t/m 2025	605	830	1.060	
Nominale ontwikkeling in de meicirculaire 2022 (verleggen basisjaar)	880	900	910	920
Nominale ontwikkeling in de meicirculaire 2022 vanaf 2023	1.455	765	-30	-575
Volkshuisvestingsfonds, uitname accres	-230	-235	-235	
Woningbouwimpuls, uitname accres	-150	-155	-160	
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor	25	-65	10	-15
Ontwikkeling uitkeringsbasis				
Hoeveelheidsverschillen door actualisatie maatstaven	-260	-270	-275	
Taakmutaties				
Inburgering: leerbaarheidstoets	10	10	10	10
Participatie: loon- en prijsbijstelling 2022	5	5	5	5
Voogdij 18+: loon- en prijsbijstelling 2022	25	25	25	25
Valpreventie bij ouderen (Regeerakkoord)	-10	-10	-10	-10
Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren	10	10	10	10
Jeugdzorg (Regeerakkoord)	1.480			
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Regeerakkoord)			-65	-65
IU/DU/SU				
Armoedebestrijding kinderen (DU)	10	10	10	10
Extra capaciteit BOA's	35	35	35	35
WOZ				
WOZ-waarden mutaties	-365	-370	-375	-515
WOZ waardering en aanpassing rekentarieven 2023	495	510	525	540
Stelposten				
Budget jeugdzorg	-1.500	-355	-335	-235
Mutatie Meicirculaire	6.230	7.665	8.595	3.895
Totaal algemene uitkering Begroting 2022	55.670	57.595	59.555	55.545

Accresontwikkeling

Via de normeringssystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd. In de Meicirculaire 2022 zijn de accressen vanaf 2022 bijgewerkt. Voor alle jaren vanaf 2022 is sprake van een forse opwaartse bijstelling van het accres. De accressen zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaires en ook hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet. In de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de hogere accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen.

Het accres is te splitsen in een nominaal deel en een reëel deel. Het nominale deel betreft met name compensatie als gevolg van stijgingen door loon- en prijsontwikkelingen, waardoor gemeenten in staat zijn hun taken te kunnen blijven bekostigen. Het reële deel betreft de compensatie voor de volume ontwikkeling en de uitkomst van de normeringssystematiek 'trap op/trap af'. Het reële deel is daarmee eigenlijk de netto koopkracht van de gemeente.

Opschalingskorting

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2025. Deze opschalingskorting was opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten kunnen besparen (100.000+ gemeenten). Er kan dan efficiënter worden gewerkt waardoor er minder geld naar het Gemeentefonds toe hoeft (opschalingskorting). Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode voor zowel gemeenten als provincies de oploop van de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 tot en met 2025. Voor 2022 was de oploop van de opschalingskorting voor gemeenten al geschrapt. Vooralsnog komt de volledige opschalingskorting (ad. € 975 mln.) in 2026 weer in volle omvang terug in het gemeentefonds. Voor Diemen is dat jaarlijks ongeveer € 0,9 miljoen.

Nominale ontwikkeling accres

De gemeente raamt tegen constante prijzen met een eenmalige index voor 2023. De lopende prijsindexering vanaf 2024 wordt gecorrigeerd, waardoor de uitkering lager wordt. Daarnaast zijn, zoals bij het onderdeel over Herijking gemeentefonds staat aangegeven, de overige effecten van de herverdeling gemeentefonds in deze post betrokken, een exacte uitsplitsing is niet te maken.

Uitname Volkshuisvestingsfonds en Woningbouwimpuls

In het Coalitieakkoord zijn middelen voor de Volkshuisvesting (4 x € 150 miljoen) en Woningbouwimpuls (4 x € 100 miljoen) opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 onttrokken aan het voor die jaren gereserveerde accres. De uitkering zal plaatsvinden via afzonderlijke Specifieke uitkeringen (SPUK), met bijbehorende verantwoordingvereisten welke via Single Information Single Audit (Sisa) bij de desbetreffende jaarrekeningen meeloopt. De bestaande regeling met betrekking woningbouwimpuls en het volkshuisvestingsfonds worden hiermee gecontinueerd.

Hoeveelheidsverschillen door actualisatie maatstaven

Aan de hand van de laatste specificatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) en de aangeleverde maatstaven zijn een aantal maatstaven geactualiseerd of definitief bekend geworden.

Inburgering: leerbaarheidstoets 2023 en verder

De leerbaarheidstoets is onderdeel van de brede intake in de Wet inburgering. De leerbaarheidstoets heeft als doel om inzicht te geven in het niveau van de Nederlandse taal dat een inburgerings-plichtige kan bereiken gedurende de inburgeringstermijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de begeleiding bij de afname van de leerbaarheidstoets. Het bedrag voor 2022 wordt nog meegenomen in de afzonderlijke Integratie-uitkering.

Participatie en Voogdij 18+: Loon- en prijsontwikkeling

In de nieuwe verdeling van de algemene uitkering is de overheveling van de Integratie-uitkeringen Participatie (voor het onderdeel Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding), Voogdij 18+ en Inburgering meegenomen. Voor 2022 wordt er enkel nog structureel loon- en prijsontwikkeling toegevoegd. Vanaf 2023 loopt deze mee in de reguliere berekening van de algemene uitkering, waardoor deze meeloopt als onderdeel van het accres. Hierin is ook het nieuwe woonplaatsbeginsel meegenomen.

Valpreventie bij ouderen (Regeerakkoord)

Het kabinet heeft valpreventie, als kostenbesparende preventiemaatregel, in het Regeerakkoord opgenomen. Valpreventie draagt bij aan gezond ouder worden en leidt tot netto besparing. Er dient geïnvesteerd te worden in het opschalen van beweegprogramma's, het uitvoeren van de multifactoriële interventie en de organisatie van opsporing en screening. De maatregelen die nodig zijn voor implementatie worden komende periode met alle relevante stakeholders, zo ook de gemeenten, uitgewerkt.

Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren

In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 extra middelen beschikbaar te stellen. Deze bedragen zijn reeds verwerkt in de decembercirculaire 2021. In deze circulaire worden aanvullende middelen toegevoegd.

Jeugdzorg (Regeerakkoord)

De gemeenten krijgen in 2023 € 1.454 miljoen voor de compensatie van de tekorten binnen de Jeugdhulp. Dit is conform de reeks compensatiebedragen zoals opgenomen door de commissie van wijzen. De compensatie en de kortingen maken onderdeel uit van de hervormingsagenda Jeugd. Om de hervormingsagenda te bekostigen wordt eerst een bedrag van € 9 miljoen van dit bedrag afgehaald. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over deze Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Door het definitief worden van de compensatie 2023 kan de eerder opgenomen stelpost van € 1,5 miljoen komen te vervallen. Vooralsnog blijft voor de jaren 2024 en verder de eerdere werkwijze in stand van het maximaal 75% opnemen van de bedragen zoals opgenomen in de tabel van de Commissie van Wijzen, conform de afspraken met de toezichthouder. Wel zijn de bedragen gecorrigeerd als gevolg van herverdeeffecten.

Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Regeerakkoord)

In het Regeerakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen. De algemene uitkering wordt vanaf 2025 met dit bedrag verlaagd. Eventueel kan voor de verlaging een inkomstenpost binnen de WMO op te nemen, zodat deze budgetneutraal doorwerkt in de begroting.

Armoedebestrijding kinderen

Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor de gelden met betrekking tot armoedebestrijding. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede. De verdeling over de gemeenten voor 2023 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2019.

Extra capaciteit BOA's

De Tweede Kamer heeft d.d. 23 september 2021 de motie Hermans c.s. aangenomen. Met deze motie, waarmee structureel € 200 miljoen is vrijgemaakt voor handhaving en veiligheid, is onder meer aan het kabinet de opdracht meegegeven om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. Van dit bedrag wordt structureel € 25 miljoen voor de BOA's beschikbaar gesteld.

In de brief van d.d. 12 november 2021 aan de Tweede Kamer heeft de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) aangegeven op welke wijze hij deze € 25 miljoen wil inzetten. Naast onder meer € 5,5 miljoen voor de groene BOA en een bedrag voor de verdere professionalisering en een veilige taakuitvoering van de BOA's in alle domeinen, wordt € 13 miljoen vrijgemaakt voor de capaciteit van BOA's in de openbare ruimte. De € 13 miljoen loopt via het gemeentefonds, het resterende bedrag niet. In deze circulaire wordt dus het structurele deel van de € 13 miljoen verdeeld.

WOZ mutatie

Er is een bijzondere maatstaf welke in de algemene uitkering wordt gehanteerd, namelijk de WOZ-maatstaf. Deze maatstaf leidt namelijk tot een korting voor de gemeente op de inkomsten uit de algemene uitkering. Het Rijk gaat er namelijk vanuit dat gemeenten onroerend zaak belasting (ozb) heffen om zelf inkomsten te genereren. De ozb wordt geheven door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met een eigen (door de Raad vastgesteld) tarief. Uitgangspunt welke het Rijk hanteert, kijkend naar draagkracht, is: hoe hoger de WOZ waarde, des te meer een gemeente in staat is om zelfstandig inkomsten te genereren. Met andere woorden, in een gemeente met veel dure woningen is er meer draagkracht om ozb-inkomsten te genereren dan in een gemeente met veel goedkope woningen.

Een maatstaf mag niet beïnvloedbaar zijn. Om die reden is er voor gekozen om niet de werkelijke ozb opbrengst van een gemeente als maatstaf voor de korting te hanteren (immers het tarief is beïnvloedbaar), maar hiervoor de WOZ waarde, vermenigvuldigd met een landelijk gemiddeld tarief (het rekentarief), te hanteren. Omdat de maatstaf tot een korting leidt, betekent bovenstaande dat een gemeente met een hoge WOZ waarde meer gekort wordt dan een gemeente met een lage WOZ waarde. Dit sluit aan bij het doel van de verdeling van het gemeentefonds, namelijk: "Elke gemeente is, gezien haar structurele omstandigheden, (globaal) in staat om, bij gelijke belastingdruk, een gelijkwaardig niveau van voorzieningen te realiseren".

In de meicirculaire zijn de nieuwe landelijke rekentarieven bijgesteld voor woningen en niet-woningen. De rekentarieven worden aangepast om de gemiddelde prijsstijging te elimineren. Daarnaast is er voor Diemen ook een inschatting gemaakt van de gemiddelde prijsontwikkeling van woningen en niet-woningen en de nieuwe woningbouwprognose is verwerkt.

Stelpost Jeugdzorg

Door de toekenning van Rijksmiddelen voor 2023 kan de stelpost van € 1,5 miljoen in 2023 vervallen. In afwachting van de verder ontwikkelingen blijven de stelposten voor de jaren 2024 en verder gehandhaafd.

Herijking verdeling Gemeentefonds

Met ingang van 2023 is er een nieuwe verdeling van de algemene uitkering. Op 6 april zijn gemeenten hierover geïnformeerd. De herverdeling is gebaseerd naar de stand van 1 januari 2023. Hierin zijn alle gebruikte maatstaven geactualiseerd, de laatste budgetontwikkelingen zijn meegenomen, inclusief de mutaties in deze circulaire en de gemeentelijke indeling per 2022 is meegenomen. In de nieuwe verdeling is tegelijkertijd de overheveling van de Integratie-uitkeringen Participatie (voor het onderdeel Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding), Voogdij 18+ en Inburgering meegenomen. De stand van de meicirculaire 2022 is voor gemeenten goed te berekenen en zijn ook in voorgaande tabel opgenomen. Deze eindstand staat niet ter discussie.

Herverdeeleffect

Dit ligt anders voor het exact kunnen bepalen van het herverdeeleffect als onderdeel van de mutatie van de decembercirculaire 2021 naar de stand van de huidige circulaire. Het Rijk heeft een berekening gemaakt van de gevolgen per gemeente. De verwachting zou zijn dat de uitkomsten van de meicirculaire 2022 ten opzichte van de decembercirculaire 2021 dit effect 1 op 1 laat zien. De praktijk blijkt weerbarstiger. Het feit dat er nieuwe maatstaven zijn opgenomen, bestaande maatstaven zijn komen te vervallen, de gewichten van maatstaven zijn aangepast, de uitkeringsfactor is aangepast en er een overheveling van integratie-uitkeringen is opgenomen maakt een 1 op 1 vergelijking tussen de oude en nieuwe stand op dit moment niet mogelijk. Daarnaast gaat het Rijk uit van een lopende prijsontwikkeling, daar waar Diemen (en 75% van alle andere gemeenten) uitgaan van constante prijsontwikkeling.

Ook onze externe partijen, welke ons met hun software helpen bij het maken van de cijfermatige analyses, geven aan dat een aansluiting op de herverdeeleffecten op dit moment niet is te maken.

Overwegende dat het Rijk vanuit alle data en modellen die zij ter beschikking hebben (en de gemeenten niet), maakt dat vooralsnog deze effecten als herverdeeleffect worden meegenomen. De verschillen die ontstaan zijn betrokken bij de nominale ontwikkelingen 2022 vanaf 2023.

Structurele gevolgen

De herijking van het gemeentefonds is een omvangrijke operatie geweest en is nog niet afgerond. Nog niet alle bezwaren, welke er vanuit de koepelorganisaties en diverse rapporten zijn benoemd, zijn weggenomen. Toch is er besloten de invoering door te laten gaan per 1 januari 2023.

Ten opzichte van de laatste voorlopige berekening van december 2021 op basis van peiljaar 2019, zijn er grote verschuivingen van de herverdeeleffecten. Het nu opgenomen herverdeeleffect is op basis van de stand per 1 januari 2023 en op basis van peiljaar 2022. Voor Diemen valt het herverdeeleffect hierdoor nog nadeliger uit (van € 58,55 nadelig per inwoner naar € 116,58 nadelig per inwoner). Op dit moment kunnen we geen goede analyse hierop uitvoeren. Deze analyse zal (hopelijk) later wel mogelijk zijn. Dit is vooral afhankelijk van de beschikbare informatie die we van het Rijk ontvangen.

Voor de herverdeeleffecten is een ingroeipad van 3 jaar afgesproken. Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage economische status is een afwijkend en gunstiger ingroeipad ingevoerd. Diemen valt onder dit gunstiger ingroeipad. Hiermee wordt voor de jaren 2023 t/m 2025 respectievelijk € 5, € 12,50 en € 22,50 per inwoner als maximaal effect negatief meegenomen. Dit wordt geregeld middels een suppletie-uitkering. Het Rijk neemt vooralsnog de suppletie-uitkering structureel mee voor gemeenten, in afwachting van de gesprekken met de koepelorganisaties. Het is maar zeer de vraag of dit realistisch is, gezien de verwachting is dat het nieuwe verdeelmodel (al dan niet in aangepaste vorm) uiteindelijk toch volledig doorgevoerd zal worden. De suppletie-uitkering en daarmee het risico voor Diemen bedraagt in 2026 € 2,9 miljoen. Het is nu nog onduidelijk hoelang we deze suppletie-uitkering zullen ontvangen. Het Rijk zal hier in de Septembercirculaire meer duidelijkheid over verschaffen.

Ongebonden belastingen

In Diemen worden de volgende ongebonden belastingen als algemeen dekkingsmiddel gezien:

Ongebonden belastingen	2023	2024	2025	2026
Onroerende-zaakbelastingen (OZB)				
- woningen (eigenaren)	4.450	4.600	4.750	4.900
- niet-woningen (eigenaren)	1.870	1.870	1.870	1.870
- niet-woningen (gebruikers)	1.550	1.550	1.550	1.550
Precariobelasting	25	25	25	25
Toeristenbelasting	530	530	530	530
Uitvoeringskosten	-491	-491	-491	-491
Totaal	7.935	8.085	8.235	8.385

Gevolgen coronacrisis

Door de coronacrisis zijn de opbrengsten van deze ongebonden belastingen onder druk komen te staan. In geval van de onroerend zaakbelasting en precariobelasting is niet zozeer de totale opbrengst het risico maar veel meer het incasseren van de opgelegde aanslagen. Afhankelijk van de duur van de crisis bestaat de kans dat er meer belastinginkomsten oninbaar moeten worden verklaard.

De opbrengsten voor toeristenbelasting zijn sterk afhankelijk van het herstel van de economie en het verloop van de coronacrisis. Vooralsnog zijn de opbrengsten geraamd zoals normaliter verwacht. Tot op heden compenseert het Rijk deels de niet ontvangen opbrengsten toeristenbelasting als gevolg van de coronacrisis.

Aangezien het hotel pas enkele jaren open is kunnen we de ramingen niet op ervaringscijfers van langere tijd baseren.

Precariobelasting

Vanaf 1 januari 2022 kan geen heffing meer plaatsvinden op kabels en leidingen in gemeentegrond. De geraamde opbrengsten die nu nog in de begroting staan betreffen voornamelijk het gebruik van gemeentegrond voor terrassen en opslagplaatsen voor bouw materiaal.

Dividend

De gemeente Diemen heeft bij twee bedrijven aandelen in bezit waar dividend over ontvangen wordt. Dit betreft de Bank Nederlandse Gemeenten en N.V. De Meerlanden. De ontvangsten (maar ook eventuele risico's) worden gezien als algemene middelen.

Dividend	2023	2024	2025	2026
Lasten	-	-	-	-
Baten				
- Bank Nederlandse Gemeenten	20	20	20	20
- N.V. De Meerlanden	84	84	84	84
Totaal	104	104	104	104

Saldo financieringsfunctie

Voor een gedetailleerde toelichting over de financiering wordt verwezen naar de 'Paragraaf Financiering'. Op dit programma komen de belangrijkste ontwikkelingen terug.

Saldo financieringsfunctie	2023	2024	2025	2026
Lasten	-705	-805	-905	-1.005
Baten	100	100	100	100
Totaal	-605	-705	-805	-905

Hogere rentekosten langlopende geldleningen

Voor de financiering van de diverse investeringen trekt de gemeente langlopende leningen aan. Per 1 januari 2023 heeft de portefeuille langlopende leningen een omvang van € 44,5 miljoen. De nieuwe investeringswensen (scholenbouw, uitbreiding sportaccommodaties en infra) leiden tot financieringswensen daartegenover staan de inkomsten uit grondexploitatie en subsidieregelingen. Vooralsnog verwachten we de komende vier jaar geen grote inkomsten uit grondexploitatie. Dit leidt ertoe dat de financieringsbehoefte de komende jaren gaat oplopen. Daarnaast moeten we vrijvallende langlopende leningen herfinancieren. In 2024 en 2025 lopen drie leningen van totaal € 16 miljoen af. Waarschijnlijk moeten we deze leningen herfinancieren.

Afhankelijk van het realisatietempo van de investeringen verwachten we een financieringsbehoefte. Hoe verder weg de financieringsbehoefte komt te liggen hoe onzekerder ook het te hanteren rentepercentage. In de ramingen voor de rente van langlopende geldleningen houden we daar rekening mee en ziet u oplopende budgetten. Om de risico's te beperken worden financieringen met verschillende looptijd aangetrokken en wordt gezorgd voor spreiding van het risico zodat herfinanciering van langlopende leningen niet in één jaar vallen, maar zoveel mogelijk verspreid over de jaren.

Onvoorzien

Het budget voor onvoorzien is gebaseerd op het aantal inwoners. Per saldo houden we in de begroting rekening met € 60.000. Deze stelpost is structureel in de begroting opgenomen en dient ter dekking van onvoorziene uitgaven

Onvoorzien	2023	2024	2025	2026
Lasten	-60	-60	-60	-60
Baten	-	-	-	-
Totaal	-60	-60	-60	-60

Overige algemene baten en lasten

De overige algemene baten en lasten worden gekenmerkt door kosten en opbrengsten als gevolg van toerekening van kosten naar programma's zoals de toegerekende BTW naar afval en riolering en het rentedeel van de kapitaallasten van investeringen.

Stelpost indexering

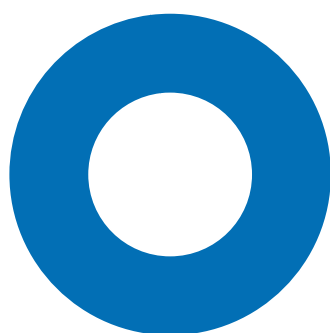
Als gevolg van de oorlog in Oekraïne is de economische situatie wereldwijd drastisch veranderd. De prijsinflatie is extreem hoog en de kosten voor energie stijgen hard. In de begroting is rekening gehouden met een prijsindexering van 3%. Daarnaast is een structurele stelpost van € 500.000 opgenomen voor het opvangen van eventuele tegenvallers. Voor de stijgende energielasten is een structurele stelpost van € 150.000 opgenomen. Zodra de economische situatie zich stabiliseert kunnen we beter bepalen of deze aannames aansluiten op de ontwikkelingen.

Indicatoren

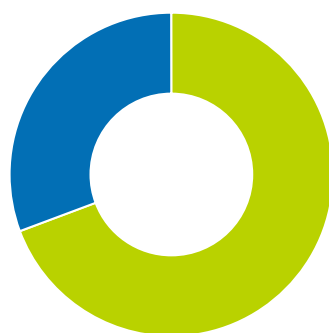
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemeen - Gemiddelde WOZ waarde afgerond in € 1.000 (verplicht)	300	331	360	410
Algemeen - Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (verplicht)	741	756	775	799
Algemeen - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (verplicht)	812	834	854	879
Algemeen - % functiemenging	58	57	60	60

Wat mag het kosten?

Financiën	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten	-1.910	-2.121	-2.144	-2.243
Structurele baten	67.661	69.835	72.210	68.298
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	65.752	67.714	70.066	66.055
Incidentele lasten	-1	80	-	-
Incidentele baten	60	60	60	60
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	60	140	60	60
Saldo van baten en lasten	65.811	67.854	70.126	66.115

Lasten

Baten

● Financiën
● Overige

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De toename van de baten is het gevolg van de oplopende inkomsten van het Rijk (algemene uitkering). Hiervoor zijn drie belangrijke oorzaken, de groei van Diemen (meer inwoners en woningen), de stijging van het accres en de extra middelen die we ontvangen voor jeugdzorg.

Ook de belastingopbrengsten worden door de groei hoger.

Duurzaamheid	143
Risico's en weerstandsvermogen	155
Bedrijfsvoering	171
Lokale heffingen	181
Onderhoud kapitaalgoederen	199
Verbonden partijen	215
Financiering	235
Grondbeleid	243
Grootschalige projecten	245

Duurzaamheid

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Inleiding

Onze samenleving bevindt zich op een kantelpunt. Wereldwijde economische, sociaal-maatschappelijke en ecologische crises hebben de kwetsbaarheid ervan getoond. Klimaatverandering, stijgende energieprijzen, voedsel- en grondstoffenschaarste en het afnemen van plant- en diersoorten staan op dit moment hoog op de (inter)nationale agenda. Naar de toekomst toe zal duurzame ontwikkeling alleen maar in belang toenemen.

Duurzaamheid is een veelomvattend maar vaak uitgehold begrip. Daarnaast heeft duurzaamheid te kampen met een imago 'duur' 'soft' en 'elitair' te zijn. Het tegendeel is waar. We hebben iedereen nodig om onze samenleving meer robuust en toekomstbestendig te maken. Wanneer de drie P's (People, Planet en Profit) integraal en toekomstgericht worden toegepast in keuzes op alle beleidsterreinen werken we samen aan een financieel-economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch gezonde toekomst.

Coalitieakkoord

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan een duurzaam Diemen. Ook in deze bestuursperiode blijven we hierop inzetten. In het coalitieakkoord 'Groen, open, inclusief en sociaal' staat het als volgt: *"We willen een schoon en duurzaam Diemen achterlaten voor de volgende generaties. Daarbij hebben we oog voor de inwoners die achterop dreigen te raken. Met daadkrachtige maatregelen pakken we energiearmoede aan en zorgen we dat niemand achterblijft"*

In de coalitieperiode 2022-2026 zal de uitvoering van de duurzaamheidsagenda 2020-2025 worden voortgezet. In het coalitie-akkoord *groen, open, inclusief en sociaal* zijn aanvullende nieuwe plannen en acties opgenomen. Deze sluiten goed aan op de thema's en de opzet van de duurzaamheidsagenda en versterken daarmee de impact van de met de duurzaamheidsagenda ingezette aanpak.

Duurzaamheidsagenda

Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad de duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 vastgesteld. Met de duurzaamheidsagenda wil de gemeente Diemen de omschakeling gaan maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen. De duurzaamheidsagenda geeft de kaders voor de programmatische aanpak (blauwe blok in onderstaand schema) voor de komende jaren.

De duurzaamheidsagenda heeft twee pijlers met ieder drie thema's (gele blok in onderstaand schema). Met de eerste pijler duurzame samenleving wordt het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegengegaan. Tot de pijler duurzame samenleving behoren de volgende drie thema's: energie & klimaat, afval & circulaire economie, natuur & biodiversiteit. Met de tweede pijler gezonde leefomgeving worden de problemen in de leefomgeving aangepakt waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: klimaatadaptatie, luchtkwaliteit & geluid en schone mobiliteit

De gemeente moet natuurlijk zelf het goede voorbeeld geven (eerste rode blok in onderstaand schema). Daarvoor wordt de interne samenwerking nog verder versterkt. De gemeente kan het realiseren van een duurzame samenleving en een gezonde leefomgeving echter niet alleen. Ook de samenwerking met de samenleving en de stichting Daarom Duurzaam Diemen zal worden geïntensiveerd (tweede rode blok in onderstaand schema).

Schematisch ziet de opzet van de duurzaamheidsagenda 2020-2025 er als volgt uit:

1) PROGRAMMA - Programmering, monitoring en rapportage - Doorwerking duurzaamheid in beleid (APV, Omgevingsvisie, handboek openbare ruimte, etc.) - Financiële regelingen voor duurzaamheid (leningen, subsidies, etc.) - Communicatie	
2) DUURZAME SAMENLEVING	3) GEZONDE LEEFOMGEVING
2.a) Energie & klimaat - Energie besparen - Duurzame energie opwekken - Aardgasvrij maken gebouwde omgeving - Stimuleren en faciliteren lokale energie-initiatieven - Aanpak overige broeikasgassen	3.a) Klimaatadaptatie Inspelen op: - Opwarming gebouwde omgeving (hittestress) - Intensere regenbuien - Langere periodes van droogte
2.b) Afval & Circulaire Economie - Preventie van afval - Verbeteren afvalscheiding - uitbannen giftige en milieuschadelijke stoffen - Stimuleren (lokale) circulaire producten en diensten - Circulaire aanpak grondstoffenstromen en strategische grondstoffen - stimuleren duurzame gezonde voeding en minder voedselverspilling - slim benutten organische reststromen - stimuleren duurzaam bouwen en slopen - stimuleren duurzame omgang met spullen	3.b) Luchtkwaliteit & geluid - Aanpak bronnen van luchtverontreiniging - Geluidmaatregelen bij bron, overdracht en ontvanger
2.c) Natuur & biodiversiteit - Versterken natuurwaarde - Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur	3.c) Schone mobiliteit - Dekkend netwerk laadpalen e-mobiliteit - smart mobility - schone mobiliteit bevoorrading - Deelmobiliteit - Groen OV - Parkeerbeleid - Aantrekkelijke fiets en wandelroutes
4) SAMENWERKING gemeentelijke organisatie en activiteiten - Duurzaam\maatschappelijk verantwoord inkopen - Duurzaamheid bedrijfsvoering, gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen - Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte. - Duurzaam beheren van de openbare ruimte	
5) SAMENWERKING met de samenleving - Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen - Faciliteren en ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven vanuit de samenleving - Duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.) - stimuleren start-ups met oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken - steunen van initiatieven op het gebied van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen	

Gemeentelijk duurzaamheidsprogramma

In het schema (zie inleiding) zijn de 5 hoofddoelen\onderdelen vanuit de duurzaamheidsagenda weergegeven:

1. Een programmatische aanpak
2. Naar een duurzame samenleving
3. Naar een gezonde leefomgeving
4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie
5. Samenwerking aan duurzaamheid met de samenleving

In onderstaande tekst wordt per hoofddoel\onderdeel ingegaan op:

- langetermijndoelen (wat willen we bereiken)
- de geplande activiteiten voor 2023 (wat gaan we ervoor doen)
- monitoring (indicatoren uit de duurzaamheidsagenda en het coalitie-akkoord 2022 - 2026 voor zover al te bepalen)

1. Een programmatische aanpak

Wat willen we bereiken?

- Via een programmatische aanpak op duurzaamheid willen we binnen Diemen de komende jaren de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 te realiseren. In het coalitie-akkoord zijn op de duurzaamheidsagenda aanvullende duurzaamheidsacties benoemd voor de periode 2022-2026.

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Uitvoeren jaarprogramma duurzaamheid 2023 (dit zijn de acties uit de paragraaf duurzaamheid van de begroting 2023) op basis van de duurzaamheidsagenda en aanvullende acties uit het coalitie-akkoord
- Voortzetten interne en externe communicatiecampagnes duurzaamheid
- Voortzetten van het verstrekken van duurzaamheidsleningen en duurzaamheidssubsidies
- Opname van duurzaamheid bij ontwikkeling van nieuw gemeentelijk beleid

Monitoring

Wat	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Aantal verstrekte duurzaamheidsleningen	13	6	25	25

2. Naar een duurzame samenleving

Met de pijler duurzame samenleving uit de duurzaamheidsagenda gaan we het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegen. Tot de pijler duurzame samenleving behoren de volgende drie thema's: Energie & Klimaat, Afval & Circulaire Economie, Natuur & Biodiversiteit

2.A THEMA ENERGIE & KLIMAAT

Wat willen we bereiken?

- 2040 fossiel onafhankelijke gemeente
- 60% CO₂ reductie in 2030 (Regeerakkoord) en 90% in 2050 (Klimaatakkoord)
- Minimaliseren emissie overige broeikasgassen
- 2030 20,8 GWh opwek zonne-energie/25 hectare zonnepanelen op grote daken

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Vanuit de Transitievisie Warmte faciliteren en ondersteunen van buurtinitiatieven en ontwikkelen wijkgerichte aanpakken naar een aardgasvrij Diemen
- Voortzetten MRA-samenwerking voor onderzoek naar de ontwikkeling van aardwarmte (in 2021 gestart)
- Nieuwe afspraken over energie bij actualiseren van de meerjarenafspraken met woningcorporaties in 2024
- Uitvoering actieplan energie-armoede conform de in het coalitie-akkoord 2022-2026 benoemde acties met eindverantwoording over besteding gelabelde specifieke Rijksuitkering (SPUK) energie-armoede.
 - Voortzetting energie-advies door vrijwillige energiecoaches (n.a.v. prestatie-afspraken met woningcorporaties, gestart in 2021)
 - Opzetten Fix brigade (op afspraak energiebesparingsmaatregelen aan huis uitvoeren)
 - Uitvoeren witgoed regeling (vervanging energieslurpend witgoed door zuiniger apparatuur)
 - Organisatie bijeenkomsten in de buurtkamers over energiebesparing
 - Onderzoeken aanpak opwek duurzame energie voor minder draagkrachtigen
 - Ontwikkelen aanpak energie-armoede voor de doelgroep studenten
- Beoordeling ontwikkeling en indienen projectvoorstellen voor financiering vanuit Nationaal Isolatieprogramma, waaronder het in het coalitie-akkoord 2022-2026 aangekondigde isolatieprogramma voor woningen met de laagste energielabels.
- Uitwerking regionale energie strategie (RES):
 - Concretiseren zoekgebieden zonne- en windenergie naar projectgebieden
 - Uitvoeren milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) windenergie
 - Uitvoeren actieplan zon op grote daken 2022 -2026
 - Aanpak zon langs de snelwegen vanuit Opwek Energie Rijksgronden (OER)
 - Voortzetten deelname RES regio samenwerking hernieuwbare warmte
 - Voortzetten deelname Regionale taskforce energie-infrastructuur en Energiesysteem Actieplan (ESAP)
- Voortzetten energie-advies woningeigenaren via regionaal energieloket
- Starten energie-advies bedrijven via regionaal energieloket
- Voortzetten jaarlijkse collectieve inkoopactie energiemaatregelen woningeigenaren
- Voortzetten ondersteuning VVE's energiebesparing en opwek duurzame energie
- Uitvoering toezicht en handhaving energie- en klimaatregelgeving Europese Energie Efficiency Richtlijn, Wet milieubeheer en Woningwet vanuit het door Diemen in 2022 mede-ondertekende Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

Monitoring

Wat	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
CO ₂ uitstoot (excl. Autowegen)	106.500 ton	n.n.b.	n.n.b.	110.000 ton	102.500 ton
Energiegebruik (excl. autowegen)	1.474 TJ	n.n.b.	n.n.b.	1.490 TJ	1.450 TJ
Elektriciteit uit hernieuwbare bronnen	2,6%	4,4%	n.n.b.	5,0%	8,5%

Bron: klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.B THEMA AFVAL & CIRCULAIRE ECONOMIE

Wat willen we bereiken?

- Het significant terugdringen van de hoeveelheid ongescheiden restafval richting de landelijke norm van 100 kg per inwoner
- Een volledig circulaire economie in 2050 (landelijke doelstelling)

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Uitvoeren afvalplan 2020 gemeente Diemen: basisstructuur afvalinzameling behouden en het scheidingspercentage verder bevorderen
- Voortzetten communicatie en voorlichting over afvalscheiding
- Voortzetten van het op aanvraag verstrekken van containers aan huis voor de inzameling van oud papier en karton en/of plastic verpakkingen, blik en drankenkartons.
- Voortzetten gescheiden inzameling afval bij scholen
- Jaarlijkse uitdeeldag compost op gemeentewerf
- Stimuleren en faciliteren deelname aan de landelijke opschoondag zwerfafval van Nederland Schoon
- Verminderen van zwerfafval en het verkleinen van de plastic soep in Diemen, samen met onze (jonge) inwoners.
- Beoordeling aansluiting bij MRA aanpak grondstofstromen (via Meerlanden)
- In gesprek met ondernemers om hoeveelheid reclamemateriaal te verminderen (n.a.v. raadsmotie)

Monitoring

Wat	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Hoeveelheid restafval (kg) per inwoner per jaar	236 kg	214 kg	180 kg	170kg

2.C THEMA NATUUR & BIODIVERSITEIT

Wat willen we bereiken?

- Versterken natuurwaarde
- Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur
- 1000 nieuwe bomen planten in de komende 4 jaar (coalitie-akkoord 2022-2026)

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Voortzetten inhuur ecologisch specialist voor advisering bij projecten en verbeterde omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden
- Uitvoeren van projecten uit het Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 gericht op 1) in stand houden en verbeteren ecologische verbindingen en 2) kwaliteit van de Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 verbeteren, waaronder:
 - de aanleg van een aantal ecologische verbindingen langs het Amsterdam-Rijnkanaal
 - een verbinding onder het spoor tussen park Spoorzicht en de Oosterringdijk
 - verbeteren ecologische kwaliteit Park de Omloop en Diemerdreef.
- Het verbinden van buurtgroen met de hoofdgroenstructuur/natuur: Oosterringdijk is hier een mooi voorbeeld van
- Communicatie verbeterde aanpak voor omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden
- Voortzetten aanleg en onderhoud van natuurvriendelijke oevers en verbinden van waterpartijen
- Voortzetten verhogen van belevings- en natuurwaarde bij groot onderhoud van perken en borders
- Voortzetten grasmaaien met oog voor ecologie
- Voortzetten waar mogelijk bomen aanplanten conform de uit het coalitie-akkoord
- Stimuleringsactie planten bomen bij particulieren
- Voortzetten voorlichting problemen plaagdieren en waterkwaliteit door voedsel in de openbare ruimte

Monitoring

Wat	Werkelijk 2018	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Hoeveelheid bomen in de openbare ruimte	10.774	11.693	12.000	12.250

Naar aanleiding van de actualisatieslag van het bomenbestand in 2019 en 2020 zijn er geen gegevens over het aantal bomen eind 2020. Het aantal bomen in 2018 is afkomstig uit de Update Groenplan.

3. Naar een gezonde leefomgeving

Met de pijler gezonde leefomgeving pakken we de problemen in de leefomgeving aan waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: Klimaatadaptatie, Luchtkwaliteit & Geluid en Schone Mobiliteit

3.A THEMA KLIMAATADAPTATIE

Wat willen we bereiken?

- Voorbereid zijn op opwarming gebouwde omgeving (hittestress), Intensere regenbuien en langere periodes van droogte

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Voortzetten operatie Steenbreek gericht op het stimuleren van ontstenen en vergroenen van privéterreinen
- Uitvoeren gemeentelijk rioleringsplan
- Voortzetten uitwerken en uitvoeren maatregelen op basis van de risico- en kansenkaart hittestress
- Klimaatadaptief inrichten Scheepskwartier en Vlinderbuurt, waarbij de resultaten worden gemonitord ter lering voor toekomstige projecten
- Klimaatadaptief inrichten Oranjeplantsoen, van Gemertplantsoen en Oosterringdijk bij reconstructie
- Voortzetten met scholen in gesprek over vergroenen van hun schoolpleinen
- Ontwikkelen GIS kaart monitoring voortgang klimaatadaptiviteit openbare ruimte als onderdeel van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte

Monitoring

Wat	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
GIS kaart voortgang klimaatadaptiviteit openbare ruimte	n. v. t. kaart wordt ontwikkeld als onderdeel van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte			

3.B) THEMA LUCHTKWALITEIT & GELUID

Wat willen we bereiken?

- Een gezonde leefomgeving met een schone luchtkwaliteit en lage geluidbelasting

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Voortzetten inbreng en toetsing van eisen luchtkwaliteit en geluid bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten
- Deename aan het Schone Lucht Akkoord
- Uitvoeren actieplan omgevingslawaai gemeentelijke wegen 2018-2022 en opstellen nieuw actieplan geluid
- Voortzetten jaarlijkse meting luchtkwaliteit in samenwerking met de GGD (in 2021 gestart)
- Voortzetten lobby verlagen maximumsnelheid Rijkswegen
- Voortzetten bewustwordingscampagne nadelen stoken en beperken overlast
- In samenwerking met de GGD uitzoeken of fijnstofvangers in openbare gebouwen (scholen) effectief kan zijn.

Monitoring

Wat	Wanneer
meting luchtkwaliteit	jaarlijks (ingaaande 2021)
5 jaarlijkse opstellen geluidbelastingskaarten	geluidbelastingskaart is in 2022 geactualiseerd; volgende actualisatie in 2026

3.C) THEMA SCHONE MOBILITEIT

Wat willen we bereiken?

- Uitstootvrij regionaal OV-systeem in 2030
- Overige regionale mobiliteitssystemen uitstootvrij in 2050
- Aantrekkelijke fiets- en wandelroutes

Wat willen we gaan doen in 2023?

- Bijplaatsen laadpalen voor auto's in Diemen (conform beleidsnotitie opladen elektrische voertuigen)
- Uitbreiden aantal zero emissie bussen door GVB
- Verbeteren zwakke schakels in het (regionaal) fietsnetwerk: verbreden brugdek Diemberburg en voorstel voor vervolgonderzoek op basis van haalbaarheidsonderzoek fietsverbinding Plantage de Sniep - station Diemen Zuid
- Hanteren parkeernormen en aanleg voldoende fietsparkeerplaatsen conform parkeernormennota
- Voortzetten regionale samenwerking Green Deal zero Emission stadslogistiek in samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam
- Deelname aan regionaal mobiliteitsprogramma (onderdeel nationaal klimaatakkoord)
- In samenwerking met MRA-e onderzoeken van de mogelijkheden voor plaatsing van laadvoorzieningen van alleen op aanvraag naar pro actief op basis van geografische gegevens bezetting/gebruik en deelmobiliteit
- Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's en scooters)

Monitoring

Wat	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Aantal laadpalen	53 laadpalen	74 laadpalen	100 laadpalen	125 laadpalen
(Aantal laadpunten)	106 laadpunten	148 laadpunten	200 laadpunten	250 laadpunten

4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie

Wat willen we bereiken?

- Duurzaam/maatschappelijk verantwoord inkopen
- Duurzaamheid in de bedrijfsvoering: gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen
- Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte
- Duurzaam beheren van de openbare ruimte
- 2030 klimaatneutrale gemeentelijke organisatie
- Doelstellingen circulair inkopen:
 - 2022 >10%;
 - 2025 >50%;
 - indien haalbaar 100% in 2030.

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Voortzetten begeleiding Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door MVI- regisseur
- Opstellen jaarplan MVI 2023 mede op basis van inkoopjaarplan 2023
- Aansluiting bij relevante regionale inkooppakketten vanuit MRA programma Circulaire Economie
- Uitvoering gemeentelijke meerjarenonderhoudsplannen gericht op energiebesparing, opwek van duurzame energie en aardgasloze gemeentelijke gebouwen (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - gebouwen Diemen)
- voortzetten gescheiden afvalinzameling gemeentelijke organisatie
- Voortzetten inkoop duurzame elektriciteit en CO₂ gecompenseerd gas
- Advies duurzaamheid (energie, circulair, natuurinclusief en klimaatadaptatief) bij alle relevante ruimtelijke (her)ontwikkeling
- Advies natuur, milieu (geluid, lucht, veiligheid, bodem) en verkeer\mobiliteit waar van toepassing bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen
- Alleen inkopen van gecertificeerd duurzaam hout en papier
- toepassen energiezuinige led-verlichting bij vervanging lichtmasten en armaturen
- voortzetten beheer openbare ruimte zonder chemische bestrijdingsmiddelen

Monitoring

Wat	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Energieverbruik gemeentelijke organisatie	2.709.324 kWh	2.351.841 kWh	2.200.000 kWh	3.260.000kWh
	248.919 m3	272.619 m3	185.000 m3	265.000 m3
Opgewekte duurzame energie gemeentelijke organisatie	223.675 kWh	219.124 kWh	240.000 kWh.	325.000 kWh
% Led openbare verlichting	26,0%	26,0%	33,0%	40,0%

Toelichting Energieverbruik gemeentelijke organisatie

Het elektriciteitsverbruik voor de gemeentelijke organisatie over 2023 is begroot op basis van gebruiksgegevens over het eerste halfjaar van 2022. Het elektriciteitsverbruik neemt over 2022 toe ten opzichte van 2021. Dit komt doordat de inkoop van elektriciteit voor de hockeyclub aan de Sportlaan 9 (390.000 kWh) tijdelijk via de gemeente verloopt, totdat ze weer zoals bij de vorige gebruiker een eigen energieleverancier kunnen krijgen. Ook de uitbreiding met een nieuwe sporthal en renovatie met elektrificatie/van het gas halen van de oude sporthal aan de Prins Bernhardlaan (386.000 kWh) zorgt voor extra elektriciteitsverbruik ten opzichte van 2021. Met de op de nieuwe sporthal geplaatste zonnepanelen wordt voor een belangrijk deel van het elektriciteitsverbruik van de nieuwe sporthal gecompenseerd. Daarnaast zorgen de nieuwe openbare voorzieningen (pompen, straatverlichting, etcetera) in de wijk Holland Park en de nieuwe krachstroomaansluitingen op 4 evenementenlocaties voor extra elektriciteitsverbruik. Voor vrijwel alle festivals in de gebouwde omgeving kan nu gebruik worden gemaakt kan van netstroom in plaats van stroom van vervuilde en lawaaiige aggregaten op fossiele diesel. Het elektriciteitsverbruik van het zwembad is ten opzichte van 2021 met 9% toegenomen. Het elektriciteitsverbruik in het gemeentehuis en de gemeentewerf is met respectievelijk 22% en 17% gedaald door het terugzetten van de gebruikstijden van de hele dag (Corona-eis voor ventilatie) naar kantoortijden.

Het gasverbruik voor de gemeentelijke organisatie over 2023 is begroot op basis van gebruiksgegevens over het eerste halfjaar van 2022. In de sporthal aan de Prins Bernardlaan wordt sinds de renovatie met nieuwe aanbouw geen gas meer gebruikt. In 2022 loopt de inkoop van gas voor de hockeyclub aan de Sportlaan 9 (ongeveer 3% van het gemeentelijke gasverbruik) tijdelijk via de gemeente, totdat ze net als de vorige gebruiker weer een eigen energieleverancier kunnen krijgen. De belangrijkste gasverbruikers van de gemeentelijke organisatie zijn: het zwembad (63%), het gemeentehuis (15%) en de gemeentewerf (9%). Vrijwel alle gemeentelijke gebouwen laten in 2022 een afname van het gasverbruik ten opzichte van 2021 zien. De besparing door maatregelen, waaronder het terugzetten van de gebruikerstijden van de hele dag (Corona-eis voor de ventilatie) naar kantoor tijden en het energiezuiniger afstellen van de binnentemperatuurregeling naar aanleiding van de Oekraïne-crisis zijn voor de gemeentewerf (een kleine 7%) aanzienlijk minder groot dan voor gemeentehuis (ruim 36%). Dit komt omdat bij de gemeentewerf douchewaterverwarming een belangrijk onderdeel vormt van het gasverbruik en doordat storingen in de installatie in het begin van het jaar voor extra verbruik zorgden. Alleen bij het zwembad en bij de door verenigingen weer vaker gebruikte sporthal aan de Schoolstraat 61 (4% van het gemeentelijke gasverbruik) tekent zich een toename af van het gasverbruik van respectievelijk 11% en 3% ten opzichte van 2021. Het meeste gas verbruikt de gemeentelijke organisatie dus voor het zwembad. Dit verbruik fluctueert en is sterk afhankelijk van de buitentemperatuur. Los hiervan neemt het verbruik ook steeds meer toe doordat de installaties en (de isolatie van) het zwembad steeds verder verouderen.

5. Samenwerken aan duurzaamheid met de samenleving

Wat willen we bereiken?

- In samenwerking met de samenleving de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen van een duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 en het coalitie-akkoord 2022-2026 te realiseren
- Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen
- Sluiten van duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.)

Wat gaan we ervoor doen in 2023?

- Voortzetten van het natuur- en milieu-educatie aanbod voor scholen via de AM regio en Natuurwijs
- Ondersteuning bij het uitbouwen van Daarom Duurzaam Diemen
- Voortzetten in 2021 gestarte programma met energiecoaches (met focus op huurders)
- Starten met Fix-brigades (bezoek van monteurs op afspraak die energiebesparingsmaatregelen doorvoeren (fixen)) als onderdeel van het actieplan energie-armoede
- Nieuwe afspraken over duurzaamheid bij actualiseren van de meerjarenafspraken met woningcorporaties in 2024
- Jaarlijkse adviesvraag duurzaamheid aan kinderraad: initiatief dat kinderraad wil oppakken en/of initiatief voor gemeentelijke duurzaamheidsprogramma
- Ondersteuning inwonerinitiatieven duurzaamheid
- Stimuleren ambassadeurschap duurzaamheid
- Deelname onderzoek en doorontwikkeling Powersavergame (n.a.v. raadsmotie)

Monitoring

Wat	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Verstrekte subsidies	1	2	3	3

Kostenraming

De kosten voor het jaarprogramma duurzaamheid over 2023 worden met de op dit moment beschikbare gegevens en op basis van de voorgenomen activiteiten over 2023 geraamd op € 509.000 (zie tabel). Dit kan worden gefinancierd vanuit het bestaande structurele budget voor duurzaamheid aangevuld met de bij deze begroting over 2023 geclaimde (meerjaren)budgetten voor duurzaamheid.

Duurzaamheid is een dynamisch terrein met vele lokale, regionale en (inter)nationale ontwikkelingen. De afgelopen twee jaar heeft de gemeente aan voorfinanciering gedaan vanuit de bestemmingsreserve duurzaamheid en achteraf diverse al dan niet gelabelde Rijksuitkeringen ontvangen voor duurzaamheid. Dit compliceerde het begroten en plannen van activiteiten.

Het Rijk heeft beterschap beloofd en laat dit ook zien met duidelijkheid over meerjarenbudgetten voor de doelstellingen van het nationale Klimaatakkoord 2019. Voor een tegemoetkoming aan gemeenten voor de ten opzichte van het Klimaatakkoord verhoogde ambities vanuit het regeerakkoord vinden nog onderhandelingen plaats.

Nieuwe (gelabelde) Rijksuitkeringen, extra investeringen en (lokale) ontwikkelingen die effect hebben op de gemaakte begroting voor duurzaamheid zullen via kwartaalbrieven worden voorgelegd aan uw raad.

onderdeel	actie	2023
1) programma	uitgaven communicatie en inhuur communicatie-advies duurzaamheid	15.000
	TOTAAL	15.000
2) duurzame samenleving	2.a) Energie&klimaat	
	structureel maken aanstelling warmteregisseur (1 fte)	n.v.t.
	inwonersinitiatieven en aanpak van het gas af vanuit transitievisie warmte	100.000
	inhuur ondersteuning van het gas af	60.000
	opwek duurzame energie vanuit RES	50.000
	inhuur ondersteuning projecten duurzame energie (o.a. zon op grote daken)	60.000
	regionaal energieloket inwoners	6.000
	regionaal energieloket bedrijven (waarvan 3.000 eenmalig voor implementatie)	8.000
	actieplan energie-armoede (uit € 450.000 gelabelde rijksuitkeringen)	n.v.t.
	FIX-brigades (in 2023 uit rijksuitkering energiearmoede daarna jaarlijks €100.000)	n.v.t.
	collectieve inkoopacties (jaarlijks)	5.000
	ondersteuning VVE's	10.000
	toezicht en handhaving energieregelgeving/energiebesparingsakkoord bedrijven	n.v.t.
	TOTAAL	299.000
	2.b) Afval&circulaire economie	
	uitvoeren afvalplan 2020 (vanuit afvalstoffenheffing)	n.v.t.
	TOTAAL	0
	2.c) Natuur&biodiversiteit	
	inhuur ecooloog (advies + acties vanuit kanskaart)	50.000
	kleur en fleur in plantsoenen (ruimtelijk beheer)	20.000
	vergroening buitenruimte (ruimtelijk beheer)	15.000
	TOTAAL	85.000
3) gezonde leefomgeving	3.a) Klimaatadaptatie	
	wijkgerichte aanpak maatregelen klimaatadaptatie	10.000
	uitvoeren gemeentelijk rioleringsplan (vanuit rioolheffing)	n.v.t.
	TOTAAL	10.000
	3.b) luchtkwaliteit & geluid	
	jaarlijkse luchtmeting GGD (milieubudget)	n.v.t.
	5 jaarlijks actieplan geluid (milieubudget)	n.v.t.
	TOTAAL	0
	3.c) schone mobiliteit	
	plaatsing laadpalen (vraaggestuurd)	5.000
	TOTAAL	5.000
4) samenwerking intern	adviseur MVI (niet uit duurzaamheidsbudget)	0,5 fte
	TOTAAL	0
5) samenwerking extern	subsidie Daarom Duurzaam Diemen	37.000
	energiecoaches	30.000
	powersavergame	8.000
	overige subsidies (reservering per jaar)	20.000
	TOTAAL	95.000
	TOTAAL	509.000

Risico's en weerstandsvermogen

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Omschrijving

Sinds 1 januari 2004 verplicht het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten tot het maken van een paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting en de jaarrekening. Deze paragraaf moet tenminste bevatten:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de risico's.

Conform het BBV, artikel 11:2, moeten wij vanaf 1 januari 2016 ook de volgende zes kengetallen verplicht opnemen in paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. solvabiliteitsratio;
4. grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte;
6. belastingcapaciteit.

In het kader van financieel toezicht zijn nog geen landelijke normen beschikbaar. Dit is de aanleiding waarom de toezichthouder vooralsnog geen gebruik maakt van deze normen om te bepalen hoe wij presteren op de betreffende onderdelen. Mocht er alsnog een landelijke normering komen, dan zal de toezichthouder zich daarbij aansluiten.

Beleid omtrent weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat het bestaande beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Bij het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt in structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Inschatting risico's

Voor een goede bedrijfsvoering moeten we weten welke risico's (en kansen) wij hebben en hoe wij deze risico's kunnen beheersen. Ter bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hebben we inzicht in het risicoprofiel nodig.

Middels een inventarisatie zijn de risico's verzameld. Belangrijk daarbij is te onderzoeken welke beheersmaatregelen zijn genomen of alsnog genomen moeten worden.

Ook bij de inventarisatie van de risico's maken we onderscheid in structurele en incidentele risico's. Daarbij wordt aangegeven wat het (maximaal) verwachte risicobedrag is en maakt de vakafdeling een inschatting over de kans van voordoen. We houden daarbij onderstaande inschattingspercentages aan.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. Laag	0% - 20%	10%
2. Matig	20% - 40%	30%
3. Gemiddeld	40% - 60%	50%
4. Hoog	60% - 80%	70%
5. Zeer Hoog	80% - 100%	90%

Omdat de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet slechts globaal is aan te geven wordt met een variatiebreedte van 20% gerekend.

Het verwachte (maximale) risicobedrag en de kans op voordoen leiden tot een gewogen risicobedrag.

Weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te bepalen wordt het totaal van de gewogen risicobedragen afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote kosten te dekken. Ook hier weer wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

- Incidentele weerstandscapaciteit

- Algemene reserve;

Voor de berekening van het weerstandsvermogen hebben we de stand van de Algemene Reserve op 1 januari aangepast met de onttrekkingen/dotaties waarvan we weten dat die plaats gaan vinden.

- Risicoreserve;

De gemeente Diemen heeft een deel van de Algemene Reserve, € 5 miljoen, apart gezet voor het opvangen van incidentele risico's.

- Reserve grondzaken;

Bij de vaststelling van de Jaarrekening 2016 is de 'Reserve grondzaken' gevormd.

Uit deze reserve kunnen, in eerste instantie, de risico's uit grondexploitaties verrekend worden.

- Begrotingssaldo incidenteel

Ook het incidenteel verwachte begrotingssaldo telt mee bij de bepaling van het incidentele weerstandsvermogen.

- Structurele weerstandscapaciteit

- Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeente. Men wordt artikel 12 gemeente wanneer een gemeente de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgt en een beroep moet doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld.

- Stelpost onvoorzien

Het budget voor onvoorzien is gebaseerd op het aantal inwoners. Deze stelpost is structureel in de begroting opgenomen en dient ter dekking van onvoorzien uitgaven.

- Begrotingssaldo structureel

Het structureel verwachte begrotingssaldo telt mee bij de bepaling van het structurele weerstandsvermogen.

Weerstandratio

Het totaal aan gewogen risico's wordt afgezet tegen de weerstandscapaciteit. Dit leidt tot de bepaling van een weerstandratio. Met behulp van de hierna volgende tabel beoordelen we de ratio van de gemeente Diemen. Deze normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR).

Weerstandratio	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Resultaten risico analyse

De risico's zijn te onderscheiden in structurele en incidentele risico's.

Voor structurele risico's moet de dekking gevonden worden in een permanente oplossing in de vorm van een voorziening, verzekering of een afdoende beheersmaatregel. Daarnaast zijn er nog risico's binnen de begroting die niet te kwantificeren zijn. Deze risico's zijn apart inzichtelijk gemaakt.

De risico's beschrijven we kort. Daarbij geven we aan of het een nieuw of een bestaand risico betreft. In de hierna volgende tabel zijn alle geïnterviewde risico's in beeld gebracht.

Volgnr.	Risico-omschrijving	Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans op voordoen	Status
Incidentele risico's				
1.	Plantage De Sniep	1.800	Gemiddeld	Bestaand
2.	Holland Park	1.000	Matig	Bestaand
3.	Buitenlust	150	Matig	Nieuw
Subtotaal incidentele risico's		2.950		
Structurele risico's				
4.	Herijking verdeling Gemeentefonds	2.900	Hoog	Bestaand
5.	Urentoerekening naar projecten	1.200	Laag	Bestaand
6.	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	600	Gemiddeld	Bestaand
7.	Leerlingengroei Diemen	350	Hoog	Bestaand
Subtotaal Structurele risico's		5.050		
Totaal		8.000		
Niet kwantificeerbare risico's				
8.	Economische recessie, prijsinflatie, energieprijzen	N.v.t.	N.v.t.	Nieuw
9.	Continuïteit ambtelijke capaciteit	N.v.t.	N.v.t.	Nieuw
10.	Kosten jeugdzorg	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand
11.	Fiscale wijzigingen	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand

Incidentele risico's

Plantage de Sniep

Risicobedrag € 1.800.000

Nadere omschrijving risico:

Bij de meest recente actualisatie van de grondexploitatie van Plantage de Sniep is opgenomen in het Meerjarenperspectief Grondzaken 2021 (MPG). In het MPG is een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie is een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die mogelijk kunnen optreden. Hierbij is het streven om eventuele risico's met een negatieve financiële impact proberen te voorkomen en of te beheersen.

In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Plantage de Sniep.

Beheersmaatregelen

De afgelopen tijd is reeds nadrukkelijker op kosten gestuurd en zijn diverse maatregelen genomen om 'zuinig' te werken. Deze werkwijze zal worden vervolgd. Tegenvallers zijn, bij langer lopende projecten, echter nooit helemaal te vermijden.

Het grootste risico is dat de kosten voor bouw- en woonrijp maken binnen de grondexploitatie Plantage de Sniep flink stijgen door het toevoegen van het gebied van de Rietschuur aan de grondexploitatie. Een bestuurlijk besluit hierover zal begin januari 2022 worden genomen. Wanneer bestuurlijk besloten wordt het plangebied de Rietschuur aan de grondexploitatie Plantage de Sniep toe te voegen dan verhoogd dit het totale ingeschatte risicobedrag voor deze grondexploitatie.

Voor de overige risico's en kansen verwijzen wij u naar de bijlagege van het MPG worden geraadpleegd.

Holland Park

Risicobedrag € 1.000.000

Nadere omschrijving risico:

- Holland Park faciliterend

Het berekend risicobedrag is geschat op € 0,6 miljoen. Het gaat om het saldo van de gemaakte plankosten en de overige voorbereidingskosten die in het kader van de faciliterende planvoorbereiding Holland Park Oost en Holland Park Zuid zijn gemaakt en nog moeten worden verhaald op huidige en toekomstige ontwikkelende partijen.

Beheersmaatregelen:

Door externe partijen te faciliteren en de verbindende schakel te zijn, stimuleren we het particulier initiatief in de gebiedsontwikkeling. We hebben inmiddels meerdere overeenkomsten gesloten met meerdere projectontwikkelaars die een groot gedeelte van het gebied herontwikkelt (namelijk Diemervijver en Holland Park). Deze overeenkomsten regelen een exploitatiebijdrage, waarin impliciet ook de reeds gemaakte en te maken gemeentelijke voorbereidingskosten en incidentele investeringskosten zijn betrokken. Een deel van de bijdrage is inmiddels in rekening gebracht. In de komende jaren moet het overige deel ontvangen worden. Toekomstige particulieren van nog te ontwikkelen locaties in Holland Park Zuid zullen op vergelijkbare wijze moeten bijdragen in de gemeentelijke kosten.

- Grondexploitatie Holland Park West

De grondexploitatie Holland Park West is 31 mei 2018 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij deze Jaarrekening 2021), is een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geheime bijlage van de geactualiseerde grondexploitatie is tevens ook een kansen risicoanalyse toegevoegd met een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Holland Park West. Het berekend risicobedrag is geschat op € 0,4 miljoen.

Buitenlust

Risicobedrag € 150.000

Nadere omschrijving risico

Bij de meest recente actualisatie van de grondexploitatie Sociale woningbouw Buitenlust (zie daarvoor het MPG bij de Jaarrekening 2021), is een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie is tevens ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die mogelijk kunnen optreden. Hierbij is het streven om eventuele risico's met een negatieve financiële impact proberen te voorkomen en of te beheersen. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen bij de grondexploitatie Sociale woningbouw Buitenlust.

Beheersmaatregelen

Er zal nadrukkelijk op kosten worden gestuurd en kansen die zich kunnen voordoen in het project worden nader onderzocht en voorbereid. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, echter nooit helemaal te vermijden. Voor de risico's en kansen kan de geheime bijlage van het MPG worden geraadpleegd.

Structurele risico's

Herijking verdeling Gemeentefonds

Risicobedrag € 2.900.000

Nadere omschrijving risico:

In de Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds is de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds verwerkt. De herijking van het gemeentefonds is een omvangrijke operatie geweest en is nog niet afgerond. Nog niet alle bezwaren, welke er vanuit de koepelorganisaties en diverse rapporten zijn benoemd, zijn weggenomen. Toch is er besloten de invoering door te laten gaan per 1 januari 2023.

In de Meicirculaire is de laatste voorlopige berekening gemaakt op basis van peiljaar 2019. Dit heeft geleid tot grote verschuivingen van de herverdeeleeffecten. Het nu opgenomen herverdeeleeffect is op basis van de stand per 1 januari 2023 en op basis van peiljaar 2022. Voor Diemen valt het herverdeeleeffect nadeliger uit (van € 58,55 nadelig per inwoner naar € 116,58 nadelig per inwoner). Op dit moment is nog geen goede analyse uit te voeren omdat er diverse wijzigingen tegelijk zijn uitgevoerd. Ook de omvang van het Gemeentefonds en extra taken zijn verwerkt in het Gemeentefonds. De effecten van alleen de herverdeling zijn hierdoor niet meer apart te herleiden. Deze analyse zal (hopelijk) later wel mogelijk zijn. Dit is vooral afhankelijk van de beschikbare informatie die we van het Rijk ontvangen.

Voor de herverdeeleeffecten is een ingroeipad van 3 jaar afgesproken. Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage economische status is een afwijkend en gunstiger ingroeipad ingevoerd. Diemen valt onder dit gunstiger ingroeipad. Hiermee wordt voor de jaren 2023 t/m 2025 respectievelijk € 5, € 12,50 en € 22,50 per inwoner als maximaal effect negatief meegenomen. Dit is geregeld middels een suppletie-uitkering. Het Rijk neemt vooralsnog de suppletie-uitkering structureel mee voor gemeenten, in afwachting van de gesprekken met de koepelorganisaties. Het is de vraag of dit realistisch is, aangezien het de verwachting is dat het nieuwe verdeelmodel (al dan niet in aangepaste vorm) uiteindelijk toch volledig wordt doorgevoerd. De suppletie-uitkering en daarmee het risico voor Diemen bedraagt in 2026 € 2,9 miljoen. Het is onduidelijk hoelang we deze suppletie-uitkering zullen ontvangen. Het Rijk zal hier naar verwachting in de Septembercirculaire (Prinsjesdag) meer duidelijkheid in verschaffen.

Beheersmaatregelen:

We houden nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van de herijking bij door deel te nemen aan bijeenkomsten van het Ministerie en de VNG. De beïnvloeding is beperkt omdat dergelijke besluiten vooral op macro-niveau worden afgewogen. Uiteraard is er aandacht voor de effecten van individuele gemeenten.

De tijd tussen de verwachte bekendmaking (September) en de behandeling van de begroting in de raad is kort. Uiteraard zullen we de raad informeren over de nieuwe ontwikkelingen. Afhankelijk van de resultaten wordt het meerjarenperspectief aangepast. Aangezien het effect zich pas in 2026 of later gaat voordoen is er nog enige tijd om op de ontwikkeling te anticiperen. Verwachting is dat deze informatie voor de vaststelling van de begroting bekend is en kunnen we dit, indien nodig, meenemen bij de besluitvorming van de begroting. In de Kadernota 2024 hopen we meer zekerheid te hebben en kunnen we hopelijk de structurele effecten en eventueel te nemen maatregelen aan de raad voorleggen.

Urentoerekening naar projecten

Risicobedrag € 1.200.000

Nadere omschrijving risico:

In de begroting worden de uren van de ambtelijke organisatie toegerekend naar de producten waarvoor ze werken. Zo ook naar de werkzaamheden voor grondexploitaties en grote investeringen. Met name de toerekening van uren naar investeringen is nieuw in deze begroting.

De kosten als gevolg van deze urentoerekening worden meegenomen bij de ramingen van de grondexploitaties en de investeringsbudgetten. Wanneer er geen grondexploitaties meer zouden zijn en alle grote investeringen zijn gerealiseerd, zou de behoefte verdwijnen aan deze uren, terwijl de desbetreffende medewerkers nog steeds in dienst zijn. Dit brengt een theoretisch risico met zich mee.

Beheersmaatregelen:

Dit risico doet zich natuurlijk al langere tijd voor, maar wordt als zeer laag ingeschat.

Enerzijds is voorzien dat de groei en investeringsprojecten nog voor lange tijd aanhouden, anderzijds zullen er zich komende tientallen jaren ook herstructurerings- en transformatieopgaven aandienen, welke een projectmatige aanpak vragen.

Tot slot zal het probleem, als het zich al voordoet, vanzelf oplossen; gekwalificeerd personeel zal immers hoogstwaarschijnlijk bij een gebrek aan uitdagende projecten uit eigen beweging elders aan de slag gaan.

Desalniettemin heeft de directie / het management oog voor dit risico en kan voortijdig anticiperen.

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Risicobedrag € 600.000

Nadere omschrijving risico:

Via de Participatiewet (BUIG) verstrekt de gemeente een uitkering om in het levensonderhoud te voorzien. Het macro budget voor deze uitkering wordt vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en via verdeelstaven jaarlijks in september tijdens het desbetreffende uitvoeringsjaar toegewezen aan gemeenten.

Gemeenten die geld overhouden mogen dit houden. Gemeenten kunnen ook geld tekort komen indien de uitkering van het Rijk onvoldoende is om de bijstandslasten te dekken.

Beheersmaatregelen:

De gemeente kan, bij een omvangrijk tekort, onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde "vangnetuitkering".

Leerlingengroei Diemen

Risicobedrag € 350.000

Nadere omschrijving risico:

Op basis van de leerlingenprognoses is een aanzienlijke toename van het aantal leerlingen in het basisonderwijs verwacht. Deze toename in het aantal leerlingen hangt samen met de bevolkingsgroei van Diemen. Uitgaande van de gegevens in de prognose lijkt de huidige leerlingencapaciteit van de scholen in Diemen niet voldoende om deze groei op te vangen. Ondanks de maatregelen als gevolg van Covid en de noodopvang op de scholen is in 2020 een onderzoek uitgevoerd door M3V en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor Diemen geactualiseerd. Een lange termijn visie op onderwijshuisvesting in Diemen is in 2021 voorbereid in gezamenlijkheid met de schoolbesturen. De resultaten van de nieuwe leerlingenprognose worden in 2022 verwacht. Daaruit zal blijken welke behoefte aan onderwijshuisvesting er is. Het risicobedrag is gebaseerd op de afschrijvingskosten van een nieuwe school ter waarde van € 14 miljoen.

Beheersmaatregelen:

De actualisering IHP betekent uitbreiding van de onderwijscapaciteit. Door het opschalen van de capaciteit van de nieuwe Brede School in Holland Park, de tijdelijke huisvesting bij Brede School De Kersenboom in Plantage de Sniep en door de onderwijscapaciteit op de huidige locatie van het Atelier te behouden is extra ruimte gecreëerd. De prognose zal uitwijzen of dit afdoende is. Zo niet, dan zijn er extra investeringen nodig voor onderwijshuisvesting.

Nog niet te kwantificeren risico's

Kosten jeugdzorg

Nadere omschrijving risico:

Landelijke ontwikkelingen

Om het jeugdhulpstelsel beter te laten werken en te zorgen voor meer financiële houdbaarheid werken het Rijk, de VNG en de gemeenten aan een hervormingsagenda. Het Rijk heeft in een kamerbrief van 13 mei 2022 'Hervormingen jeugdzorg' medegedeeld dat het realiseren van de aanvullende besparingen van € 511 miljoen een Rijksverantwoordelijkheid is. Het is dus aan het Rijk om de aanvullende besparing in te vullen met maatregelen. Naar aanleiding van dit kabinetsbesluit zijn de gesprekken tussen Rijk en gemeenten hervat en heeft de VNG zich weer gecommitteerd aan het komen tot een Hervormingsagenda Jeugd.

Intensieve ambulante jeugdhulp (veiligheid en zorg)

Sinds 2016 koopt de gemeente Diemen diverse trajecten in op het gebied van jeugd en veiligheid en seksespecifieke hulpverlening. Het aanbod gaat niet om geïndiceerde specialistische jeugdhulp, maar de zwaarte van de problematiek is vergelijkbaar. Het gaat bijvoorbeeld om jongeren die een beroep (moeten) doen op intensieve begeleiding rondom thema's zoals grensoverschrijdend seksueel gedrag en/of seksueel misbruik. Daarnaast gaat het om jeugd- en veiligheidstrajecten. Het normbedrag uit 2016 voor het aanbod van trajecten op het gebied van jeugd en veiligheid en seksespecifieke hulpverlening (€ 60.060) wordt de afgelopen jaren structureel overschreden. Daarnaast zijn er een aantal relevante te verwachten ontwikkelingen in 2022, waardoor naar verwachting een groter beroep wordt gedaan op de trajecten, met name de seksespecifieke hulpverlening:

- Openen van gesprek en meer bewustwording rondom het onderwerp grensoverschrijdend gedrag;
- Een toename van meldingen bij het centrum seksueel geweld als gevolg;
- De groei van de gemeente Diemen.

Complexiteit kosten

Ondanks getroffen maatregelen blijven de uitgaven specialistische jeugdhulp een financieel risico vormen, mede als gevolg van de open einde regeling, een stijging in de aantallen jeugdigen en de almaar toenemende complexe problematiek. Daarbij vormen de brede wettelijke taken en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren.

Lumpsum financiering

Vanaf januari 2022 is het stelsel voor de (hoog) specialistische jeugdhulp gewijzigd, en daarmee ook de bekostigingssystematiek. Vanaf 2022 werken we met een lumpsum (taakgerichte financiering) richting kernpartners voor hoog-specialistische jeugdhulp (HSJH). In DUO-verband trekken wij hier samen met Amsterdam in op, zij zijn in 2021 al overgegaan op deze nieuwe manier van bekostigen. We zitten in verschillende werkgroepen waarin de kernpartners ook deelnemen. Het integrale samenwerken kost tijd, aangezien de tien kernpartners steeds meer als één collectief moeten gaan optreden. Veel aandacht gaat uit naar het proces van het herijken c.q. vaststellen van de lumpsumbedragen.

Indexering

Het kabinet stelt vanaf 2022 structureel € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten, opdat zij de financiële middelen hebben om de stijging van de zorgsalarissen in het sociaal domein mogelijk te kunnen maken. Het door het Rijk beschikbare gestelde bedrag van € 60.000 (1% van de begroting voor specialistische jeugdzorg) is echter onvoldoende om onderdelen

binnen de jeugdzorg te indexeren. Daarbij is er een aanzienlijke kans dat door economische ontwikkelingen het indexatiepercentage in 2023 een stuk hoger wordt dan in 2022.

Uiteraard blijven we de budgetten voor jeugdkosten monitoren en rapporteren wij u in de P&C-documenten.

Economische recessie, prijsinflatie, energieprijzen

Nadere omschrijving risico:

In maart 2020 is de coronacrisis uitgebroken en vervolgens is in februari 2022 de oorlog in Oekraïne uitgebroken. Beide gebeurtenissen hebben grote invloed op de wereldwijde economie en daardoor ook op de financiële huishouding van onze gemeente. Het is lastig een goede inschatting voor de toekomst te maken en te bepalen wanneer de economie weer enigszins stabiliseert.

Beheersmaatregelen:

Zowel op Rijksniveau als op lokaal niveau nemen we maatregelen om de financiële gevolgen voor burgers en bedrijven te verzachten. We zijn voor de financiële gevolgen in grote mate afhankelijk van maatregelen en compensatie van het Rijk. Incidenteel kunnen we maatregelen vanuit onze reservepositie bekostigen.

In de begroting 2023 is een structureel budget van € 500.000 opgenomen voor de gevolgen van nog niet te voorziene prijsinflaties. Voor het opvangen van eventueel hogere energieprijzen is een budget van € 150.000 opgenomen.

Continuïteit ambtelijke capaciteit

Nadere omschrijving risico:

Als gevolg van de coronacrisis en de overspannen arbeidsmarkt is het lastig de ambtelijke capaciteit op niveau te houden. De coronapandemie laait af en toe weer op en dat zien we direct terug in een hoger ziekteverzuim. Ook de vitaliteit van onze organisatie heeft het te verduren gehad. Mensen moeten weer energie opdoen om energiek te werk te gaan. Dit heeft zijn weerslag op de productiviteit van de organisatie.

Daarnaast geldt dat de arbeidsmarkt overspannen is. Het is lastig om de ambtelijke bezetting volledig gevuld te houden/krijgen.

Tenslotte doen zich ook nieuwe crisissen voor. Het opvangen van de vluchtelingen uit Oekraïne en ook de opvang van andere vluchtelingen vragen ambtelijke capaciteit waar van te voren geen rekening mee was gehouden. Het is onduidelijk hoe lang deze situatie zich door gaat zetten. Ook het opleven van een nieuwe coronavariant kan onvoorziene werkzaamheden met zich meebrengen.

Beheersmaatregelen:

Leidinggevend en naast de teamoverleggen ook individueel contact met de medewerkers. Zodoende kunnen ze individuele werkafspraken maken en daarmee anticiperen op mogelijke uitval. Door het thuiswerken is dit niet altijd even eenvoudig. Wanneer nodig kunnen de medewerkers naar de arboarts of naar andere zorginstanties/specialisten.

Door ons zo aantrekkelijk mogelijk als werkgever in de markt te zetten proberen we personeel te vinden. Niet alleen door vacatures in vakbladen maar juist ook via internet en eigen netwerken. Voor moeilijk invulbare functies maken we gebruik van werving- en selectiebureau's.

Middels de organisatieontwikkeling Diemen '22 krijgen we steeds meer vat op de werkdruk van onze werknemers en zijn we beter in staat te prioriteren. Dit helpt ons ook bij het beschikbaar stellen van ambtelijke capaciteit bij het voordoen van een crisis.

Fiscale wijzigingen

Nadere omschrijving risico:

Op het gebied van de fiscale wetgeving zijn de laatste jaren veel ontwikkelingen.

- Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig indien en voor zover een onderneming wordt gedreven. Met name 'winstgevende' grondexploitaties vormen hierbij een financieel risico. De gemeente Diemen heeft in 2016 al haar activiteiten voor de vennootschapsbelasting beoordeeld op basis van de relevante ondernemerscriteria. Op basis van deze beoordeling heeft de gemeente Diemen het standpunt ingenomen dat er geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. De Belastingdienst heeft inmiddels een standpunt ingenomen en aangegeven waar het vermoeden bestaat van belastingplichtige activiteiten. Dit zijn de volgende activiteiten:

- het ophalen van bedrijfsafval;
- de verkoop van reststoffen voortkomend uit de activiteit inzameling van huishoudelijk afval (hierover loopt overleg met de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). De impact van de tussenkomst van een tussenschakel, zoals bijvoorbeeld Rova, is eveneens onderwerp van gesprek;
- het geven van gelegenheid van reclame-uitingen voortvloeiend uit privaatrechtelijke (concessie) overeenkomsten;
- de uitgifte van leningen.

Beheersmaatregelen:

Onze (externe) fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht of bovenstaande activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant is. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging doen we vanaf 2016 wel aangifte. Dit om naheffingsrente (8%) uit te sluiten.

De gemeente volgt de landelijke ontwikkeling nauwkeurig om te kunnen anticiperen op eventuele relevante ontwikkelingen. In de meerjarenprognose grondexploitaties wordt jaarlijks de vpb-positie van de grondexploitaties vastgelegd.

- Btw vrijstelling sport

In 2019 is het btw-regime voor sportaccommodaties gewijzigd. Vanaf 1 januari 2023 gemeenten geen btw meer in rekening brengen over het gebruik van sportaccommodaties. Omdat er geen btw in rekening wordt gebracht bij de verhuur hebben gemeenten en sportstichtingen ook geen recht meer op teruggaaf van btw op de kosten. De budgetten worden verhoogd met btw.

Beheersmaatregelen:

Al vanaf de begroting 2019 hebben we in de jaarschijf 2023 deze nieuwe btw-regeling verwerkt in de budgetten. Ter gewenning was er de eerste jaren een aparte regeling waarmee gemeenten alsnog een btw-vergoeding konden aanvragen. Vanaf 2023 is deze regeling niet meer van kracht. We hebben grote investeringen op het gebied van sport zoals de nieuw- en verbouw van de sporthal en de renovatie van het sportpark vóór 2023 uitgevoerd.

Berekening weerstandscapaciteit

Onderstaand de berekening van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit. De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt onder de tabel afzonderlijk toegelicht.

Weerstandscapaciteit		1 januari 2023
Incidentele weerstandscapaciteit		
Algemene reserve		14.010
Risicoreserve		4.615
Reserve Grondzaken		189
Verwacht begrotingssaldo incidenteel		-970
Totaal inidentele weerstandscapaciteit		17.844
Structurele weerstandscapaciteit		
Onbenutte belastingcapaciteit		2.319
Stelpost onvoorzien		60
Verwacht begrotingssaldo structureel		130
Totaal structurele weerstandscapaciteit		2.509
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		20.353

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeente. Men wordt artikel 12 gemeente wanneer een gemeente de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgt en een beroep moet doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld. Op basis van het landelijke gemiddelde OZB-percentages van de WOZ-waarde is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet voor het jaar 2021 vastgesteld op 0,1809%.

Onbenutte belastingcapaciteit	WOZ-waarde Begroot 2023	Tarief begroot 2023 Diemen	Tarief Artikel 12	Verschil tarieven	Onbenut
Woningen - eigenaren	6.630.670.000	0,0651%	0,1030%	0,0379%	2.510.160
Niet-woningen - eigenaar	814.000.000	0,2677%	0,2796%	0,0119%	96.880
Niet-woningen - gebruiker	691.900.000	0,2543%	0,2127%	-0,0416%	-288.100
Totaal onbenutte belastingcapaciteit					2.318.940

Weerstandsratio

Bij de weerstandsratio worden de geïnterpreteerde risico's afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel de berekening van de gewogen risicobedragen.

Risicoprofiel begroting 2023				
Volgnr. Risico-omschrijving		Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans-percentage	Gewogen risico-bedrag
Incidentele risico's				
1.	Plantage De Sniep	1.800	50,0%	900
2.	Holland Park	1.000	30,0%	300
3.	Buitenlust	150	30,0%	45
Totaal risicoprofiel Incidenteel		2.800		1.200
Structurele risico's				
4.	Herijking verdeling Gemeentefonds	2.900	70,0%	2.030
5.	Urentoerekening naar projecten	1.200	10,0%	120
6.	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	600	50,0%	300
7.	Leerlingengroei Diemen	350	70,0%	245
Totaal risicoprofiel Structureel		5.050		2.695
Totaal		7.850		3.895

Berekening weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend voor de incidentele en structurele risico's. Aan de hand van de eerder genoemde gewogen risicobedragen en weerstandscapaciteit bepalen we hoe Diemen er voor staat.

Incidentele weerstandsratio =	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 17.844	=	14,9
	Gewogen risicobedrag	€ 1.200		

Structurele weerstandsratio =	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.509	=	0,9
	Gewogen risicobedrag	€ 2.695		

Conclusie

De **incidentele weerstandsratio** blijft 'Uitstekend'.

De grondexploitatie blijven, door de snelle ontwikkelingen en de grote geldstromen die hiermee gepaard gaan, een fors deel van het incidentele risico uitmaken.

De **structurele weerstandsratio** neemt af tot 'Matig'.

Het afnemen van de structurele weerstandsratio wordt vooral veroorzaakt door de verwachte doorvoering van de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds. Als deze aanpassing daadwerkelijk plaats gaat vinden zonder compensatie, dan verslechtert ons structurele meerjarenperspectief behoorlijk en moeten we hier op anticiperen.

De risico's van de 'open-einde' regelingen binnen het sociaal domein, met name voor de jeugdzorg en de bijstand blijven groot.

Kengetallen

Kengetallen	Norm	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1. Netto Schuldquote	<100%: groen >130%: rood	20%	86%	67%
2. Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<70%: groen >100%: rood	25%	85%	66%
3. Solvabiliteitsrisico	>50%: groen < 30% rood	28%	15%	24%
4. Grondexploitatie	nvt	-11%	-17%	-17%
5. Structurele exploitatieruimte	>0,6%: groen < 0%:rood	3,45%	1,46%	1,13%
6. Belastingcapaciteit	Landelijk gemiddelde 100%	109%	102%	103%

1+2. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Nu kan er in een gemeente sprake zijn van het doorlenen, door weer aan andere partijen een lening te verstrekken, zoals aan sportclubs, culturele organisaties, etc. Om vervolgens inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen moet de schuldquote zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden worden weergegeven. Op deze manier ontstaan twee indicatoren.

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.

Dit inzicht is uiteraard voor Diemen zelf van belang, maar het is ook verplicht deze kengetallen in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

De netto schuldquote wordt volgens een vaste formule berekend:

$$\text{De netto schuldquote} = (A+B+C-D-E-F-G) / H \times 100\%$$

- A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)
- B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)
- C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)
- D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)
- E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)
- F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)
- G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)
- H Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

In de tabel is een verbetering van de netto schuldquote te zien ten opzichte van vorig jaar. Oorzaak hiervan zijn de inkomsten vanuit de grondexploitaties. We hoeven geen vrijvallende geldleningen te herfinancieren. Net als in 2021 kunnen we ook in 2022 een deel van de investeringen financieren vanuit de opbrengsten van de grondexploitatie.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft een beeld van de mate waarin een gemeente zijn bezittingen financiert met eigen of vreemd vermogen. Voor het vergelijk met andere gemeenten heeft deze maatstaf beperkingen. Het kan zijn dat een gemeente activa huurt, terwijl een andere gemeente activa in eigen bezit heeft. Daardoor verschillen de balansen van gemeenten aanzienlijk, terwijl de risico's van beide instellingen elkaar weinig ontlopen.

4. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of de grondexploitaties kunnen bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen (en dus ook tot een lagere solvabiliteitsratio).

De negatieve waarde is het gevolg van de gunstige aanbesteding van Holland Park West.

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

6. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in Diemen zich verhoudt ten opzichte het landelijke gemiddelde. Op basis van de gemiddelde WOZ-waarden worden de lokale lasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht) vergeleken met het landelijke gemiddelde.

Bedrijfsvoering

Gemeentesecretaris: G.T. Wildeman

Diemen '22

Het ontwikkeltraject Diemen'22 is in gang gezet om ons als gemeentelijke organisatie klaar te maken voor de toekomst. Diemen blijft groeien en er worden andere eisen aan ons gesteld. Doel was, conform de naam, om het programma in 2022 af te ronden. Er is veel gedaan, maar het is nog niet klaar.

De organisatiestructuur is gewijzigd, met een prominente rol voor de teams als bouwstenen van de organisatie, met aansturing door een concerndirectie. Benoemingsprocedures zijn afgerond en de organisatie staat. De visie en kernwaarden van de organisatie zijn helder neergezet. Veranderende manieren van werken, zoals met het "teamplan nieuwe stijl" en "programmatisch werken" zijn in gang gezet en worden verder uitgerold.

Het is belangrijk om de aangepaste en nieuwe processen alsmede de bijbehorende competenties ook daadwerkelijk te borgen in onze dagelijkse praktijk. Het programma "Voor en met Diemen", over participatie, communicatie en dienstverlening, spreekt daarbij zeker tot de verbeelding.

Het ontwikkeltraject vraagt echter ook om keuzes om de (te) hoge werkdruk te kunnen beheersen. Zoals al aangegeven geeft het nieuwe coalitieakkoord "Diemen met elkaar en voor elkaar" de mogelijkheid om via een college-uitvoeringsprogramma, de gestelde ambities voor de komende 4 jaar realistisch en evenwichtig over de jaren te verspreiden. Strategische keuzes gaan nog verder dan die termijn. De dynamische teamplannen (nieuwe stijl) zullen de jaarlijkse, operationele vertaalslag van het college-uitvoeringsprogramma zijn, waarbij ambitie en werkdruk met elkaar in evenwicht zijn.

De groei van Diemen heeft, zoals bekend, effecten op de omvang van de gemeentelijke organisatie. We zien de laatste jaren dat sprake is van een constante instroom van nieuwe medewerkers, die bovendien garant staan voor een (gewenste) verjonging van het personeelsbestand. Diemen blijkt, mede vanwege de ongekende dynamiek, een aantrekkelijke werkgever te zijn. Echter, gezien de huidige ontwikkelingen met betrekking tot corona en de arbeidsmarkt zal het lastig blijven voldoende gekwalificeerde medewerkers aan te trekken. Des te meer een reden om te investeren in de kwaliteiten van de huidige medewerkers zodat we ook in 2023 en verder een aantrekkelijke werkgever kunnen blijven.

De ontwikkelingen rond het 'hybride werken' worden hierin mee genomen. De integrale huisvestingsvisie zal, met enige vertraging, in 2023 leiden tot de uitrol van een vernieuwd werkplekconcept. In de begroting 2021 zijn hiervoor twee investeringsbudgetten beschikbaar gesteld voor de verbouwing en vervanging van meubilair (totaal € 1,0 miljoen) welk bedrag is verhoogd tot € 3.0 miljoen.

Voor en met Diemen

Op 27 januari 2022 stelde uw raad het ambitiesdocument Voor en met Diemen vast, samen met de kaders voor participatie en communicatie. De acties die hieruit voortvloeien hebben we gebundeld in een uitvoeringsprogramma onder de noemer Voor en Met Diemen. Dat programma loopt in 2022 en 2023. Het gaat om het opzetten van een gestructureerde werkwijze op het gebied van participatie, het instellen van een initiatievencoördinator en het verkennen van vormen van participatieve democratie, zoals een inwonerspanel. Op communicatief gebied gaan we tools en trainingen met betrekking tot duidelijke taal ontwikkelen, een animatie- en infographic huisstijl maken, de website in het Engels vertalen en signalen op social media actief actiever oppakken. Verder organiseren we trainingen rond omgevingssensitiviteit, werken aan een verbeterd systeem voor meldingen openbare ruimte en gaan we werken met een feedbacktool voor ervaringen van gebruikers. Ook het versterken van de raadscommunicatie maakt deel uit van het programma.

We kiezen voor een programmatische aanpak omdat we zo gericht en gestructureerder kunnen sturen op de gekozen ambities. Betrokkenheid van inwoners, bedrijven en organisaties of vertrouwen in de overheid zijn de doelen waarnaar we op programmaniveau streven. De projecten en acties moeten daar in samenspel aan bijdragen.

Voor programmamanagement en -ondersteuning is al budget opgenomen in de begroting voor de jaren 2022 en 2023. Voor een deel worden de activiteiten binnen het programma Voor en met Diemen met bestaand of eerder toegekend budget opgepakt. Voor het resterende deel van de activiteiten vragen we voor 2023 eveneens een incidenteel budget. Er is al structureel budget voor de coördinatie van initiatieven en de ondersteuning van initiatieven beschikbaar.

In het coalitieakkoord is aangegeven dat we stevig willen blijven inzetten op participatie en communicatie en dat we de effecten ook willen evalueren. Indien nodig willen we kunnen intensiveren en daarom is er ook voor de periode na de looptijd van het programma budget geraamd. Verder is een van de opgaven van het programma het opstellen van een visie op dienstverlening die - net als de al vastgestelde kaders voor participatie en voor communicatie - aangeeft op welke manier we het contact met de buitenwereld willen inrichten. Mogelijk is voor uitvoering van die visie ook nog budget nodig. Dat zal dan separaat worden aangevraagd.

Samenwerking Duo+

Aansturen en doorontwikkeling organisatie

Dienstverleningsovereenkomsten worden verder verfijnd en van een duidelijke normstelling voorzien. Het opdrachtnemer-opdrachtgeveroverleg (OGON) overleg vormt de basis van de samenwerking en is het platform voor de onderlinge afspraken over producten en dienstverlening. Los daarvan is de dienstverlening van de maatwerkopdrachten geprofessionaliseerd en worden deze vooraf goed en duidelijk vastgelegd en conform de leveringen afgerekend. In 2023 onderzoeken we de mogelijkheden voor nog (verdergaande) efficiencymaatregelen binnen de grootste processen binnen Duo+ door middel van verdere harmonisatie van de processen en een verdergaande digitalisering. Vanzelfsprekend monitort Duo+ constant of efficiencymaatregelen ook mogelijk zijn binnen andere processen.

Rechtmatigheidscontrole

In 2023 worden de laatste processen voor wat betreft de interne controle in de lijn belegd. In 2022 is dit al gebeurd met de meest risicovolle processen. Dit betekent dat de proceseigenaren samen met de teams/afdelingen de interne controles aan de hand van deze processen zelf uitvoeren. Het VIC-team toetst of deze interne controles goed uitgevoerd zijn en zal afhankelijk van de kwantiteit en de kwaliteit van de lijncontroles eventueel nog zelf controles uitvoeren. Hiermee is de interne beheersing sterk verbeterd en is het college van burgemeester en wethouders in positie om een goede rechtmatigheidsverklaring aan de gemeenteraad te kunnen afleggen.

Inkoopfunctie

In 2023 moet de uitwerking van een inkoop organisatie verder uitgerold worden in de richting die in 2022 ingezet is. Alle vier de DUO-organisatie werken aan de hand van dezelfde beleidsnotitie inkoop en aanbesteding en handboeken. Ook is in 2023 een contractbeheersysteem ontsloten en is de adviesfunctie voor inkoop en aanbesteding voor de gehele DUO-organisatie geborgd. Dat geldt zeker ook voor het maatschappelijk verantwoord inkopen. Hierin voeren de gemeenten wel een “eigen beleid” maar de toepassing van dit beleid wordt wel zoveel als mogelijk in de gezamenlijkheid gedaan.

Optimaliseren, digitaliseren en waar mogelijk (verder) harmoniseren van administraties en processen.

Ook in 2023 blijft het ver(der)gaand digitaliseren en waar mogelijk harmoniseren van processen en administraties een belangrijk speerpunt. Dit is een continu proces voor heel het samenwerkingsverband. Digitaal zaakgericht werken en archiveren (een wettelijke verplichting voor zowel Duo+ als de DUO-gemeenten), levert hier een belangrijke bijdrage aan. In 2022 is een start gemaakt met de aanbesteding van het huidige zaakstelsel, dit in verband met een aflopend contract. De implementatie zal in 2023 gestart worden waarna het stelsel in 2024 in gebruik genomen wordt.

Implementeren van de uitvoeringsagenda voortvloeiende uit het informatiebeleidsplan

De vaststelling van het informatiebeleidsplan zal in 2022 plaatsvinden waarna de verdere uitrol in 2023 tot en met 2025 zal plaatsvinden.

Borgen zaakgericht werken in de vier organisaties

Digitaal werken ontwikkelt zich in hoog tempo en hier moet adequaat op ingespeeld worden. Duo+ heeft hierbij de verantwoordelijkheid om kennis te delen, taken in te richten en te adviseren over de werkprocessen om de archieven kwalitatief op orde te krijgen en te houden. Daarnaast hebben alle organisaties een eigen verantwoordelijkheid om zaakgericht te werken en er voor te zorgen dat er geen achterstanden ontstaan. In 2020 vielen alle vier

de organisaties onder verzwaard toezicht in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT). De afspraak is dat zaakgericht werken ook in 2023 en verder volledig geborgd is en blijft in de vier organisaties.

Transitie Personeel & Organisatie

Vanaf het jaar 2023 is het ingezette transitie proces volledig doorgevoerd. Dit proces is ingezet om de structuur te wijzigen en te investeren in houding en gedrag (eigenaarschap en zelforganiserend vermogen). Door de vorming van adviesteams is een betere aansluiting gevonden bij de vraagstukken van de partnerorganisaties en daarmee is professionelere dienstverlening tot stand gekomen. Aantrekkelijk werkgeverschap en de inrichting van een platform voor personele beweging staan centraal, dit om de doorstroom en talentenontwikkeling te bevorderen.

Inclusief werkgeverschap

In 2023 zal de verdere uitwerking plaatsvinden van het project 'Inclusief werkgeverschap'. Dit project is gestart in 2020 er zijn randvoorwaarden gecreëerd om enerzijds te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet banenafspraken (Quotumwet), anderzijds voor de ontwikkeling van visie, beleid en maatregelen als het gaat om inclusief werkgeverschap.

Integrale dienstverlening

Het jaar 2023 wordt volledig integraal gewerkt. Dit als uitvloeisel van de investeringen die gedaan zijn in 2021 en 2022 met betrekking tot het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en het integraal werken van de medewerkers. Essentieel hierin is het meer tactisch sturen op resultaat en de verbindingsamenwerking tussen Duo+ (opdrachtnemer) en de gemeenten (de opdrachtgevers).

Informatieveiligheid

Het veilig houden van 'Informatie' binnen de gemeentelijke organisatie blijft ook de komende periode hoge prioriteit behouden. Hierbij gaat het erom dat de gemeente Diemen met de inzet van de Duo+ organisatie zowel technische- als organisatorische maatregelen in de breedste zin van het woord blijft inzetten om de bescherming van haar bedrijfsinformatie, maar zeker ook door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geclassificeerde persoons gegevens, op het niveau van de gewenste beveiligingsnormering blijft behouden. In 2023 wordt het Informatiebeveiligingsbeleid in samenspraak en overleg met de andere DUO-gemeenten opnieuw beschreven met daarin een aantal strategische keuzes. Na vaststelling van dit beleid wordt dit uitgerold over de DUO-organisaties. Periodiek worden de nodige (interne) controles uitgevoerd om te kijken of de organisatie van de informatiebeveiliging nog op gewenst niveau en adequaat is. Dit aan de hand van de inrichting van de organisatie, de wettelijke voorschriften en de eigen regelgeving.

De Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) is het normenkader voor alle overheidsinstanties en daarmee ook voor de Duo+ en de gemeenten. De BIO schrijft voor dat informatieveiligheid in de lijn van de organisatie belegd moet worden. Met behulp van de Privacy Officers is een proces gestart om dit te bewerkstelligen. Het gaat hierbij niet alleen om de uitvoering van informatieveiligheid maar ook om de bewustwording in de lijn en de noodzaak van informatieveiligheid. In 2023 moet de lijn voldoende toegerust zijn om zelf vorm en uitvoering te kunnen geven aan de informatieveiligheid om zo per team/afdeling de AVG- en de BIO-verplichtingen vast te kunnen leggen. De verdere aanscherping van (nieuwe) normeringen en invoering van beveiligingsmaatregelen kent voornamelijk zijn uitwerking voor team Informatisering en Automatisering (team I&A). Ook wordt er van de afdeling verwacht dat zij verdere vastlegging, controle en periodieke rapportage hierover uitbreiden. Om voort te kunnen bouwen op de ingeslagen weg van de afgelopen periode is verdere investering in mensen en middelen nodig. Hierbij staat deze autonome groei los van de ontwikkeling van de grote van de deelnemende gemeenten noch van de ontwikkeling van de dienstverlening.

Formatie-uitbreidingen

De realisatie van de bestuurlijke ambities uit het coalitieakkoord 'Diemen met elkaar en voor elkaar', de groei van Diemen en de nieuwe ontwikkelingen die op ons af komen leiden tot capaciteitsbehoefte. Onderstaand een overzicht van alle formatieuitbreidingen.

Formatie-uitbreidingen	Fte	Salariskosten	Inhuur
Griffie			
Raadsadviseur	0,89	100.000	
Directie en advies			
Programma 'Voor en met Diemen'			100.000
Programma 'Samenlevingsopbouw Holland Park'			150.000
Trainee	2,00	140.000	
Concerndirectie Sociaal			
Administratief ondersteuner	0,50	30.000	
Projectmanager Sociaal Domein			60.000
Consulent Eenzaamheid en Verbinding	0,67	52.000	
Medewerker leerplicht	0,67	60.000	
Consulent WEB / beleidsondersteuner laaggeletterdheid	0,89	70.000	
Backofficemedewerker	1,00	80.000	
Continuïteit informatievoorziening	1,00	70.000	
Secretarieel medewerker	1,00	62.000	
Gastheerschap en beveiliging			100.000
Medewerker burgerzaken (verkiezingen)			40.000
Wet Inburgering	1,00	90.000	
Contractmanagement Wmo en Jeugd	1,00	90.000	
Administratief ondersteuner	0,50	29.000	
Formatieuitbreiding voor Sportbeleid	0,22	20.000	
Consulent Maatschappelijke Ondersteuning	2,00	158.000	
Concerndirectie Fysiek			
Inspecteur Bouwen en Wonen	1,00	80.000	
Controleur openbare ruimte	1,00	30.000	
Juridisch handhaver opkoopbescherming	1,00	80.000	
Medewerker ondermijning	1,00	80.000	
Warmteregisseur energietransitie	1,00	80.000	
Beleidsmedewerker Ruimtelijk Beleid			100.000
Beleidsmedewerker Grondzaken			60.000
Algemeen			
Flexibilisering beloningssystematiek		150.000	
Inzet stelposten			
Stelpost 'Groeï van Diemen'		-150.000	
Totaal formatie-uitbreidingen	17	1.301.000	610.000

Overhead

Bij de vernieuwing van de BBV is de transparantie van de bedrijfsvoeringskosten een belangrijk punt. Het is verplicht voorgeschreven dat de gemeenten inzichtelijk maken wat de overheadkosten zijn. De BBV schrijft voor welke kosten tot de overhead gerekend moeten worden. Onderstaande een overzicht van de overheadkosten in de begroting 2022.

Soort kosten	2023	2024	2025	2026
Bijdrage Duo+ (gemeenschappelijke regeling)	-7.225	-7.305	-7.405	-7.505
Bijdrage Inkoopbureau Stichting Rijk	-150	-150	-150	-150
Directie en bestuursadvisering/-ondersteuning	-1.241	-1.391	-1.541	-1.561
Leidinggeven	-971	-971	-971	-971
Ondernemingsraad	-51	-51	-51	-51
Communicatie	-127	-127	-127	-127
Financiën	-50	-50	-50	-50
Juridische zaken	-405	-405	-415	-415
Personeel & Organisatie	-254	-254	-254	-254
Informatisering & Automatisering	-32	-25	-25	-25
Interne dienstverlening	-47	-47	-47	-47
Facilitair	-508	-508	-508	-508
Vervoermiddelen	-188	-188	-186	-186
Huisvesting	-1.577	-1.803	-1.315	-1.327
Overige kosten bedrijfsvoering	-1.411	-1.034	-923	-948
Verrekening overhead met grondexploitaties en tarieven	-365	-364	-364	-364
Totaal overhead	-14.601	-14.672	-14.331	-14.488

De overheadkosten blijven de komende jaren redelijk gelijk. Als sturingsinstrument zetten we de totale overheadkosten als verhoudingspercentage af tegen de totale salariskosten van de vakafdelingen. Zie hieronder de salariskosten per vakafdeling.

Team	2023	2024	2025	2026
Team Administratie Sociaal Domein	-895	-895	-895	-895
Team Sociaal Team Diemen	-743	-743	-743	-743
Team Burgerzaken en Klant Contact Centrum	-1.580	-1.580	-1.580	-1.580
Team Gebouwen en Facilitaire zaken	-903	-903	-903	-903
Team Handhaving	-1.291	-1.291	-1.291	-1.291
Team Infra	-1.708	-1.708	-1.708	-1.708
Team Projecten	-710	-710	-710	-710
Team Ruimtelijk Beleid	-1.629	-1.629	-1.629	-1.629
Team Samenleving beleid	-1.570	-1.570	-1.570	-1.570
Team Sportbedrijf	-1.039	-1.039	-1.039	-1.039
Team Sociale Zaken	-1.505	-1.505	-1.505	-1.505
Team Openbare Orde en Veiligheid en Vergunningen	-1.507	-1.507	-1.507	-1.507
Team Wijkbeheer	-1.430	-1.430	-1.430	-1.430
Team Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-1.061	-1.061	-1.061	-1.061
Totaal salariskosten vakafdelingen	-17.571	-17.571	-17.571	-17.571

Inzicht in de verhouding tussen de salariskosten en de overhead maakt sturing mogelijk. Dit kan een hulpmiddel zijn bij de invulling van bijvoorbeeld bezuinigingen, maar ook voor de toerekening van overhead naar tarieven en de grondexploitatie.

	2023	2024	2025	2026
Overhead uitgedrukt in percentage van salariskosten vakafdelingen	83%	84%	82%	82%

Deze voorgeschreven wijze van presenteren leidt tot een overheadpercentage van gemiddeld ongeveer 85%. Voor de toerekening van overhead naar de producten, waaronder de tarieven en grondexploitaties rekenen we in de begroting 2023, net als voorgaande jaren 60% aan overheadkosten toe. De basis voor de toerekening zijn de salariskosten (uren) die voor het desbetreffende product (beleidstaak) worden gemaakt.

Door het percentage aan te passen kan sturing gegeven worden aan de lokale lastendruk, maar het heeft bovendien effect op het begrotingssaldo. Er is een maximum ingesteld voor het toe te rekenen overheadpercentage. Het percentage mag namelijk niet hoger zijn dan het door het BBV-verplicht berekende percentage (in casu dus 85%). Voor een bestendige gedragslijn is gekozen 60% overhead te blijven doorrekenen. Dit ligt in lijn met de toerekening van overhead zoals de afgelopen jaren plaatsvond (vóór de BBV-aanpassing).

Indicatoren

Indicatie van het behaalde resultaat door te kijken naar	Nul meting	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Arbeidsverzuim	4%	5,4%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Personeelsverloop	7%	16%	15%	15%	15%	15%	15%
Aantal vacatures	15	33	35	35	35	35	35
% facturen betaald binnen 30 dagen	65%	60%	95%	95%	95%	95%	95%
Aantal fte formatie per 1.000 inwoners (verplicht)	7,012	6,978	7,542	7,443	7,644	7,834	8,013
Aantal fte bezetting per 1.000 inwoners (verplicht)	6,726	6,657	7,165	7,071	7,262	7,442	7,612

Lokale heffingen

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bevat alle onderwerpen die volgens artikel 10 van het BBV in deze paragraaf aan de orde moeten komen, te weten:

- De inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Herziening lokaal belastinggebied

Een van de belangrijkste fiscale thema's voor gemeenten (en provincies) is het lokaal belastinggebied. Ondanks dat de afgelopen jaren veel taken zijn gedecentraliseerd naar gemeenten, zijn zij nog altijd voor het overgrote deel van hun inkomsten afhankelijk van de Rijksoverheid. Gemeenten hebben daarom slechts zeer beperkt de mogelijkheid om de belastingheffing aan te passen op basis van bijvoorbeeld het voorzieningenniveau in de gemeente. Onder meer de VNG pleit daarom al geruime tijd voor een uitbreiding van het lokaal belastinggebied. Hierbij wordt onder andere verwezen naar het rapport van de Commissie Rinnooy-Kan 'Bepalen betekent betalen'. Ook in het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' wordt een uitbreiding van het lokaal belastinggebied als mogelijkheid genoemd.

Geen uitbreiding lokaal belastinggebied tot 2025

Op 15 december 2021 is het landelijk Coalitieakkoord met de titel 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' gepresenteerd. In dit Coalitieakkoord zijn de belangrijkste plannen voor de komende kabinetsperiode opgenomen. Ten aanzien van de financiering van lokale overheden lijkt het nieuwe kabinet voorlopig vast te houden aan de bestaande financieringssystematiek. Een uitbreiding van het lokaal belastinggebied lijkt er dan in ieder geval tot 2025 niet te komen.

Uitwerking financieringssystematiek na 2025

Wel zal er de komende kabinetsperiode een nieuwe financieringssystematiek worden uitgewerkt voor de periode na 2025. Hierbij worden in ieder geval ook alternatieven voor de onroerendezaakbelasting (voor gemeenten) en de (provinciale opcenten in de) motorrijtuigenbelasting (voor provincies) onderzocht.

De geraamde opbrengsten

Op hoofdlijnen hebben we de volgende belastingen en retributies voor 2021 t/m 2026 inzichtelijk gemaakt:

Opbrengsten	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Onroerende zaakbelastingen						
- woningen (eigenaren)	4.071	4.475	4.450	4.600	4.750	4.900
- niet-woningen (eigenaren)	1.780	1.620	1.870	1.870	1.870	1.870
- niet-woningen (gebruikers)	1.479	1.370	1.550	1.550	1.550	1.550
Precariobelasting	501	25	25	25	25	25
Toeristenbelasting	49	515	530	530	530	530
Kostendeekkende tarieven						
Parkeerbelasting	1.065	1.128	847	1.171	821	1.171
Afvalstoffenheffing	4.352	4.532	4.720	4.738	4.737	4.737
Rioolheffing	3.517	3.661	3.940	3.980	4.005	4.082
Marktgelden	20	54	54	54	54	54
Lijkbezorgingsrechten	97	109	109	108	108	108
Burgerzaken	613	372	372	372	372	372
Bouwleges	1.416	981	949	944	944	944
Overige leges	37	59	84	74	74	74
Totaal	18.995	18.902	19.501	20.017	19.841	20.419

Vanaf 2022 kan er geen precario meer worden geheven over leidingen in de gemeentegrond. Dit is terug te zien in de ramingen. De opbrengst precario is hierdoor met € 450.000 verlaagd. Wat overblijft zijn de precario-opbrengsten voor het andere gebruik van gemeentegrond, voornamelijk terrassen en het gebruik van gemeentegrond voor de opslag van bouwmaterialen bij (woning)bouwprojecten..

Als gevolg van de coronacrisis is het onzeker of alle geraamde belastingopbrengsten ook daadwerkelijk ontvangen worden. De afgelopen jaren was vooral de opbrengst toeristenbelasting veel lager. Dit werd deels door het Rijk gecompenseerd.

Een ander aandachtspunt is de inning van de belastingen. Mede afhankelijk van het herstel van de economische crisis zullen waarschijnlijk niet alle belastingopbrengsten geïnd worden en zullen meer invorderingen dan 'normaal' oninbaar moeten worden verklaard.

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen

Alleen belastingen mogen bestemd worden voor zaken die de gemeente zelf bepaalt. Belastingen in Diemen zijn de OZB, de precario-, parkeer- en toeristenbelasting. De onroerende zaak belasting (OZB) is het belangrijkste gemeentelijke belastinginstrument.

Rechten (voorheen bekend onder de term retributies) mogen alleen ten goede komen aan de kosten die er voor gemaakt worden. Dit zijn de zogenaamde geormerkte heffingen. De geormerkte heffingen die in Diemen geheven worden zijn de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Daarnaast geldt dat de andere belastingen maximaal 100% kostendekkend mogen zijn, zoals de leges uit (waaronder de omgevingsvergunning), de marktgeldverordening en parkeergelden.

In 2016 is de 'Nota Lokale Heffingen 2016' vastgesteld. In deze nota is aangegeven hoe sturing van de raad mogelijk is. Belangrijke vragen bij de sturing van de lokale lastendruk zijn:

1. Welke belastingen wil en kan een gemeente opleggen?
2. Wat is de grondslag van de belasting?
3. Welke kosten worden naar een tarief doorerekend?

Planning is om in 2023 de Nota Lokale Heffingen te actualiseren.

Ontwikkeling WOZ-waarden

De WOZ-waarden worden ieder jaar opnieuw vastgesteld. De peildatum ligt één jaar voor het belastingjaar. De Waarderingskamer houdt toezicht op de tijdige en correcte uitvoering van de Wet WOZ en geeft zijn goedkeuring alvorens de vastgestelde waarden mogen worden beschikt. Deze WOZ-beschikking wordt afgedrukt op het gecombineerde aanslagbiljet gemeentelijke heffingen. Deze werkzaamheden zijn vanaf 2013 uitbesteed aan Gemeentebelastingen Amstelland.

Voor de voorlopige prognose voor 2023 wordt aangesloten bij de algemene cijfers zoals deze blijken uit de meicirculaire voor het Gemeentefonds. Uit deze landelijke cijfers blijkt dat de marktontwikkeling tussen 1 januari 2021 en 1 januari 2022 wordt geschat voor woningen op 13,5% en niet-woningen 1%. Uit navraag bij Gemeentebelastingen Amstelland sluit dit aan bij hun bevindingen (hoewel er slechts een klein deel getaxeerd is).

Deze percentages passen we aan zodra de uitkomst van alle eigen taxaties bekend zijn en daartoe aanleiding geven. Zoals gebruikelijk wordt bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023 in december 2022 het OZB-tarief vastgelegd. Uiteraard houden we bij de berekening van het OZB-tarief rekening met de werkelijke tot dan toe bekende WOZ-stijging voor de begrote OZB opbrengst 2023.

Geschatte WOZ-waarde (belastingscapaciteit)	2022	2023
Woningen	5.842.000.000	6.630.670.000
Niet-woningen	740.000.000	814.000.000

In bovenstaande tabel is bij de WOZ-waarde voor 2023 rekening gehouden met de areaaluitbreiding die in 2022 heeft plaatsgevonden.

Onroerend zaakbelasting

Er zijn drie soorten onroerend zaakbelasting (OZB) die geheven worden:

1. OZB voor eigenaren van woningen;
2. OZB voor eigenaren van niet-woningen;
3. OZB voor gebruikers van niet-woningen.

Het is wettelijk niet mogelijk om verschillende tarieven te hanteren bij woningen voor bijvoorbeeld vrijstaande huizen en appartementen of koop- en huurhuizen. Ook is het niet toegestaan om bij de categorie niet-woningen onderscheid te maken in tarieven voor bijvoorbeeld courante objecten (winkels, kantoren, en dergelijke) en incurante objecten (scholen, sportcomplexen en dergelijke).

Het OZB-tarief is een percentage van de waarde van het onroerend goed, het object. Bij de bepaling van het OZB-tarief stuurt de gemeente op resultaat, met andere woorden op de totale belastinginkomsten. Voor het bepalen van het belastingtarief zijn er twee belangrijke variabelen, namelijk: de geraamde opbrengst en de waarde van al het onroerend goed in de gemeente.

Verder wordt bij de berekening van het tarief rekening gehouden met verminderingen vanwege bijvoorbeeld: leegstand bij niet-woningen, bezwaar- en beroep, vrijstellingen, kwijtschelding etcetera.

OZB-tarieven als percentage van de WOZ-waarde	2022	2023
Woningen - eigenaar	0,0720%	0,0651%
Niet-woningen - eigenaar	0,2625%	0,2677%
Niet-woningen - gebruiker	0,2494%	0,2543%

Bij de berekening van deze indicatieve OZB-tarieven is rekening gehouden met:

- een verhoging van 3,0% van de totale opbrengst;
- een waardestijging van 13,5% bij de woningen;
- een waardedaling van 1,0% bij de niet-woningen;
- en de areaaluitbreiding zoals opgenomen in de Kadernota 2023.

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven de voor de publieke dienst bestemde gemeentegrond. Veruit het grootste deel van deze belastingopbrengst werd ontvangen van nutsbedrijven voor de leidingen die in gemeentegrond liggen. Voorts ontvangen we opbrengsten als gevolg van verleende vergunningen. De laatste jaren wordt incidenteel ook gemeentegrond gebruikt voor de opslag van bouwmaterialen bij de grotere bouwactiviteiten.

Voorstel is het tarief precariobelasting in 2023 met 3% te verhogen.

In het wetsvoorstel tot afschaffing van precariobelasting op leidingen is vastgelegd dat vanaf 2022 het niet meer mogelijk is precariobelasting te heffen. Het betreft hier de overgangstermijn bij gewijzigde wet.

Toeristenbelasting

De gedachte achter de toeristenbelasting is dat een gemeente kosten maakt voor voorzieningen die ook door niet-inwoners worden gebruikt, maar waarvoor geen vergoeding uit het Gemeentefonds wordt verkregen. Hoewel de naam anders doet vermoeden, kan dus ook niet-toeristisch verblijf belast worden. De opbrengst van de toeristenbelasting vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De toeristenbelasting wordt geheven op personen die niet staan ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand (GBA). De toeristenbelasting wordt veelal verhaald op die instanties die gelegenheid bieden tot verblijf met overnachting, zoals hoteliers, pensionhouders, Bed & Breakfast accommodaties en dergelijke. De verblijfbieder kan de toeristenbelasting doorberekenen aan degene die bij deze instanties overnachten.

Momenteel zijn er twee hotels in Diemen. Beide hotels liggen in of in de nabijheid van Holland Park. In 2017 is het tweede hotel open gegaan. Dit hotel (hostel) is in 2018 uitgebreid en heeft nu een capaciteit van ruim 770 bedden. In 2019 is besloten de toeristenbelasting met 100% te verhogen. Op basis van de ervaringscijfers kunnen de inkomsten steeds betrouwbaarder geraamd worden. Door de coronacrisis is deze aanname niet uitgekomen. De coronacrisis en de snelheid waarmee de toeristische markt zich herstelt bepalen de komende jaren de opbrengsten. Vooralsnog houden we vast aan de bestaande ramingen. Lagere opbrengsten toeristenbelasting zijn tot op heden door het Rijk grotendeels gecompenseerd.

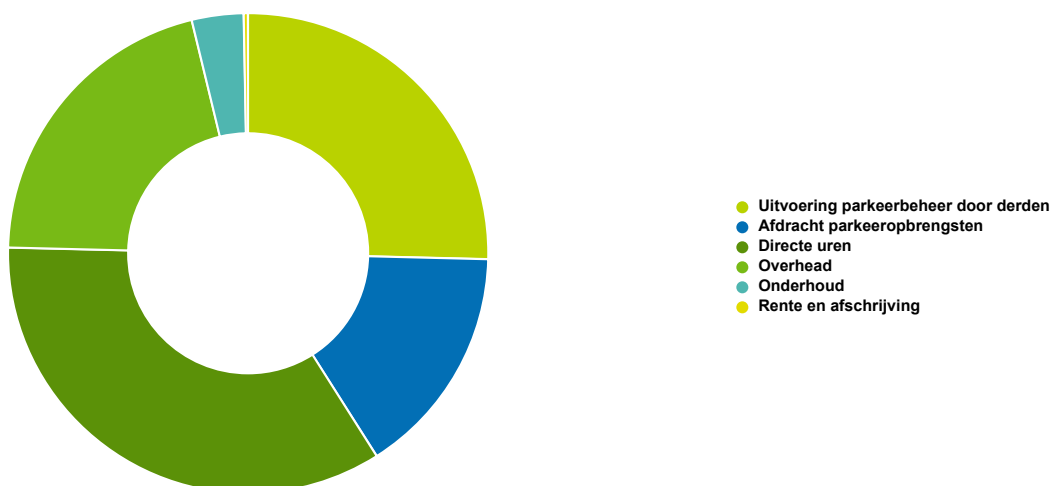
Verwachting is dat in 2023 het andere hotel sluit omdat dan het nu geldende, tijdelijke bestemmingsplan, afloopt. Dit is verwerkt in de ramingen.

Parkeerbelasting

Bij het vaststellen van de parkeernota is uitgegaan van een dekkende parkeerexploitatie. De geheven tarieven worden gebruikt ter dekking van de kosten en handhaving die gemaakt worden voor het product parkeren.

Aangezien de parkeervergunningen twee jaar geldig zijn wordt jaarlijks de opbrengst verrekend met de 'Egalisatiereserve parkeren'.

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Uitvoering parkeerbeheer door derden	-356	Parkeervergunningen en naheffingsaanslagen	200
Afdracht parkeeropbrengsten	-219	Belparkeren	462
Directe uren	-482	Parkeerautomaten	99
Overhead	-292	Bijdrage uitvoering parkeerbeheer	236
Onderhoud	-49	Verkoop niet duurzame goederen	75
Rente en afschrijving	-4	Overige	70
Overige kosten	-14	Verrekening voorziening	274
Totaal toegerekende kosten	-1.416	Totaal opbrengsten	1.416
Onttrekking uit egalisatievoorziening			-

Rechten

Onder een recht (of voorheen een retributie) wordt verstaan: een gedwongen betaling aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, *individueel* bewezen dienst. Op dit punt verschilt zij van een belasting, waar geen rechtstreekse concrete tegenprestatie tegenover staat. Wanneer er twijfel is of het om een belasting dan wel om een retributie gaat, kiest de rechtspraak meestal voor de kwalificatie als belasting, omdat dit meer rechten verleent aan de burger.

In Diemen worden de volgende rechten geheven:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Leges;
- Marktgelden;
- Lijkbezorgingsrechten.

Bij de ramingen voor de heffingen met een directe tegenprestatie streven we zoveel mogelijk kostendekkendheid na. Uitzondering hierbij is de markt waarbij ook naar tarieven in de omliggende gemeenten wordt gekeken om ons zo niet “uit de markt” te prijzen. Bij de diverse leges spelen naast het streven naar kostendekkendheid ook andere factoren een rol. Zo heeft de wetgever een aantal tarieven vastgesteld, bijvoorbeeld voor de Verklaring omtrent gedrag, reisdocumenten en rijbewijzen (rijksdeel). Ook de tarieven voortvloeiende uit de Wet op de Kansspelen worden landelijk bepaald. Daarnaast houden we bij het vaststellen van de tarieven ook rekening met de regionaal of landelijk gangbare tarieven. Per afzonderlijke recht geven we een korte toelichting. Bij alle rechten passen we een prijsindexering van 3,0% toe.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt in rekening gebracht voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. Bij de afvalstoffenheffing wordt een tariefsdifferentiatie toegepast. Dat wil zeggen dat onderscheid wordt gemaakt in een tarief voor een éénpersoons- en een tarief voor een meerpersoonshuishoudens. De verhouding tussen één- en meerpersoonshuishoudens is ongeveer 35% éénpersoons- en 65% meerpersoonshuishoudens.

De studentenwoningen aan de Dalsteindreef en de studentenflats aan de Rode Kruislaan en Bergwijkdreef (containerwoningen) nemen we niet bij de berekening van het tarief. De eigenaar van deze complexen zorgt zelf voor de verwijdering van de afvalstoffen.

De geraamde kosten vormen de basis voor de berekening van de gewenste opbrengst voor 2023. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Sinds 2018 worden de kosten voor kwijschelding niet meer meegenomen in de tariefstelling.

Voorstel is het tarief afvalstoffenheffing conform de prijsindexering met 3,0% te verhogen.

Voor de egalisatie van het tarief afvalstoffenheffing is een egalisatievoorziening in het leven geroepen. Omdat in 2019 de 'Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing' niet toereikend was om het exploitatietekort op afval te dekken is € 114.000 ten laste gebracht van de algemene middelen. Het tekort in 2019 kwam mede door de door het Rijk verhoogde belasting op het verbranden van restafval. Vervolgens heeft de coronacrisis gezorgd dat er veel meer afval is verzameld en verwerkt. Dit resulteerde in 2020 en 2021 tot extra exploitatietekorten die niet door het tarief werden gecompenseerd. Daardoor hebben in zowel 2020 als 2021 onttrekkingen uit de algemene reserve plaatsgevonden. Totaal is er € 502.000 uit de algemene middelen ingezet om de exploitatie van het afval kostendekkend te houden.

Deze verrekening met de algemene middelen zouden als gevolg van het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid op enig moment weer teruggestort moeten worden naar de algemene middelen. Het college stelt voor dit niet alsnog te doen en daarmee het tarief niet extra te verzwaren (verhogen).

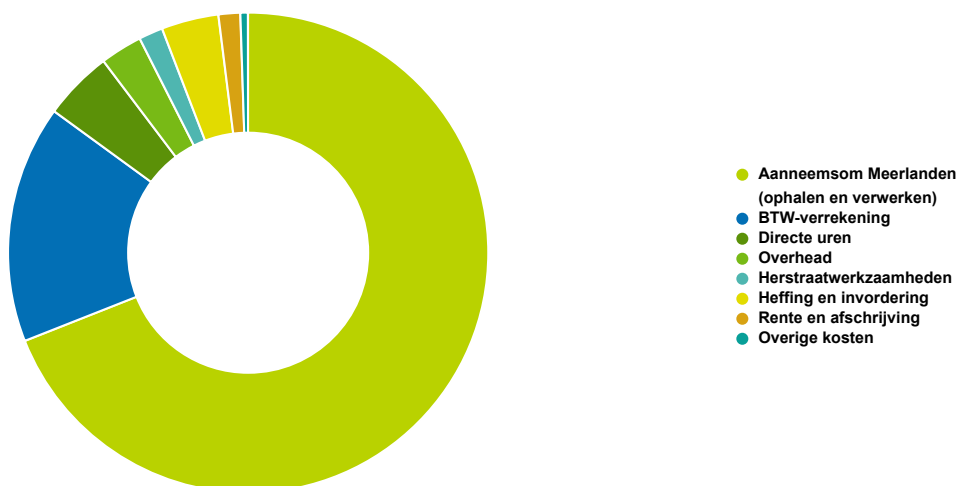
Op basis van de beschikbare gegevens zijn in deze begroting de tarieven voor 2023 berekend. Bij een prijsindexering van 3,0% is het voorgestelde tarief in deze begroting meer dan kostendekkend. In de huidige berekening wordt er jaarlijks € 110.000 gestort in de egalisatievoorziening. Dit is ook nodig want de 'Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing' dient weer aangevuld te worden zodat we eventuele toekomstige negatieve effecten weer kunnen verrekenen met de egalisatievoorziening.

Het is sowieso lastig om een betrouwbare berekening te maken in de huidige economische situatie. De prijsinflatie fluctueert stevig en is behoorlijk hoog. Wellicht is de extra geraamde dotatie in 2023 al nodig om dergelijke risico's op te vangen.

Nieuw in de kostenberekening van het tarief afvalstoffenheffing is de toerekening van (her)straatwerkzaamheden bij de plaatsing van ophaalcontainers. Jaarlijks werden deze kosten meegenomen in het reguliere herstraatwerk. Bij het opstellen van het groot onderhoudsplan openbare ruimte bleek dat er jaarlijks gemiddeld € 75.000 aan kosten wordt gemaakt voor herstraatwerkzaamheden voor de ophaalcontainers. Voorstel is deze kosten vanaf 2023 mee te nemen in de tariefstelling van de afvalkosten.

Onderstaande tabel en grafiek geven u inzicht in de kosten die meegenomen worden bij de bepaling van het tarief.

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Aanneemsom Meerlanden (ophalen en verwerken)	-3.182	Afvalstoffenheffing	4.608
BTW-verrekening	-738	Overige bijdrage	112
Directe uren	-216		
Overhead	-130		
Herstraatwerkzaamheden	-75		
Heffing en invordering	-178		
Rente en afschrijving	-67		
Overige kosten	-24	Verrekening voorziening	-112
Totaal toegerekende kosten	-4.609	Totaal opbrengsten	4.609
Onttrekking uit egalisatievoorziening			-

Rioolheffing

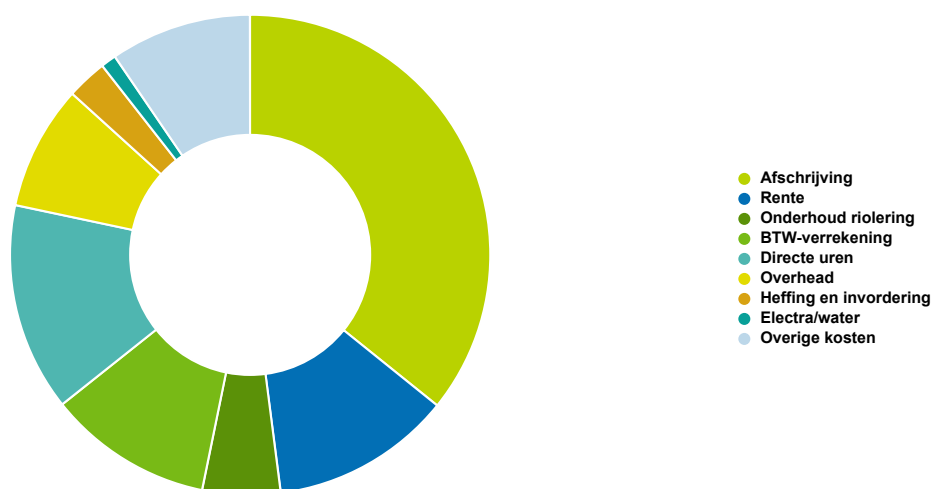
Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven voor het lozen van afvalwater op de gemeentelijke riolering, het afvoeren van hemelwater, de rioleringszorg en het grondwaterbeheer. Als er minder dan 500 m³ huishoudelijk (afval)water per jaar op de riolering wordt geloosd, is er sprake van een rioolrecht kleinverbruik. Als er meer dan 500 m³ geloosd wordt, is er sprake van rioolheffing grootverbruik.

De gemeentelijke rioolheffing grootverbruik is gebaseerd op het door Waternet geschatte waterverbruik of de opname van de meterstanden. De tarieven rioolbelasting zijn als gevolg van de hoge stand 'Egalisatievoorziening riolen', de laatste jaren gelijk gebleven. Voorstel is in 2023 het tarief rioolbelasting met de prijsindexering van 3,0% te verhogen.

Basis voor de tarifiering is het in 2019 vastgesteld 'Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (Vgrp)'. In het Vgrp is inzichtelijk gemaakt in welke mate het nodig is om in de tarieven aan te passen zodat de kosten van toekomstige investeringen kunnen worden bekostigd.

Uitgangspunt is een 100% kostendekkend tarief.

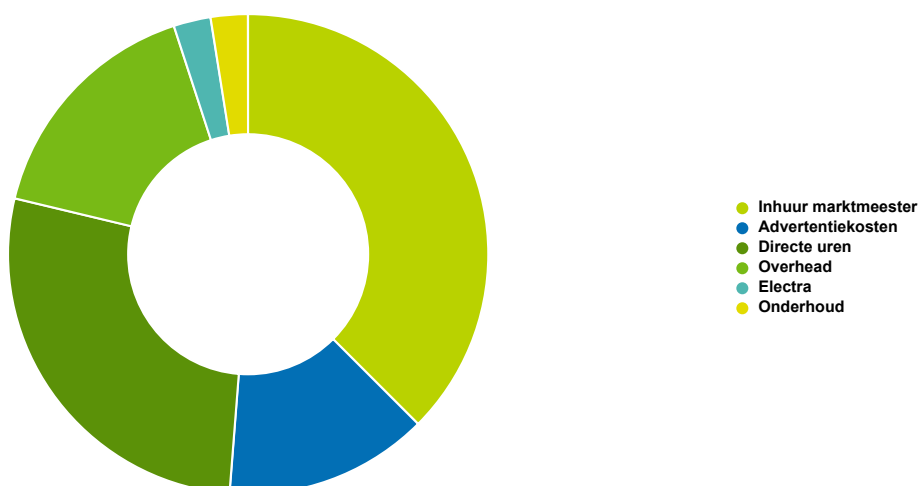
Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Afschrijving	-1.410	Rioolheffing	3.433
Rente	-480	Rioolheffing - bedrijven	200
Onderhoud riolering	-207		
BTW-verrekening	-437		
Directe uren	-552		
Overhead	-331		
Heffing en invordering	-107		
Electra/water	-41		
Overige kosten	-375	Verrekening voorziening	307
Totaal toegerekende kosten	-3.940	Totaal opbrengsten	3.940

Marktgelden

We brengen marktgeld in rekening voor het innemen van een standplaats op de weekmarkt. De losse standplaatsen rekent de marktmeester af en de vaste standplaatshouders krijgen per half jaar een aanslag marktgeld. Er is geen dekkingpercentage voor het tarief vastgelegd. Jaarlijks wordt in de begroting bepaald hoeveel budget vanuit de algemene middelen beschikbaar wordt gesteld. De laatste jaren betrof dat extra budget voor de (externe) invulling van de marktmeesterfunctie.

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Inhuur marktmeester	-30	Staangelden	54
Advertentiekosten	-11	Opbrengst werken voor derden	3
Directe uren	-22		
Overhead	-13		
Electra	-2		
Onderhoud	-2		
Totaal toegerekende kosten	-80	Totaal opbrengsten	57
Bijdrage uit algemene middelen			23

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten is een brede term voor grafrechten, begraafrechten en crematoriumrechten. Deze rechten worden in rekening gebracht voor het verlenen of verlengen van een uitsluitend recht op een graf, het verstrooien van as, het bijzetten van een urn en het huren van de aula/koffiekamer.

Diemen is sinds 2009 eigenaar van begraafplaats Rustoord en zorgt voor de exploitatie van de begraafplaats. De administratie en het begraaf technisch beheer is ondergebracht bij De Nieuwe Ooster. Destijds is besloten dat jaarlijks € 50.000 beschikbaar wordt gesteld vanuit de algemene middelen voor de exploitatie. Dit is ook als dusdanig vewerkt in de begroting.

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Overige diensten derden	-62	Vergoeding onderhoud	103
Onderhoud	-66	Pachten	28
Directe uren	-21	Huuropbrengsten	13
Overhead	-13	Leges	2
Rente en afschrijving	-15		
Overige kosten	-13	Verrekening voorziening	-7
Totaal toegerekende kosten	-190	Totaal opbrengsten	140
Bijdrage uit algemene middelen			-50

Leges

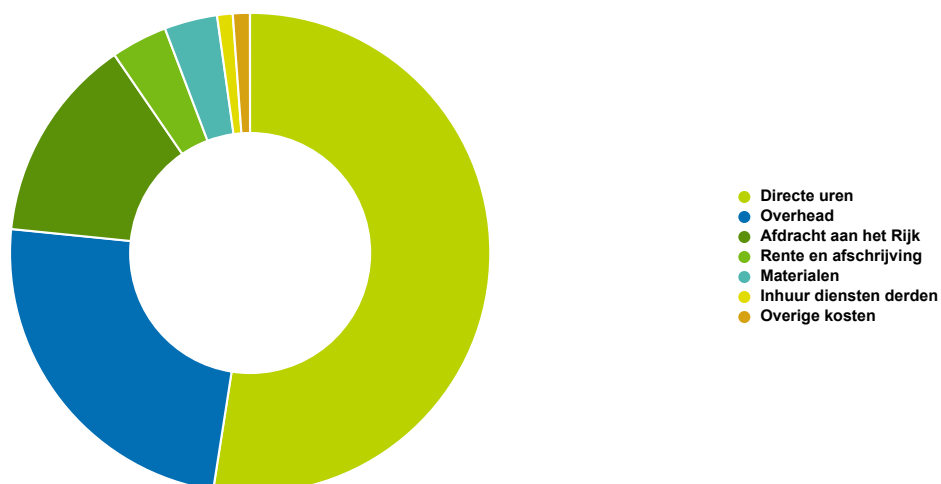
Bijna 70% van de kosten die gemaakt worden voor de legesverordening (burgerzaken, omgevingsvergunningen en APV) zijn personeelskosten.

Vooraf bij de leges voor burgerzaken zijn wettelijke tarieven vastgesteld (rijbewijzen, paspoorten). Deze tarieven zijn niet toereikend om de kosten te dekken. Het zou ook 'ongewenste' tariefverhogingen met zich meebrengen om de legesverordening wel kostendekkend te maken. Bovendien zouden de tarieven ten opzichte van de omringende gemeenten fors gaan afwijken. Conform bestaand beleid worden de meerkosten gedekt uit de algemene middelen.

Onderstaand een overzicht van de opbouw van de kosten en opbrengsten die betrekking hebben op de legesverordening.

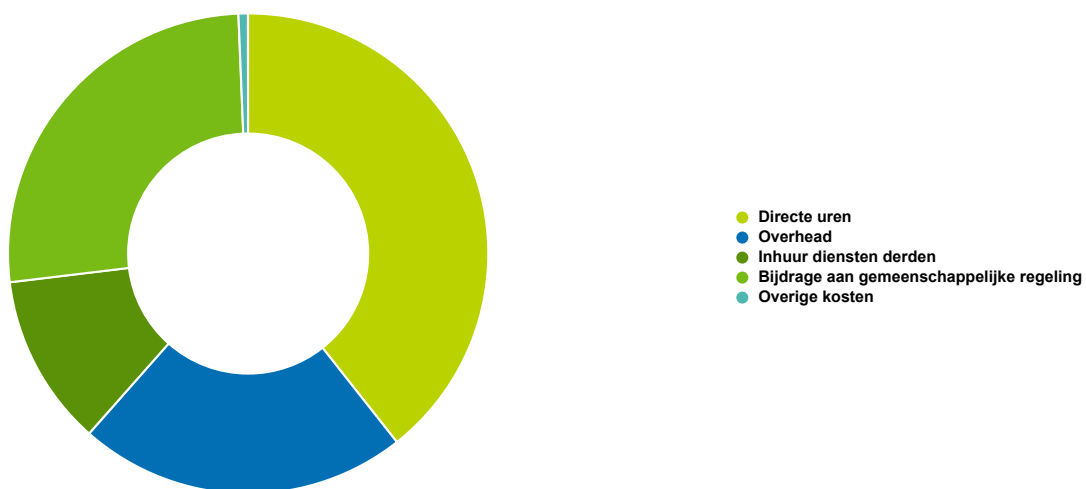
Leges Burgerzaken:

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Directe uren	-500	Leges	356
Overhead	-230	Opbrengst overige diensten	6
Afdracht aan het Rijk	-132		
Rente en afschrijving	-36		
Materialen	-34		
Inhuur diensten derden	-10		
Overige kosten	-11		
Totaal toegerekende kosten	-953	Totaal opbrengsten	362
Bijdrage uit algemene middelen			-591

Leges Omgevingsvergunningen

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Directe uren	-606	Leges	974
Overhead	-341		
Inhuur diensten derden	-178		
Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	-404		
Overige kosten	-10	Verrekening met de reserve	240
Totaal toegerekende kosten	-1.539	Totaal opbrengsten	1.214
Bijdrage uit algemene middelen			-325

Overige Leges:

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Directe uren	-938	Leges	15
Overhead	-226		
Inhuur diensten derden	-25		
Overige kosten	-21		
Totaal toegerekende kosten	-1.210	Totaal opbrengsten	15
Bijdrage uit algemene middelen			-1.195

Aanduiding van de lokale lastendruk

In de onderstaande overzichten hebben we weergegeven wat de woonlasten zullen zijn voor de verschillende groepen van inwoners van de gemeente Diemen. In 2023 stijgen de woonlasten met het indexeringspercentage van 3,0%.

Voor alle tarieven 2023 geldt dat dit *voorlopige* tarieven zijn. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023 in december 2022, bieden we de definitieve tarieven ter vaststelling aan de raad aan.

Rekenvoorbeelden ontwikkeling woonlasten voor huishoudens

Wijziging WOZ-waarde	Gemiddelde WOZ-waarde woning 2022	Geprognosticeerde Stijging/daling WOZ-waarde 2023	Geschatte WOZ-waarde woning 2023
Gemiddelde WOZ-waarde woning	360.000	13,5%	410.000
Gemiddelde WOZ-waarde niet-woning	1.100.000	1,0%	1.110.000

Overzicht gemeentelijke lasten voor een gezin met twee kinderen en een eigen woning c.q. appartement met een gemiddelde WOZ-waarde van € 360.000.

Gezinnen met 2 kinderen (eigen woning)	2022	2023	Verschil	Percentage
OZB	259,20	267,10	7,90	3,0%
Afvalstoffenheffing	378,60	389,95	11,35	3,0%
Rioolrechten (<500 m ³)	215,85	222,35	6,50	3,0%
Totaal	853,65	879,40	25,75	

Overzicht gemeentelijke lasten voor een alleenstaande met een eigen woning c.q. appartement met een gemiddelde WOZ-waarde van € 360.000.

Alleenstaande (eigen woning)	2022	2023	Verschil	Percentage
OZB	259,20	267,10	7,90	3,0%
Afvalstoffenheffing	300,25	309,25	9,00	3,0%
Rioolrechten (<500 m ³)	215,85	222,35	6,50	3,0%
Totaal	775,30	798,70	23,40	

Overzicht gemeentelijke lasten voor een gezin in een huurwoning (tarief).

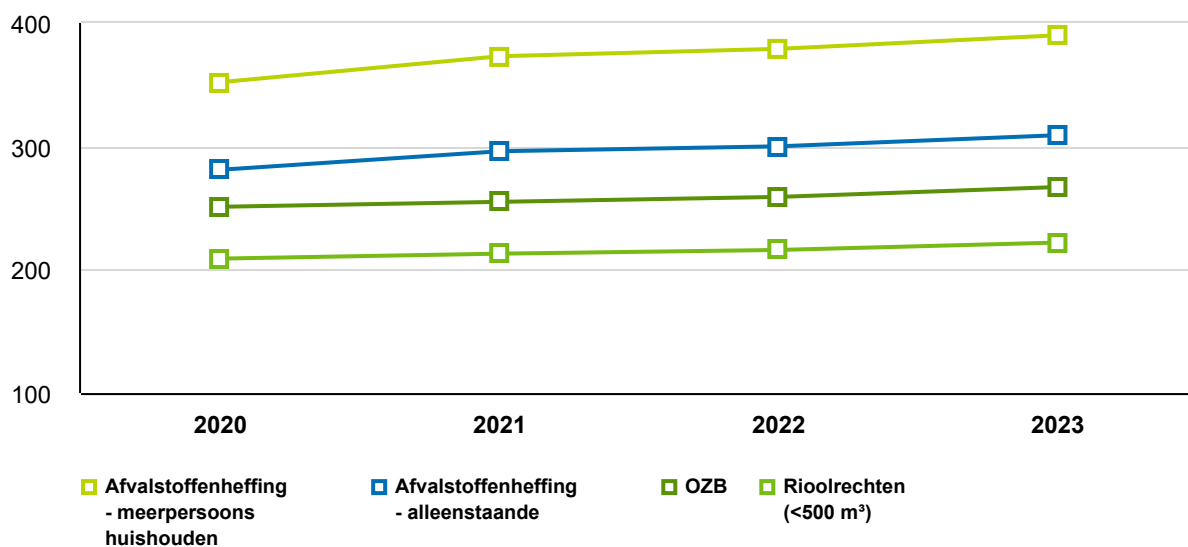
Gezin in een huurwoning	2022	2023	Verschil	Percentage
Afvalstoffenheffing	378,60	389,95	11,35	3,0%
Totaal	378,60	389,95	11,35	

Overzicht gemeentelijke lasten voor een alleenstaande in een huurwoning (tarief).

Alleenstaande in een huurwoning	2022	2023	Verschil	Percentage
Afvalstoffenheffing	300,25	309,25	9,00	3,0%
Totaal	300,25	309,25	9,00	

Verloop lokale lastendruk 2020 - 2023

De afgelopen jaren is de lokale lastendruk gestaag toegenomen. Onderstaande grafiek geeft inzicht in het verloop van de belangrijkste tarieven in de afgelopen vier jaar.

De plaats van Diemen op de ranglijst van het Coelo

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) onderzoekt jaarlijks de woonlasten voor huishoudens in alle gemeenten en houdt deze gegevens bij in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten vallen de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffen- en de rioolheffing.

In het overzicht worden de tarieven voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerende zaakbelastingen op basis van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde opgesteld en vergeleken met de andere gemeenten. Gemeenten met de laagste woonlasten staan bovenaan en de duurste gemeenten staan onderaan de lijst. Er is hierbij onderscheid te maken in huiseigenaren en huurders.

Eigenaren

Gemeente	Eén persoons-huishoudens	Meerpersoons-huishoudens	Rangnummer
Amsterdam	727	837	83
Weesp	758	861	111
Amstelveen	826	881	138
Hilversum	770	920	188
Diemen	863	942	213
Uithoorn	907	952	225
Ouder-Amstel	964	976	252
Laren	1.273	1.490	347

Diemen staat met de woonlasten voor woningeigenaren in 2022 op plaats 213. In 2021 was dit op plaats 191.

Huurders

Gemeente	Eén persoons- huishoudens	Meerpersoons- huishoudens	Rangnummer
Ouder-Amstel	268	280	35
Amstelveen	252	306	62
Uithoorn	278	323	78
Hilversum	226	376	123
Diemen	300	379	125
Weesp	302	405	160
Amsterdam	331	441	192
Laren	389	606	333

Diemen staat met de woonlasten voor huurders in 2022 op plaats 125. In 2021 was dit de 145ste plaats.

Kwijtschelding

Als de inkomsten van een belastingschuldige zo laag zijn dat het niet mogelijk is (ook niet na het treffen van een betalingsregeling) de aanslag te betalen, is het onder strikte voorwaarden mogelijk kwijtschelding te verlenen. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing.

Kwijtscheldingen	2023	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing	250	250	250	250
Totaal	250	250	250	250

Het wettelijk kader voor het verlenen van kwijtschelding is te vinden in de artikelen 255 en 255a van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De beleidsvrijheid van de gemeenten is bij het verlenen van kwijtschelding beperkt.

Onderhoud kapitaalgoederen

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Riolering en Stedelijk water

Beleidsplan (verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, vGRP)

In 2018 is het nieuwe vGRP 2019-2023 opgesteld en aangenomen door de gemeenteraad.

Regulier onderhoud

Jaarlijks wordt een vijfde deel van de riolen met groot materieel gereinigd en wordt een vijfde deel van de onderheide betonriolen geïnspecteerd. Aangetroffen schades worden bij voorkeur van binnenuit gerepareerd. Voor cyclisch onderhoud aan de rioolgemalen is een operationeel plan beschikbaar. Momenteel is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Projecten/groot onderhoud

Er is een sterke relatie tussen renovatie van de riolering en herbestratingwerkzaamheden. De verzakte riolering wordt op het oorspronkelijke niveau teruggebracht, voordat we de ophoging en herbestrating uitvoeren. Daarbij worden verbeteringen aan het rioolstelsel uitgevoerd. Het integraal uitvoeren van deze maatregelen is efficiënter dan apart uitvoeren. De betreffende herbestratingen staan vermeld in het PGO. Voor 2023 geplande activiteiten zijn:

Project	Lengte riolering in meters	Uitvoering
Verlaging Oosterringvaart	0	2023/2024
Oranjeplantsoen	1.703	2022/2023
Flats Tobias Asserlaan	340	2023
Vlindertuin	7.776	2023
Scheepskwartier	6.722	2022/2023
Verkeersstructuur Diemen-zuid	1.200	2023
Johan van Soestdijkstraat (relinen)	30	2023
Oud-Diemen	458	2023
Van Gemertplantsoen	0	2023

Investerings/voorziening

De rioleringsinvesteringen voor de reconstructieprojecten zijn geraamd in het kostendekkingsplan van het vGRP 2019-2023. De kapitaalslasten komen ten laste van de egalisatievoorziening "Rioleringszorg". De hoogte van de rioolheffing is mede hierop afgestemd. De voorziening ontwikkelt zich binnen marges als voorzien in het vGRP.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De afvoerzekerheid wordt jaarlijks tijdens de ronde van wijkgericht werken verzekerd door met klein materieel de riolen te reinigen en de afvoer te controleren. De werking van de rioolgemalen wordt op afstand automatisch gemonitord en gealarmeerd met telemetrie. De monitoring van grondwaterstanden en neerslag is tevens geautomatiseerd. Tijdens de reconstructieprojecten wordt de capaciteit van de hemelwaterriolering geoptimaliseerd. De gedragingen van het gemengd systeem in Diemen Centrum bij extreme neerslag zijn berekend middels een hydraulisch model. De kwaliteit van de rioolstelsels is goed en neemt (met iedere reconstructie) toe. Zo is in Centrum-West het hemelwater van de wegen (van het gemengd riool) afgekoppeld en getransporteerd naar oppervlaktewater in het

Mandelapark. In 2023 wordt de reconstructie van het Oranjeplantsoen opgestart die een verdere capaciteitsverbetering van het rioolstelsel tot gevolg zal hebben.

(Beleids)ontwikkelingen

Zodra de omgevingswet in werking treedt vervalt de wettelijke verplichting uit de Wet Milieubeheer tot het hebben van een vGRP. Verwacht wordt dat een dergelijk beleidsplan, ondanks het ontbreken van een verplichting, ook in de toekomst aan de basis blijft liggen van een evenwichtig beheer van deze gemeentelijke nutsvoorziening. Deze is immers van groot belang voor de volksgezondheid. In 2023 wordt naar verwachting het Programma Klimaatadaptatie afgerond. Dit Programma is de opvolger van het huidige vGRP.

Verbrede zorgtaak

De verbreding van de rioleringszorgtaak bestaat uit inspanningsverplichtingen ten aanzien van hemelwater en grondwater. De grondwaterniveaus in Diemen worden gemonitord middels een geautomatiseerd portaal. Indien structurele grondwateroverlast doelmatig bestreden kan worden in openbaar gebied, dan treft de gemeente daarvoor maatregelen.

Het voorkomen van wateroverlast als gevolg van extreme neerslag (klimaatadaptatie) valt onder de hemelwaterzorgplicht. De in 2019 door het Rijk verplichte stresstest was in 2017 al beschikbaar. Het college heeft de ambities van het Deltaprogramma (klimaatbewust denken en handelen) overgenomen. Het vGRP 2019-2023 beschrijft normen en maatregelen voor Diemen. De voornaamste maatregelen worden geïntegreerd in de herinrichtingsprojecten van het PGO en in nieuwbouwprojecten. Ze zijn daardoor nagenoeg budgetneutraal.

In 2021 zijn gezamenlijk met het gemeentelijk samenwerkingsverband BOWA/Isariz risicodialogen gehouden over Versnelling Klimaatadaptatie. De risicodialogen resulteerden in een regionaal uitvoeringsprogramma. Het Rijk heeft vanaf 2021 jaarlijks per werkregio subsidiegelden beschikbaar gesteld voor de uitvoering van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Gemeente Diemen is voornemens de beschikbare subsidie aan te vragen voor het verlagen van het waterpeil in de Oosterringvaart.

Wegen

Beleids- en Beheerplan

Het Beleidsplan Wegen uit 2013 vormt de basis voor het beleidsveld Wegen. In het beleidsplan wordt een planningssystematiek voor de wegen op basis van wegininspectie en zettingsprognose gehanteerd. De kwaliteit van het areaal is vastgelegd in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Het groot onderhoud aan de wegen wordt gepland in het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte (PGO). Het PGO omvat een integrale planning voor de uitvoering van groot onderhoud in de openbare ruimte aan wegen, groen, riolering, verlichting, waterlopen en speelterreinen. De planning voor de werkzaamheden aan de wegen is leidend voor de werkplannen van de andere onderdelen.

Het PGO wordt iedere twee jaar geactualiseerd.

Projecten en Groot onderhoud

Het PGO is in 2022 herzien en is voorafgaand aan deze begroting behandeld in de gemeenteraad. De ontwikkelingsprojecten binnen de gemeente worden hier eveneens in meegenomen. Voor 2023 is de uitvoering van de volgende projecten opgenomen:

Project	Uitvoering
Oranjeplantsoen	2022-2023
Scheepskwartier	2022-2024
Vlindertuin	2022-2024
Flats Tobias Asserlaan/Wandellandschap Oosterringdijk	2022-2024
Van Gemertplein	2023
Oud-Diemen	2023
Aanpassing verkeerstructuur Diemen Zuid	2023-2024
Stammerdijk	2023-2024

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	4.957	1.750	-6.034	673
2023	673	1.885	-2.351	207
2024	207	1.885	-1.806	286
2025	286	1.885	-2.017	154
2026	154	1.885	-2.017	22

Regulier onderhoud:

Ook in 2023 wordt er kleinschalig onderhoud aan de wegen verricht. Dit wordt gedaan door de eigen dienst en door derden. Hiervoor zijn er intern Dienstverleningsovereenkomsten en Raamovereenkomsten opgesteld. Het onderhoud bestaat met name uit:

- Herbestrating van kleine oppervlakken naar aanleiding van de (veiligheid)inspectie van het wegareaal;
- Oneffenheden in de bestrating verhelpen door wortelgroei van de bomen;
- Geconstateerde gebreken tijdens de wijkshouwen voorafgaand aan en opgelost tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De functionele kwaliteit van de wegen voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte en er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

(Beleids)Ontwikkelingen

In 2022 is het PGO voor de periode 2022-2026 geactualiseerd. De totstandkoming van het PGO en gemaakte afwegingen daarbij worden nader toegelicht in het programma Leefomgeving en Klimaat onder Nieuwe Ontwikkelingen.

Kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)

Beleids- en Beheerplan

Het beheer- en onderhoudsplan Civieltechnische Kunstwerken van 2010 vormt de basis voor het beleidsveld Kunstwerken. Dit beleidsdocument bevat de kaders en uitgangspunten voor het onderhoud van kunstwerken. In het beleidsplan is de keuze gemaakt voor 'functioneel onderhoud' (functioneel en veilig). Daarnaast is er een uitvoeringsprogramma voor de onderhoudswerkzaamheden dat op basis van visuele inspecties periodiek wordt herzien.

In het derde kwartaal van 2020 is gestart met de actualisatie van het huidige beleidsplan, waarbij vooral gekeken wordt naar actuele thema's zoals duurzaamheid, materiaaltoepassingen en onderhoudsstrategieën. Hierbij wordt ook het uitvoeringsprogramma herzien. De benodigde inspecties worden in het najaar van 2022 aangeleverd. Naar verwachting kan het geactualiseerde beleidsplan met uitvoeringsplan en financieel kader in het tweede kwartaal van 2023 worden gepresenteerd.

Projecten en Groot Onderhoud

Op basis van het uitvoeringsplan 2019-2023 wordt groot onderhoud verricht aan diverse kunstwerken. Voor 2023 betekent dit:

- Vervangen van enkele dekplanken van steigers;
- Vervangen van enkele dekken en leuning van (houten) bruggen;
- Vervangen en/of deelvragen van enkele houten bruggen;
- Vervangen van slijtlagen op de brugdekken.

Verloop voorziening Kunstwerken

Verloop voorziening kunstwerken				
op basis van het beheer en onderhoudsplan kunstwerken				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	539	180	-719	-
2023	-	180	-105	75
2024	75	180	-123	132
2025	132	180	-163	149
2026	149	180	-163	166

Het gepland groot onderhoud en regulier onderhoud aan de civieltechnische kunstwerken wordt bekostigd uit een voorziening en past binnen de meerjarenbegroting en het beschikbare budget. Het vervangen van een object als geheel wordt bekostigd uit een investering. Deze kosten zijn terug te vinden in het meerjaren-investeringsplan.

Regulier onderhoud

Het reguliere onderhoud bestaat uit het herstellen van kleine gebreken, schades, conservering en reiniging van objecten. Deze werkzaamheden komen voort uit het uitvoeringsplan 2019-2023.

In het derde kwartaal van 2020 is de aanbesteding afgerond voor het klein onderhoud. Tot en met het derde kwartaal van 2022 werken we samen met aannemersbedrijf Griekspoor B.V. In het derde kwartaal van 2022 zal de nieuwe aanbesteding afgerond worden, waarna in 2023 volgens een nieuw contract het kleine onderhoud uitgevoerd zal worden.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van de kunstwerken voldoet aan het gestelde onderhoudsniveau in het beheer- en onderhoudsplan Civieltechnische kunstwerken. Er is geen achterstallig onderhoud.

(Beleids)Ontwikkelingen

In het geactualiseerde beleidsplan komen de onderwerpen duurzaamheid, materiaaltoepassingen en onderhoudsstrategieën aan bod. Bij duurzaamheid wordt onder andere gekeken naar milieuvriendelijk materiaalgebruik bij damwanden. Ook wordt er een hoofdstuk gewijd aan de meest voorkomende materialen en hoe die het beste vervangen/onderhouden kunnen worden. Gebaseerd op de inspecties kunnen scenario's opgesteld worden die rekening houden met de gewenste kwaliteit en het budget van civiele kunstwerken.

Openbare Verlichting

Beleids- en Beheerplan

Het beleidsplan Openbare Verlichting van 2014 vormt de basis voor het beleidsveld Openbare Verlichting. In het beleidsplan is opgenomen hoe de doelstelling (energiebesparing) uit het energieakkoord 2040 gerealiseerd kan worden voor de openbare verlichting. Daarnaast is het kwaliteit van het areaal vastgelegd in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Met name het toepassen van LED-verlichting en het 'slimmer' (dimmen) maken van verlichting, zorgen voor de benodigde energiebesparing.

De vervanging van openbare verlichting en omvorming naar LED-verlichting is voornamelijk gekoppeld aan het groot onderhoud aan de wegen. De werkzaamheden staan gepland in het PGO.

Er is begonnen met het actualiseren van het beleidsplan openbare verlichting. Bij het actualiseren vormen leefbaarheid en duurzaamheid de speerpunten. De actualisatie loopt parallel met het kwaliteitsplan openbare ruimte. De verwachting is dat het beleidsplan in Q1 2023 geactualiseerd is.

Projecten en Groot Onderhoud

Binnen de (reconstructie)projecten vanuit het PGO worden werkzaamheden uitgevoerd aan de openbare verlichting. De werkzaamheden zijn geregeld middels een Raamovereenkomst Onderhoud en Beheer Openbare Verlichting en bestaan uit:

- Het ophalen (vanwege de zetting) en verplaatsen van de lichtmasten tijdens reconstructieprojecten;
- Vervangen van lichtmasten en armaturen op basis van leeftijd;
- Omvorming conventionele verlichting naar LED-verlichting.

Daarnaast worden aparte vervangingsprojecten uitgevoerd in het kader van de verduurzaming van de openbare verlichting (toepassen LED-verlichting).

Verloop voorziening Openbare Verlichting

Verloop voorziening groot openbare verlichting op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	535	113	-544	104
2023	104	113	-159	58
2024	58	113	-134	37
2025	37	113	-145	5
2026	5	113	-115	3

Het groot onderhoud, de verduurzaming van de openbare verlichting en het regulier onderhoud past binnen de meerjarenbegroting van de gemeente en het beschikbare budget.

Regulier onderhoud

Met het regulier onderhoud wordt de functie van de openbare verlichting (bijdragen aan sociale- en verkeersveiligheid) geborgd. Het regulier onderhoud aan de openbare verlichting is geregeld middels een Raamovereenkomst Onderhoud en Beheer Openbare Verlichting en bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- Periodiek vervangen van de lampen;

- Reparaties/vervanging van lichtmasten of armaturen;
- Verhelpen schade door aanrijdingen of vandalisme;
- Verhelpen geconstateerde gebreken tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en Onderhoudsniveau

De functionele- en beeldkwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte. Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud.

(Beleids)Ontwikkelingen

Het geactualiseerde beleidsplan zal gericht zijn op duurzaamheid (behalen van energiedoelstellingen), update regelgeving en onderzoeken van onderwerpen zoals Internet of Things (armaturen uitgevoerd met sensoren, software en ander technologieën) en verschillende scenario's van dimmen/schakelen.

Groen

Regulier onderhoud

In het voorjaar 2017 heeft het college besloten het werkvoorzieningsbedrijf Pantar het uitsluitend recht te gunnen voor het onderhoud van openbaar groen. Conform dit besluit is het voornemen om Pantar het groenonderhoud ook in 2023 te laten uitvoeren. Het machinaal gazonmaaien hoort hier niet meer bij, omdat Pantar niet meer beschikt over personeel en de machines voor deze werkzaamheden. Dit wordt daarom vanaf nu uitbesteed aan een aannemer.

De bestekken ecologisch grasmaaien, hagen knippen en onkruidbeheersing op verharding worden in 2023 opnieuw aanbesteed.

Kwaliteits en onderhoudsniveau

Op basis van het Groenplan en Kwaliteitsplan Openbare Ruimte worden keuzes gemaakt voor het regulier groenonderhoud verwerkt in het onderhoudsbestek. Het onderhoudsniveau is conform de uitgangspunten van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Bij winkellocaties en het centrumgebied voegen we accenten toe in de vorm van bloembakken en hanging baskets. Door toepassingen van vaste planten brengen we ook fleurige en kleurige accenten aan in beplantingsvakken langs doorgaande routes en in woonwijken.

In alle nieuwe groenontwerpen wordt rekening gehouden met het opvangen van regenwater in openbaar groen, ontstenen en het beïnvloeden van hittestress met groen en bomen. Ook kijken wij naar de mogelijkheid van het aanplanten van toekomstbomen die, ondanks bodemdaling, toch minimaal 60 tot 100 jaar oud kunnen worden.

Dierenwelzijn

Sinds 2017 is er budget beschikbaar om de ambities in de nota Dierenwelzijn te kunnen uitvoeren. De Dierenambulance Amsterdam krijgt een vaste bijdrage en als tegenprestatie verzorgen zij de afhandeling van dieren in nood in de gemeente. Daarnaast voeren wij maatregelen uit, zoals ophangen van nestkasten en het geven van voorlichting. Ook dierenopvang de Toevlucht krijgt een jaarlijkse bijdrage voor hun activiteiten.

Plaagdierbestrijding

Informatie over plaagdierbestrijding richting bewoners en bedrijven is sinds 2018 uitbesteed aan het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD). Het KAD rapporteert binnengekomen meldingen aan de gemeente en adviseert bewoners en gemeente.

Voorziening en herinrichting plantsoenen

Plantsoenrenovaties voeren we over het algemeen gelijktijdig uit met renovaties van wegen of buurten. De herinrichting van de plantsoenen wordt ook in 2023 integraal uitgevoerd binnen de geplande wijkrenovaties, zoals gepland in het PGO (zie vermeld onder Wegen).

Voorziening groen

Verloop voorziening groen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	2.124	582	-2.485	221
2023	221	582	-793	10
2024	10	582	-507	85
2025	85	582	-595	72
2026	72	582	-595	59

Beheer-/beleidsplannen

De raad heeft in 2011 het 'Groenplan Diemen' vastgesteld, waarin visie, beleid, structuur en beheer van het openbaar groen zijn beschreven, inclusief een uitvoeringsprogramma. In 2018 is de update van het groenplan afgerond en goedgekeurd door de raad. Met deze update van het groenplan is de beheerparagraaf weer actueel geworden.

Onderhoud sportvelden

Regulier onderhoud

Zie programma Vrije tijd (voorheen programma Welzijn, sport en cultuur).

Bespeelbaarheid en onderhoudsniveau

Zie programma Vrije tijd.

Beheerplan

We hebben beheervorschriften opgesteld voor alle onderhoudsaspecten. Deze zijn in 2015 geactualiseerd in het kader van renovatie/herinrichting voetbal- en korfbalvelden. Het onderhoudsniveau hiervan is naar behoren en er is geen achterstallig onderhoud geconstateerd. We houden gezien de aanleg van de nieuwe sportvelden in de gaten of dit beheerplan actualisatie nodig heeft.

Materiaal sportpark

Door de gerealiseerde renovatie van het sportpark zijn er nieuwe veldtypes aangelegd die voorheen nog niet in Diemen aanwezig waren. Dit heeft als gevolg dat er nieuwe onderhoudswerkzaamheden komen op het sportpark. Hierdoor zullen er machines aangeschaft moeten worden die er nog niet zijn. Gezamenlijk zullen de kosten van de nieuwe machines €40.000,- bedragen. Geadviseerd wordt om het gevraagde budget toe te kennen als investering, zodat de velden goed onderhouden kunnen worden.

Speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken

Beleidsplan Spelen, bewegen en ontmoeten:

Het beleidsplan Spelen, bewegen, ontmoeten en verblijven in de openbare ruimte is sinds 2019 actief. Naast het beleidsplan is er een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2020-2024.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Met het huidige onderhoudsniveau streven we een veilige, schone en functionele speelomgeving na. Door bewoners nadrukkelijk te betrekken bij groot onderhoud en ruimte te geven aan initiatief, wordt gekeken naar zowel de fysieke als de sociale component van speelplaatsen. Hiermee worden de onderlinge betrokkenheid en het gevoel van eigenaarschap van de buurt vergroot.

Regulier onderhoud

Kleine reparaties van speeltoestellen vallen onder klein onderhoud en worden uit het exploitatiebudget gerepareerd door eigen personeel en zo nodig derden. Hetzelfde geldt voor de vervanging van kleinere speeltoestellen. Mede dankzij het regulier onderhoud is er geen achterstallig onderhoud.

Voorziening en herinrichting

Vervanging van grotere toestellen en herinrichtingen van speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken (oftewel groot onderhoud) wordt gefinancierd vanuit de voorziening speelterreinen. Dit is opgenomen in het PGO. De voorziening speelterreinen kan worden verdeeld in vier categorieën:

1. Groot onderhoud. Herinrichting buurt waarbij de speelplekken per reconstructie/buurt worden opgepakt.
2. Tussentijds groot onderhoud. Hierbij worden toestellen na ca. 12 jaar vervangen.
3. Incidentele acties.
4. Ruimte voor initiatief van bewoners (dit is niet gekoppeld aan specifieke projecten).

Bij de volgende projecten staat de uitvoering in 2023 gepland. In de laatste kolom is aangegeven in welke categorie van de voorziening het project valt. Dit geeft aan wat de aanleiding is om een speel-, beweeg- of ontmoetingsplek te herinrichten.

Project	Vorbereiding	Uitvoering	Categorie*
Scheepskwartier	2019/2022	2022/2023	1. Groot onderhoud
Vlindertuin	2018/2022	2023	1. Groot onderhoud
Flats Tobias Asserlaan	2019/2022	2023	1. Groot onderhoud
Wandellandschap Oosterringdijk	2019/2022	2022/2023	1. Groot onderhoud
Rondgang SV Diemen	afh. van ontwikkelingen	afh. van ontwikkelingen	2. Tussentijds onderhoud

Bij de volgende projecten staat de voorbereidingsfase in 2023 gepland. In de laatste kolom is wederom aangegeven in welke categorie van de voorziening het project valt. Dit geeft aan wat de aanleiding is om een speel-, beweeg- of ontmoetingsplek te herinrichten.

Project	Vorbereiding	Uitvoering	Categorie*
-	-	-	-

Het geplande groot onderhoud aan de speelvoorzieningen in Diemen past binnen de meerjarenbegroting van de gemeente en het beschikbare budget. Het uitvoeringsprogramma is in 2020 gestart, en nog voor de komende drie jaar opgesteld.

Verloop voorziening speelterreinen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	295	29	-286	38
2023	38	29	-65	2
2024	2	29	-10	21
2025	21	29	-27	23
2026	23	29	-27	25

Onderhoud waterpartijen

Onderhoud:

Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is verantwoordelijk voor het onderhouden van de zogenaamde stedelijke waterpartijen. De onderhoudswerkzaamheden van het waterschap behelzen het op diepte houden van de waterpartijen en het verwijderen van beplantingen die de doorstroming belemmeren. Alle overige onderhoudswerkzaamheden zoals bescherming van oevers, ontvangstplicht van vrijkomende baggerspecie, overdimensionering van waterpartijen, waterbeleving en waterpartijen die niet stedelijk zijn, worden door de gemeente Diemen uitgevoerd of betaald.

Het meerjariginvesteringsplan vernieuwen oevers is in 2018 afgerond. Het vernieuwen en omvormen van oeverbescherming naar ecologische/natuurvriendelijke oevers is hiermee afgerond. In een tiental jaren zijn de oevers van Diemen veranderd van strakke vaste oevers met weinig natuurwaarde, naar oevers en waterpartijen die deel uitmaken van de groenstructuur met een groene uitstraling, die de biodiversiteit vergroten en de beleving van groen en water verbeteren.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van het areaal oevers en waterpartijen staat beschreven in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

In de voorziening groot onderhoud waterpartijen is geborgd dat het onderhoud van de oevers, duurzaam en zonder toekomstige vernieuwingsinvesteringen, uitgevoerd kan worden. Het jaarlijks onderhoud, zoals gefaseerd maaien en kleine reparaties, wordt betaald uit de exploitatiebegroting. Het beheer wordt uitgevoerd volgens het Meerjarenwerkplan oevers waarin zowel beheer als vernieuwing beschreven zijn. De kwaliteit van het onderhoud is naar behoren en er is geen achterstallig onderhoud geconstateerd.

Het groot onderhoud aan de waterpartijen wordt meegenomen en gepland in het PGO.

Verloop voorziening waterpartijen

Verloop voorziening waterpartijen				
op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	251	109	-347	13
2023	13	109	-122	-
2024	-	109	-51	58
2025	58	109	-59	108
2026	108	109	-59	158

Gebouwen Diemen

De beheerplannen voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zijn financieel vertaald en in een meerjaren onderhoudsplanning verwerkt. Het meerjarenplan is in 2021 geactualiseerd. Voor de komende jaren is een meerjaren onderhoudsplanning 2021-2029 opgesteld. Hierin is een splitsing gemaakt tussen werken vanuit de Voorzieningen en Investerings. Door een formatietekort en de groei van Diemen, waardoor expertise vanuit het team bij nieuwbouwprojecten is gewenst, zijn diverse werken vanuit de Voorziening en Investerings (nog) niet uitgevoerd. In het gemeentehuis wordt een huisvestingsvisie opgesteld. Deze is eind van dit jaar gereed. De uitkomst kan gevolgen hebben voor het onderhoud en de inrichting van met name het gemeentehuis. De uitvoering zal in 2023 plaats vinden. Ook de Coronacrisis heeft invloed op het uitvoeren van diverse werken die op de begroting staan. Met de uitvoering van de huisvestingsvisie worden ook de geplande aanpassingen van het Gemeentehuis uitgevoerd.

Kwaliteit

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. De gebouwen die we voor de langere termijn willen behouden, zijn door het uitvoeren van preventief onderhoud, kwalitatief op orde. Het onderhoudsniveau kunnen we omschrijven als sober en doelmatig, waarin duurzaamheid een belangrijk aspect is.

Beheer en onderhoud

Over het algemeen voert de gemeente zelf het totaalonderhoud uit van de gemeentelijke gebouwen. Diverse gebouwen worden door gebruikers gehuurd. In deze gebouwen wordt het dagelijks beheer en een groot deel van het binnen onderhoud aan derden uitbesteed. Het onderhoud aan de buitenzijde van de gebouwen en een deel van het onderhoud van de werktuigbouwkundige installaties wordt in eigen beheer uitgevoerd. Door dit beleid wordt een duidelijk onderscheid in verantwoordelijkheden tussen huurder/gebruiker/beheerder en de gemeente gemaakt. De betreffende beheerders ontvangen van de gemeente jaarlijks een vergoeding voor de exploitatie van het gebouw.

Groot onderhoud

Naast de 'normale onderhoudswerkzaamheden' (regulier en incidenteel onderhoud, contractwerkzaamheden, schilderwerken en dergelijke) worden de nog niet uitgevoerde werkzaamheden vanuit 2021 en 2022 uitgevoerd in 2023. Wij participeren de komende jaren in diverse nieuwbouwprojecten als adviseur. Mede hierdoor, de steeds grotere impact op duurzaamheid en het uitbreiden van het in beheer krijgen van meer panden, heeft dit geleid tot een formatie-uitbreiding. De volgende werken staan, mede door de geactualiseerde MJOP naast de doorgeschoven werkzaamheden in 2023 gepland. Door het nieuw opgestelde MJOP 2021-2029 kunnen er enkele verschillen zijn ontstaan met de programmabegrotingen van voorgaande jaren. De nieuwe werken zijn reeds opgenomen in de Kadernota 2023:

Locatie	Soort
Gemeentehuis	Bouwkundige en interieur aanpassingen
Gemeentehuis	Vervangen meubilair
Gemeentehuis	Uitbreiden vergaderinstallatie Raadzaal met Schermen en camera's
Gemeentehuis	Vervangen diverse elemente installaties Gemeentehuis
Gemeentehuis	Vervangen radiatoren en convectoren Gemeentehuis
Sportcentrum Duran	vervangen regelkleppen en vervangen regeling zweminstallatie DURAN
Gemeentewerf	Vervangen verwarmingsinstallatie in elektrische warmtepompen

Duurzaamheid

Bij het groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is nadrukkelijk aandacht voor duurzame oplossingen. Veelal kan door een (beperkte) extra investering de gewenste bijdrage aan reductie van energiekosten en CO₂-uitstoot worden geleverd. De komende jaren staan diverse werken in het teken van duurzaamheid, waarbij wordt ook geïnvesteerd in energieopbrengst en -reductie. Het doel blijft om bij vernieuwing, vervanging of noodzakelijke cyclische afschrijving innovatieve duurzame oplossingen te onderzoeken en toe te passen. Er is nadrukkelijk bekeken waar duurzaamheid kan worden toegepast en waar ambities versneld kunnen worden doorgevoerd. In de MJOP 2021-2029 is het uiterlijk 2030 gasloos maken van de gemeentelijke gebouwen geïntegreerd. Hoe dit er daadwerkelijk uit gaat zien in de toekomst zal de toekomst uitwijzen. Door de snelle ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid kan de daadwerkelijke uitvoering op dit moment nog niet met zekerheid worden vastgesteld.

In 2022 wordt gestart met het vervangen van de koeling van het gemeentehuis en de luchtbehandelingskast wordt gereviseerd. Dit heeft effect op het energetisch gebruik van het gemeentehuis. Daarnaast wordt de parketvloer van de benedenzaal gymzaal Schoolstraat zo duurzaam mogelijk vervangen en geïsoleerd. Het gebouw op het sportpark dat dient als onderkomen van de terreinmeester wordt verduurzaamd. In dit pand wordt LED verlichting aangebracht en zonnepanelen geplaatst. De herinrichting van het gemeentehuis naar aanleiding van de huisvestingsvisie zal een duurzame uitstraling krijgen. Diverse projecten die pas in 2023 kunnen worden uitgevoerd of afgerond zullen ook pas in 2023 en later effect opleveren.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen

In 2021 is het onderhoudsplan geactualiseerd. Door vertaging in de uitvoering van werkzaamheden zijn de begrote onderhoudsuitgaven in de jaren 2022 en 2023 hoger.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2022	713	320	-551	482
2023	482	320	-767	35
2024	35	320	-320	35
2025	35	320	-320	35
2026	35	320	-320	35

Verbonden partijen

Gemeentesecretaris: G.T. Wildeman

Inleiding

Onze gemeente vervult op een aantal manieren de haar in wet en regelgeving opgedragen taken. Veel van die taken pakt Diemen zelf op. Ook voeren we publieke taken tezamen met derde partijen uit. Dat doen we zowel met andere overheden als met particuliere ondernemingen.

Deze paragraaf gaat in op een bijzondere vorm van samenwerking namelijk met partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij tevens een financieel belang heeft: de verbonden partijen.

Van een bestuurlijke relatie is sprake wanneer zeggenschap kan worden uitgeoefend door vertegenwoordiging in het bestuur van de verbonden partij en/of door stemrecht in die partij.

Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft nemen we op in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Partijen waarmee alleen een bestuurlijk belang is gediend, maken onderdeel uit van één van de programma's.

Deelname aan een verbonden partij is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. Dat betekent in het duale stelsel dat de beslissing tot deelname aan een verbonden partij en ook de aansturing daarvan primair de taak is van het college. De raad heeft daarbij een kaderstellende en controlerende taak. Kernvragen voor de raad zijn bijvoorbeeld of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Het budgettaire beslag en het hiermee gepaard gaande financiële risico dat de gemeente met verbonden partijen loopt en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen is hierbij van belang.

Conform artikel 15 van het BBV dient deze paragraaf tenminste te bevatten:

- De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Visie en Beleid

Onze gemeente neemt deel in verbonden partijen vanuit een wettelijke opdracht, vanuit het streven naar schaalvergroting en/of ter ondersteuning van beleidsdoelstellingen zoals we deze in de begrotingsprogramma's hebben vastgelegd.

Verbonden partijen voeren in de regel beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

De samenwerking met andere overheden en particuliere ondernemingen is erop gericht de belangen van de inwoners van onze gemeente zo goed mogelijk te dienen. Dat kan bijvoorbeeld doordat als gevolg van schaalvergroting meer kwaliteit geboden kan worden en/of de kosten voor de gemeente (en daarmee voor de burger) lager kunnen uitvallen.

De verbonden partijen

De gemeente kent vier soorten verbonden partijen, namelijk:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Ingevolge artikel 13 van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen zijn de gemeenteraden bevoegd om voor de gemeenschappelijke regelingen die door de raden zijn ingesteld de leden voor het algemeen bestuur aan te wijzen. De samenstelling van de afvaardiging in de Algemene Besturen varieert per gemeenschappelijke regeling. Dit kunnen zowel portefeuillehouders als raadsleden zijn. Het is gebruikelijk dat de portefeuillehouders de raadsleden regelmatig informeren over zaken die de gemeenschappelijke regelingen betreffen. De gemeente is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Bijdrage aan Gemeenschappelijke regelingen	2022	2023
Gemeenschappelijke regelingen		
1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	1.321	1.356
1.02 Vervoerregio Amsterdam	-	-
1.03 Groengebied Amstelland	155	168
1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	365	404
1.05 Amstelland-Meerlandenoverleg	22	24
1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam	8	8
1.07 Gemeentebelastingen Amstelland	680	710
1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	1.263	1.321
1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (Veilig thuis)	88	106
1.10 Duo+	6.510	6.915
Vennootschappen en coöperaties		
2.01 Bank Nederlandse gemeente N.V. (BNG)	-	-
2.02 Meerlanden N.V.	-	-
Stichtingen en verbonden partijen		
3.01 Stichting RIJK	150	150
Overige verbonden partijen		
4.01 Metropoolregio Amsterdam	49	49
4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	48	55
Totaal gemeenschappelijke regelingen	10.675	11.214

Omvang eigen vermogen/vreemd vermogen en het financiële resultaat in de verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen	Bron	Eigen Vermogen 01-01	Vreemd Vermogen 01-01	Eigen Vermogen 31-12	Vreemd Vermogen 31-12	Resultaat begroting 2023
Gemeenschappelijke regelingen						
1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Begroting 2023	23.086	65.596	26.010	65.698	-
1.02 Vervoerregio Amsterdam	Concept - Begroting 2023	-	87.906	-	119.979	-
1.03 Groengebied Amstelland	Begroting 2023	1.841	1.671	2.268	2.327	427
1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Begroting 2023	2.809	18.308	2.809	17.827	-
1.05 Amstelland-Meerlandenoverleg	Concept - Begroting 2023	46		41		-
1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam	Concept - Begroting 2023	60	60	60	60	-
1.07 Gemeentebelastingen Amstelland	Begroting 2023	-	-	-	-	-
1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	Begroting 2023	1.072	-	1.112	-	-
1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (Veilig thuis)	Begroting 2023	7.146	-	6.597	-	-589
1.10 Duo+	Begroting 2023	906	-	1.029	-	-
Vennootschappen en coöperaties						
2.01 Bank Nederlandse gemeente N.V. (BNG)	Jaarrekening 2021	5.097.000	155.262.000	5.062.000	143.995.000	236.000
2.02 Meerlanden N.V.	Jaarrekening 2021	29.464	27.729	31.265	29.976	2.599
Stichtingen en verenigingen						
3.01 Stichting RIJK	Concept - Begroting 2023	-	-	-	-	-
Overige verbonden partijen						
4.01 Metropoolregio Amsterdam	Concept - Begroting 21-24	-	-	-	-	-
4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	Begroting nov. '22	-	-	-	-	-

Hierna wordt de belangrijkste informatie per gemeenschappelijke regeling weergegeven.

1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing + punt h.	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Veiligheidsregio is belast met de volgende taken:			
• Het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van crises, rampen en zware ongevallen; • De zorg voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand; • Het beperken van brandgevaar; • Het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en de zorg voor het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand; • De opvang en zorg voor gewonden; • De collectieve opvang van slachtoffers direct na de ramp in opvangcentra en het verlenen van psychosociale hulp; • De bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen en rampen met gevaar voor mens en milieu, om zo (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen; • Het voorzien in de Centrale Post Ambulancevervoer en de Gemeenschappelijke Meldkamer.			
Relatie met het programma:		Veiligheid en openbare orde	
Ontwikkelingen 2023:			
• Het vorm geven aan het beleidsplan Buiten Gewoon Veilig. • Ook organisatorisch en financieel technisch de plannen, verplichtingen en de daarvoor benodigde middelen meer met elkaar in evenwicht brengen aangezien de huidige bekostiging niet voldoende is om aan alle wettelijke verplichte taken vorm te kunnen geven (o.a.digitalisering, voorbereidingen omgevingswet). • Daarnaast zal de VRAA de regie en beheer van bevolkingszorg en risicocommunicatie op zich gaan nemen. • Vanuit de GHOR zal de ketenregie worden herijkt op basis van de Corona-ervaringen.			
Maatschappelijke risico's:			
De financiering vormt mogelijk een risico wat effect kan hebben op de mate van dienstverlening vanuit de veiligheidsregio. Als er geen aanvullende middelen komen zal een deel van de verplichtingen / voornemens niet kunnen worden uitgevoerd.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Programmabegroting 2023 Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland	
Bijdrage 2022:		1.331	
Bijdrage 2023:		1.331	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 23.086	€ 65.596	N.V.T.
31 december	€ 26.010	€ 65.698	€ -

1.02 Vervoerregio Amsterdam

1.02 Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		De heren Jägers en Advocaat (gemeenteraadsleden) zijn lid van de Regioraad.	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Vervoerregio Amsterdam behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van verkeer en vervoer (openbaar vervoer, verkeersveiligheid, infrastructuur en duurzame mobiliteit).			
Relatie met het programma:		Verkeer	
Ontwikkelingen 2023:			
Het is inmiddels alweer meer dan twee jaar geleden dat Nederland werd geconfronteerd met de COVID-19 pandemie. Die heeft grote gevolgen voor onze mobiliteit, in het bijzonder op het gebruik van het openbaar vervoer. Het aantal OV-reizigers nam enorm af, terwijl de kosten voor de vervoerders op hetzelfde niveau bleven. Intussen kiezen mensen vaker voor alternatieven zoals de fiets en de auto en zien we dat steeds meer thuis wordt gewerkt en dat goederen meer en meeraan huis worden bezorgd. Het is duidelijk dat onze samenleving nog lang met de gevolgen van de pandemie moeten leven en dat ook de impact op de mobiliteit en het openbaar vervoer de komende jaren gevoeld zal worden. Het doel van de Vervoerregio Amsterdam (VRA) is het herstel van de kostendekkingsgraad van het OV, zodat toegewerkt wordt naar een basis waar vanuit ontwikkeling en groei naar de toekomstige behoefte opnieuw mogelijk is. De VRA wil het ov-netwerk vooruitlopend op de reizigersvraag opbouwen, en wel zodanig dat het aanbod past bij de toekomstige vraag en ontwikkeling. Daar zet de VRA slimme investeringen naast, die het openbaar vervoer beter laten functioneren, schoner maken en zorgen voor meer comfort. Gezorgd wordt dat alternatieven zoals het fietsverkeer verder gestimuleerd worden met gerichte investeringen. De VRA neemt de regie om samen met gemeenten en vervoerders maatregelen zorgvuldig af te wegen, zodat deze maatregelen een maximale bijdrage leveren aan de transitie naar een passend vervoersaanbod. Een structureel hogere BDU-bijdrage is daarbij volgens de VRA hard nodig en de VRA blijft zich daar sterk voor maken bij het Rijk.			
Actueel is ook dat projectkosten duurder worden en de prijzen van grondstoffen en energie stijgen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Het betekent ook dat er in de volle breedte van de begroting van de VRA naar ruimte moet worden gezocht; van investeringen in busbanen en fietsroutes tot de aanschaf van nieuw metromaterieel, van de vervangingsbudgetten tot de exploitatiegelden. De investeringen van de VRA in de mobiliteit van omliggende gemeenten is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2023-2031.			
Maatschappelijke risico's:			
De Vervoerregio speelt een cruciale rol in de financiering, verduurzaming en de aansturing van het openbaar vervoer en daarnaast in de verbetering van de infrastructuur door middel van subsidiering van een groot aantal projecten. Zonder verbetering van de bereikbaarheid komt de ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio in gevaar.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Ontwerpbegroting 2023-2026. De gemeente Diemen draagt financieel niet bij aan de Vervoerregio Amsterdam.	
Bijdrage 2022		€ 0,-	
Bijdrage 2023:		€ 0,-	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€0,-	€ 119.979.000	€ -
31 december	€0,-	€87.906.000	€ -

1.03 Groengebied Amstelland

1.03 Groengebied Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder Sikkes-van den Berg vertegenwoordigt onze gemeente in het Algemeen Bestuur (AB) van het Groengebied.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van het Groengebied Amstelland kan worden samengevat als: het duurzaam in stand houden van natuur en openluchtrecreatiegebieden in het landelijk gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal met een omvang en kwaliteit die voldoet aan de wensen van de inwoners van de omliggende gemeenten en de wijdere regio.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu	
Ontwikkelingen 2023:			
• Conform planning zal eerste helft 2023 het Ambitiedocument Groengebied Amstelland vastgesteld worden, na consultatie van de raden en staten. Daarna wordt een Uitvoeringsprogramma opgesteld; • (mede)Uitwerking en realisatie Toekomstplan Gaasperplas; • Dubbel ruimtegebruik in relatie tot energieopwekking; • Projecten uit het aanstaande Uitvoeringsprogramma; • Bijdragen aan het opstellen van het gebiedsperspectief Amstelscheg.			
Maatschappelijke risico's:			
De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:			
• Geen (grootschalige) evenementen (corona); • Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen.			
De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 520.750. De huidige weerstandscapaciteit ligt boven het niveau van de berekeningsrisico's.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Programmabegroting 2023 Groengebied Amstelland	
Bijdrage 2022:		181.629 (incl. BTW)	
Bijdrage 2023:		191.019 (incl. BTW)	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	1.841.000	2.327.000	120
31 december	2.268.000	1.671.000	427

1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied			
Vestigingsplaats:		Zaandam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Diemen heeft, samen met andere AM-gemeenten, één vertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur (burgemeester Poppens van Amstelveen). Burgemeester Boog vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur.	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Op Rijksniveau is bepaald dat de vergunningverlening, toezicht en handhaving aangaande bedrijven met een bepaald milieurisico een kwaliteitsimpuls diende te krijgen door verplichte samenwerking bij uitvoering van deze taak.			
Relatie met het programma:		Gebiedsontwikkeling en Leefomgeving en Klimaat	
Ontwikkelingen 2023:			
Belangrijke is de strategische agenda 2022-2024 van de OD NZKG. Belangrijke inhoudelijke opgaven liggen er op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid en transformatiegebieden. Daarnaast krijgt het versterken van het instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren prioriteit, alsmede de organisatieontwikkeling die daarbij nodig is. De invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna Wkb) zijn van groot belang voor de werkzaamheden van de OD NZKG. Daarbij gaat het om de taakverdeling tussen de OD NZKG en de gemeenten en provincies, maar ook om de financiering van alle werkzaamheden. Dit geldt ook voor de overdracht van bevoegdheden op grond van de Wet bodembescherming van de provincie naar gemeenten.			
Maatschappelijke risico's:			
Voor een gezonde, veilige en schone woon-, werk- en leefomgeving is de inzet van de Omgevingsdienst NZKG van groot belang.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Uitvoeringsovereenkomst 2022 en Meerjarenbegroting 2023 - 2026	
Bijdrage 2022:		€ 326.138	
Bijdrage 2023:		€ 404.000	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 2.809.000	€ 18.308.000	€ -
31 december	€ 2.809.000	€ 17.827.000	€ -

1.05 Amstelland-Meerlanden Overleg

1.05 Amstelland-Meerlanden Overleg			
Vestigingsplaats:		Haarlemmermeer	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Diemen wordt in de regiegroep (Dagelijks Bestuur) vertegenwoordigd door burgemeester Boog. Daarnaast vindt tweemaal per jaar een plenair overleg plaats, waaraan alle collegeleden deelnemen. Tevens zijn er domeinoverleggen voor de wethouders en een secretarissenoverleg.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De AM-partners zetten zich middels het Amstelland-Meerlanden Overleg in voor een krachtig ontwikkelende regio en het bundelen van onze belangen. Zij blijven zich profileren als hét platform voor de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het is voor de toekomst van de MRA en voor een krachtig bestuur nodig, dat een balans bestaat tussen Amsterdam en de flanken van de metropoolregio. Ook ziet Diemen hen als brug naar de burens. Het platform wordt benut om onze gezamenlijke belangen te behartigen in de MRA en de vervoersregio.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2023:			
De bordjes zijn bij de start van de nieuwe bestuursperiode verhangen, in die zin dat ook nieuwe bestuurders zijn gaan deelnemen aan de bestaande overleggen. Ook de vertegenwoordiging vanuit de AM richting MRA is geregeld. Hierdoor worden vanuit de AM ook op dit niveau de belangen gediend.			
Maatschappelijke risico's:			
Er is geen aanleiding om in termen van maatschappelijke risico's de activiteiten van de AM te beoordelen.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:			
Bijdrage 2022:		€ 22.000	
Bijdrage 2023:		€ 24.000	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 46.000	€ -	€ -
31 december	€ 41.000	€ -	€ -

1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam

1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Op basis van de gemeenschappelijke regeling (GR) is aan de Raad van de gemeente Amsterdam mandaat verleend om jaarlijks de begroting van de ombudsman voor het volgende kalenderjaar vast te stellen.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Als gemeente willen wij de dienstverlening zo goed mogelijk afstemmen op de wensen van onze burgers. Eventuele klachten van burgers over de manier waarop een medewerker of bestuurder hem/haar te woord heeft gestaan of over de wijze van dienstverlening, nemen wij serieus. Op grond van de klachtenregeling kunnen burgers een officiële klacht over een gedraging van de gemeente indienen. Daarnaast fungeert de Ombudsman als externe klachtinstantie voor de gemeente Diemen. Burgers kunnen daar terecht als ze ontevreden zijn over de wijze waarop hun klacht is afgehandeld.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2023:			
Ombudsman Munish Ramlal wijdde in zijn eerste jaarbeschouwing over 2021 (uitgebracht in juli 2022) interessante woorden aan het historische lage vertrouwen in de overheid. Zeker ook de start van een nieuwe bestuursperiode biedt kansen het momentum zo goed mogelijk te benutten. Om achter de computer vandaan te komen en actief te gaan luisteren. Niet om te antwoorden, maar om te begrijpen. Om te blijven kijken naar wat de werkelijke uitkomsten zijn van beleid en om het beleid aan te passen waar dat nodig is. Eigenlijk om te leren wat goed en fout gaat. Kernachtig samengevat met de woorden Luisteren, Leren en Doen. De Diemense organisatie mag zich aangemeigd voelen om de initiatieven die op dit vlak reeds zijn en worden ondernomen tot een succes te maken.			
Maatschappelijke risico's:			
Het mag duidelijk zijn dat een gebrekkige dienstverlening van de gemeente het imago schaadt en een smet werpt op de breed gevoelde noodzaak om het vertrouwen van burgers in de (gemeentelijke) overheid te herwinnen. Onmiskenbaar is er een relatie met het aantal klachten.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Concept - Begroting 2023	
Bijdrage 2022:		€ 8	
Bijdrage 2023:		€ 8	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 60.000	€ 60.000	€ -
31 december	€ 60.000	€ 60.000	€ -

1.07 Gemeentebelastingen Amstelland

1.07 Gemeentebelastingen Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Door de krachten van een aantal gemeenten te bundelen in het samenwerkingsverband ontstaat een belastingorganisatie met meer kennis, kunde en personeelsformatie om het hoofd te bieden aan de ingewikkelde belastingwetten en -regels. Het uitgangspunt bij de samenwerking is dat elke gemeenteraad zelf het eigen belastingbeleid en de plaatselijke belastingtarieven blijft bepalen. Het doel van de samenwerking is om tegen zo laag mogelijke kosten voor de deelnemende gemeenten haar taken efficiënt en effectief uit toe voeren.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu & Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2023:			
Uit zowel de jaarlijkse accountantscontroles als de controles van de Waarderingskamer blijkt dat de grip op de bedrijfsvoering en de kwaliteit van Gemeentebelastingen Amstelland goed op orde zijn.			
Maatschappelijke risico's:			
Wanneer belastingaanslagen onjuist of onterecht zijn opgelegd, dan heeft dit een afbreukrisico op het imago van de gemeente.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Raambegroting 2023	
Bijdrage 2022:		€ 683.600	
Bijdrage 2023:		€ 705.600	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ n.v.t.	€ n.v.t.	€ 0
31 december	€ n.v.t.	€ n.v.t.	€ 0

1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)

1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder M. Everhardt vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De deelnemende gemeenten hebben deze gemeenschappelijke regeling opgericht met het doel de taken op het terrein van de publieke gezondheid in gezamenlijkheid uit te voeren om op die manier invulling te geven aan de artikelen 1 en 2 van de Wetpublieke gezondheid. Er is daarbij sprake van de volgende onderscheidende activiteiten. Epidemiologie & Gezondheidsbevordering, Leefomgeving Milieu & Gezondheid, Algemene Infectieziekten, SOA Polikliniek, Inspectie Kinderopvang, Legionella preventie & Technische Hygiënezorg, Jeugdgezondheidszorg, Crisisdienst (Vangnet & Advies)*, Hygiënisch woningtoezicht en Lijkschouwing.			
Relatie met het programma:		Sociaal	
Ontwikkelingen 2023:			
In 2023 zijn er nieuwvaccinaties via het gemeentefonds vergoed. De verwachting is dat de vaccinaties ook in 2023 nog individueel zullen plaatsvinden in plaats van collectief.			
Maatschappelijke risico's:			
Wat het effect van de coronapandemie en de coronamaatregelen is in 2023, is op dit moment nog nietbekend. Het kan zijn dat de GGD ook in 2023 (deels) nog steeds druk is met de nasleep van corona.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2023	
Bijdrage 2022:		€1.263.000	
Bijdrage 2023:		€1.321.000	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€1.072.000	€ -	€ -
31 december	€1.112.000	€ -	€ -

1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder M. Everhardt vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 verplicht om een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (genaamd Veilig Thuis) in stand te houden. Eind 2016 hebben het bestuur en de raad ingestemd om de taken, die ten uitvoering worden gebracht door Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld, onder te brengen in de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam GGD Amsterdam-Amstelland. Dit openbaar lichaam bestaat uit zes leden, te weten de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Na inwerkingtreding van de gemeenschappelijke regeling is het Openbaar Lichaam GGD Amsterdam-Amstelland een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de GGD Amsterdam.			
In deze overeenkomst wordt de uitvoering van de taken aangaande het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis) alsmede het Centrum voor Seksueel Geweld opgedragen aan de GGD Amsterdam:			
• Het stoppen en voorkomen van alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzaam borgen van veiligheid voor alle betrokkenen, van jong tot oud. • Zowel burgers als professionals kunnen 24/7 terecht bij Veilig Thuis.			
Relatie met het programma:		Sociaal	
Ontwikkelingen 2023:			
Veilig Thuis en het CSG zijn aan het bekijken of er efficiënt(er)gewerkt kan worden. Veilig Thuis is een beheersplan aan het opstellen en bij het CSG loopt een efficiëntie onderzoek. De uitkomsten worden in 2023 verwacht.			
Maatschappelijke risico's:			
De groeiende maatschappelijke aandacht voor de gevolgen van seksueel geweld onder andere door de situatie bij TheVoice en Ajax, de geplande wijziging van de zedenwetgeving, waarbij meerdere vormen van seks tegende wil strafbaar worden, en het weer openen van het uitgaansleven, zullen naar verwachting tot eentoenname van het aantal hulpvragen leiden.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Meerjarenbegroting 2023-2026	
Bijdrage 2022:		€ 88.000	
Bijdrage 2023:		€ 106.000	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€7.146.000	€ -	€ -
31 december	€6.597.000	€ -	€ -

1.10 Duo+

1.10 Duo+			
Vestigingsplaats:		Ouderkerk aan de Amstel	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester Boog vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Intensieve sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De GR Duo+ voert derhalve per 1 januari 2016 de bedrijfsvoering uit voor de drie deelnemers en tevens de uitvoeringstaken rondom buurt en burger voor twee van de deelnemers (Uithoorn en Ouder-Amstel).			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2023:			
De begroting 2023 is beleidsarm en gebaseerd op de uitgangspunten die vastgesteld zijn in de Kadernota 2023. Onderstaande ontwikkelingen komen op Duo+ af en zijn ook voor Diemen van belang:			
• Versterken aansturing Duo+ • Informatieveiligheid (aanstellen Ensia-coordinator) • Inkooporganisatie professionaliseren • Zaakgericht werken • Werken met data			
Maatschappelijke risico's:			
Duo+ voert voor Diemen de taken uit op het gebied van bedrijfsvoering. Dit levert niet direct een maatschappelijk risico op. Uiteraard is een adequate bedrijfsvoering wel van belang voor de vakafdelingen bij het realiseren van de ambities van het college.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2022 Duo+	
Bijdrage 2022:		€ 6.510.000	
Bijdrage 2023:		€ 6.915.000	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 906.000	€ 0	€ 0
31 december	€ 1.029.000	€ 0	€ 0

Vennootschappen en coöperaties

De gemeente is in het bezit van aandelen van een tweetal vennootschappen.

2.01 Bank Nederlandse gemeenten nv (BNG)

2.01 Bank Nederlandse Gemeenten nv (BNG)			
Vestigingsplaats:		Den Haag	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering heeft Diemen zeggenschap in de BNG.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Doordat de bank op grond van haar AAA (Moody's en Standard & Poor's) en AA+ (Fitch)-rating tegen zeer scherpe prijzen toegang heeft tot financieringsmiddelen en dat voordeel doorgeeft aan haar klanten draagt de BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Relatie met het programma:		Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2023:			
BNG Bank contrentreerd de Focus op de publieke sector. Dat is hun oorsprong en hiermee willen ze zich onderscheiden. Ze zetten hun kennis en expertise gericht in. Daarmee willen ze hun maatschappelijke impact vergroten. Daarnaast willen ze actief sturen op maatschappelijke impact. Ze gebruiken hiervoor de Sustainable Development Goals (SDG's).			
Maatschappelijke risico's:			
Er zijn geen maatschappelijke risico's.			
Financiële gegevens			
Bron financiële gegevens:		Jaarverslag BNG Bank 2021	
Aantal aandelen 1 januari		8.775	
Aantal aandelen 31 december		8.775	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 5.097.000	€ 155.262.000	
31 december	€ 5.062.000	€ 143.995.000	€ 236.000

2.02 Meerlanden nv

2.02 Meerlanden nv			
Vestigingsplaats:		Rijsenhout	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering en via een (met Aalsmeer gedeelde) zetel in de Raad van Commissarissen van de Meerlanden heeft Diemen zeggenschap in De Meerlanden.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Meerlanden pakt haar rol als grondstoffenregisseur in de keten voor de gehele regio en vervult een voortrekkersrol om te komen tot een circulaire samenleving. Een samenleving zonder afval, maar waar grondstoffen na hergebruik en recycling als nieuwe producten worden terug gebracht in de kringloop. Een samenleving waar de openbare ruimte ook leverancier is van grondstoffen en bijdraagt aan een gezonde leefomgeving waar bewoners met plezier wonen, werken en recreëren. Een samenleving waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen krijgen. Samenwerken is daarbij van cruciaal belang. Samenwerken met gemeenten, samenwerken in de keten, samenwerken met regionale soms landelijke partijen, samenwerken met kennisinstituten zoals Wageningen en Delft.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en klimaat	
Ontwikkelingen 2023:			
Bij het realiseren van de missie 'Samen Sneller Circulair' ziet Meerlanden voor de komende jaren de volgende belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen voor de regio, voor Meerlanden en haar klanten:			
• Transitie naar een circulaire economie; • Klimaatverandering en energietransitie; • Duurzaamheid in verslaglegging.			
Maatschappelijke risico's:			
De activiteiten van Meerlanden brengen risico's met zich mee; onzekere gebeurtenissen of ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het realiseren van de doelstellingen van de organisatie. Om deze risico's goed te beheersen, heeft Meerlanden risicobeheersings- en controlesystemen ingericht. In 2021 is deze aanpak verder versterkt door in te zetten op een nog meer beleidsmatige-, integrale- en doelgerichte benadering. Het systeem van risicomanagement omvat alle niveaus van de bedrijfsvoering en alle onderdelen van de organisatie. Risico's en beheersmaatregelen worden periodiek geanalyseerd, vastgelegd in een register en gemonitord door Meerlanden. De directie van Meerlanden ziet toe op de effectieve werking van dit systeem en streeft samen met de organisatie naar voortdurende verbetering en versterking.			
Financiële gegevens			
Bron financiële gegevens:		Jaarverslag 2021	
Aantal aandelen 1 januari		20.427 gewone aandelen en één prioriteitsaandeel	
Aantal aandelen 31 december		15.640 gewone aandelen	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 29.464	€ 27.729	€ 1.259
31 december	€ 31.265	€ 29.976	€ 2.599

De aandelen worden gewaardeerd tegen nominale waarden (verkrijgingsprijs). Op 23 december 2021 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders besloten tot een herschikking van de aandelen en een statutenwijziging om deze herschikking mogelijk te maken. Op 24 december 2021 is de herschikkingsovereenkomst getekend tussen de aandeelhouders en Meerlanden Holding N.V. en zijn de statuten gewijzigd.

Per 31 december 2020 waren 183.480 met een nominale waarde van € 46,00 per stuk geplaatst bij de aandeelhouders. Deze aandelen zijn geconverteerd in 143.934 gewone aandelen en 2 transitie aandelen, alle met een nominale waarde van € 65,00.

Stichtingen en verenigingen

3.01 Stichting RIJK

3.01 Stichting RIJK			
Vestigingsplaats:		Heemstede	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		De gemeentesecretaris van Diemen maakt deel uit van het Algemeen Bestuur.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
In de statuten is de doelstelling als volgt beschreven: 'Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords'.			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2023:			
De centrale ambitie is en blijft impactvol aanbesteden. Uiteindelijk gaat het om een professioneel inkoopproces dat naast aandacht voor de rechtmatigheid en juridische kaders, zaken realiseert die de kwaliteit dienstverlening aan de inwoners verbetert. Thema's die daarbij bijzondere aandacht krijgen in 2023 zijn: verder vorm en inhoud geven aan de mogelijkheden om bij alle inkooptrajecten aandacht te besteden aan het onderwerp maatschappelijk verantwoord inkopen, duurzaamheid of regionaal ondernemerschap. Daarnaast zijn heldere en transparante verantwoording, robuuster maken van de financiële basis en meer aandacht besteden aan gemeenschappelijke inkooptrajecten belangrijke thema's. Onverminderd blijft er natuurlijk ook aandacht voor innovatieve vormen van aanbesteden zoals bijvoorbeeld dialoog gericht. Kennis van de (regionale) marktpartijen en samenwerking tussen de aanbestedende dienst en de marktpartijen staan hierbij centraal.			
Maatschappelijke risico's:			
Niet voldoen aan rechtmatige aanbestedingen kan imagoschade opleveren over de betrouwbaarheid van de gemeente.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2023	
Bijdrage 2022:		€ 141.908	
Bijdrage 2023:		€ 141.908	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari 2022	Niet voorhanden	Niet voorhanden	€ 0
1 januari 2023	Niet voorhanden	Niet voorhanden	€ 0

Overige verbonden partijen

4.01 Metropoolregio Amsterdam (MRA)

4.01 Metropoolregio Amsterdam (MRA)			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk (convenant)	
Bestuurlijk belang:		Getrapte vertegenwoordiging via Amstelland-Meerlandenoverleg	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van de MRA is het versterken van een toekomstbestendige economische ontwikkeling en hoogwaardige leefkwaliteit van de MRA. De overlegstructuur is vooralsnog opgedeeld in platforms; mobiliteit, economie en bouwen. Ook wordt specifiek samengewerkt op de thema's duurzaamheid, wonen en landschap.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2023:			
Het begrotingsjaar 2023 wordt feitelijk het eerste jaar dat de nieuwe samenwerkingsafspraken tot uitvoering worden gebracht. De weg er naar toe is lang gebleken, maar alle deelnemers hebben zich achter de nieuwe insteek geschaard. In zoverre is het een spannend jaar, omdat in zekere zin wordt uitgetoetst hoe het op een andere leest geschoeide verband zaken voor elkaar krijgt. Daarom is het raadzaam om een vinger aan de pols te houden. Niet alleen hoe de kosten zich ontwikkelen, maar ook of de beoogde inzet van capaciteit "om niet" het gewenste effect sorteert. Ook de Raadtafel met vertegenwoordigers uit de deelnemers heeft een belangrijke stem in het kapittel.			
Maatschappelijke risico's:			
Indien de voorgenomen speerpunten van beleid niet of onvoldoende worden bereikt, raakt dit in algemene zin alle deelnemers. Het schaalniveau van de samenwerking is er niet voor niets. Belangrijke thema's en bijbehorende doelstellingen kunnen alleen worden gerealiseerd indien het noodzakelijke schaalniveau effectief wordt benut.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2021 - 2024 (concept)	
Bijdrage 2022:		€ 49	
Bijdrage 2023:		€ 50	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	NVT	NVT	
31 december	NVT	NVT	

4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek

1.04 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek			
Vestigingsplaats:		Bussum	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Het samenwerkingsverband is belast met de opsporing van fraude op het gebied van de bijstandswetgeving en zorg.			
Relatie met het programma:		Inkomen en armoedebelief en Sociaal	
Ontwikkelingen 2023:			
De Sociale recherche wil vooral werken aan een integrale aanpak van criminaliteit, het vergroten van veiligheid, signaleren van uitkerings- zorgfraude en het terugdringen van woon- en adresfraude.			
Maatschappelijke risico's:			
Er zijn geen maatschappelijke risico's			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2022	
Bijdrage 2022:		€ 48	
Bijdrage 2023:		€ 55	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ -	€ -	€ -
31 december	€ -	€ -	€ -

Financiering

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Algemeen

Deze paragraaf informeert de raad over het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Daarbij moeten de kaders in acht worden genomen die zijn geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido).

De Wet Fido

Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Door middel van het stellen van eisen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van zowel de korte als de lange schuld door de wet begrensd. Ook verplicht de wet gemeenten twee treasury instrumenten te hanteren:

- Het door de raad vaststellen van een treasurystatuut;
- Het in de gemeentebegroting en –rekening opnemen van een financieringsparagraaf.

Treasurystatuut

Het beleidsmatige kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie is vastgelegd in het 'Treasurystatuut Gemeente Diemen 2016'. Het statuut onderscheidt vier algemene doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's;
- Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten.

Financieringsparagraaf

Interne ontwikkelingen

De treasuryfunctie baseert het treasurybeheer op een liquiditeitenplanning die dezelfde periode omvat als de meerjarenbegroting. Die planning wordt minimaal elk halfjaar in overleg met betrokken budgethouders geactualiseerd. Een juiste liquiditeitenplanning maakt het mogelijk tijdig financieringsbeslissingen te nemen die beantwoorden aan de doelstellingen die we in het treasurystatuut hebben geformuleerd (zie hiervoor). In 2023 blijft de aandacht gericht op het steeds nauwkeuriger in beeld krijgen van de kasstromen met een onzeker renterisico (investerings- en grondexploitaties).

Externe ontwikkelingen

De Russische inval in Oekraïne brengt naast veel leed, ook onzekerheid met zich mee. Het belangrijkste economische gevolg voor Nederland is op dit moment een nog hogere energieprijs. Andere mogelijke effecten – op handel, financiële markten en (via vertrouwenseffecten) op investeringen en consumptie – zijn op dit moment nog beperkt. De extra stijging van de energieprijzen komt bovenop een toch al forse inflatie, mede als gevolg van de economische schokken van de coronapandemie. Het Centraal Planbureau (CPB) raamt in het vandaag gepubliceerde Centraal Economisch Plan (CEP) de inflatie in 2022 op 5,2%. Om de gevoeligheid te illustreren is ook berekend wat het gevolg is als de energieprijzen langere tijd hoog blijven, en ook als ze deze zomer terugkeren naar het niveau van 2019. De inflatie in 2022 bedraagt in die varianten respectievelijk 6,0% en 3,0%.

In de raming van maart 2022 (CEP 2022) is tevens een verkenning opgenomen van de budgettaire en economische ontwikkeling tot 2030. Die laat onder meer zien dat de koopkrachtontwikkeling over de gehele kabinetsperiode (2022-2025) licht positief is, doordat de loongroei in de jaren na 2022 de inflatie overtreft. De verkenning laat ook zien dat de extra uitgaven uit het coalitieakkoord vooral na 2025 in de overheidsfinanciën zichtbaar worden, bovenop het effect van de vergrijzing.

Om de inflatie te beteugelen verhoogt de Europese Centrale Bank (ECB) de belangrijkste rentetarieven met maar liefst 0,75 procentpunt. Het is de tweede renteverhoging dit jaar, in juli ging de rente al een half procentpunt omhoog.

Door de rente te verhogen hoopt de centrale bank dat de groei van de economie vertraagt en dat daarmee de prijsstijgingen op termijn afzwakken.

Allerlei soorten rentes zijn direct en indirect afhankelijk van de beleidsrente van de ECB.

Denk aan de hypotheekrente, de krediet- en leenrente, studieleningen, de obligatierente en natuurlijk de spaarrente. De verwachting is dat al die rentetarieven de komende tijd verder gaan oplopen.

Met de buitengewone renteverhoging laat de ECB zien dat het terugdringen van de inflatie de topprioriteit is. De centrale bank laat zich niet weerhouden door de verslechterde vooruitzichten voor de economie, die al wijzen op een recessie aan het eind van het jaar. Daar komt nu een verdere vertraging van de economische groei door de rentestijging bovenop.

De renteverhoging geldt voor alle drie basisrentetarieven van de centrale bank. De rente van de depositofaciliteit, waarbij banken geld stallen bij de ECB, gaat van 0 procent naar 0,75 procent. De refinrent, de rente die banken betalen aan de centrale bank als ze geld opnemen, gaat van 0,5 procent naar 1,25 procent, en de beleningsrente van 0,75 procent naar 1,50 procent.

Treasurybeheer

Bij het treasurybeheer onderscheiden we de volgende deelfuncties:

- Risicobeheer (renterisico's en kredietrisico's);
- Kasbeheer;
- Gemeentefinanciering.

Risicobeheer

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de wet Fido. In beginsel kunnen de risico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor onze gemeente zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing, want onze gemeente heeft geen vrij verhandelbare aandelen en dergelijke en leningen worden uitsluitend verstrekt, aangegaan of gegarandeerd in euro's.

Renterisico's

Renterisico kortlopende schuld

Het financieren van de gemeentelijke huishouding door middel van kortlopende geldleningen en de kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is gebonden aan de norm die de kasgeldlimiet van de Wet Fido stelt: 8,5% van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar. Voor het begrotingsjaar 2022 geldt naar verwachting voor onze gemeente de volgende kasgeldlimiet:

Kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal	97.573
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	8.294

De gemeente verwacht dat de kasgeldlimiet in 2021 niet wordt overschreden.

Renterisico langlopende schuld

Met de renterisiconorm is in de wet Fido een norm gesteld voor het renterisico op langlopende opgenomen leningen. Op onderstaande Modelstaat B moet de gemeente aan de Provincie rapporteren over het renterisico gedurende een periode van vier jaren. De herfinanciering van jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen van lopende geldleningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

De volgende tabel geeft de renterisiconorm weer die voor 2022 en de jaren daarna in acht genomen moet worden.

Modelstaat B Stap	Variabelen renterisiconorm	Jaar			
		2023	2024	2025	2026
-1	Renteherzieningen	-	-	-	-
-2	Aflossingen	-	6.000	5.000	-
-3	Renterisico (1+2)	-	6.000	5.000	-
-4	Renterisiconorm	19.515	19.514	18.977	19.049
(5a) = (4 -/- 3)	Ruimte onder renterisiconorm	19.515	13.514	13.977	19.049
(5b) = (3 -/- 4)	Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-
Berekening Renterisiconorm					
(4a)	Begrotingstotaal 2023	97.573	97.568	94.886	95.244
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b / 100)	Renterisiconorm	19.515	19.514	18.977	19.049

Uit de tabel blijkt dat we de renterisiconorm in de komende jaren niet zullen overschrijden.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren:

- Het risico verbonden aan door de gemeente verstrekte leningen en uitgezette beleggingen (deposito's);
- Het risico verbonden aan door de gemeente verstrekte directe en indirecte borgstellingen.

De Wet Schatkistbankieren beperkt de beschikkingsbevoegdheid over de eigen middelen van de gemeente Diemen. Tevens maakt het fondsvorming voor specifieke doeleinden onmogelijk. Verder dient de gemeente Diemen dagelijks overtollige liquide middelen naar de schatkist af te romen, evenals eventuele tekorten uit te zuiveren. Hierdoor zijn er geen risico's op deposito's voor de gemeente Diemen. Bij door de gemeente verstrekte langlopende leningen is tot nu toe geen enkele geldnemer in gebreke gebleven bij zijn betalingsverplichting. Er zijn geen aanwijzingen dat daarin in de komende jaren verandering optreedt.

Bij door de gemeente Diemen verstrekte gemeentegaranties in de vorm van directe borgstelling is tot nu geen enkele geldnemer in gebreke gebleven. Er zijn geen aanwijzingen dat dit in de komende jaren anders zal zijn. Bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) bekleedt de gemeente een achtervangpositie. Hierdoor staat de gemeente indirect borg voor de langlopende leningen die onder directe borging van het WSW aan woningcorporaties zijn verstrekt en voor de hypothecaire geldleningen (met Nationale Hypotheek Garantie) die onder directe borging van het WEW aan particulieren zijn verstrekt. Beide stichtingen hebben laten weten dat zij voor de jaren 2019-2022 geen aanspraak verwachten op de achtervangfunctie.

Kasbeheer

In het kader van het kasbeheer zien wij erop toe dat ook in 2022 de liquiditeitspositie voldoende garandeert dat de gemeente tijdig aan kortlopende verplichtingen (korter dan 1 jaar) kan voldoen. Zo nodig zal hierbij gebruik gemaakt worden van de kredietfaciliteit van € 5 miljoen die de gemeente bij de BNG heeft of gaat gebruik gemaakt worden van kasgeldleningen. Hierbij vindt ook afweging van de kosten plaats.

Dividend en rentebaten van leningen

Het volgende overzicht geeft de mutaties weer in het verloop van de dividenduitkeringen en rentebaten die we de komende jaren verwachten te ontvangen.

Dividend en rentebaten van leningen	2023	2024	2025	2026
Dividend	104	104	104	104
Langlopende leningen (u/g)	100	100	100	100
Kortlopende leningen (u/g)	-	-	-	-
Totaal	204	204	204	204

Voor de begroting 2023 houden wij rekening met een dividenduitkering van € 104.000. Naar verwachting zal dit de komende jaren aanhouden.

De rentebaten van geld gestald bij het Svn voor Startersleningen en Duurzaamheidsleningen vormen het merendeel van de rente over uitstaande langlopende leningen (u/g). Daarnaast ontvangen we rente over leningen aan sportverenigingen als gevolg van de eenderde regeling. Sinds 2009 mogen geen hypothecaire leningen meer worden verstrekt aan ambtenaren. Door aflossingen op de hypotheek neemt de rentebaat uit deze bron hierdoor langzaam af.

De te ontvangen rente van kortlopende uitstaande leningen (u/g) blijft nihil. Voor 2023 en daarna is de verwachting dat de financieringspositie niet toereikend is om inkomsten hieruit te genereren.

De Gemeentefinanciering

Voor de financiering van de diverse investeringen trekt de gemeente langlopende leningen (langer dan 1 jaar) aan. Per 1 januari 2023 heeft de portefeuille langlopende leningen een omvang van € 44,5 miljoen. De nieuwe investeringswensen (scholenbouw, uitbreiding sportaccommodaties en infra) leiden tot financieringswensen daartegenover staan de inkomsten uit grondexploitaties en subsidieregelingen. Vooralsnog verwachten we de komende vier jaar geen grote inkomsten uit grondexploitaties. Dit leidt ertoe dat de financieringsbehoefte de komende jaren gaat oplopen. Daarnaast moeten we vrijvallende langlopende leningen herfinancieren. In 2024 en 2025 moeten we € 16 miljoen herfinancieren.

Afhankelijk van het realisatietempo van de investeringen verwachten we een financieringsbehoefte. Hoe verder weg de financieringsbehoefte komt te liggen hoe

onzekerder ook het te hanteren rentepercentage. In de ramingen voor de rente van langlopende geldleningen houden we daar rekening mee en ziet u oplopende budgetten.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit het saldo van:

- De werkelijk betaalde rente over aangetrokken leningen en opgenomen middelen in rekening courant ('rood-stand');
- De werkelijk ontvangen rente over verstrekte leningen en credit-saldi in rekening courant.

Het volgende overzicht geeft het verloop weer van het geraamde saldo van de financieringsfunctie voor de meerjarenbegroting t/m 2026.

Saldo financieringsfunctie	2023	2024	2025	2026
Betaalde rente langlopende leningen (o/g)	-700	-800	-900	-1.000
Betaalde rente kortlopende leningen (o/g)	-5	-5	-5	-5
Ontvangen rente langlopende leningen (u/g)	100	100	100	100
Ontvangen rente kortlopende leningen (u/g)	-	-	-	-
Totaal	-605	-705	-805	-905

We verwachten de komende jaren geen grote ontvangsten uit grondexploitaties. Hierdoor zal voor de bekostiging van nieuwe investeringen en de herfinanciering van vrijvallende leningen nieuwe leningen moeten worden aangetrokken. Rekening houdend met de verwachte oplopende rente zijn de rentelasten jaarlijks met € 100.000 verhoogd.

Rentes

Activa	Begroting 2023	Passiva	Begroting
Integraal gefinancierd	141.268	Eigen vermogen	32.975
Project gefinancierd	-	Voorzieningen	6.951
Onderhanden werk	-36.024	Schulden bij banken	86.518
Vorderingen	24.556	Overlopende passiva	8.321
Liquide middelen	-		
Overlopende activa	4.965		
Totaal	134.765	Totaal	134.765

Post	2023	2023
Externe rentelasten totaal		-705
Extern rentepercentage totaal	1,50%	
Externe rentelasten projectfinanciering		-
Externe rente excl. projectfinanciering	nvt	
Rente eigen vermogen		-
Rente voorzieningen		-
Rentepercentage grondexploitatie	1,00%	
Rente grondexploitatie		143
Rentepercentage voorzieningen op basis van contante waarde	nvt	
Rente voorzieningen contante waarde		-
Bespaarde rente		-

Rentetoerekening		
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		-705
Externe rentebaten		100
Saldo rentelasten en rentebaten		-605
Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	143	
Rente projectfinanciering die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	-	
Saldo doorberekende rente		143
Aan de taakvelden toegerekende rente		-462
Rente over eigen vermogen		-
Rente over voorzieningen		-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		-462
De aan de taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		2.107
Rente resultaat op het taakveld Treasury		1.645

Indien bij de jaarrekening blijkt dat het renteresultaat op het taakveld Treasury groter is dan 25% van de werkelijke rentelasten, dan is de gemeente verplicht dit volgens het BBV te corrigeren.

Grondbeleid

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Algemeen beleid

In januari 2019 is de *Nota Grondbeleid, actualisatie per 1-1-2019* door de gemeenteraad van de gemeente Diemen vastgesteld. Hiermee heeft de gemeente Diemen haar grondbeleid voor de komende jaren geactualiseerd. In de geactualiseerde nota zijn beleidskaders, die betrekking hebben op het gemeentelijk grondbeleid, samengevoegd. Ook is deze actualisatie rekening gehouden met gewijzigde wet- en regelgeving van onder andere Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV), Aanbestedingswet, Europese regelgeving staatsteun en Wet vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Tevens is bij het samenstellen van deze nota rekening gehouden met ontwikkelingen in de maatschappij, mogelijke ambities en opgaven waarvoor grondbeleid in Diemen wordt ingezet. Daarnaast staat in de nota binnen welke juridische kaders en keuzevrijheden wordt gewerkt.

Een van de belangrijkste beleidsuitgangspunten die met deze nota gecontinueerd wordt, is dat de gemeente sinds 2011 de voorkeur geeft aan passief/faciliterend grondbeleid voor het ontwikkelen van projecten. Faciliterend grondbeleid is het hoofduitgangspunt waarbij alle kosten (in theorie) kunnen worden verhaald op de initiatiefnemer. Met faciliterend grondbeleid beperkt de gemeente zich tot haar regulerende en publiekrechtelijke taak. De aankoop en exploitatie van gronden gebeurt bij voorkeur door private partijen. Alleen in situaties, waarbij risico's voldoende beheersbaar zijn, kan actief grondbeleid toegepast worden, waarbij de gemeente zelf gronden verwerft en uitgeeft. Daarnaast kan het zijn dat het bestuur van mening is dat een ruimtelijke ontwikkeling wenselijk is, maar dat marktpartijen dit niet kunnen of willen oppakken, dan zal de gemeente ook actief grondbeleid moeten voeren. Tot slot heeft de gemeente historisch gezien, nog een aantal gronden in bezit die zij de komende jaren actief verkoopt.

Dit betekent dat de gemeente Diemen een situationeel grondbeleid voert: passief waar kan en actief waar moet. Het college maakt een afweging of zij gebruik wil maken van actief of facilitair/ passief grondbeleid.

In de nota Grondbeleid is ook vastgelegd dat het college elk jaar bij de jaarrekening het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) aanbiedt aan de gemeenteraad. Dit zal ook in 2023 het geval zijn. Hierin wordt de verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten m.b.t. het beheren en exploiteren van gronden; o.a. over grondexploitaties en 'gronden niet in exploitatie'.

Grondprijzen

Naast de Nota Grondbeleid legt de gemeente in een aparte nota haar grondprijsbeleid vast: de Nota Grondprijzen. De vaststelling van deze nota is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. De *Nota Grondprijzen, actualisatie per 1-1-2021*, is door het college in december 2020 vastgesteld. De volgende actualisatie wordt per 1-1-2023 verwacht.

Erfpacht

Op 28 mei 2020 heeft de gemeenteraad de Nota Herziening erfpachtbeleid vastgesteld. Hiermee zijn de kaders voor uitgifte in eeuwigdurende erfpacht van gemeentelijke gronden t.b.v. woondoeleinden vastgelegd. Met dit kader kunnen de bestaande tijdelijke erfpachtcontracten omgezet worden naar een nieuwe toekomstbestendige regeling. De regeling is ingegaan per 1 oktober 2020, wat inmiddels geresulteerd heeft in de eerste omzettingen vanaf eind 2020. Naar verwachting zullen ook in 2023 nog een aantal adressen converteren, maar waarschijnlijk minder dan de piek begin 2021.

Grondexploitaties

Plantage de Sniep, Holland Park West en Buitenlust zijn momenteel de drie actieve grondexploitaties in de gemeente Diemen. Waarschijnlijk zal medio 2023 duidelijk zijn of er meer (beperkte) grondexploitaties bijkomen, gekoppeld aan de ruimtelijke ambities die in het programma Gebiedsontwikkeling zijn beschreven.

Projectinhoud

De projectinhoud wordt beschreven in Paragraaf Grootschalige Projecten.

Financieel

De grondexploitaties zijn via het Meerjarenperspectief Grondzaken 2021 geactualiseerd ten behoeve van de Jaarrekening 2021. Een overzicht van de financiële stand van zaken wordt in het MPG gegeven, welke jaarlijks wordt opgesteld en aan de raad aangeboden.

Berekeningsmethodiek

Grondexploitaties worden doorerekend met de Dynamische Eindwaarde Methodiek. Dat wil zeggen dat bij het berekenen van het resultaat alle kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente tot de einddatum van het project worden meegenomen. In de gemeente Diemen wordt gerapporteerd op basis van het resultaat bij afsluiting van het project (de eindwaarde).

Grootschalige projecten

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Inleiding

In deze paragraaf zijn eenmalige grootschalige projecten opgenomen die (grote) gevolgen (kunnen) hebben voor de financiële huishouding van de gemeente. Dat betreft in ieder geval de grootschalige ruimtelijk projecten met een eigen grondexploitatie (Plantage de Sniep en Holland Park West) en het project dat op basis van exploitatieovereenkomsten wordt uitgevoerd (Bergwijckpark-Holland Park). Het gaat in deze paragraaf ook om eenmalige grootschalige investeringen die tot gevolg hebben dat de resterende financiële beleidsruimte wordt ingeperkt. In deze paragraaf komen aan de orde:

- Plantage de Sniep;
- Holland Park.

Plantage de Sniep

Doel

De nieuwbouwwijk Plantage de Sniep is nagenoeg gerealiseerd. Het doel van het project is om tot afronding te komen. Het gaat daarbij om realisatie van deelplan de Rietschuurhof.

Projectfase

In het project de Plantage de Sniep is tot nu toe veel gebeurd. De afgelopen jaren hebben we ruim 1000 nieuwbouwwoningen toegevoegd, vrije kavels ontwikkeld, een brede school met bijgebouw gebouwd en het openbaar gebied aangelegd.

In 2022 is het laatste appartementencomplex deelplan T nabij de tramlus opgeleverd en het woonrijpmaken rondom dit gebied afgerond. Daarnaast zijn de geluidsschermen langs de spoorlijn ter hoogte van Plantage de Sniep opgeleverd.

Tevens zijn de ruimtelijke randvoorwaarden voor het voorlopig laatste deelplan, de Rietschuurhof, vastgesteld. Er is een marktconsultatie en marktselectie in uitvoering.

Acties 2023

In 2023 ligt de focus op het verder ontwikkelen van het project de Rietschuurhof. Dit bevat het contracteren van een marktpartij, het uitwerken van het ontwerp van de marktpartij en bouwrijpmaakwerkzaamheden in het openbaar gebied.

Tevens worden in 2023 de laatste werkzaamheden in het openbaar gebied aan de Sportlaan en het doortrekken van de Muidertrekvaart opgepakt.

Holland Park

Doel

Doel is de gefaseerde transformatie van een (voormalig en verouderd) kantorengedebied, tot een multifunctioneel, stedelijk en duurzaam woongebied met verschillende ondersteunende voorzieningen.

Projectfase

Het project kent vier verschillende deelgebieden, ieder als deelproject te beschouwen:

- Campus Diemen Zuid, een studentencampus met ruim 1.700 wooneenheden (studenten & 'young professionals') en verschillende commerciële functies;
- Holland Park Oost, een woongebied met circa 2.100 woningen;
- Holland Park West, een woongebied met ruim 700 woningen en een brede school;
- Holland Park Zuid, een woongebied met circa 1.500 woningen en voorzieningen

De Campus en deelplan Holland Park Oost zijn grotendeels gerealiseerd. Holland Park West is in aanbouw en in Holland Park Zuid zijn de eerste gesprekken opgestart.

Realisatie

Per deelproject wordt kort ingegaan op de realisatie.

Campus Diemen Zuid

De Campus Diemen Zuid is in 2 fases gerealiseerd (transformatie & nieuwbouw), waarbij ook diverse commerciële functies zijn gerealiseerd. Met de eigenaar / initiatiefnemer wordt onderzocht of er een 3e fase mogelijk is, met sloop-nieuwbouw en uitbreiding van het woonprogramma en de opwaardering van het (openbaar) gebied. In dat geval worden op basis van een vast te stellen programma van eisen de plannen verder ontwikkeld.

Holland Park Oost

Sinds 2017 zijn gefaseerd woningen opgeleverd in dit deelplan. In 2022 zijn de laatste woningen van ontwikkelaar BWSP opgeleverd en is de publiek toegankelijke buitenruimte - waaronder het centrale park - ingericht. Eind 2021 is gestart met de bouw van de laatste 296 appartementen en voorzieningen, die in 2025 worden opgeleverd. De komende periode ligt de nadruk op de invulling van verschillende (commerciële) voorzieningen en het (vergroende) ontwerp van de resterende openbare ruimte.

Holland Park West

In vijf fases worden 716 woningen, een brede school en verschillende (maatschappelijke) voorzieningen ontwikkeld en gerealiseerd door ontwikkelcombinatie BPD en Dura Vermeer. De (eerste) parkeergarage, Brede School en fase 1 met woningen zijn inmiddels in aanbouw, de overige 4 fases met woningen en voorzieningen zijn in verschillende stadia van ontwerp en voorbereiding. In 2023 zijn de oplevering van de school en de eerste woningen voorzien. Ongeveer 80% van de gronden zijn geleverd aan en betaald door de ontwikkelaar, het restant wordt geleverd en betaald nadat de laatste omgevingsvergunning is verleend.

Holland Park Zuid

In Holland Park Zuid zijn vier grondeigenaren die allen voornemens zijn de percelen aan ontwikkelaars te verkopen. Er is een vastgesteld bestemmingsplan met stedenbouwkundig plan als onderlegger, dat als kader fungeert om planinitiatieven te kunnen beoordelen en begeleiden richting uitvoering. Aangezien op alle gronden een Wet voorkeursrecht gemeente is gevestigd, zijn de gesprekken met de verschillende grondeigenaren opgestart over de voorwaarden voor verkoop en ontwikkeling. De ontwikkeling van ieder stedenbouwkundig blok in Holland Park Zuid vormt een separaat deelproject. In 2023 kunnen de eerste overeenkomsten gesloten worden en kan concrete ontwikkeling starten.

Op het perceel van de Key worden eind 2022 door de gemeente 30 modulaire woningen geplaatst voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en wordt begin 2023 de directe omgeving woonrijp opgeleverd.

Programmabegroting	251
Toelichting op de programmabegroting	253
Overige financiële tabellen	269

Programmabegroting

Meerjarenoverzicht per programma

Lasten per programma

Lasten totaal Programma's	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sociaal	-22.028	-23.779	-24.028	-23.727	-23.462	-23.502
Veilig	-3.377	-3.244	-3.412	-3.447	-3.482	-3.476
Inkomen en armoede	-14.290	-11.873	-10.436	-10.434	-10.435	-10.374
Vrije tijd	-6.135	-7.300	-5.349	-5.784	-6.104	-6.081
Onderwijs	-3.048	-4.100	-4.133	-4.113	-4.623	-4.597
Gebiedsontwikkeling	-64.384	-17.291	-8.342	-7.452	-4.371	-4.557
Leefomgeving en klimaat	-20.307	-20.121	-20.115	-20.574	-20.635	-20.461
Verkeer	-1.979	-1.963	-1.708	-1.713	-1.592	-1.667
Samen besturen	-2.221	-1.869	-3.447	-3.515	-3.615	-3.704
Financiën	-3.500	-986	-1.245	-1.278	-1.278	-1.278
Overige dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Dividend	-	-	-	-	-	-
Lokale heffingen	-	-	-	-	-	-
Algemene uitkering	-	-	-	-	-	-
Deelfonds Sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-60	-60	-60	-60	-60
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-
Overhead	-12.185	-13.607	-14.673	-14.744	-14.403	-14.560
Saldo financieringsfunctie	-495	-595	-605	-705	-805	-905
Saldo van lasten	-153.948	-106.787	-97.552	-97.547	-94.865	-95.223

Baten per programma

Baten totaal Programma's	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sociaal	712	747	488	524	524	524
Veilig	145	50	50	50	50	50
Inkomen en armoede	12.078	7.638	7.549	7.549	7.549	7.549
Vrije tijd	3.833	3.970	1.742	1.742	1.742	1.742
Onderwijs	955	1.362	1.343	1.343	1.343	1.343
Gebiedsontwikkeling	63.328	16.578	7.788	7.081	4.052	4.237
Leefomgeving en klimaat	10.674	9.549	9.138	9.193	9.219	9.296
Verkeer	1.540	1.485	1.420	1.470	1.394	1.470
Samen besturen	949	787	392	392	392	392
Financiën	3.978	3.239	3.521	4.668	4.850	4.499
Overige dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Dividend	105	104	104	104	104	104
Lokale heffingen	7.880	8.005	8.425	8.575	8.725	8.875
Algemene uitkering	47.637	53.719	55.670	56.550	58.590	54.880
Deelfonds Sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-
Overhead	136	69	72	72	72	72
Saldo financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten	153.948	107.301	97.703	99.313	98.606	95.034

Saldo van baten en lasten

Saldo van baten en lasten	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo van baten en lasten	-	514	151	1.766	3.741	-189

Toelichting op de programmabegroting

Sociaal

Sociaal	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-22.028	-23.779	-24.028	-23.727	-23.462	-23.502
Baten	669	359	488	524	524	524
Saldo van baten en lasten	-21.359	-23.420	-23.540	-23.203	-22.938	-22.978
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	43	388	-	-	-	-
Mutaties reserve	43	388	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-21.316	-23.032	-23.540	-23.203	-22.938	-22.978

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Diverse verschillen:	
- Door indexering van het prijsniveau binnen Jeugdhulp / Maatschappelijke ondersteuning, extra capaciteit die tijdelijk nodig is op formatie en door hogere lasten als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel (wnb)	-249
Totaal verschil lasten	-249

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Specifieke uitkeringen en overige inkomsten:	
- Meer ontvangsten (baten) vanuit het Rijk voor de Wet Inburgering en met eenzelfde volume neemt de lastenkant voor dit onderdeel toeneemt.	129
Totaal verschil baten	129

Reserves (dotaties/ontrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen:	
- Extra inzet jongeren tijdens coronapandemie	-35
- Gids gelden	-65
- Versterking dienstverlening gemeente: impuls integraal werken	-69
- Nieuwe Wet Inburgering	-144
- Voorpoortaal MaDi Diemen	-29
- Actieplan Eenzaamheid	-49
Dotaties:	
- Dit programma bevat geen dotaties	
Totaal mutaties reserves	-391

Veilig

Veilig	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-3.377	-3.244	-3.412	-3.447	-3.482	-3.476
Baten	145	50	50	50	50	50
Saldo van baten en lasten	-3.232	-3.194	-3.362	-3.397	-3.432	-3.426
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	-	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-3.232	-3.194	-3.362	-3.397	-3.432	-3.426

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Gemeentelijke regeling:	
- De bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio is hoger; € 35.000.	35
Interne urendoorbelasting	
- Interne urendoorberekening is € 130.000 hoger door formatieuitbreiding en CAO verhoging.	130
Overige verschillen	
- De overige verschillen zorgen voor een verhoging van circa € 3.000.	3
Totaal verschil lasten	168

Baten	Bedrag (x € 1.000)
- Geen verschillen ten opzichte van 2022	-
Totaal verschil baten	-

Reserves (dotaties/ontrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
- Dit programma bevat geen onttrekking / dotaties	-
Totaal mutaties reserves	-

Inkomen en armoede

Inkomen en armoede	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-14.290	-11.873	-10.436	-10.434	-10.435	-10.374
Baten	12.078	7.638	7.549	7.549	7.549	7.549
Saldo van baten en lasten	-2.212	-4.235	-2.887	-2.885	-2.886	-2.825
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	-	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-2.212	-4.235	-2.887	-2.885	-2.886	-2.825

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Energietoeslag	
- Wij hebben in 2022 voor energietoeslag circa € 1.513.000 ontvangen van het Rijk. Hiermee worden huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum gecompenseerd voor de hoge energieprijzen. Het budget is bedoeld voor zowel de te verstrekken energietoeslagen als de uitvoeringskosten.	1513
Personele ontwikkelingen	
- De stijging van circa € 139.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door voorgenomen CAO-ontwikkelingen en formatie-uitbreiding.	-139
TOZO	
- Om deze regelingen goed te kunnen afhandelen, is circa € 100.000 begroot in 2022. Deze uitvoeringskosten worden volledig door het Rijk vergoed. Zie ook de toelichtingen op de baten van dit programma.	100
- Deze verzamelpost die betrekking heeft op onder meer de P-wet, vertoont in 2023 per saldo een verhoging van circa € 37.000.	-37
Totaal verschil lasten	1437

Baten	Bedrag (x € 1.000)
TOZO	
- In het kader van deze regeling ontvangt de gemeente in 2022 circa € 100.000 voor de uitvoeringskosten. Zie ook de toelichting op de lasten van dit programma.	-100
Overige verschillen	
- De begroting 2023 is circa € 11.000 hoger. Dit effect heeft te maken met de Buig.	11
Totaal verschil baten	-89

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
- Dit programma bevat geen onttrekking / dotaties	-
Totaal mutaties reserves	-

Vrije tijd

Vrije tijd	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-6.135	-7.300	-5.349	-5.784	-6.104	-6.081
Baten	3.833	3.872	1.742	1.742	1.742	1.742
Saldo van baten en lasten	-2.302	-3.429	-3.607	-4.042	-4.362	-4.339
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	98	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	98	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-2.302	-3.331	-3.607	-4.042	-4.362	-4.339

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Specifieke uitkeringen	
- In 2022 is incidenteel voor circa € 631.000 aan lasten begroot. Deze lasten worden door specifieke uitkeringen gedekt die de gemeente van het Rijk ontvangt. Zie ook de toelichting op de baten.	631
Kapitaallasten	
- De stijging van € 61.000 aan rente en afschrijving heeft onder meer te maken met de investering in de Nieuwe Sporthal.	-61
Personele ontwikkelingen	
- De stijging van circa € 137.000 in 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door voorgenomen CAO-ontwikkelingen en formatie-uitbreiding.	-137
Oekraïne	
- In 2022 is voor de opvang vluchtelingen uit Oekraïne circa € 1.535.000 meer begroot dan in 2023.	1535
Overige verschillen	
- Op deze post is er sprake van een stijging in 2023 van circa € 16.000. De oorzaak hiervoor is voor een significant deel de huurtoename voor de huur van het gebouw Brede Hoed.	-16
Totaal verschil lasten	1952

Baten		Bedrag (x € 1.000)
Specifieke uitkeringen		
- Sportakkoord (€ 96.000)		-96
- Spuk Sport BTW (€ 535.000)		-535
Oekraïne		
- In de begroting 2022 is rekening gehouden met een ontvangst van circa € 1.500.000 van het Rijk aan de gemeente. Deze uitkering is bedoeld voor de kosten die de gemeente maakt inzake de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne.		-1500
Overige verschillen		
- Op deze post is er sprake van een stijging van € 1.000 in 2023.		1
Totaal verschil baten		-2130

Reserves (dotaties/ontrekkingen)		Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen		
De onttrekking van € 98.000 in 2022 aan de Algemene reserve heeft te maken met 'Diemen veert op.		-98
Dotaties:		
- Dit programma bevat geen dotaties		-
Totaal mutaties reserves		-98

Onderwijs

Onderwijs	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-3.048	-4.100	-4.133	-4.113	-4.623	-4.597
Baten	955	1.325	1.343	1.343	1.343	1.343
Saldo van baten en lasten	-2.093	-2.776	-2.790	-2.770	-3.280	-3.254
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	37	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	37	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-2.093	-2.739	-2.790	-2.770	-3.280	-3.254

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Zomerschool	
- Ten opzichte van 2022 zijn de lasten voor 2023 circa € 33.000 hoger. Dit effect heeft onder meer te maken met het budget voor het voorzetten van de zomerschool.	-33
Totaal verschil lasten	-33

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Uitkeringen	
- Ten opzichte van 2022 zijn de baten voor 2023 circa € 18.000 hoger. Dit effect heeft onder meer te maken met de hogere huren en een uitkering die wij van Amsterdam ontvangen.	18
Totaal verschil baten	18

Reserves (dotaties/ontrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
In 2022 is ten laste van de Algemene reserve voor onderwijshuisvesting een onttrekking begroot van € 37.000. Dit betreft een overheveling uit 2021 (zie jaarrekening 2021: verschillen analyse).	-37
Totaal mutaties reserves	-37

Gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-52.877	-17.291	-8.696	-7.805	-4.724	-4.910
Baten	62.610	16.293	7.549	6.814	3.780	3.979
Saldo van baten en lasten	9.733	-998	-1.147	-990	-944	-931
Dotatie	-11.507	-	-	-	-	-
Onttrekking	718	285	240	266	272	258
Mutaties reserve	-10.789	285	240	266	272	258
Geraamd resultaat	-1.056	-713	-908	-724	-672	-673

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Grondexploitatie	
- Door de actualisatie van de grondexploitatie is er een daling van € 8.687.777 ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt door de grondexploitatie van de Sniep en Holland Park West. Lasten en baten van de grondexploitatie worden ten laste van het balanssaldo geboekt (zie ook de batenkant).	8688
Inhuur derden	
- De lasten voor inhuur derden voor de incidentele projecten en het omgevingsplan zijn € 100.000 lager in 2023.	100
Kapitaallasten	
- De kapitaallasten zijn € 150.000 hoger in 2023.	-150
Gemeenschappelijke regeling	
- De bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Noordzee Kanaalgebied is € 40.000 hoger.	-40
Overige verschillen	
- De overige verschillen zorgen voor een verhoging van circa € 3.000.	-3
Totaal verschil lasten	8595

Baten		Bedrag (x € 1.000)
Grondexploitaties		
- Door de actualisatie van de grondexploitaties is er een daling van € 8.687.777 ten opzichte van 2022. Dit wordt met name veroorzaakt door de grondverkopen van Holland Park West in 2022. In de grondexploitatie worden ten laste van het balanssaldo geboekt (zie ook de lastenkant).		-8688
Kosten derden		
- De doorberekende kosten aan derden zijn in 2023 € 50.000 lager.		-50
Overige verschillen		
- De overige opbrengsten zorgen voor een verlaging van circa € 6.800.		-7
Totaal verschil baten		-8745

Reserves (dotaties/ontrekkingen)		Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen:		
- De onttrekking uit de reserve Omgevingsvergunningen is € 25.000 lager dan in 2022.		-25
- De onttrekking uit de Algemene Reserve is € 20.000 lager vanwege de overheveling van kosten in 2022 voor het inhuur grondzaken.		-20
Dotaties:		
- Dit programma bevat geen dotaties		-
Totaal mutaties reserves		-45

Leefomgeving en klimaat

Leefomgeving en klimaat	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-20.307	-19.883	-20.581	-21.042	-21.103	-20.928
Baten	9.858	9.230	9.135	9.193	9.219	9.296
Saldo van baten en lasten	-10.449	-10.653	-11.446	-11.849	-11.884	-11.632
Dotatie	-	-238	-7	-6	-6	-6
Onttrekking	816	319	3	-	-	-
Mutaties reserve	816	81	-4	-6	-6	-6
Geraamd resultaat	-9.633	-10.571	-11.450	-11.855	-11.890	-11.638

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Rentelasten	
- De rentelasten zijn € 74.000 hoger o.a. door investeringen in Wegen en Riolerings.	-74
Interne urendoorbelasting	
- De interne urendoorbelasting is € 230.000 hoger door formatieuitbreiding en CAO verhoging.	-230
Afschrijvingslasten	
- De afschrijvingslasten zijn € 316.000 hoger door afgeronde investeringen in riolerings en wegen.	-316
Dotaties aan voorziening	
- Dotaties aan de voorzieningen zijn € 80.000 hoger in 2023 o.a. door een verhoging aan de onderhoudsvoorzieningen.	-80
Overige verschillen	
- De overige verschillen zorgen voor een verlaging van circa € 1.450.	1
Totaal verschil lasten	-699

Baten		Bedrag (x € 1.000)
Heffingen Riolering en afval		
- Door de groei van Diemen, en inflatiestijging van het tarief zijn de opbrengsten voor afval en riolering in 2023 € 400.000 hoger dan in 2022.		400
Dekkign riolering en afval		
- Voor de dekking van de kosten van afval en riool is een hogere onttrekking van € 65.500 uit de voorziening begroot.		65
Subsidies Duurzaamheid		
- In 2023 zijn de baten voor subsidies lager omdat in 2022 € 571.000 aan verschillende subsidies is ontvangen voor Duurzaamheid.		-571
Overige verschillen		
- De overige verschillen zorgen voor een verhoging van circa € 11.050.		11
Totaal verschil baten		-95

Reserves (dotaties/onttrekkingen)		Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen		
- In 2023 wordt € 116.000 minder onttrokken uit de Algemene reserve.		-116
- € 193.000 minder uit de Reserve Duurzaamheid		-193
- en € 7000 minder uit de Reserve omgevingslawaaï.		-7
Dotaties		
- Uit de Reserve Duurzaamheid is in 2023 € 231.000 minder gedoteerd.		231
Totaal mutaties reserves		-85

Verkeer

Verkeer	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-1.979	-1.846	-1.999	-1.919	-1.874	-1.873
Baten	1.403	1.427	1.146	1.470	1.120	1.470
Saldo van baten en lasten	-576	-419	-853	-448	-753	-402
Dotatie	-	-117	-	-76	-	-76
Onttrekking	137	58	274	-	274	-
Mutaties reserve	137	-59	274	-76	274	-76
Geraamd resultaat	-439	-478	-580	-525	-479	-478

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Interne urendoorbelasting	
- De interne urendoorbelasting is € 125.000 hoger o.a. veroorzaakt door formatieuitbreiding en CAO ontwikkeling.	125
Overige diensten derden	
- De kosten voor inhuur derden zijn € 25.000 hoger, onder andere door incidentele inhuur in 2023 voor integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid.	-25
Overige verschillen	
- De overige verschillen zorgen voor een stijging van € 3.000.	-3
Totaal verschil lasten	97

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Parkeren	
- De omzet van parkeren is € 281.000 lager. Dit komt o.a. doordat in de even jaren de ontvangsten van de tweejarige vergunningen voor parkeren zijn. Hierdoor ontstaat in 2023 een nadeel ten opzichte van 2022.	-281
Totaal verschil baten	-281

Reserves (dotaties/onttrekkingen)		Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen		
- Door de tweejaarlijkse cyclus van de afgifte vergunningen vindt jaarlijks een dotatie dan wel onttrekking met de Reserve Parkeren plaats. In 2023 is er € 274.000 onttrokken.		274
Dotaties		
- Door de tweejaarlijkse cyclus van de afgifte vergunningen vindt jaarlijks een dotatie dan wel onttrekking met de Reserve Parkeren plaats. In 2022 was dit per saldo een dotatie van € 59.000.		59
Totaal mutaties reserves		333

Samen besturen

Samen besturen	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-14.315	-15.385	-16.931	-17.082	-16.841	-17.087
Baten	775	461	464	464	464	464
Saldo van baten en lasten	-13.541	-14.924	-16.467	-16.617	-16.376	-16.623
Dotatie	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Onttrekking	310	395	-	-	-	-
Mutaties reserve	220	305	-90	-90	-90	-90
Geraamd resultaat	-13.321	-14.619	-16.557	-16.707	-16.466	-16.713

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Personeelslasten	
- De personeelslasten op dit programma zijn € 1.051.000 hoger dan in 2022. Dit effect wordt voornamelijk veroorzaakt door formatie-uitbreidingen en hogere interne doorbelastingen.	-1051
College	
- In de begroting 2023 is rekening gehouden met uitbreiding van het aantal collegeleden. Dit maakt dat de begroting 2023 circa € 125.000 hoger is dan in 2022.	-125
Kapitaallasten	
- Wij hebben voor kapitaallasten in 2023 circa € 92.000 meer begroot. Dit is het gevolg van de investeringen in het gemeentehuis (meubilair en installaties).	-92
Verkiezingen	
- <i>Verkiezingen:</i> Door corona waren er de afgelopen verkiezingen veel extra maatregelen nodig die budgetverhogend waren. Daarnaast zien we dat de organisatie veel vergt van de vaste ambtelijke formatie en dat sommige kosten structureel hoger zijn geworden zoals de verkiezingsborden, facilitaire zaken, opkomstbevordering en de vergoeding stembureauleden. Op grond van voorgaande is het budget voor 2023 circa € 53.000 dan dat van 2022.	-53
Bijdrage GR DUO+	
- De bijdrage voor de GR DUO+ is in 2023 € 381.00 hoger. Jaarlijks wordt er rekening gehouden met een verhoging door de groei van Diemen en de mate van dienstverlening.	-381
Diemen op weg naar 2022	
- Het verschil van 191.000 minder in 2023 wordt veroorzaakt door de lagere budgetten voor het project 'Diemen op weg naar 2022'.	191
Overige verschillen	
- De overige verschillen zorgen voor een verhoging van € 35.000. Deze verhoging bestaat voor € 15.000 uit het budget voor de "voorbereiding van Diemen 800 jaar".	-35
Totaal verschil lasten	-1546

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Ten opzichte van de begroting 2022 is in 2023 circa € 4.000 meer op het programma	4
Totaal verschil baten	4

Reserves (dotaties/ontrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen	
- Bijdrage compensatieregeling Ouder Amstel (€15.000)	-15
- Teamleider P&O voor begeleiding en transitie (€ 50.000)	-50
- Incidentele kosten Archief (€ 160.000)	-160
- Over te hevelen budgetten 2021, voor diverse activiteiten/projecten die in 2022 verder worden uitgevoerd (€ 170.000).	-170
Dotaties	
- Dit programma bevat geen dotaties	
Totaal mutaties reserves	-395

Financiën

Financiën	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-3.595	-1.641	-1.910	-2.043	-2.143	-2.243
Baten	59.249	65.066	67.721	69.895	72.270	68.358
Saldo van baten en lasten	55.654	63.425	65.812	67.852	70.127	66.115
Dotatie	-400	-	-	-	-	-
Onttrekking	350	-	-	-	-	-
Mutaties reserve	-50	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	55.604	63.425	65.812	67.852	70.127	66.115

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en begroting 2022. De ramingen 2022 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2022.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Rentelasten	
- Voor de rentelasten op geldleningen is een bedrag van € 150.000 meer begroot in 2023.	-150
Functioneel begroten	
- In de begroting 2022 is 527.000 voor personeelsontwikkelingen (tijdelijke uitbreiding en cao-ontwikkeling) nog niet functioneel begroot. Het is de bedoeling om dit budget in het 4e kwartaal 2022 op basis van realisatiecijfers toe te wijzen aan de verschillende afdelingen/programma's.	527
Energielasten	
- In verband met de stijgende energieprijzen hebben wij in de begroting 2023 rekening gehouden met een structurele verhoging van € 150.000.	-150
Inflatie	
- Voor 2023 en verder hebben wij rekening gehouden met zeer hoge inflatie. Dit hebben wij vertaald in een structurele budget verhoging van € 500.000.	-500
Overige verschillen	
- De overige verschillen zorgen voor een verlaging van circa € 5.000.	5
Totaal verschil lasten	-268

Baten		Bedrag (x € 1.000)
Interne rente		
- De doorberekende interne rente zijn € 196.000 ten opzichte van 2022 hoger. Dit komt voornamelijk door nieuwe investeringen.		196
Belastingopbrengsten		
- De opbrengsten van de belastingen stijgen met € 420.000 ten opzichte van 2022. Dit komt grotendeels door de hogere ozb-opbrengsten door onder meer areaaluitbreiding €405.000 hoger en deels door hogere inkomsten door toeristenbelasting (€ 15.000).		420
Algemene uitkering		
- De Algemene Uitkering stijgt met € 1.951.000 ten opzichte van 2023. Belangrijkste oorzaak hiervan is o.a. de extra middelen die in 2023 zijn ontvangen voor Jeugdzorg.		1951
Toerekening BTW naar kostendeckende tarieven		
- Bij de tariefberekening voor rioolbelasting en afvalstoffenheffing wordt de btw meegenomen. Op het programma 'Financiën' is inzichtelijk welk bedrag daarmee gemoeid is. Per saldo gaat het om een stijging van € 88.000.		88
Totaal verschil baten		2655

Reserves (dotaties/onttrekkingen)		Bedrag (x € 1.000)
Onttrekkingen		
- Dit programma bevat geen onttrekkingen		-
Dotaties		
- Dit programma bevat geen dotaties		-
Totaal mutaties reserves		-

Overige financiële tabellen

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	2023	2024	2025	2026
Structurele toevoegingen				
Sociaal	-	-	-	-
Veilig	-	-	-	-
Inkomen en armoede	-	-	-	-
Vrije tijd	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Leefomgeving en klimaat	7	6	6	6
Verkeer	-	76	-	76
Samen besturen	90	90	90	90
Financiën	-	-	-	-
Totaal structurele toevoegingen	97	172	96	172
Structurele onttrekkingen				
Sociaal	-	-	-	-
Veilig	-	-	-	-
Inkomen en armoede	-	-	-	-
Vrije tijd	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Leefomgeving en klimaat	-3	-	-	-
Verkeer	-274	-	-274	-
Samen besturen	-	-	-	-
Financiën	-	-	-	-
Totaal structurele onttrekkingen	-277	-	-274	-
Totaal	-180	172	-178	172

Toevoegingen

- Verkeer
 - De vergunningen voor parkeren, die worden verstrekt, zijn tweejarig. De ontvangsten zijn door de uitbreiding van het gebied hoger. Om de inkomsten te egaliseren over de twee jaren, wordt in het jaar van ontvangst de incidentele meeropbrengst gestort in de 'Egalisatiereserve Parkeren'.
- Samen besturen
 - De huidige bestuurders kunnen na hun zittingstermijn onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een uitkering. Om aan deze mogelijke verplichtingen te kunnen voldoen, doteren wij jaarlijks circa € 90.000 aan de Reserve Wachtgelden.

Onttrekkingen

- Leefomgeving en Klimaat
 - Jaarlijks wordt € 10.000 uit de Reserve Omgevingslawaaï onttrokken voor advieskosten. In 2023 betreft dit € 3.000.
- Verkeer
 - Idem als de tekst onder Toevoegingen - Verkeer

Stelposten

Nog te realiseren taakstellende bezuinigingen					
Programma	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Sociaal	Beheer en Grip op kosten Sociaal Domein	-	-200	-400	-400
Financiën	Stelpost Indexering	500	500	500	500
Financiën	Stelpost Stijgende energielasten	150	150	150	150
Saldo		650	450	250	250

Er zijn voor 2023 geen taakstellende (bezuinigings-)stelposten in de programmabegroting 2023-2026 opgenomen. Door de inzet van het programma 'Grip controle in het sociaal domein' zijn voor de jaren 2024 en 2025 taakstellende bezuinigingen opgenomen van jaarlijks € 200.000.

Voor het opvangen van risico's zijn de stelposten 'Prijsindexering' en 'Stijging Personeelslasten' structureel opgenomen.

Als gevolg van de groei van Diemen zijn er wel stelposten opgenomen (budgetten gereserveerd) om de autonome kosten van de groei te kunnen bekostigen zoals:

- extra personeel;
- bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen;
- subsidie aan maatschappelijke instellingen;

Onderstaand een overzicht van de opgenomen stelposten.

Stelposten als gevolg van nota 'Groeï van Diemen'	2023	2024	2025	2026
Personeelskosten				
- Groei	-	150	300	450
Bedrijfsvoeringskosten	-	25	50	75
Bijdrage verbonden partijen (inclusief Duo+)				
- Duo+	-	100	200	300
- Overig	-	100	200	300
Subsidies	-	25	50	75
Totaal stelposten nota 'Groeï van Diemen'	-	400	800	1.200

Naast de stelposten voor te verwachten uitgaven is in de begroting ook rekening gehouden met de te verwachten hogere inkomsten als gevolg van de groei van Diemen. Zo zijn de inkomsten van de algemene uitkering berekend op basis van de geprognosticeerde woning- en inwonersaantallen zoals vastgelegd in de Kadernota 2023.

Daarnaast is ook bij de OZB-opbrengsten rekening gehouden met de verwachte areaaluitbreiding.

Bij de opbrengsten afvalstoffenheffing en rioolbelasting wordt jaarlijks de groei meegenomen bij de tariefbepaling. Omdat dit kostendekkende tarieven betreft heeft dat geen invloed op het begrotingssaldo.

Overzicht autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen					
Programma	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Sociaal	GR GGD Amsterdam - Amstelland (Veilig Thuis)	-20	-20	-20	-20
	GR GGD Amsterdam - Amstelland (vervallen DUVO-middelen)	-30	-30	-30	-30
	GR OGZ (Openbare gezondheidzorg)	-60	-60	-60	-60
	Indexatie tarieven Wmo-vervoer	-	-	-	-
	Uitvoeringskosten Inburgering	-90	-90	-90	-90
	Wet Inburgering	-205	-205	-205	-205
	Wetswijziging Woonplaatsbeginsel	-300	-300	-300	-300
	Salarislasten Wmo en Jeugd	-230	-230	-230	-230
	Salarislasten WMO en Jeugd - vergoeding AU	110	110	110	110
	--Wet Inburgering - Specifieke uitkering	205	205	205	205
	-- Budget Uitvoeringskosten inburgering	90	90	90	90
	--GR OGZ (Openbare gezondheidzorg) - dekking vanuit stelpost groei en indexering	60	60	60	60
	--GR GGD Amsterdam - Amstelland (Veilig Thuis) - dekking vanuit stelpost groei en indexering	20	20	20	20
Veilig	Veiligheidsregio	-35	-70	-105	-100
	Kostenstijging programma Op Orde en Boa's	-50	-50	-50	-50
Inkomen & Armoede	Armoedebeleid / minimaregelingen	-	-	-	-
	Bijstandsuitkering	-400	-400	-400	-400
	Schuldhelpverlening	-	-	-	-
	Sociale werkvoorziening	175	175	175	175
Onderwijs	Indexatie tarieven Leerlingenvervoer	-	-	-	-
	Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	-35	-35	-35	-35
	-- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) - Specifieke Uitkering	35	35	35	35
Gebiedsontwikkeling	Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging	-	-	-	-
	Opstellen Omgevingsplan	-50	-	-	-
	Opstellen Actieplan geluid	-50	-	-	-
	Opstellen uitvoeringsagenda Omgevingsvisie	-	-	-	-
	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	-35	-35	-35	-35
Leefomgeving & Klimaat	Stijging kosten groenonderhoud	-175	-175	-175	-175
Samen Besturen	Arbeidsmarkt, werving en selectie	-55	-35	-35	-35
	Arbozorg	-45	-45	-45	-45
	Correctie budget organisatie verkiezingen	-105	-105	-105	-105
	Werken met data	-50	-50	-50	-50
	Extra capaciteit informatieveiligheid	-55	-55	-55	-55
	E-dopt via Stadsarchief Amsterdam	-25	-25	-25	-25
	Backofficemedewerker Burgerzaken	-80	-80	-80	-80
Saldo		-1.485	-1.400	-1.435	-1.430

Overzicht nieuw beleid

Nieuwe ontwikkelingen					
Programma	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Sociaal	Contractmanagement Wmo en Jeugd	-90	-90	-90	-90
	Vervolg actieplan eenzaamheid	-55	-55	-55	-55
	Budget Wmo-hulpmiddelen	-40	-40	-40	-40
	Voorportaal MaDi Diemen	-50	-50	-50	-50
	Jongerenwerk	-150	-150	-150	-150
	Wmo	-160	-160	-160	-160
	Inhuur projectmanager Sociaal Domein	-60	-	-	-
	Zichtbaarheid antidiscriminatie - voorziening vergroten	-	-	-	-
	Huishoudelijke Hulp Toelage Dienst Thuis	-25	-25	-25	-25
	Kosten Sociaal Domein (taakstelling doorgeschoven naar 2024)	-200	-	-	-
Veilig	Tweede controleur openbare ruimte	-30	-30	-30	-30
	Aanpak ondermijning	-80	-80	-80	-80
Inkomen_Armoede	Schuldhelpverlening	-10	-	-	-
	Werken met ervaringsdeskundigen	-	-10	-10	-10
	Administratie taken Sociaal Domein en Dienstverlening	-120	-120	-120	-120
	Bijstand en Re-integratie	-	-60	-60	-
	Extra aandacht minimahuishouding	-15	-	-	-
Vrije_tijd	Uitbreiding taken Sportbedrijf	-20	-20	-20	-20
	Ontwikkeling Sportcentrum Duran e.o.	-	-	-	-
Onderwijs	Consulent Wet Educatie & Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid	-70	-70	-70	-70
	Medewerker Leerplicht	-60	-60	-60	-60
	Gelijke onderwijskansen in het onderwijs	-30	-30	-30	-30
	Onderwijshuisvesting - Opstellen periodieke leerlingenprognose	-5	-5	-5	-5
	Middelbare school	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	Juridische handhaving (opkoopbescherming)	-80	-80	-80	-80
	Inspecteur Bouwen en wonen	-80	-80	-80	-80
	Inspecteur Bouwen en wonen - dekking uit leges omgevingsvergunning	80	80	80	80
	Programma Samenlevingsopbouw Holland Park	-150	-150	-	-
	Inhuur beleidsmedewerker grondzaken	-60	-60	-30	-30
	Verrijn Stuart	-20	-	-	-
	Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening	-100	-	-	-
	Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening - dekking exploitatiebijdrage en eigen formatiebudget	100	-	-	-

Nieuwe ontwikkelingen					
Leefomgeving_Klimaat	Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud'	-135	-135	-135	-135
	Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud' -> kosten afval	-75	-75	-75	-75
	Kosten straatmeubilair	-55	-55	-55	-55
	Energietransitie Warmteregisseur	-80	-80	-80	-80
	Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen	-20	-20	-20	-20
	Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen - dekking klimaatbeleidbudget	20	20	20	20
	Schone Lucht Akkoord	-	-	-	-
	Extra groen	-5	-5	-5	-5
	Regionale energietransitie	-110	-135	-135	-135
	Bijdrage Diemberbos	-15	-15	-15	-15
	Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak	-100	-200	-200	-200
	Bewonersacties energiebesparende maatregelen	-60	-60	-60	-60
	Aanpak energiearmoede	-	-100	-100	-100
Verkeer	Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-40	-	-	-
Samen_Besturen	Uitbreiding griffie	-100	-100	-100	-100
	Participatie, communicatie en dienstverlening:	-	-	-	-
	- Voor en met Diemen	-100	-	-	-
	- Betrokkenheid lokale democratie en bevordering opkomst verkiezingen	-10	-10	-10	-10
	- Begrijpelijk taalgebruik	-	-10	-10	-10
	- In beeld brengen ervaringen dienstverlening Gemeente	-	-20	-20	-20
	- Investeren in goede dienstverlening	-	-	-	-
	Gastheerschap en beveiliging	-100	-100	-100	-100
	Trainees	-140	-140	-140	-
	Flexibilisering beloningssystematiek	-150	-150	-150	-150
	Diemen 800 Jaar	-15	-	-	-
	Continuïteit informatievoorziening	-70	-70	-70	-70
Financiën	Stelpost Indexering	-500	-500	-500	-500
Saldo		-3.760	-3.620	-3.440	-3.240

Balans

Activa

Activa (per 31-12)	2023	2024	2025	2026
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-	-
Overige immateriele vaste activa	50	50	50	50
Immateriele vaste activa	50	50	50	50
Investerings met een economisch nut	81.607	97.709	93.825	89.695
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	24.688	24.128	25.009	23.583
Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut				
Bouwgronden niet in exploitatie	19.549	18.760	17.761	16.939
Gronden in erfpacht	6.456	6.456	6.456	6.456
Materiele vaste activa	132.300	147.053	143.051	136.673
Kapitaalvestrekkingen aan: Deelnemingen	1.512	1.512	1.512	1.512
Overige langlopende leningen	7.406	7.362	7.327	7.294
Financiële vaste activa	8.918	8.874	8.839	8.806
Totaal vaste activa	141.268	155.977	151.940	145.529
Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	-36.024	-35.869	-35.351	-34.764
Voorraden	-36.024	-35.869	-35.351	-34.764
Overige vorderingen	9.314	9.314	9.314	9.314
Verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Vorderingen openbare lichamen	12.801	12.801	12.801	12.801
Voorziening dubieuze debiteuren	2.442	2.542	2.642	2.742
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	24.556	24.656	24.756	24.856
Banksaldi ¹				
Schatkistbankieren				
Kassasaldi				
Liquide middelen	-	-	-	-
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgend begrotingsjaren komen	4.965	4.965	4.965	4.965
Overlopende activa	4.965	4.965	4.965	4.965
Totaal vlottende activa	-6.503	-6.248	-5.630	-4.943
Totaal activa	134.765	149.729	146.310	140.586

Conform de Wet Hof moet de gemeente schatkistbankieren. Het is echter toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is voor de gemeente Diemen gelijk aan 0,75% van de jaarlijkse begrotingsomvang. Voor Diemen is dit drempelbedrag circa € 1.041.000.

¹ Omdat de banksaldi zowel positief als negatief fluctueren, wordt voor de meerjarenbalans geen saldo opgenomen.

Passiva

Passiva (per 31-12)	2023	2024	2025	2026
Algemene reserves	-18.624	-18.624	-18.624	-18.624
Bestemmingsreserves	-14.221	-14.127	-13.677	-13.591
Gerealiseerde resultaat	-130	-1.745	-3.720	210
Eigen vermogen	-32.975	-34.497	-36.021	-32.005
Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en egalisatie	-6.951	-7.044	-6.737	-6.422
Voorzieningen	-6.951	-7.044	-6.737	-6.422
Onderhandse leningen:				
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
- Openbare lichamen	-5.000	-5.000	-	-
- Overige binnenlandse sectoren	-32.000	-26.000	-26.000	-26.000
Overige leningen met een rentetypische looptijd > 1 jaar				
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-44.500	-38.500	-33.500	-33.500
Totaal vaste passiva	-84.426	-80.041	-76.258	-71.927
Overige schulden	-42.018	-61.367	-61.732	-60.340
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één Jaar	-42.018	-61.367	-61.732	-60.340
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-6.244	-6.244	-6.244	-6.244
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:				
- Het Rijk	-2.066	-2.066	-2.066	-2.066
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-11	-11	-11	-11
Overlopende passiva	-8.321	-8.321	-8.321	-8.321
Totaal vlottende passiva	-50.339	-69.688	-70.053	-68.661
Totaal passiva	-134.765	-149.729	-146.310	-140.586

Grondslagen

Algemeen

De begroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor het opstellen van de begroting

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging zijn toegerekend. In de vervaardigingsprijs zijn een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen.

Begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Risico's, die voor het opmaken van de begroting bekend waren, zijn opgenomen.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld zijn.

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk de immateriële-, de materiële- en de financiële vaste activa opgenomen. De waardering vindt als volgt plaats:

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves. Dit voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden in maximaal 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief) en/of beschikkingen over reserves (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft). De materiële vaste activa met economisch nut bestaat uit investeringen met een bedrijfseconomische en een maatschappelijke functie en vaste activa met maatschappelijk nut.

De in erfpacht uitgegeven percelen worden gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Grondslagen	Termijn
Gronden en terreinen	N.v.t.
Woonruimten	50
Bedrijfsgebouwen	50
Vervoermiddelen	5
Machines, apparaten en installaties	5-15
Overige Materiële vaste activa, waaronder inventarissen	5-10
Automatisering	5

De overige afschrijvingstermijnen staan vermeld in de Nota Activa- en rentebeleid 2016 Gemeente Diemen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g worden opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, dan zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa zijn afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Vorraaden

Producten die gereed zijn worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is de voorziening in mindering gebracht. De voorziening is dynamisch bepaald.

Liquide middelen

Deze worden opgenomen tegen nominale waarde.

Overlopende activa

Deze worden opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Voor zover niet anders vermeld, worden passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het verwachte rekeningresultaat van het dienstjaar voor bestemming. De reserves bestaan uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door de Raad een bepaalde bestemming is gegeven, maar waarover de Raad nog wel kan besluiten om voor een andere bestemming te kiezen. Reserves zijn gevormd conform de door de Raad genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan reserves dienen te geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het (voorgaand)begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen en opgenomen zijn in het jaarverslag.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De verplichtingen betreffen de binnen één jaar vervallende schulden, met uitzondering van de aflossingsverplichtingen van langlopende schulden in het volgende boekjaar.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden tegen de nominale waarde opgenomen.

CAK eigen bijdrage

Op basis van de overzichten van het CAK kunnen wij wel de aantallen personen, soorten en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat we geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente is verplicht, op grond van de kadernota rechtmatigheid, deze onzekerheid te benoemen in de jaarstukken, ook al ligt de oorzaak niet bij ons.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Buiten de balanstelling worden de bedragen vermeld van de afgegeven borgstellingen en de afgegeven garantstellingen. In de toelichting op de balans wordt een overzicht gegeven van de afgegeven borgstellingen en de gegarandeerde geldleningen.

Verder worden hier bedragen (buiten de balanstelling) opgenomen voor aangegane lease verplichtingen en voor personele aangelegenheden.

Meerjareninvesteringsplan

Meerjareninvesteringsplan 2023

Omschrijving investeringen 2023	Investerings Bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2023	2024	2025	2026
Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2023	200	15	-	13	13	13
Vervanging Iveco wagen nummer 14 (riool)	120	5	-	24	24	24
Vervangen Mercedes wagen nummer 29 gebouwendienst	80	5	-	16	16	16
PVC riolering hoofdassen	40	25	-	2	2	2
Vervangen diverse elementen installaties gemeentehuis	330	20	-	17	17	17
Vervangen radiatoren en convectoren gemeentehuis	210	20	-	11	11	11
Vervangen verwarming in elektrische warmtepompen gemeentewerf	200	20	-	10	10	10
Vervangen regeling zwemwater sportcentrum Duran	75	10	-	8	8	8
Verbreding brugvlak Diemerbrug	285	50	-	6	6	6
Aanschaf woonunits (opvang vluchtelingen) - inclusief btw	4.250	20	-	213	213	213
Bouwkundige en interieur aanpassingen gemeentehuis	2.000	25	-	80	80	80
Vervangen meubilair gemeentehuis	1.000	15	-	67	67	67
Herinrichting recycleplein	300	25	-	12	12	12
Herinrichting gemeentewerf	650	25	-	26	26	26
Verlagen waterpeil Oosterringvaart	800	45	-	18	18	18
Aanschaf nieuwe bomen (1/4)	225	30	-	8	8	8
Videocamera's en TV's raadszaal	70	5	-	14	14	14
Onderhoudsmaterieel Sportvelden	40	10	-	4	4	4
Verhuizing woonunits - inclusief btw	1.100	20	-	55	55	55

dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend

Meerjareninvesteringsplan 2024

Omschrijving investeringen 2024	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2023	2024	2025	2026
Vervanging 2 strooiers gladheidsbestrijding	60	10	-	-	6	6
Relining onderheid riolering hoofdassen wijk diemen centrum	500	25	-	-	20	20
Vervanging Iveco Daily nummer 10 (plantsoenen)	60	5	-	-	12	12
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 21	60	5	-	-	12	12
Vervangen Iveco wagen nummer 12 bestrating	80	5	-	-	16	16
Vervangen en isoleren dakbedekking gebouw B, C en D gemeentewerf	190	25	-	-	8	8
# Middelbare school (600 a 800 leerlingen)	12.350	50	-	-	247	247
Gevelisolatie gebouw B, C en D gemeentewerf	40	25	-	-	2	2
Vloer/gevelisolatie gymzaal Noord en gevelisolatie Noorderlicht	80	20	-	-	4	4
Isoleren gymzaal Schoolstraat	16	20	-	-	1	1
Plaatsen zonnepanelen Voedselbank	20	20	-	-	1	1
Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2024	200	15	-	-	13	13
PVC riolering Buitenlust en relining Ouddiemerlaan-Noord	420	25	-	-	17	17
Vervangen elektrische installatie en LED verlichting gebouwen Rustoord	18	20	-	-	1	1
Gevelisolatie gebouwen Rustoord	10	25	-	-	-	-
Zwembad Duran (nieuwbouw i.p.v renovatie)	7.260	50	-	-	145	145
Uitbreiding huisvesting basisonderwijs	pm	50	-	-	pm	pm
Aanschaf nieuwe bomen (2/4)	225	30	-	-	8	8

dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend

Meerjareninvesteringsplan 2025

Omschrijving investeringen 2025	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2023	2024	2025	2026
Overlagen, isoleren en plaatsen zonnepanelen dak gemeentehuis	220	20	-	-	-	11
Vervangen airco's gemeentehuis	60	10	-	-	-	6
PVC riool Flats Rode Kruislaan	340	25	-	-	-	14
PVC riool Akkerland	1.200	25	-	-	-	48
PVC-riool Bergwijkpark-Zuid + relinen betonriool	880	25	-	-	-	35
Aanschaf nieuwe bomen (3/4)	225	30	-	-	-	8

dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend

Meerjareninvesteringsplan 2026

Omschrijving investeringen 2026	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2023	2024	2025	2026
Aanschaf nieuwe bomen (4/4)	225	30				
PVC riolering Buitenlust	130	25				

dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend

Reserves en voorzieningen

Reserves ²	2022		2023		2024		2025		2026	
	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec
Algemene reserve										
Algemene reserve	14.009	-	-	14.009	-	-	14.009	-	-	14.009
Risicoreserve	4.615	-	-	4.615	-	-	4.615	-	-	4.615
Bestemmingsreserve										
Reserve Aankoop percelen De Oeverlanden	182	-	-	182	-	-	182	-	-	182
Reserve Actualisatie bestemmingsplannen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Begraafplaatsen	7	-	7	14	-	6	20	-	6	26
Reserve Cultuurhistorie	20	-	-	20	-	-	20	-	-	20
Reserve Doorgeschoven posten	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189
Reserve Grondzaken	9.954	-	-	9.954	-	-	9.954	-	-	9.954
Reserve Omgevingslawaaï	33	-3	-	30	-	-	30	-	-	30
Reserve Omgevingsvergunningen	1.042	-240	-	803	-266	-	536	-272	-	264
Reserve Parkeergelden	532	-274	-	258	-	76	334	-274	-	60
Reserve Duurzaamheid	1.145	-	-	1.145	-	-	1.145	-	-	1.145
Reserve Startersleningen	1.055	-	-	1.055	-	-	1.055	-	-	1.055
Reserve Wachtgelden	482	-	90	572	-	90	662	-	90	752
Totaal	33.265	-516	97	32.845	-266	172	32.751	-546	96	32.301

² Er worden geen vrijvallen verwacht.

Voorzieningen ²	2022		2023		2024		2025		2026	
	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec
Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en equalisatie										
Voorziening Afvalstoffenheffing	165	-	112	276	-	112	388	-	112	500
Voorziening Grondzaken	474	-	-	474	-	-	474	-	-	474
Voorziening Pensioenen wethouders	2.979	-14	75	3.040	-14	75	3.101	-14	75	3.162
Voorziening Rioleringszorg	2.912	-528	222	2.606	-568	222	2.259	-593	222	1.887
Voorziening Wachtgelden	168	-	-	168	-	-	168	-	-	168
Onderhoudsvoorzieningen										
Voorziening Groen	221	-793	582	10	-507	582	85	-595	582	72
Voorziening Groot onderhoud verhardingen	673	-2.351	1.885	207	-1.806	1.885	286	-2.017	1.885	154
Voorziening Kunstwerken	-	-105	180	75	-123	180	132	-163	180	149
Voorziening Onderhoud gebouwen	482	-767	320	35	-320	320	35	-320	320	35
Voorziening Openbare verlichting	104	-159	113	58	-134	113	37	-145	113	5
Voorziening Speeltoerren	38	-65	29	2	-10	29	21	-27	29	23
Voorziening Waterpartijen	13	-122	109	-	-51	109	58	-59	109	108
Voorzieningen Dubieuze debiteuren										
Voorziening Dubieuze debiteuren Belastingen	2.342	-	100	2.442	-	100	2.542	-	100	2.642
Voorziening Dubieuze debiteuren Werk en inkomen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	10.571	-4.904	3.726	9.393	-3.533	3.727	9.586	-3.933	3.727	9.379

² Er worden geen vrijvallen verwacht.

EMU-saldo

Het Emu-saldo wordt als volgt berekend: $A + B + C - D + E + F - G + H - I - J$.

EMU-saldo	2023	2024	2025	2026
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-288	1.649	3.271	-296
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.324	6.898	6.988	6.796
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	4.680	3.472	3.847	3.895
D. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	11.975	14.753	-4.002	-6.378
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht				
F. Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord				
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	5.866	3.117	1.509	1.919
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie is verantwoord	5.866	3.117	1.509	1.919
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	4.362	2.951	2.951	3.296
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via het exploitatiesaldo lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-
EMU-saldo	-5.622	-5.684	15.157	13.476

De begroting van de gemeente Diemen is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente. Berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Zoals eerder aangegeven werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Voor 2019-2022 is het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op 0,4%. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Het individuele-referentiewaarde voor Diemen is gesteld op circa € 3,2 miljoen. Alleen in het jaar 2024 overschrijdt de gemeente het referentiebedrag van het EMU-saldo door hoge investeringen in vaste activa.

Lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
0.1	Bestuur	-1.801	-1.916	-2.016	-2.116
0.2	Burgerzaken	-1.437	-1.405	-1.405	-1.405
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-
0.4	Ondersteuning organisatie (overhead)	-14.673	-14.744	-14.403	-14.560
0.5	Treasury	-705	-805	-905	-1.005
0.61	OZB woningen	-249	-249	-249	-249
0.62	OZB niet-woningen	-242	-242	-242	-242
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-
0.64	Belastingen Overig	-	-	-	-
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-710	-743	-743	-743
0.9	Vennootschapbelasting	-25	-25	-25	-25
0.10	Mutaties reserves	-97	-172	-96	-172
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-131	-1.743	-3.721	210
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-1.627	-1.662	-1.697	-1.692
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-1.786	-1.786	-1.786	-1.785
2.1	Verkeer en vervoer	-6.962	-7.106	-7.095	-6.840
2.2	Parkeren	-1.136	-1.120	-1.120	-1.120
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-
2.4	Economische Havens en waterwegen	-550	-547	-542	-534
2.5	Openbaar vervoer	-20	-20	-20	-20
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	-268	-228	-228	-228
3.4	Economische promotie	-378	-378	-378	-378
4.1	Openbaar basisonderwijs	-18	-18	-18	-18
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.994	-1.974	-2.484	-2.458
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.224	-2.224	-2.224	-2.224
5.1	Sportbeleid en activering	-34	-34	-34	-34
5.2	Sportaccommodaties	-2.814	-2.823	-3.152	-3.138
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-238	-223	-223	-223
5.4	Musea	-28	-27	-27	-27
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6	Media	-413	-413	-413	-413
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.126	-3.136	-3.142	-3.152
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	-1.725	-2.180	-2.196	-2.202
6.2	Wijkteams	-2.167	-2.112	-2.111	-2.111
6.3	Inkomensregelingen	-10.016	-10.024	-10.025	-9.964
6.4	Begeleide participatie	-1.762	-1.674	-1.633	-1.633
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.269	-1.263	-1.259	-1.259
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.370	-1.406	-1.406	-1.406
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-3.488	-3.478	-3.478	-3.478
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-7.835	-7.620	-7.425	-7.440
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-237	-237	-237	-237
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.620	-1.620	-1.620	-1.620

Taakveld	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
7.1	Volksgezondheid	-4.436	-4.436	-4.386	-4.386
7.2	Riolering	-3.608	-3.649	-3.674	-3.751
7.3	Afval	-4.591	-4.609	-4.608	-4.608
7.4	Milieubeheer	-1.651	-1.847	-1.847	-1.847
7.5	Begraafplaatsen	-179	-179	-181	-181
8.1	Ruimtelijke Ordening	-832	-695	-665	-665
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-5.904	-5.188	-2.152	-2.352
8.3	Wonen en bouwen	-1.333	-1.335	-1.321	-1.307
Totaal		-97.704	-99.311	-98.607	-95.034

Baten per taakveld

Taakveld	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
0.1	Bestuur	20	20	20	20
0.2	Burgerzaken	372	372	372	372
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-
0.4	Ondersteuning organisatie (overhead)	72	72	72	72
0.5	Treasury	2.311	2.398	2.656	2.601
0.61	OZB woningen	4.450	4.600	4.750	4.900
0.62	OZB niet-woningen	3.495	3.495	3.495	3.495
0.63	Parkeerbelasting	847	1.171	821	1.171
0.64	Belastingen Overig	90	90	90	90
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	55.670	57.595	59.555	55.545
0.8	Overige baten en lasten	1.175	1.187	1.193	1.197
0.9	Vennootschapbelasting	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	516	266	546	258
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en Veiligheid	50	50	50	50
2.1	Verkeer en vervoer	318	318	318	318
2.2	Parkeren	297	297	297	297
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-
2.4	Economische Havens en waterwegen	-	-	-	-
2.5	Openbaar vervoer	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	57	57	57	57
3.4	Economische promotie	530	530	530	530
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	76	76	76	76
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.044	1.044	1.044	1.044
5.1	Sportbeleid en activering	-	-	-	-
5.2	Sportaccommodaties	1.194	1.194	1.194	1.194
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4	Musea	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6	Media	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4	4	4	4

Taakveld	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	576	576	576	576
6.2	Wijkteams	273	273	273	273
6.3	Inkomensregelingen	7.549	7.549	7.549	7.549
6.4	Begeleide participatie	-	-	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	205	205	205	205
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	52	88	88	88
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	121	121	121	121
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	32	32	32	32
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	-	-	-	-
7.2	Riolering	3.940	3.980	4.005	4.082
7.3	Afval	4.720	4.738	4.737	4.737
7.4	Milieubeheer	9	9	9	9
7.5	Begraafplaatsen	147	146	148	148
8.1	Ruimtelijke Ordening	528	528	528	528
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.983	5.268	2.234	2.433
8.3	Wonen en bouwen	981	961	961	961
Totaal		97.704	99.311	98.607	95.034

Saldo meerjarenbegroting	2023	2024	2025	2026
Saldo (taakveld 0.11)	-131	-1.743	-3.721	210

Bijlage kerngegevens	289
Bijlage structuur	290
Bijlage subsidies	291

Bijlage kerngegevens

Politieke structuur

Samenstelling gemeenteraad
(algemeen bestuur)

GroenLinks

Mw. H. van 't Riet (fractievoorzitter)
Mw. Y. Yildiz-Kaya
Dhr. E. Bouwhuis
Mw. A. de Smalen
Dhr. T.A.C. de Bruijn

Ons Diemen

Dhr. W. Advokaat (fractievoorzitter)
Dhr. J.A.C. van Heumen
Dhr. J. de Jong
Mw. N.C.F. Moors

D66

Dhr. R. Poelwijk (fractievoorzitter)
Dhr. H.J. Berkhout
Mw. S.E. Muijs
Mw. O.U. Ramautarsing

VVD

Dhr. E.H. Timmer (fractievoorzitter)
Dhr. J.A. Jägers
Mw. V.A. Voermans

PvdA

Mw. S. Kuilman (fractievoorzitter)
Dhr. F.W. Geerts
Mw. M. Veenboer

Ouderenpartij Diemen

Dhr. P.A. Prins (fractievoorzitter)
Dhr. E.S. den Heijer

Onafhankelijke Partij Diemen

Dhr. J.G.M. Sikking (fractievoorzitter)
Mw. A.R. van Marion

Samenstelling college van Burgemeester en Wethouders
(dagelijks bestuur)

Dhr. E. Boog
Burgemeester

Portefeuille:

- Openbare orde en veiligheid
- Vergunningen, toezicht en handhaving en APV
- Omgevingsdienst
- Dienstverlening, informatieveiligheid en juridische zaken
- Personeel en organisatie
- Duo+

Dhr. M.A. Sikkes-van den Berg (GroenLinks)

1st locoburgemeester

Portefeuille:

- Jeugdzorg
- Inburgering, diversiteit en inclusie
- Beheer openbare ruimte
- Gebouwen- en wijkbeheer
- Afval en milieu
- Duurzaamheid
- Water, natuur en dierenwelzijn

Dhr. H. Prins (Ons Diemen)

2de locoburgemeester

Portefeuille:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Participatie
- Communicatie
- Grondzaken
- Verkeer, verkeersveiligheid en vervoer (parkeren)
- ICT

Drs. J.D.W. Klaasse (D66)

3de locoburgemeester

Portefeuille:

- Financiën
- Economische zaken
- Onderwijs en kinderopvang
- Sport en recreatie
- Kunst, cultuur en ontwikkelingssamenwerking
- Daarom Diemen en evenementen

Mw. M. Everhardt (PvdA)

4de locoburgemeester

Portefeuille:

- Werk en inkomen
- Armoedebestrijding en bestaanszekerheid
- Zorg en welzijn
- Ouderenbeleid
- Wonen
- Volwasseneneducatie
- Laaggeletterdheid

Bijlage structuur

Sociale structuur	2022	2023	2024	2025	2026
0 - 18 jaar	5.517	5.940	6.123	6.307	6.491
18 - 75 jaar	24.886	26.793	27.622	28.451	29.279
75 en ouder	1.419	1.528	1.575	1.622	1.670
Totaal	31.822	34.260	35.320	36.380	37.440

Fysieke structuur	2022	2023	2024	2025	2026
Oppervlakte gemeente (ha)	1.404	1.404	1.404	1.404	1.404
waarvan:					
- water	274	274	274	274	274
- oppervlakte groen	551	551	551	551	551
- oppervlakte wegen	281	293	293	293	293
- overige	297	299	299	299	299
- aantal woonruimten * ³	16.070	16.265	16.125	16.250	17.195
- aantal bedrijfsvestigingen * ³	4.405	4.405	4.405	4.405	4.405

*Bron: Algemene uitkering
Verdeling oppervlakte

Financiële structuur	Begroting 2022	Bedrag per inwoner 2022	Begroting 2023	Bedrag per inwoner 2023
Gewone uitgaven (excl. grondexpl.)	-98.789	-3,10	-97.573	-2,85
Opbrengst belastingen/retributies	18.475	0,58	19.501	0,57
Algemene uitkering	48.640	1,53	55.670	1,62
Boekwaarde vaste activa	137.749	4,33	141.268	4,12
Eigen vermogen en voorzieningen	21.484	0,68	32.975	0,96
Vaste schuld	37.000	1,16	44.500	1,30

³ * Bron: Algemene Uitkering

Bijlage subsidies

Instellingen	2023	2024	2025	2026
3020 Vrouwenkoor Ancora	-1	-1	-1	-1
3030 Algemene Schakel Vereniging	-62	-62	-62	-62
3050 Vrouwenkoor Voice Female	-4	-4	-4	-4
3060 St. Openbare Bibliotheek Amsterdam	-368	-368	-368	-368
3080 St. Welzijn Diemen	-1.266	-1.266	-1.266	-1.266
3130 I.V.N.	-1	-1	-1	-1
3140 Scouting Diemen	-24	-24	-24	-24
3150 Diemer Harmonie	-6	-6	-6	-6
3160 Alzheimer Nederland	-1	-1	-1	-1
3180 Vr. Theatergroep Diemen	-2	-2	-2	-2
3240 St. vrienden van de Hoop	-3	-3	-3	-3
3250 St. muziekschool Diemen	-78	-78	-78	-78
3260 SKD	-128	-128	-128	-128
3280 Humanitas	-12	-12	-12	-12
3300 PCOB	-5	-5	-5	-5
3320 MaDi	-655	-655	-655	-655
3330 EDOG	-22	-22	-22	-22
3340 Vroeg er op af	-81	-81	-81	-81
3350 Historische Kring	-7	-7	-7	-7
3360 Markant	-66	-66	-66	-66
3390 Kinderboerderij	-7	-7	-7	-7
3400 St. Diemer Festijn	-69	-69	-69	-69
3410 St. As-Salaam	-4	-4	-4	-4
3420 Blijfgroep	-93	-93	-93	-93
3440 Arkin	-28	-28	-28	-28
3450 Regenboog	-41	-41	-41	-41
3460 t. Florente Basisscholen	-149	-149	-149	-149
3480 MEE Amstel en Zaan	-172	-172	-172	-172
3490 St. ASKO	-17	-17	-17	-17
3500 Nieuwe Kring	-27	-27	-27	-27
3520 DMRA - Discriminatie Meldpunt (A`dam)	-12	-12	-12	-12
3530 St. Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	-114	-114	-114	-114
3550 St. Muziekcollectief Ouder Amstel	-1	-1	-1	-1
3560 St. Diemer Omroep	-33	-33	-33	-33
3570 St. Loswalfestival	-21	-21	-21	-21
3590 Kunstzin Diemen	-7	-7	-7	-7
3600 Stichting De Omval	-364	-364	-364	-364
3610 Meer bewegen voor ouderen	-7	-7	-7	-7
3630 Stg KMN Kind & Co	-286	-286	-286	-286
3640 voedselbank	-7	-7	-7	-7
3650 Pink	-2	-2	-2	-2
3660 Jazzfestival Duke	-4	-4	-4	-4
3670 Zwembad AGO	-50	-50	-	-
3680 Buurtzorg	-2	-2	-2	-2
3690 Slachtofferhulp	-10	-10	-10	-10
3700 Sinterklaas in Diemen	-7	-7	-7	-7
3760 Praktijk Ondersteuning Huisartsen	-34	-34	-34	-34

Instellingen	2023	2024	2025	2026
3780 EHBO Diemen	-2	-2	-2	-2
3790 Stg. Roots and Wings (Wereldfestival)	-6	-6	-6	-6
3990 incidentele subsidies	-63	-63	-63	-63
5610 Stelpost indexering	-150	-150	-150	-150
5940 groei diemen	-25	-50	-75	-100
Totaal	-4.606	-4.631	-4.606	-4.631

De bedragen in deze tabel zijn voornamelijk gebaseerd op de beschikingsbedragen 2022.
Alle bedragen zijn naar boven afgerond.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
SAAL	Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad
a.g.v.	als gevolg van
AB	Algemeen Bestuur
AM	Amstelland Meerlanden
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BIO	Baseline Informatieveiligheid Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BW	Beschermde Wonen
c.q.	casu quo
CAK	Centraal Administratie Kantoor
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
DH	Drank & horeca
DRIS	Dynamisch Reizigers Informatie Systeem
DUVO	Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
e.d.	En dergelijke
Ensia	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESAP	Energiesysteem Actieplan
Fido	Financiering Decentrale Overheden
fte	fulltime-equivalent
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GR OGZ	Gemeenschappelijke Regeling Openbare gezondheidzorg
GVB	Gemeentelijk vervoerbedrijf
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
KAD	Kennis- en Adviescentrum Dierplagen
KCC	Klant Contact Centrum
kg	Kilogram
MDRA	Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MOBW	Maatschappelijke Opvang en Beschermde Wonen
MO	Maatschappelijke Opvang
MPG	Meerjarenperspectief Grondzaken
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
n.a.v.	Naar aanleiding van
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NIP	Nationaal Isolatieprogramma
NO	Noodopvang
o.a.	Onder andere

Afkorting	Betekenis
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCF	Ouder Contact Functionaris
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
OER	Opwek Energie Rijksgronden
OGON	opdrachtgever-opdrachtnemer
OV	Openbaar vervoer
ozb	onroerend zaak belasting
P&C	Planning & Control
PGO	Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte
POK	Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag
RES	Regionale energiestrategie
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
Sisa	Single Information Single Audit
SLA	Schone Lucht Akkoord
SWD	Stichting Welzijn Diemen
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
u/g	Uitgezette gelden
VANG	Van Afval Naar Grondstof
Vgrp	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan
VIC	verbijzonderde interne controle
Vpb	vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voorschoolse of vroegschoolse educatie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEB	Wet educatie en beroepsonderwijs
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WML	wettelijk minimumloon
Wmo	Wet maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet openbare overheid
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Raadsbesluit en Moties en amendementen

Raadsbesluit

Amendementen en moties